

วารสารวิชาการ
สถาบันการอาชีวศึกษา
Institute of Vocational Education Southern Region 1 Journal

CSNP
JOURNAL
ภาคใต้ 1

การวิจัยด้านอาชีวและเทคนิคศึกษา พัฒนานวัตกรรมเพื่อชุมชนและสังคม

ปีที่ 11 ฉบับที่ 1 มกราคม - มิถุนายน 2569
Vol. 11 No. 1 January - June 2026

บทความวิจัย

- ◆ การส่งเสริมการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าของกลุ่มเกษตรกรอินทรีย์ภาคตะวันตก
- ◆ แนวทางการพัฒนาทักษะการไลฟ์สดบนแพลตฟอร์มอีคอมเมิร์ซสำหรับผู้ประกอบการในยุคดิจิทัล
- ◆ ผลการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดสะเต็มศึกษา เรื่อง แรงและการเคลื่อนที่ ที่มีต่อความสามารถในการแก้ปัญหาและความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยเทคนิคสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรปราการ
- ◆ ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการ สถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดนครราชสีมา
- ◆ รูปแบบการจัดการอาชีวศึกษาสำหรับผู้ด้อยโอกาสของวิทยาลัยเทคนิคปากช่อง
- ◆ ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ประเภทวิชาคหกรรมของวิทยาลัยอาชีวศึกษานครราชสีมา
- ◆ แนวทางการบริหารจัดการระบบคัดกรองนักเรียน วิทยาลัยเทคนิคชุมพร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา
- ◆ ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกระบี่
- ◆ การพัฒนาสมรรถนะการอยู่ร่วมกับธรรมชาติและวิทยาการอย่างยั่งยืนและการเห็นคุณค่าในตนเองด้วยหน่วยการเรียนรู้บูรณาการเชิงพื้นที่ตามแนวคิดสเต็มศึกษา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3
- ◆ การใช้กลวิธี เอส ที เอ อาร์ ร่วมกับเกมมิฟิเคชันเพื่อส่งเสริมทักษะการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ และสมรรถนะการรวมพลังทำงานเป็นทีมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

บทความวิจัย

การส่งเสริมการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรเพื่อสร้าง
มูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าของกลุ่มเกษตรกรอินทรีย์ภาคตะวันตก
โดย : รุ่งอรุณ พรเจริญ อิติ ธารสุข และศกลวรรณ พาเรือง 003

แนวทางการพัฒนาทักษะการไลฟ์สดบนแพลตฟอร์ม
อีคอมเมิร์ซสำหรับผู้ประกอบการในยุคดิจิทัล
โดย : น้ำเพชร นิธิอุบัติ และพัชรา เอี่ยมเจริญ 013

ผลการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดสะเต็มศึกษา เรื่อง แรงและ
การเคลื่อนที่ ที่มีต่อความสามารถในการแก้ปัญหาและ
ความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์ ของนักเรียนระดับ
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยเทคนิคสมุทรปราการ
จังหวัดสมุทรปราการ
โดย : พรหมณี สุกเกียะ ทวีศักดิ์ จินดานุรักษ์
และดวงเดือน สุวรรณจินดา 024

ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการบริหาร
งานวิชาการ สถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการ
การอาชีวศึกษา จังหวัดนครราชสีมา
โดย : ภาพณา สุขใส และสันติ อุณจะนา 034

รูปแบบการจัดการอาชีวศึกษาสำหรับผู้ด้อยโอกาส
ของวิทยาลัยเทคนิคปากช่อง
โดย : สุริยา พงษ์ศิริรักษ์ 043

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อ
ของนักเรียน ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)
ประเภทวิชาคหกรรม ของวิทยาลัยอาชีวศึกษา
นครศรีธรรมราช
โดย : ณรงค์กร ทองหมื่น พักขิณา เครือหงส์
ชญากัทร กี่อารโย และธนภพ โสทรโยม

แนวทางการบริหารจัดการระบบคัดกรองนักเรียน
วิทยาลัยเทคนิคชุมพร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ
การอาชีวศึกษา
โดย : โกศลัญญา ชูแก้ว พิชามณูชู่ สุรีย์พรรณ
และอนุ เจริญวงศ์ระยับ

ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมกับ
การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน
สังกัดองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกระบี่
โดย : สรณกฤตจันทร บังเคียร และทิพมาศ เศวตวรโชติ

การพัฒนาสมรรถนะการอยู่ร่วมกับธรรมชาติและ
วิทยาการอย่างยั่งยืนและการเห็นคุณค่าในตนเอง
ด้วยหน่วยการเรียนรู้บูรณาการเชิงพื้นที่ตามแนวคิด
สเต็มศึกษา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3
โดย : กรวสี ยอดเมือง คักดา สวาทนันทน์
และนัทธ อัครภาภรณ์

การใช้กลวิธี เอส ที เอ อาร์ ร่วมกับเกมมิฟิเคชัน
เพื่อส่งเสริมทักษะการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์
และสมรรถนะการรวมพลังทำงานเป็นทีมของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2
โดย : ณัฐธิดา กันทะมา คักดา สวาทนันทน์
และนัทธ อัครภาภรณ์

เจ้าของ

สถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 1 สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

ที่ปรึกษา

นายกสภาสถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 1
ผู้อำนวยการสถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 1
รองผู้อำนวยการสถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 1
ผู้ช่วยผู้อำนวยการสถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 1
ผู้อำนวยการสำนักพัฒนานโยบายและความร่วมมืออาชีวศึกษา
ผู้อำนวยการอาชีวศึกษาบัณฑิต
ผู้อำนวยการศูนย์ประสานงานสถาบันการอาชีวศึกษา
ตัวแทนกรรมการสภาสถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 1
ผู้อำนวยการวิทยาลัยเทคนิคชุมพร
ผู้อำนวยการวิทยาลัยเทคนิคสุราษฎร์ธานี

ผู้อำนวยการวิทยาลัยอาชีวศึกษาสุราษฎร์ธานี
ผู้อำนวยการวิทยาลัยเทคนิคนครศรีธรรมราช
ผู้อำนวยการวิทยาลัยอาชีวศึกษานครศรีธรรมราช
ผู้อำนวยการวิทยาลัยศิลปหัตถกรรมนครศรีธรรมราช
ผู้อำนวยการวิทยาลัยการอาชีพนครศรีธรรมราช
ผู้อำนวยการวิทยาลัยการพาณิชย์นครศรีธรรมราช
ผู้อำนวยการวิทยาลัยเทคนิคสิชล
ผู้อำนวยการวิทยาลัยเทคนิคทุ่งสง
ผู้อำนวยการวิทยาลัยเทคนิคพัทลุง

บรรณาธิการ

ผศ. ดร.สุราษฎร์ พรหมจันทร์ 36/46 หมู่บ้านเคอและแพลนท์ อ.ราชพฤกษ์ ต.บางกร่าง อ.เมือง จ.นนทบุรี 11000
(ข้าราชการบำนาญ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ)

รองบรรณาธิการ

ดร.ธวัชชัย ลิ้มสุวรรณ 23/159 หมู่ที่ 2 ถ.กาญจนาภิเษก ต.บางกุ้ง อ.เมือง จ.สุราษฎร์ธานี 84000
(ข้าราชการบำนาญ วิทยาลัยเทคนิคสุราษฎร์ธานี)

กองบรรณาธิการ

รศ. ดร.มณฑิลา เศรษฐภักดี 22/3 ถ.พัฒนาการคูขวาง ต.ในเมือง อ.เมือง จ.นครศรีธรรมราช 80000 (ข้าราชการบำนาญ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ)
รศ.ประสิทธิ์ ทองแถม 76 หมู่ที่ 7 ต.ขุนทะเล อ.เมือง จ.สุราษฎร์ธานี 84000 (ข้าราชการบำนาญ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี)
รศ. ดร.ชูศักดิ์ เอกเพชร 99/21 หมู่ที่ 9 ต.ขุนทะเล อ.เมือง จ.สุราษฎร์ธานี 84000 (ข้าราชการบำนาญ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี)
รศ.จรรยา ขอลอยกลาง 79/6 หมู่ที่ 7 ถ.เอเชีย ต.ปริก อ.ทุ่งใหญ่ จ.นครศรีธรรมราช 80240 (ข้าราชการบำนาญ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย วิทยาเขตนครศรีธรรมราช)
ผศ. ดร.จุติกร รินทะวงศ์ 8 ถนนวิภาวดีรังสิต 33 แขวง 6-1 แขวงสนามบิน เขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร 10210 (ข้าราชการบำนาญ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ)

ผศ. ดร.สิริพร อังโสภา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
ผศ. ดร.อาคม ลักษณะสกุล วิทยาลัยเทคโนโลยีอุตสาหกรรมและการจัดการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย
ดร.ปิยะ กรกชจินดาการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ
ดร.จินตนา ถั่วแก้ว มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ
ผศ. ดร.ทรงคร การนา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย
ดร.จริยา เอียบสกุล 70/14 หมู่ที่ 6 ต.วิชัย อ.เมือง จ.ภูเก็ต 83000 (ข้าราชการบำนาญ วิทยาลัยเทคนิคภูเก็ต)
ดร.พรชัย สระศรีสุวรรณ 26 หมู่ที่ 2 ต.ขนานบก อ.ปากพอง จ.นครศรีธรรมราช 80140 (ข้าราชการบำนาญ สถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 1)
ดร.สุรินทร์ บุญสนอง วิทยาลัยเทคนิคสมุทรปราการ
ดร.สิริพงศ์ เพชรนา 42/1 หมู่ที่ 4 ถ.กาญจนาภิเษก ต.บางกุ้ง อ.เมือง จ.สุราษฎร์ธานี 84000 (ข้าราชการบำนาญ วิทยาลัยเทคนิคสุราษฎร์ธานี)

เลขานุการกองบรรณาธิการ

นายเกียรติศักดิ์ เล่งพัฒน์ วิทยาลัยเทคนิคสุราษฎร์ธานี

ผู้ช่วยเลขานุการกองบรรณาธิการ

นางนฤมล แวอู วิทยาลัยเทคนิคสุราษฎร์ธานี

กองจัดการและประสานงาน

นายชาญชัย แวอู	วิทยาลัยเทคนิคสุราษฎร์ธานี	นางศิริพร มณีกาญจน์	สถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 1
นายเฉลิมศักดิ์ ตันติเจริญวัฒน์	วิทยาลัยเทคนิคสุราษฎร์ธานี	นางสาววิจิตา เวชพรหมณ์	สถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 1
นายจิระพงศ์ อ่อนหนู	วิทยาลัยเทคนิคสุราษฎร์ธานี	นางสาวสุพัตรา บุญวิจิตร	วิทยาลัยเทคนิคสุราษฎร์ธานี
นายสัมฤทธิ์ ทองพัฒน์	วิทยาลัยอาชีวศึกษาสุราษฎร์ธานี		

คณะทำงาน

หัวหน้างานวิจัยพัฒนานวัตกรรมและสิ่งประดิษฐ์ วิทยาลัยเทคนิคชุมพร
หัวหน้างานวิจัยพัฒนานวัตกรรมและสิ่งประดิษฐ์ วิทยาลัยอาชีวศึกษาสุราษฎร์ธานี
หัวหน้างานวิจัยพัฒนานวัตกรรมและสิ่งประดิษฐ์ วิทยาลัยเทคนิคนครศรีธรรมราช
หัวหน้างานวิจัยพัฒนานวัตกรรมและสิ่งประดิษฐ์ วิทยาลัยศิลปหัตถกรรมนครศรีธรรมราช
หัวหน้างานวิจัยพัฒนานวัตกรรมและสิ่งประดิษฐ์ วิทยาลัยอาชีวศึกษานครศรีธรรมราช
หัวหน้างานวิจัยพัฒนานวัตกรรมและสิ่งประดิษฐ์ วิทยาลัยการอาชีพนครศรีธรรมราช

หัวหน้างานวิจัยพัฒนานวัตกรรมและสิ่งประดิษฐ์ วิทยาลัยการพาณิชย์นครศรีธรรมราช
หัวหน้างานวิจัยพัฒนานวัตกรรมและสิ่งประดิษฐ์ วิทยาลัยเทคนิคสิชล
หัวหน้างานวิจัยพัฒนานวัตกรรมและสิ่งประดิษฐ์ วิทยาลัยเทคนิคทุ่งสง
หัวหน้างานวิจัยพัฒนานวัตกรรมและสิ่งประดิษฐ์ วิทยาลัยเทคนิคพัทลุง

สำนักงานวารสาร

งานวิจัยพัฒนานวัตกรรมและสิ่งประดิษฐ์

วิทยาลัยเทคนิคสุราษฎร์ธานี

เลขที่ 143 ถ.ดอนนา ต.ตลาด อ.เมือง จ.สุราษฎร์ธานี

โทรศัพท์ 077-272-168 โทรสาร 077-272-973

https://ph01.tci-thaijo.org/index.php/csnpp_veis1

พิมพ์ที่ : บริษัท ก้าวไทย แอดเวอร์ไทซเมนต์พริ้นติ้ง จำกัด

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเป็นสื่อกลางในการเผยแพร่ผลงานวิจัยและพัฒนานวัตกรรมเพื่อชุมชนและสังคม
2. เพื่อเผยแพร่บทความวิจัยทางด้านวิทยาศาสตร์กายภาพ ได้แก่ สาขาการศึกษา สาขาวิศวกรรมศาสตร์ และสาขาวิทยาศาสตร์
3. เพื่อสนับสนุนการศึกษา การค้นคว้าให้เกิดการพัฒนาวิชาการในวิชาชีพแก่คนอาชีวศึกษาและเทคนิคศึกษา

ทัศนะและข้อคิดเห็นใด ๆ ที่ปรากฏในวารสารฉบับนี้ เป็นความคิดเห็นส่วนตัวของผู้เขียนแต่ละท่าน
ทางกองบรรณาธิการเปิดเสรีด้านความคิด และไม่อาจถือว่าเป็นความรับผิดชอบของกองบรรณาธิการ

กำหนดการตีพิมพ์วารสารปีละ 2 ฉบับ ฉบับที่ 1 มกราคม - มิถุนายน และฉบับที่ 2 กรกฎาคม - ธันวาคม

การส่งบทความ

1. ส่งบทความระบบอิเล็กทรอนิกส์ https://ph01.tci-thaijo.org/index.php/csnpp_veis1

2. ติดต่อ ดร.ธวัชชัย ลิ้มสุวรรณ วิทยาลัยเทคนิคสุราษฎร์ธานี เบอร์โทรศัพท์ 083-5064479 E-mail: thawat_tu@hotmail.com

การส่งเสริมการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าของกลุ่มเกษตรกรอินทรีย์ภาคตะวันตก

Encouraging Agricultural Products Processing to Create Value-added for Products of the Western Organic Agriculture Group

รุ่งอรุณ พรเจริญ¹ อธิติ ธารสุข² และศกสวรรณ พาเรือง³

Rungaroon Porhcharoen¹ Thiti Tharasuk² and Skonwan Paruang³

1,2,3 คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร กรุงเทพมหานคร 10300

Faculty of Industrial Education, Rajamangala University of Technology Phra Nakhon, Bangkok 10300

3 Corresponding Author: E-mail: skonwan.pa@rmutp.ac.th

Received: 16 Mar. 2025; Revised: 18 Jun. 2025; Accepted: 30 Jun. 2025

บทคัดย่อ

งานวิจัยครั้งนี้วัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพการผลิตและแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรอินทรีย์ในภาคตะวันตก และ 2) ศึกษาระดับความพึงพอใจที่มีต่อการถ่ายทอดเทคโนโลยีการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรอินทรีย์เพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้าให้กับกลุ่มเกษตรกรในภาคตะวันตก พื้นที่เป้าหมายในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ภาคตะวันตก ประกอบด้วย จังหวัดราชบุรี และจังหวัดเพชรบุรี ช่วงระยะเวลาในการศึกษา ตั้งแต่เดือนมีนาคม-มิถุนายน พ.ศ. 2567 โดยใช้วิธีคัดเลือกแบบเจาะจง กลุ่มเป้าหมาย คือ 1) กลุ่มเกษตรกร ชุมชนหนองนางแพรว จังหวัดราชบุรี จำนวน 30 คน และ 2) กลุ่มเกษตรกร ชุมชนหนองหญ้าปล้อง จังหวัดเพชรบุรี จำนวน 30 คน ซึ่งได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดีจากภาคประชาชน ภาคครู ภาคเอกชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบลน้ำพุ องค์การบริหารส่วนตำบลหนองหญ้าปล้อง ผู้ใหญ่บ้านชุมชนหนองนางแพรว และประธานสหกรณ์ผลิตปุ๋ยอินทรีย์หนองหญ้าปล้อง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง และแบบสอบถามความพึงพอใจ

ผลการวิจัย 1) สภาพการผลิตและแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรอินทรีย์ในภาคตะวันตก พบว่า จังหวัดราชบุรี มีผลผลิตทางการเกษตรอินทรีย์หลักที่สำคัญ ได้แก่ มะกูด มะม่วง และฝรั่ง ส่วนของจังหวัดเพชรบุรี มีผลผลิตทางการเกษตรที่สำคัญ ได้แก่ มะนาว ถั่วลิสง และหน่อไม้ ปัญหาที่พบในการผลิตสินค้าทางการเกษตร ประกอบด้วย ต้นทุนการผลิตสูง ราคาผลผลิตตกต่ำ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและการเข้าถึงองค์ความรู้และเทคโนโลยีไม่เพียงพอหนี้สินครัวเรือนที่สูงขึ้นและการตลาดและช่องทางการจำหน่ายไม่เพียงพอ อีกทั้งปัญหาที่พบในการแปรรูปผลผลิตสินค้าทางการเกษตร ประกอบด้วย การขาดเครื่องมือและอุปกรณ์พื้นฐานการขาดความรู้และเทคโนโลยีที่เข้ามาจัดการกระบวนการผลิต รวมถึงการเข้าถึงตลาดและการขาย และงบประมาณสนับสนุนไม่เพียงพอ และ 2) ผลการถ่ายทอดเทคโนโลยีการแปรรูปให้กับกลุ่มเกษตรกรอินทรีย์ พบว่า จังหวัดราชบุรี มีความสนใจให้แปรรูปผลผลิต ได้แก่ น้ำยาอบเนกประสงค์จากมะกูด มะม่วงกวน ฝรั่งหยี และจังหวัดเพชรบุรี มีความสนใจให้แปรรูปผลผลิต ได้แก่ มะนาวดอง ผงถั่วลิสง และหน่อไม้ดอง

และมีความพึงพอใจต่อการถ่ายทอดเทคโนโลยีการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มอยู่ในระดับมาก เพราะช่วยส่งเสริมให้เกิดรายได้กับครอบครัวและชุมชน

คำสำคัญ: การแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร การสร้างมูลค่าเพิ่ม เกษตรอินทรีย์

Abstract

The research aimed to: 1) study the current state of organic agricultural product production and processing in the western region, and 2) study the satisfaction level with the transfer of organic agricultural product processing technology to add value to products for farmer groups in the western region. The target areas for this research included the western provinces of Ratchaburi and Phetchaburi. The study was conducted from March to June 2024. The target group was derived by purposive sampling method consisting of: 1) 30 farmers from the Nong Nang Praew community in Ratchaburi Province, and 2) 30 farmers from the Nong Ya Plong community in Phetchaburi Province. This research received excellent cooperation from public, government, private sectors, and local administrative organizations including Nam Phu Subdistrict Administrative Organization, Nong Ya Plong Subdistrict Administrative Organization, the Head of Nong Nang Praew Community, and the President of Nong Ya Plong Organic Fertilizer Production Cooperative. The research instruments included a structured interview form and a satisfaction questionnaire.

The research findings indicated that 1) the current state of organic agricultural production and processing in the western region of Thailand revealed the following information. The study focused on farmer groups in Ratchaburi and Phetchaburi. The key findings revealed that while Ratchaburi's main organic products are kaffir lime, mango, and guava, the main agricultural products of Phetchaburi included lime, banana, and bamboo shoots. Both regions face significant challenges, i.e., high production costs, climate change, insufficient access to knowledge and technology, rising household debt, inadequate marketing channels, and lack of financial support. 2) The results of technology transfer for product processing for organic agricultural group showed that the Ratchaburi group paid the interest on multi-purpose liquid cleaner from kaffir lime, preserved mango paste, and dried guava. The Phetchaburi group paid the interest in pickled lime, banana powder, and pickled bamboo shoots with a high satisfaction report. This positive reception stems from its direct contribution to increasing income for families and communities.

Keywords: Agricultural Product Processing, Value Added, Organic Farming

1. บทนำ

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566-2570) ให้ความสำคัญกับการพัฒนาที่สมดุลและยั่งยืน โดยมุ่งเน้นการสร้างเศรษฐกิจที่สร้างมูลค่าสูงควบคู่ไปกับการพัฒนาสังคมให้มีความเสมอภาคและเป็นธรรม และการรักษาสีเขียวตลอดมาให้อยู่ยืน [1] ผลไม้ไทยเป็นผลไม้ที่มีมากน้อยแต่ละฤดูกาลตามท้องถิ่นนั้น ๆ

ซึ่งผลไม้บางชนิดออกผลผลิตมากเกินความต้องการของผู้บริโภค ทำให้เกิดปัญหาผลไม้สดล้นตลาด ความต้องการของผู้บริโภคน้อยลง ชาวสวนผลไม้ผู้ผลิตเกิดปัญหาด้านการเงิน ต้นทุนค่าใช้จ่ายวัตถุดิบที่สูงขึ้น กำไรการขายลดลง ผลผลิตสดที่ตกค้างเก็บรักษายากเกิดการเน่าเสียทิ้งไปเปล่าประโยชน์ การสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าเกษตรมุ่งเน้นการแปรรูปให้มีคุณค่าสูงขึ้นผ่านนวัตกรรมและ

เทคโนโลยี เช่น การพัฒนาผลิตภัณฑ์อินทรีย์ สินค้าแปรรูปสำเร็จรูป หรือการสร้างแบรนด์ที่น่าเชื่อถือ ช่วยเพิ่มรายได้ให้เกษตรกรและตอบสนองความต้องการผู้บริโภคที่หลากหลาย ขณะเดียวกัน แนวคิด Technology Acceptance Model (TAM) อธิบายถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อการยอมรับการใช้เทคโนโลยีของผู้ใช้งาน โดยเฉพาะการรับรู้ถึงประโยชน์ (Perceived Usefulness) และการใช้งานง่าย (Perceived Ease of Use) ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญในการนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้เพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ [2, 3, 4] การบูรณาการสองแนวคิดนี้จึงช่วยให้เกษตรกรสามารถนำเทคโนโลยีมาใช้เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลผลิตได้อย่างยั่งยืน โดยพิจารณาทั้งในแง่ของนวัตกรรมผลิตภัณฑ์และการยอมรับเทคโนโลยีของกลุ่มเป้าหมาย เพื่อให้เกิดผลลัพธ์ที่เป็นรูปธรรมและยั่งยืนในระยะยาว

จากการลงพื้นที่กลุ่มเกษตรกรชุมชนหนองนางแพรวในเดือนเมษายน 2566 พบว่า กลุ่มเกษตรกร ชุมชนหนองนางแพรวประกอบอาชีพเกษตรกรรมแบบผสมผสาน ได้แก่ มะม่วง ฝรั่ง มะกูด ชะอม พริก มะเขือ และพืชผักสวนครัวอื่น ๆ และจากการลงพื้นที่กลุ่มเกษตรกร ชุมชนหนองหญ้าปล้องในเดือนมิถุนายน 2566 พบว่า กลุ่มเกษตรกรชุมชนหนองหญ้าปล้อง ประกอบอาชีพการเกษตรแบบผสมผสาน มีการปลูกพืชหลากหลายชนิด เช่น มะนาว กล้าย หน่อไม้ แตงกวา มะละกอ ถั่วพู และพืชผักตระกูลต่าง ๆ ซึ่งหลังจากช่วงฤดูกาลเก็บเกี่ยวผลผลิตทางการเกษตรแล้ว จะมีผลผลิตทางการเกษตรที่ไม่เป็นที่ต้องการของตลาดต้องการ เนื่องจากสินค้าไม่มีคุณภาพ และไม่ตรงตามความต้องการของผู้บริโภคจึงทำให้ชุมชนนำมาแปรรูปเป็นสินค้าแปรรูป เช่น มะม่วงกวน ขนุนอบกรอบ กล้ายตาก เป็นต้น เพื่อเป็นการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลผลิตทางการเกษตร แต่กระบวนการแปรรูปมีปัญหาเกี่ยวกับกระบวนการผลิตไม่สะอาด มีการปนเปื้อน เช่น ขี้แมลงวัน และฝุ่น รวมถึงสินค้าแปรรูปมีรสชาติหวานเกินไป ทำให้กลุ่มผู้บริโภคคาบลง และบรรจุภัณฑ์ไม่เหมาะสมทำให้อายุการเก็บรักษาสินค้าสั้นลง [5, 6]

ผู้วิจัยจึงมีแนวคิดให้ความรู้ด้านความปลอดภัยอาหารแก่ชุมชนเพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกัน จากนั้นออกแบบ

สายการผลิตให้เป็นไปตามหลักความปลอดภัยอาหาร เช่น ออกแบบสายการผลิตแบบเส้นตรงเพื่อลดการปนเปื้อน ออบแบบสถานที่จัดเก็บวัตถุดิบและที่ทิ้งขยะ พัฒนาสูตรและกรรมวิธีการผลิต เช่น การพัฒนาผลไม้กวนแผ่นลดน้ำตาลเพื่อเส้นใยอาหาร หรือพัฒนาน้ำอ้อยพาสเจอร์ไรส์และพัฒนาส่วนเหลือทิ้งจากการผลิตผลไม้ เป็นต้น จากการพัฒนาโดยอาศัยหลักการและเทคโนโลยีทางวิทยาศาสตร์สามารถเพิ่มผลผลิตทางการแปรรูปของกลุ่มเกษตรกรอินทรีย์ภาคตะวันตก เพื่อเป็นแนวทางหนึ่งในการแก้ปัญหาของชุมชนให้มีการผลิตสินค้าอาหารแปรรูปให้มีความสะอาด ปลอดภัย ตรงตามความต้องการของผู้บริโภคสร้างรายได้แก่ชุมชน ลดขยะในสิ่งแวดล้อมได้อย่างยั่งยืน การเกษตรยุค 4.0 หรือเกษตรอัจฉริยะ (Smart Agriculture) เป็นการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมขั้นสูงมาประยุกต์ใช้ในการทำการเกษตร ตั้งแต่การผลิต การแปรรูป ไปจนถึงการตลาด โดยมีเป้าหมายเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต ลดต้นทุน สร้างความยั่งยืน และยกระดับคุณภาพชีวิตของเกษตรกร [7]

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาสภาพการผลิตและแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรอินทรีย์ในภาคตะวันตก

2.2 เพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจที่มีต่อการถ่ายทอดเทคโนโลยีการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรอินทรีย์เพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้าให้กับกลุ่มเกษตรกรในภาคตะวันตก

3. วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การส่งเสริมการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าของกลุ่มเกษตรกรอินทรีย์ภาคตะวันตก คณะผู้วิจัยขอเสนอรายละเอียดวิธีการดำเนินการวิจัย ดังต่อไปนี้

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1) ประชากร ได้แก่ กลุ่มเกษตรกร ชุมชนหนองนางแพรว จังหวัดราชบุรี จำนวน 743 คน และกลุ่มเกษตรกรชุมชนหนองหญ้าปล้อง จำนวน 684 คน รวมทั้งหมด 1,427 คน

2) กลุ่มตัวอย่าง

2.1) วัตถุประสงค์ที่ 1 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้นำชุมชนกลุ่มเกษตรกร พื้นที่กลุ่มเป้าหมาย จำนวน 20 คน ประกอบด้วย ชุมชนหนองนางแพรว จังหวัดราชบุรี จำนวน 10 คน และกลุ่มเกษตรกรอินทรีย์ ชุมชนหนองหญ้าปล้อง จังหวัดเพชรบุรี จำนวน 10 คน โดยใช้วิธีคัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ที่มีคุณสมบัติประสบการณ์การทำงานเกษตรกรรม ไม่น้อยกว่า 15 ปี

2.2) วัตถุประสงค์ที่ 2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ กลุ่มเกษตรกร พื้นที่กลุ่มเป้าหมาย จำนวน 60 คน ประกอบด้วย ชุมชนหนองนางแพรว จังหวัดราชบุรี ที่มีคุณสมบัติการทำงานเกษตรกรรมเกี่ยวกับการปลูกมะกูด มะม่วง และฝรั่ง จำนวน 30 คน และกลุ่มเกษตรกรอินทรีย์ ชุมชนหนองหญ้าปล้อง จังหวัดเพชรบุรี มีคุณสมบัติการทำงานเกษตรกรรมเกี่ยวกับการปลูกมะนาว กล้วย และหน่อไม้ จำนวน 30 คน โดยใช้วิธีคัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่

1) แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง แบ่งออกเป็น 4 ส่วน โดยมีประเด็นดังนี้ ส่วนที่ 1 ผลผลิตทางการเกษตร ส่วนที่ 2 การแปรรูปผลผลิต ส่วนที่ 3 ความต้องการและข้อเสนอแนะ และส่วนที่ 4 ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการตลาดในการแปรรูป

2) แบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อการถ่ายทอดเทคโนโลยีการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรอินทรีย์ เพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้าให้กับกลุ่มเกษตรกรในภาคตะวันตก เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ แบ่งออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป ส่วนที่ 2 ความพึงพอใจที่มีต่อการถ่ายทอดเทคโนโลยี และส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

3.3 การสร้างและตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1) แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง คณะผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบสัมภาษณ์และตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1.1) ศึกษาเอกสาร ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการผลิตและแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรอินทรีย์ในภาคตะวันตก

1.2) กำหนดประเด็นการประเมินให้ครอบคลุมกับการผลิตและแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรเพื่อให้

สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

1.3) สร้างแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ซึ่งมีแบ่งออกเป็น 4 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 ผลผลิตทางการเกษตร ส่วนที่ 2 การแปรรูปผลผลิต ส่วนที่ 3 ความต้องการและข้อเสนอแนะ และส่วนที่ 4 ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการตลาดในการแปรรูป

1.4) นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน ตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ ผลการวิเคราะห์ พบว่า ข้อคำถามมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ อยู่ระหว่าง 0.66-1.00 แสดงให้เห็นว่าข้อคำถามมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.5) ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ จากนั้นนำไปทดลองกับกลุ่มที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 10 คน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและภาษาที่ใช้ และทำการหาค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.87

1.6) นำแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างที่เกี่ยวข้องกับการผลิตและแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรที่สมบูรณ์แล้วไปทดลองกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป และนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมาวิเคราะห์ข้อมูล

2) แบบสอบถามความพึงพอใจ คณะผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบสัมภาษณ์และตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

2.1) กำหนดวัตถุประสงค์และขอบเขตการวิจัยให้ครอบคลุมกับวัตถุประสงค์การวิจัย ในการสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อการถ่ายทอดเทคโนโลยีการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรอินทรีย์เพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้าให้กับกลุ่มเกษตรกรในภาคตะวันตก

2.2) สร้างแบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อการถ่ายทอดเทคโนโลยีการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรอินทรีย์เพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้าให้กับกลุ่มเกษตรกรในภาคตะวันตก แบ่งออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป ส่วนที่ 2 ความพึงพอใจที่มีต่อการถ่ายทอดเทคโนโลยี และส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

2.3) นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน ตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างข้อคำถาม

กับวัตถุประสงค์ ผลการวิเคราะห์ พบว่า ข้อคำถามมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ อยู่ระหว่าง 0.66-1.00 แสดงให้เห็นว่าข้อคำถามมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.4) ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ จากนั้นนำไปทดลองกับกลุ่มที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 15 คน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและภาษาที่ใช้ และทำการหาค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.79

2.5) นำแบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อการถ่ายทอดเทคโนโลยีการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรอินทรีย์เพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้าให้กับกลุ่มเกษตรกรในภาคตะวันตกที่สมบูรณ์แล้วไปทดลองกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป และนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมาวิเคราะห์ข้อมูล

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

1) การศึกษาสภาพการผลิตและแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรอินทรีย์ในภาคตะวันตก คณะผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1.1) ประชุมทำความเข้าใจเกี่ยวกับประเด็นการสนทนา แบบสัมภาษณ์เชิงโครงสร้าง แบบประเมินความพึงพอใจ และขั้นตอนในการเก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างนักวิจัยและผู้ช่วยวิจัย

1.2) ประสานผู้นำชุมชนแต่ละอำเภอเพื่อชี้แจงรายละเอียดงานวิจัยพร้อมขอความอนุเคราะห์ในการลงพื้นที่เพื่อเก็บข้อมูลจากกลุ่มเป้าหมาย

1.3) กำหนดนัดหมายวัน เวลา เพื่อพบกับกลุ่มเป้าหมายและชี้แจงงานวิจัยอีกครั้งพร้อมขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1.4) เก็บรวบรวมข้อมูลจากเครื่องมือวิจัยที่จัดทำขึ้น

1.5) ตรวจสอบความถูกต้อง และความสมบูรณ์ครบถ้วนของข้อมูล

2) การจัดเก็บข้อมูลเอกสารและการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพนั้น เพื่อให้ข้อมูลเป็นไปตามข้อเท็จจริงมีความเที่ยงตรง (Validity) และเชื่อถือได้ (Reliability) ผู้วิจัยใช้วิธีการตรวจสอบแบบสามเส้า (Triangulation) ตามระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อให้ข้อมูลมีความ

เที่ยงตรงและแม่นยำมากที่สุด โดยการตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า (Triangulation) [8] มีดังนี้

2.1) การตรวจสอบแบบสามเส้าด้านข้อมูล (Data Triangulation) เป็นการตรวจสอบเพื่อพิสูจน์ข้อมูล que เก็บรวบรวมมาว่าถูกต้องหรือไม่ โดยการตรวจสอบแหล่งข้อมูลแหล่งที่มาที่จะพิจารณาในการตรวจสอบ ได้แก่ แหล่งเวลา แหล่งสถานที่ และแหล่งบุคคล

2.2) การตรวจสอบแบบสามเส้าด้านผู้วิจัย (Investigator Triangulation) เป็นการตรวจสอบเพื่อพิสูจน์ข้อมูลที่ได้จากภาคสนามของผู้วิจัยกับผู้ร่วมวิจัยว่าหลังจากที่ได้ข้อมูลมาแล้ว มีความแตกต่างกันหรือไม่ ในกรณีที่มีความแตกต่างกัน จะตรวจสอบว่ามีเหตุสืบเนื่องมาจากอะไร เพื่อทำความเข้าใจในข้อมูลให้มีความถูกต้องมากที่สุด

2.3) การตรวจสอบแบบสามเส้าด้านวิธี (Methodological Triangulation) เป็นการตรวจสอบเพื่อพิสูจน์วิธีการเก็บข้อมูลในเรื่องเดียวกัน แต่มีแตกต่างและหลากหลายกัน ได้แก่ การสำรวจ การสัมภาษณ์เชิงลึก เพื่อยืนยันข้อมูลในภาพรวมของแต่ละกลุ่มไปพร้อมกัน

3) การถ่ายทอดเทคโนโลยีการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรอินทรีย์เพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้าให้กับกลุ่มเกษตรกรในภาคตะวันตก

4) คณะผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการให้ผู้เข้าร่วมอบรมตอบแบบสอบถามเมื่อสิ้นสุดกิจกรรมถ่ายทอดเทคโนโลยีการแปรรูป จากนั้นดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3.5 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การหาค่าเฉลี่ย (Mean) และการหาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) [9]

4. ผลการวิจัย

4.1 ผลการศึกษาศภาพการผลิตและแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรอินทรีย์ในภาคตะวันตก การวิเคราะห์และสังเคราะห์ผลผลิตทางการเกษตรอินทรีย์ของกลุ่มเป้าหมาย พบว่า จังหวัดราชบุรี มีผลผลิตทางการเกษตรอินทรีย์หลักที่สำคัญ ได้แก่ มะกรูด มะม่วง และฝรั่ง

สำหรับจังหวัดเพชรบุรี มีผลผลิตทางการเกษตรที่สำคัญ ได้แก่ มะนาว กล้วย และหน่อไม้ ซึ่งส่วนใหญ่ปัญหาที่พบในการผลิตสินค้าทางการเกษตร ดังนี้

1) การผลิตสินค้าทางการเกษตรมีปัญหาหลายประการที่ส่งผลกระทบต่อเกษตรกรและการพัฒนาที่ยั่งยืนของกลุ่มเป้าหมาย ดังนี้

1.1) ต้นทุนการผลิตสูง: ราคาปุ๋ย ยาฆ่าแมลง และอาหารสัตว์เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ทำให้ต้นทุนการผลิตสูงขึ้น

1.2) ราคาผลผลิตตกต่ำ: ราคาสินค้าเกษตรมักผันผวนและตกต่ำ โดยเฉพาะเมื่อมีการผลิตมากเกินไป ความต้องการในตลาด

1.3) การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ: การเปลี่ยนแปลงของสภาพอากาศส่งผลกระทบต่อปริมาณและคุณภาพของผลผลิต ทำให้เกษตรกรต้องเผชิญกับความไม่แน่นอน

1.4) การเข้าถึงเทคโนโลยีและความรู้: เกษตรกรบางส่วนยังขาดการเข้าถึงเทคโนโลยีและความรู้ที่ทันสมัย ทำให้ไม่สามารถเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตได้

1.5) หนี้สินสูง: เกษตรกรหลายรายต้องเผชิญกับปัญหาหนี้สินที่สูงขึ้น เนื่องจากรายได้ไม่เพียงพอต่อการชำระหนี้

1.6) การตลาดและช่องทางการจำหน่าย: การเข้าถึงตลาดและช่องทางการจำหน่ายยังเป็นปัญหาสำคัญ ทำให้เกษตรกรไม่สามารถขายสินค้าได้ในราคาที่เหมาะสม

2) การแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรของกลุ่มเป้าหมาย มีปัญหาหลายประการที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพ

และคุณภาพของผลิตภัณฑ์ ดังนี้

2.1) การขาดเครื่องมือและอุปกรณ์พื้นฐาน: กลุ่มผลิตภัณฑ์เกษตรแปรรูปหลายกลุ่มยังขาดเครื่องมือและอุปกรณ์ที่จำเป็นในการผลิต เนื่องจากไม่มีงบประมาณสนับสนุนจากภาครัฐ

2.2) การขาดความรู้และเทคโนโลยี: เกษตรกรบางส่วนยังขาดความรู้เกี่ยวกับกระบวนการผลิตที่ดีและเทคโนโลยีที่ทันสมัย ทำให้ไม่สามารถผลิตสินค้าที่มีคุณภาพสูงได้

2.3) การจัดการกระบวนการผลิต: การจัดการกระบวนการผลิตและการจัดการผลิตภัณฑ์ยังไม่เป็นมาตรฐาน ทำให้คุณภาพของผลิตภัณฑ์ไม่สม่ำเสมอ

2.4) การเข้าถึงตลาดและการขาย: การเข้าถึงตลาดและช่องทางการจำหน่ายยังเป็นปัญหาสำคัญ ทำให้เกษตรกรไม่สามารถขายสินค้าได้ในราคาที่เหมาะสม

2.5) การขาดงบประมาณสนับสนุน: หลายกลุ่มผลิตภัณฑ์ต้องการงบประมาณสนับสนุนจากภาครัฐเพื่อใช้ในการบริหารจัดการกลุ่มและการลงทุนในเครื่องมือและเทคโนโลยีการผลิต

4.2 ผลศึกษาในระดับความพึงพอใจที่มีต่อการถ่ายทอดเทคโนโลยีการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรอินทรีย์เพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้าให้กับกลุ่มเกษตรกรในภาคตะวันตก โดยสอบถามความพึงพอใจจากกลุ่มเกษตรกร ชุมชนหนองนางแพรว จังหวัดราชบุรี และกลุ่มเกษตรกรอินทรีย์ชุมชนหนองหญ้าปล้อง จังหวัดเพชรบุรี ซึ่งเป็นพื้นที่กลุ่มเป้าหมาย จำนวนกลุ่มละ 30 คน โดยใช้วิธีคัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อการถ่ายทอดเทคโนโลยีการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร

รายละเอียด	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
ด้านหลักสูตรเนื้อหาการบรรยาย	4.09	.42	มาก
1. เนื้อหาของหลักสูตรมีความทันสมัยและครอบคลุมเทคโนโลยีการแปรรูปใหม่ ๆ ที่สามารถนำไปเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตรอินทรีย์ได้	4.17	.59	มาก
2. หลักสูตรมีการเชื่อมโยงองค์ความรู้ด้านการแปรรูปเข้ากับการสร้างแบรนด์และการตลาด เพื่อเพิ่มมูลค่าให้กับสินค้าเกษตรอินทรีย์ได้ชัดเจน	4.03	.49	มาก

ตารางที่ 1 ผลการศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อการถ่ายทอดเทคโนโลยีการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร (ต่อ)

รายละเอียด	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
3. เนื้อหาที่ถ่ายทอดสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ ๆ หรือปรับปรุงผลิตภัณฑ์เดิมให้มีมูลค่าเพิ่มขึ้น	4.07	.45	มาก
4. ผู้สอนมีความรู้ความสามารถในการถ่ายทอดเทคนิคและกระบวนการแปรรูปที่เน้นการลดต้นทุนแต่เพิ่มมูลค่า ได้อย่างมีประสิทธิภาพ	4.17	.38	มาก
5. เนื้อหาการให้คำแนะนำเกี่ยวกับการขอมาตรฐานหรือใบรับรองต่าง ๆ ที่ช่วยเพิ่มมูลค่า และความน่าเชื่อถือให้กับสินค้าเกษตรอินทรีย์	4.03	.18	มาก
ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก	4.16	.57	มาก
1. สถานที่อบรมมีอุปกรณ์และเครื่องมือแปรรูปที่ทันสมัยและเพียงพอต่อการเรียนรู้และฝึกปฏิบัติเพื่อการสร้างมูลค่าเพิ่ม	4.10	.48	มาก
2. มีตัวอย่างวัตถุดิบและผลิตภัณฑ์ที่หลากหลาย สำหรับการทดลองแปรรูปและพัฒนาสินค้าเพื่อเพิ่มมูลค่า	4.17	.53	มาก
3. สภาพแวดล้อมโดยรวมของสถานที่อบรมเอื้อต่อการเรียนรู้และการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น เพื่อต่อยอดการเพิ่มมูลค่าสินค้า	4.17	.59	มาก
4. การจัดเตรียมเอกสารประกอบการอบรมและสื่อการเรียนรู้ มีความครบถ้วน และช่วยให้เข้าใจกระบวนการแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้า	4.20	.66	มาก
ด้านคุณภาพการให้บริการ	4.31	.67	มาก
1. เจ้าหน้าที่และผู้จัดโครงการให้คำแนะนำและให้ความช่วยเหลือในการต่อยอดธุรกิจหรือการพัฒนาสินค้าเกษตรอินทรีย์เพื่อเพิ่มมูลค่าได้ดี	4.23	.77	มาก
2. เจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการสามารถให้คำแนะนำด้านการตลาดหรือช่องทางการจัดจำหน่าย เพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้าได้อย่างเหมาะสม	4.27	.74	มาก
3. การให้บริการมีความรวดเร็วและเป็นกันเอง ทำให้เกิดความมั่นใจในการนำความรู้ไปใช้เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม	4.43	.50	มาก
รวม	4.19	.55	มาก

จากตารางที่ 1 ผลการถ่ายทอดเทคโนโลยีให้กับกลุ่มตัวอย่าง พบว่า กลุ่มเกษตรกรอินทรีย์มีความพึงพอใจต่อการถ่ายทอดเทคโนโลยีการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ ด้านคุณภาพการให้บริการ

รองลงมา ได้แก่ ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก และด้านหลักสูตรเนื้อหาการบรรยาย ซึ่งส่วนใหญ่ผู้เข้าร่วมอบรมได้รับองค์ความรู้ทางการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร เพราะช่วยส่งเสริมให้เกิดรายได้กับครอบครัวและชุมชน

5. สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผล

1) ผลการศึกษาสภาพการผลิตและแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรอินทรีย์ในภาคตะวันตก พบว่า การวิเคราะห์และสังเคราะห์ผลผลิตทางการเกษตรอินทรีย์ของจังหวัดราชบุรี มีผลผลิตทางการเกษตรอินทรีย์ที่สำคัญ ได้แก่ มะกรูด มะม่วง และฝรั่ง สำหรับจังหวัดเพชรบุรี มีผลผลิตทางการเกษตรที่สำคัญ ได้แก่ มะนาว กล้วย และหน่อไม้ ซึ่งเมื่อทำการสำรวจความต้องการแปรรูปผลผลิตแล้วพบว่า กลุ่มเกษตรอินทรีย์มีความสนใจให้แปรรูปผลผลิตดังนี้ น้ำยาอบเนกประสงค์จากมะกรูด มะม่วงกวน และฝรั่งหี เป็นตัวอย่างของการเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ที่สามารถสร้างรายได้เพิ่มเติมให้กับเกษตรกร เพิ่มคุณค่าให้กับผลิตภัณฑ์ โดยการแปรรูปหรือปรับปรุงคุณภาพของผลิตภัณฑ์

ตัวอย่างเช่น การแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรเป็นผลิตภัณฑ์ที่มีมูลค่าสูงขึ้น เช่น การทำมะม่วงกวนหรือฝรั่งหี การสร้างมูลค่าเพิ่มนี้ไม่เพียงแต่ช่วยเพิ่มรายได้ให้กับเกษตรกร แต่ยังช่วยส่งเสริมเศรษฐกิจชุมชนและลดการสูญเสียผลผลิตทางการเกษตร [11]

2) ผลการศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อการถ่ายทอดเทคโนโลยีการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรอินทรีย์เพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้าให้กับกลุ่มเกษตรกรในภาคตะวันตก พบว่า กลุ่มเกษตรอินทรีย์ในภาคตะวันตกมีความพึงพอใจต่อการถ่ายทอดเทคโนโลยีการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ ด้านคุณภาพการให้บริการ รองลงมา ได้แก่ ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก และด้านหลักสูตรเนื้อหาการบรรยาย

5.2 อภิปรายผล

1) การผลิตและแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรอินทรีย์ ผลการศึกษาพบว่า การผลิตและแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรอินทรีย์ในภาคตะวันตกมีความสำคัญต่อการสร้างรายได้และเพิ่มมูลค่าให้กับชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีการพัฒนาอย่างยั่งยืน (Sustainable Development) ที่เป็นแนวคิดที่มุ่งเน้นการพัฒนาที่สามารถตอบสนองความต้องการของคนในปัจจุบันโดยไม่ทำลายความสามารถของคนรุ่นหลังในการตอบสนองความต้องการของตนเอง [10] แนวคิดนี้ประกอบด้วยสามมิติหลัก ได้แก่ เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ซึ่งต้องพัฒนาไปพร้อมกันอย่างสมดุล เน้นการใช้ทรัพยากรธรรมชาติ

อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งเป็นการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยลดการสูญเสียและการใช้ทรัพยากรอย่างไม่จำเป็น การใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพยังรวมถึงการนำทรัพยากรกลับมาใช้ใหม่ (Recycling) และการใช้พลังงานทดแทน (Renewable Energy) เพื่อรักษาสมดุลของระบบนิเวศและลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร [11] การแปรรูปผลผลิต เช่น น้ำยาอบเนกประสงค์จากมะกรูด มะม่วงกวน และฝรั่งหี เป็นตัวอย่างของการเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ที่สามารถสร้างรายได้เพิ่มเติมให้กับเกษตรกร เพิ่มคุณค่าให้กับผลิตภัณฑ์ โดยการแปรรูปหรือปรับปรุงคุณภาพของผลิตภัณฑ์

ตัวอย่างเช่น การแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรเป็นผลิตภัณฑ์ที่มีมูลค่าสูงขึ้น เช่น การทำมะม่วงกวนหรือฝรั่งหี การสร้างมูลค่าเพิ่มนี้ไม่เพียงแต่ช่วยเพิ่มรายได้ให้กับเกษตรกร แต่ยังช่วยส่งเสริมเศรษฐกิจชุมชนและลดการสูญเสียผลผลิตทางการเกษตร [12]

2) ความพึงพอใจต่อการถ่ายทอดเทคโนโลยี ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มเกษตรอินทรีย์มีความพึงพอใจต่อการถ่ายทอดเทคโนโลยีการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีการยอมรับเทคโนโลยี (Technology Acceptance Model: TAM) [13] ซึ่งเป็นทฤษฎีที่ใช้ในการอธิบายและทำนายพฤติกรรมของผู้ใช้ในการยอมรับและใช้งานเทคโนโลยีใหม่ ๆ ทฤษฎีนี้มีองค์ประกอบหลักสองประการ ได้แก่ การรับรู้ประโยชน์ (Perceived Usefulness: PU) หมายถึง ความเชื่อของผู้ใช้ว่าเทคโนโลยีจะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานของพวกเขาได้มากน้อยเพียงใด หากผู้ใช้เชื่อว่าเทคโนโลยีจะช่วยให้พวกเขาทำงานได้ดีขึ้นเร็วขึ้น หรือมีประสิทธิภาพมากขึ้น พวกเขาจะมีแนวโน้มที่จะยอมรับและใช้งานเทคโนโลยีนั้นมากขึ้น และการรับรู้ความง่ายในการใช้ (Perceived Ease of Use: PEOU) ที่ระบุว่า ความง่ายในการใช้งาน หมายถึง ความเชื่อของผู้ใช้ว่าเทคโนโลยีจะใช้งานได้ง่ายและไม่ซับซ้อน หากผู้ใช้เชื่อว่าเทคโนโลยีใช้งานง่าย ไม่ต้องใช้เวลามากในการเรียนรู้หรือปรับตัว พวกเขาก็จะมีแนวโน้มที่จะยอมรับและใช้งานเทคโนโลยีนั้นมากขึ้น และประโยชน์ที่ได้รับ เป็นปัจจัยสำคัญ

ที่ส่งผลต่อการยอมรับเทคโนโลยีใหม่ ๆ ในกรณีนี้ การถ่ายทอดเทคโนโลยีที่มีคุณภาพการให้บริการสูง และสิ่งอำนวยความสะดวกที่ดี ทำให้เกษตรกรมีความพึงพอใจและยอมรับเทคโนโลยีการแปรรูปผลผลิต ซึ่งเป็นการสร้างมูลค่าเพิ่มและการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน ดังนั้น การแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรอินทรีย์เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มมีผลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุตารัตน์ [14] ที่กล่าวถึงการพัฒนาศักยภาพในการแข่งขันของผลิตภัณฑ์ท้องถิ่นเพื่อเพิ่มมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าเกษตรกรเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจการแปรรูปผลิตภัณฑ์ใบเตยหอมจำเป็นต้องมีการยกระดับการพัฒนาผลิตภัณฑ์โดยการแปรรูปผลิตภัณฑ์ให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ และปรับปรุงการแปรรูปตามความคิดสร้างสรรค์ของภูมิปัญญาท้องถิ่นกลุ่มเกษตรกรต่อไป

5.3 ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำไปปฏิบัติ

1) การสนับสนุนด้านเครื่องมือและอุปกรณ์: ควรมีการสนับสนุนจากภาครัฐหรือองค์กรที่เกี่ยวข้องในการจัดหาเครื่องมือและอุปกรณ์ที่จำเป็นในการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร

2) การอบรมและถ่ายทอดเทคโนโลยี: ควรมีการจัดอบรมและถ่ายทอดเทคโนโลยีที่ทันสมัยให้กับเกษตรกรอย่างต่อเนื่อง เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิตและคุณภาพของผลิตภัณฑ์

3) การพัฒนาช่องทางการตลาด: ควรมีการพัฒนาช่องทางการตลาดและการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ให้กับเกษตรกร เพื่อให้สามารถเข้าถึงตลาดได้มากขึ้นและขายสินค้าได้ในราคาที่เหมาะสม

4) การสนับสนุนด้านงบประมาณ: ควรมีการสนับสนุนด้านงบประมาณจากภาครัฐหรือองค์กรที่เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการกลุ่มและการลงทุนในเครื่องมือและเทคโนโลยีการผลิต

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1) ควรศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหาการขาดแคลนเครื่องมือและอุปกรณ์พื้นฐานในการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรอินทรีย์เพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้าในภาคตะวันตก

2) ควรประเมินผลกระทบของการถ่ายทอดเทคโนโลยีการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรอินทรีย์ต่อการเพิ่มรายได้และความเป็นอยู่ที่ดีของเกษตรกรในภาคตะวันตก: การศึกษาเชิงปริมาณและคุณภาพ

3) ควรมีการเปรียบเทียบปัจจัยความสำเร็จในการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรอินทรีย์เพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้าในพื้นที่ภาคตะวันตกและพื้นที่อื่น ๆ ในประเทศไทย

เอกสารอ้างอิง

- [1] สรรพสิทธิ์ ชมภูษ, ทิวกาน แสร้งสุวรรณ, ศิริจินดา สอนมาตี, และโชติ บัณฑิต. (2565). บริบทของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 กับองค์ประกอบของส่วนท้องถิ่น. *Journal of Roi Kaensarn Academi*, 7(3), 409-424.
- [2] Chen, H., & Wang, J. (2023). Innovation and Value Creation in Agricultural Products: A Case Study of Brand Building in Local Specialties. *Journal of Rural Studies*, 98, 102945.
- [3] Venkatesh, V., & Bala, H. (2008). Technology Acceptance Model 3 and a Research Agenda on Interventions. *Decision Sciences*, 39(2), 273-315.
- [4] Ramadhan, F., Kurniawati, M. A., & Indriani, F. (2024). Technology adoption in agriculture: An analysis using the Technology Acceptance Model. *International Journal of Agricultural Economics*, 9(1), 1-10.
- [5] สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดราชบุรี. (2566). แผนพัฒนาเกษตรและสหกรณ์จังหวัดราชบุรี (พ.ศ. 2566-2570). ราชบุรี: สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์.
- [6] สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดเพชรบุรี. (2566). แผนพัฒนาเกษตรและสหกรณ์จังหวัดเพชรบุรี (พ.ศ. 2566-2570). เพชรบุรี: สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์.

- [7] ปิณพพร บุญเยี่ยม, เบญจมาศ อยู่ประเสริฐ, และบำเพ็ญ เขียวหวาน. (2566). โมเดลการส่งเสริมเกษตรอัจฉริยะในการผลิตพืชผักของเกษตรกรรุ่นใหม่ในภาคตะวันออกของประเทศไทย. วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์ มจร, 11(5), 1721-1732.
- [8] ตระกูล จิตวัฒนากร, นันทนา ชวศิริกุลชล, นพพงศ์ เกิดเงิน, และจำเนียร จวงตระกูล. (2567). การตรวจสอบแบบสามเส้าด้านนักวิจัย: กลยุทธ์เพื่อสร้างความเชื่อถือได้ในงานวิจัยเชิงคุณภาพ. วารสารชุมชนวิจัยและพัฒนาสังคม, 18(3), 521-532.
- [9] กัลยา วานิชย์บัญชา. (2561). สถิติสำหรับงานวิจัย (พิมพ์ครั้งที่ 12). กรุงเทพมหานคร: สามลดา.
- [10] วีระศักดิ์ บุญญดิษฐ์, สุนทร อรุณโณ, จักรธร สุริแสง, และพงศ์ศักดิ์ บุญมาศ. (2565). หลักการและทฤษฎีการเรียนรู้กับการพัฒนาที่ยั่งยืน. วารสารมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 4(7), 52-60.
- [11] Porter, M. E., & Kramer, M. R. (2011). Creating Shared Value. Harvard Business Review, 89(1-2), 62-77.
- [12] ฤทัยภัทร ให้อิทธิกุล. (2563). แนวทางการบริหารจัดการกลุ่มวิสาหกิจชุมชนสมุนไพรบ้านบัว ตำบลบ้านบัว อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์. วารสารวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์, 15(2), 9-23.
- [13] Davis, F. D. (1989). Perceived Usefulness, Perceived Ease of Use, and User Acceptance of Information Technology. MIS Quarterly, 13(3), 319-340.
- [14] สุดารัตน์ พิมพ์รัตนกานต์. (2565). การพัฒนาศักยภาพในการแข่งขันของผลิตภัณฑ์ท้องถิ่นเพื่อเพิ่มมูลค่าเพิ่มการจัดการโซ่อุปทานของสินค้าเกษตรใบเตยหอม ในบริบทพื้นที่จังหวัดนครปฐม. วารสารวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏ-นครปฐม, 9(1), 277-290.

แนวทางการพัฒนาทักษะการไลฟ์สดบนแพลตฟอร์ม อีคอมเมิร์ซสำหรับผู้ประกอบการในยุคดิจิทัล

Guidelines for Developing Live Streaming Skills on E-commerce Platforms for Entrepreneurs in the Digital Era

น้ำเพชร นิธิอุบัติ¹ และพัชรา เอี่ยมเจริญ²

Nampetch Nithiubut¹ and Patchara Eamcharoen²

^{1,2} สาขาวิชาการศึกษาเพื่อพัฒนาความเป็นผู้ประกอบการ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ กรุงเทพมหานคร 10900
Entrepreneurship Education, Faculty of Education, Kasetsart University, Bangkok 10900

¹ Corresponding Author: E-mail: nampetch.n@ku.th

Received: 20 Mar. 2025; Revised: 5 Jun. 2025; Accepted: 5 Jun. 2025

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาปัญหาการสื่อสารทางการตลาดแบบไลฟ์สดของผู้ประกอบการในยุคดิจิทัล และ 2) นำเสนอแนวทางการพัฒนาทักษะการไลฟ์สดบนแพลตฟอร์มอีคอมเมิร์ซสำหรับผู้ประกอบการในยุคดิจิทัล กลุ่มตัวอย่าง คือ บทความวิจัย บทความวิชาการ วิทยานิพนธ์ สารนิพนธ์ และการศึกษาค้นคว้าอิสระที่เกี่ยวข้องกับ ปัญหาการสื่อสารทางการตลาดแบบไลฟ์สดของผู้ประกอบการในยุคดิจิทัล จำนวน 23 ฉบับ และแนวทางการพัฒนา ทักษะการไลฟ์สดบนแพลตฟอร์มอีคอมเมิร์ซสำหรับผู้ประกอบการในยุคดิจิทัล จำนวน 27 ฉบับ รวมทั้งสิ้น 50 ฉบับ จากฐานข้อมูล Thai Journal Online (ThaiJO) และ Google Search Engine ในช่วงปี พ.ศ. 2557-2567 เครื่องมือวิจัย ได้แก่ แบบคัดกรองข้อมูลและแบบประเมินความเหมาะสมของแนวทางการพัฒนาทักษะการไลฟ์สดบนแพลตฟอร์ม อีคอมเมิร์ซสำหรับผู้ประกอบการในยุคดิจิทัล สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า 1) ปัญหาการสื่อสารทางการตลาดแบบไลฟ์สดของผู้ประกอบการในยุคดิจิทัล ประกอบด้วย 6 ด้าน ครอบคลุม 20 ประเด็นย่อย ที่ส่งผลกระทบต่อสื่อสารทางการตลาดแบบไลฟ์สดของผู้ประกอบการในยุคดิจิทัล ส่วนแนวทางการ พัฒนาทักษะการไลฟ์สดบนแพลตฟอร์มอีคอมเมิร์ซสำหรับผู้ประกอบการยุคดิจิทัล ประกอบด้วย 4 ด้าน ครอบคลุม 29 แนวทางย่อย 2) ความเหมาะสมของแนวทางการพัฒนาทักษะการไลฟ์สดบนแพลตฟอร์มอีคอมเมิร์ซสำหรับผู้ ประกอบการยุคดิจิทัล ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ กลยุทธ์ทางการตลาดที่เหมาะสม รองลงมา ได้แก่ การประเมินผลการไลฟ์สดอย่างเป็นระบบและรูปธรรมเพื่อนำไปปรับปรุงการไลฟ์สด และการพัฒนา ทักษะการสื่อสารแบบไลฟ์สดและนำเสนอเนื้อหาอย่างมีประสิทธิภาพ ตามลำดับ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ การเลือกแพลตฟอร์มและช่วงเวลาสื่อสารการตลาดแบบไลฟ์สด โดยผู้เชี่ยวชาญได้ให้ข้อเสนอแนะ 2 ด้าน คือ ด้านรูปแบบ การเรียนรู้ที่ควรเน้นไปที่การปฏิบัติจริงเพื่อพัฒนาทักษะการไลฟ์สดและด้านกลยุทธ์การตลาดที่ควรเน้นไปที่การสร้าง พันธมิตรทางการตลาดที่เหมาะสมเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้การไลฟ์สดอย่างมีคุณภาพ

คำสำคัญ: แนวทาง ทักษะการไลฟ์สด แพลตฟอร์มอีคอมเมิร์ซ ผู้ประกอบการในยุคดิจิทัล

Abstract

This research aimed to: 1) study the problems of live-stream marketing communication among entrepreneurs in the digital era and 2) propose guidelines for developing live-stream skills for entrepreneurs in the digital era. The documentary study analyzed 50 documents, comprising 23 research articles, academic papers, theses, independent studies, and other publications on live-stream marketing communication, along with 27 documents outlining guidelines for developing live-streaming skills. These documents were sourced from Thai Journal Online (ThaiJO) and Google Search Engine between 2014 and 2024. The research instruments included a data screening form and an evaluation form to assess the appropriateness of guidelines for developing live-stream skills on e-commerce platforms for entrepreneurs in the digital era. Statistics used were frequency, percentage, mean, standard deviation, and content analysis.

The research findings identified 1) six major aspects and 20 minor aspects influencing live-stream marketing communication, along with four major aspects and 29 sub-guidelines for developing live-streaming skills on e-commerce platforms. 2) The overall appropriateness of the proposed guidelines was at the highest level. The highest average score was effective marketing strategies, followed by systematic and concrete evaluation of live-stream performance for improvement and development of live-stream communication skills and effective content presentation, respectively. The lowest average score was selection of appropriate platforms and timing for live-stream marketing communication. Experts recommended incorporating a learning model that emphasizes experiential learning and a effective marketing strategy focusing on forming the right partnerships to facilitate knowledge exchange in high quality live-streaming.

Keyword: Guidelines, Live-streaming Skills, E-commerce Platforms, Entrepreneurs in the Digital Era

1. บทนำ

ในยุคดิจิทัลที่เทคโนโลยีมีการพัฒนาและเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว พฤติกรรมของผู้บริโภคและแนวทางการดำเนินธุรกิจต้องปรับตัวตามไปด้วย ผู้ประกอบการจึงต้องนำเทคโนโลยีเข้ามาใช้ในการดำเนินธุรกิจ ไม่เพียงแต่เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงาน แต่ยังรวมถึงการสื่อสารทางการตลาดที่มีบทบาทสำคัญในการเข้าถึงและสร้างปฏิสัมพันธ์กับลูกค้า การใช้แพลตฟอร์มอีคอมเมิร์ซช่วยให้การนำเสนอสินค้าและบริการเป็นไปอย่างรวดเร็วและตรงกลุ่มเป้าหมายมากขึ้น ทำให้ผู้บริโภคสามารถเข้าถึงสินค้าและบริการออนไลน์ได้ทันที ดังนั้น ผู้ประกอบการจึงต้องปรับการสื่อสารทางการตลาดให้สอดคล้องกับพฤติกรรมผู้บริโภคที่เปลี่ยนแปลงเพื่อกระตุ้นการตัดสินใจซื้อและสร้างความได้เปรียบในการแข่งขันทางธุรกิจ [1]

ปัจจุบันหลายธุรกิจเลือกใช้การไลฟ์สดเพื่อเข้าถึงกลุ่มลูกค้าเป้าหมาย ซึ่งกลายเป็นเครื่องมือทางการตลาดอันดับแรก ๆ ที่นำมาใช้เพื่อสื่อสารทางการตลาด ผู้ประกอบการจึงจำเป็นต้องฝึกฝนและเรียนรู้การไลฟ์สดอย่างต่อเนื่อง [2] เนื่องจากเป็นหนึ่งในทักษะสำคัญที่สามารถเพิ่มโอกาสความสำเร็จให้กับธุรกิจทั้งในปัจจุบันและอนาคตได้ นอกจากนี้ การสื่อสารทางการตลาดที่มีประสิทธิภาพถือเป็นปัจจัยสำคัญที่ผู้ประกอบการควรพัฒนาอย่างต่อเนื่องเพื่อให้สามารถแข่งขันและเติบโตในยุคดิจิทัลได้อย่างมั่นใจ

ทักษะการไลฟ์สดบนแพลตฟอร์มอีคอมเมิร์ซจะช่วยให้ผู้ประกอบการสามารถนำเสนอสินค้าได้อย่างน่าสนใจ ให้ข้อมูลได้แบบเรียลไทม์ เข้าถึงลูกค้าโดยตรงและให้คำแนะนำที่ทรงคุณค่า ยิ่งไปกว่านั้น การตอบสนอง

ความต้องการของลูกค้าในยุคดิจิทัลนับเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้การสื่อสารทางการตลาดผ่านการไลฟ์สดได้รับความนิยมอย่างมากเนื่องจากนำไปสู่การสร้างความสัมพันธ์อันดีกับลูกค้าบนแพลตฟอร์มอีคอมเมิร์ซ รวมทั้งสามารถสร้างสรรคกิจกรรมส่งเสริมทางการตลาดได้อย่างหลากหลายเพื่อกระตุ้นให้ลูกค้าตัดสินใจซื้อได้ทันที [3]

ทั้งนี้ ทักษะการไลฟ์สดสามารถพัฒนาได้หากมีแนวทางที่เหมาะสม ซึ่งแนวทางเหล่านี้ย่อมช่วยให้ผู้ประกอบการสามารถสื่อสารทางการตลาดกับลูกค้าในรูปแบบไลฟ์สดบนแพลตฟอร์มอีคอมเมิร์ซได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล รวมทั้งสามารถนำเสนอข้อมูลที่เป็นประโยชน์เพื่อกระตุ้นให้ลูกค้าอยากเข้ามาเข้าชมและรับฟัง ตลอดจนสามารถปิดการขายได้ โดยแนวทางเหล่านี้จะกลายเป็นกลยุทธ์สำคัญในการสื่อสารทางการตลาดกับลูกค้าผ่านแพลตฟอร์มอีคอมเมิร์ซ โดยผู้วิจัยคาดหวังว่า การศึกษานี้จะนำไปสู่แนวทางการพัฒนาทักษะการไลฟ์สดบนแพลตฟอร์มอีคอมเมิร์ซและสามารถประยุกต์ใช้ในธุรกิจเพื่อเสริมสร้างศักยภาพการแข่งขันและเพิ่มโอกาสความสำเร็จให้กับผู้ประกอบการในยุคดิจิทัล

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาปัญหาการสื่อสารทางการตลาดแบบไลฟ์สดของผู้ประกอบการในยุคดิจิทัล

2.2 เพื่อนำเสนอแนวทางการพัฒนาทักษะการไลฟ์สดบนแพลตฟอร์มอีคอมเมิร์ซสำหรับผู้ประกอบการในยุคดิจิทัล

3. วิธีการดำเนินการวิจัย

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1) ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ บทความวิจัย บทความวิชาการ วิทยานิพนธ์ สารนิพนธ์ และการศึกษา ค้นคว้าอิสระเกี่ยวกับปัญหาการสื่อสารทางการตลาดแบบไลฟ์สดของผู้ประกอบการในยุคดิจิทัล และแนวทางการพัฒนาทักษะการไลฟ์สดบนแพลตฟอร์มอีคอมเมิร์ซสำหรับผู้ประกอบการในยุคดิจิทัลที่ได้รับการเผยแพร่อยู่ในฐานข้อมูลอินเทอร์เน็ต จำนวน 223 ฉบับ และผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านการเป็นผู้ประกอบการ และด้านอีคอมเมิร์ซ

2) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ บทความวิจัย บทความวิชาการ วิทยานิพนธ์ สารนิพนธ์ และการศึกษา ค้นคว้าอิสระเกี่ยวกับปัญหาการสื่อสารทางการตลาดแบบไลฟ์สดของผู้ประกอบการในยุคดิจิทัล จำนวน 23 ฉบับ และแนวทางการพัฒนาทักษะการไลฟ์สดบนแพลตฟอร์มอีคอมเมิร์ซสำหรับผู้ประกอบการในยุคดิจิทัล จำนวน 27 ฉบับ จากฐานข้อมูล Thai Journal Online (ThaiJO) และ Google Search Engine ด้วยวิธีการสุ่มแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) เฉพาะเอกสารที่เผยแพร่ในช่วงปี พ.ศ. 2557-2567 และมีค่าสำคัญตามที่กำหนดที่มีความเกี่ยวข้องกับปัญหาการสื่อสารทางการตลาดแบบไลฟ์สดของผู้ประกอบการในยุคดิจิทัล โดยใช้คำสำคัญ (Keywords) ได้แก่ ปัญหา สภาพ และบริบทการสื่อสารทางการตลาดเกี่ยวกับการไลฟ์สด และแนวทางการพัฒนาทักษะการไลฟ์สดบนแพลตฟอร์มอีคอมเมิร์ซสำหรับผู้ประกอบการในยุคดิจิทัล ได้แก่ แนวทาง วิธีการ และกลยุทธ์การพัฒนาทักษะการไลฟ์สด และคัดกรองข้อมูลตามเกณฑ์การคัดเลือกบทความวิจัยเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ตรงกับหัวข้อวิจัย มีความทันสมัยและสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน จำนวน 50 ฉบับ และผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านการเป็นผู้ประกอบการและด้านอีคอมเมิร์ซ ด้วยวิธีการสุ่มแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) เฉพาะผู้ที่มีประสบการณ์ด้านการจัดการเรียนรู้ การเป็นผู้ประกอบการและ/หรืออีคอมเมิร์ซอย่างน้อย 3 ปีขึ้นไป และสมัครใจเข้าร่วมการวิจัยในครั้งนี้ จำนวน 5 ท่าน

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แบบคัดกรองข้อมูล ซึ่งเป็นรูปแบบตารางครอบคลุมชื่อผู้แต่ง ชื่อเรื่อง ปีที่ตีพิมพ์ แหล่งที่มาของข้อมูลและคำสำคัญที่กำหนด และ 2) แบบประเมินความเหมาะสมของแนวทางการพัฒนาทักษะการไลฟ์สดบนแพลตฟอร์มอีคอมเมิร์ซสำหรับผู้ประกอบการในยุคดิจิทัล ซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ซึ่งสอดคล้องและสัมพันธ์กับปัญหาการสื่อสารทางการตลาดแบบไลฟ์สดของผู้ประกอบการในยุคดิจิทัล

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยสืบค้นและคัดกรองบทความวิจัยตามเกณฑ์ที่กำหนด โดยใช้คำสำคัญ (Keywords) ด้วยแบบคัดกรองข้อมูล จากนั้นจัดทำจดหมายขอความอนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของแนวทางการพัฒนากิจกรรมไลฟ์สดบนแพลตฟอร์มอีคอมเมิร์ซสำหรับผู้ประกอบการในยุคดิจิทัล รวมถึงเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบประเมินความเหมาะสมของแนวทางดังกล่าวจากผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด และตรวจสอบความครบถ้วนและความถูกต้องของข้อมูลที่ได้รับ

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

1) การวิเคราะห์แบบคัดกรองข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการสื่อสารทางการตลาดแบบไลฟ์สดของผู้ประกอบการในยุคดิจิทัลและแนวทางการพัฒนากิจกรรมไลฟ์สดบนแพลตฟอร์มอีคอมเมิร์ซสำหรับผู้ประกอบการในยุคดิจิทัล ด้วยค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage)

การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

2) การวิเคราะห์แบบประเมินความเหมาะสมแนวทางการพัฒนากิจกรรมไลฟ์สดบนแพลตฟอร์มอีคอมเมิร์ซสำหรับผู้ประกอบการในยุคดิจิทัล ด้วยค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

4. ผลการวิจัย

4.1 ผลการสรุปปัญหาการสื่อสารทางการตลาดแบบไลฟ์สดของผู้ประกอบการในยุคดิจิทัลและแนวทางการพัฒนากิจกรรมไลฟ์สดบนแพลตฟอร์มอีคอมเมิร์ซสำหรับผู้ประกอบการในยุคดิจิทัล

1) ปัญหาการสื่อสารทางการตลาดแบบไลฟ์สดของผู้ประกอบการในยุคดิจิทัล ประกอบด้วย 6 ด้าน ซึ่งสามารถแสดงได้ดังภาพที่ 1

1. ช่วงเวลาและแพลตฟอร์มในการไลฟ์สดไม่เหมาะสม ไม่เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายและไม่ตรงกับความต้องการ	2. บทบาทผู้ไลฟ์สดที่ไม่โดดเด่น ไม่สร้างการจดจำ ไม่น่าเชื่อถือและไม่น่าไว้วางใจ	3. เนื้อหาและการนำเสนอที่ไม่น่าสนใจ ไม่สร้างการมีส่วนร่วมและไม่เป็นกลาง	4. ปัจจัยทางการตลาดไม่เอื้อต่อการตัดสินใจของผู้ซื้อ	5. พฤติกรรมผู้บริโภคที่ไม่ให้ความสำคัญกับกระบวนการซื้อที่ไม่ซับซ้อน สะดวกและจุใจ	6. ผลลัพธ์จากการไลฟ์สดที่ไม่สร้างการจดจำ การมีส่วนร่วมหรือความผูกพันกับแบรนด์
---	--	---	---	--	---

ภาพที่ 1 ปัญหาการสื่อสารทางการตลาดแบบไลฟ์สดของผู้ประกอบการในยุคดิจิทัล

จากภาพที่ 1 มีรายละเอียดของแต่ละด้านดังต่อไปนี้

1.1) ช่วงเวลาและแพลตฟอร์มในการไลฟ์สดไม่เหมาะสม ไม่เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายและไม่ตรงกับความต้องการ ได้แก่ 1) ความท้าทายในการเลือกช่วงเวลาการไลฟ์สดที่กลุ่มเป้าหมายพร้อมรับชม 2) ข้อจำกัดการสร้างการมีส่วนร่วมและปฏิสัมพันธ์แบบเรียลไทม์หากช่วงเวลาที่เลือกไม่สอดคล้องกับพฤติกรรมของผู้บริโภค 3) ประสิทธิภาพการเข้าถึงและโน้มน้าวผู้ชมในเวลาที่ไม่ตรงกับความต้องการ

1.2) บทบาทผู้ไลฟ์สดที่ไม่โดดเด่น ไม่สร้างการจดจำ ไม่น่าเชื่อถือและไม่น่าไว้วางใจ ได้แก่ 1) การที่ผู้ไลฟ์สดมีบุคลิกหรือเอกลักษณ์เฉพาะตัวที่ไม่ชัดเจนและไม่เป็นที่จดจำ อาจทำให้การสร้างฐานผู้ติดตามเป็นไปได้ยาก 2) ความรู้และความเชี่ยวชาญในสินค้าและบริการเป็นปัจจัยสำคัญเพราะหากผู้ไลฟ์สดไม่สามารถตอบคำถามของ

ผู้ชมได้อย่างถูกต้องและมั่นใจ อาจส่งผลให้น่าเชื่อถือและความไว้วางใจลดลง 3) การตอบคำถามและโต้ตอบกับผู้ชมล่าช้าหรือขาดการตอบสนอง อาจทำให้ผู้ชมลดความสนใจและเลือกออกจากไลฟ์ พลาดโอกาสในการสร้างความสัมพันธ์และปิดการขาย 4) การสาดิวิธีใช้สินค้าผ่านการไลฟ์สดขาดความชัดเจน หรือไม่ สามารถตอบข้อสงสัยของผู้ชมได้อย่างมีประสิทธิภาพ จนทาลงเลและไม่มั่นใจในการตัดสินใจซื้อ

1.3) เนื้อหาและการนำเสนอที่ไม่น่าสนใจ ได้แก่ 1) การสร้างบรรยากาศและดึงดูดผู้ชมที่ขาดพลังหรือขาดปฏิสัมพันธ์ อาจทำให้การไลฟ์สดไม่น่าติดตาม ส่งผลให้ผู้ชมออกจากไลฟ์ก่อนตัดสินใจซื้อสินค้า 2) เนื้อหาในการนำเสนอขาดสมดุลระหว่างความบันเทิงและความรู้ ส่งผลให้ผู้ชมไม่สนใจและไม่เกิดแรงจูงใจในการตัดสินใจซื้อ 3) การสร้าง

แรงจูงใจไม่ตรงกับกลุ่มเป้าหมาย อาจทำให้เนื้อหาไม่สอดคล้องกับความต้องการของผู้ชม ถึงแม้จะมีสาระและความบันเทิง แต่กลับไม่สามารถกระตุ้นให้เกิดการตัดสินใจซื้อได้อย่างมีประสิทธิภาพ 4) การนำเสนอข้อมูลจุดเด่นและจุดด้อยของสินค้าไม่ครบถ้วนและไม่สมดุลกัน อาจทำให้ผู้ชมลังเลและลดความมั่นใจในการตัดสินใจซื้อ ซึ่งส่งผลต่อความเชื่อมั่นในระยะยาว

1.4) ปัจจัยทางการตลาดไม่เอื้อต่อการตัดสินใจซื้อของลูกค้า ได้แก่ 1) คุณภาพสินค้าไม่ตอบโจทย์ความต้องการของผู้บริโภค ไม่เพียงพอที่จะสร้างความเชื่อมั่นและกระตุ้นให้เกิดการตัดสินใจซื้อ 2) การส่งเสริมการตลาดที่ไม่ตรงกลุ่มเป้าหมาย แม้สินค้าจะมีคุณภาพ แต่หากกลยุทธ์การสื่อสารไม่สามารถเข้าถึงผู้บริโภคได้อย่างมีประสิทธิภาพ ก็อาจทำให้สินค้าไม่ได้รับการตอบรับที่ดี 3) ช่องทางจัดจำหน่ายไม่สอดคล้องกับพฤติกรรมของกลุ่มเป้าหมายอาจทำให้เข้าถึงผู้บริโภคได้ยากขึ้น แม้สินค้าจะมีคุณภาพดีและราคาสมเหตุสมผล 4) คุณภาพของภาพและเสียงมีบทบาทสำคัญในการดึงดูดผู้ชม หากการนำเสนอไม่คมชัดหรือขาดความชัดเจน รายละเอียดของสินค้าอาจถูกมองข้าม ส่งผลให้ผู้ชมหมดความสนใจและออกจากการรับชมก่อนตัดสินใจ

1.5) พฤติกรรมผู้บริโภคที่ให้ความสำคัญกับ

กระบวนการซื้อที่ไม่ซับซ้อน สะดวกและจูงใจ ได้แก่ 1) การลดเลี้ยวความต้องการของลูกค้าที่แท้จริง ส่งผลให้ผู้ประกอบการพัฒนาสินค้าไม่สอดคล้องกับพฤติกรรมผู้บริโภค ทำให้ไม่เกิดการตอบสนองที่ต่อการซื้อขาย 2) เทคโนโลยีและระบบสั่งซื้อใช้งานยากทำให้ผู้บริโภครู้สึกไม่สะดวกและสับสน ส่งผลให้เกิดความลังเล 3) ความชัดเจนในขั้นตอนการสั่งซื้อ หากข้อมูลไม่โปร่งใสเกี่ยวกับราคา ค่าจัดส่ง หรือเงื่อนไขการชำระเงิน อาจทำให้ลูกค้าไม่มั่นใจ และเลือกที่จะไม่ดำเนินการสั่งซื้อ

1.6) ผลลัพธ์จากการไลฟ์สดที่ไม่สร้างการจดจำการมีส่วนร่วมหรือความผูกพันกับแบรนด์ ได้แก่ 1) การสร้างการรับรู้ถึงแบรนด์ที่ไม่ชัดเจนและไม่มีความกระตุ้นให้เกิดการบอกต่อ ผู้บริโภคอาจไม่สามารถจดจำแบรนด์ได้ ส่งผลให้แบรนด์ไม่เป็นที่รู้จักในวงกว้าง และอาจพลาดโอกาสในการกระตุ้นยอดขายและสร้างฐานลูกค้าที่แข็งแกร่ง 2) การสื่อสารทางเดียวที่ไม่ได้ตอบสนองต่อผู้บริโภค ผู้บริโภคอาจรู้สึกว่าการไลฟ์สดไม่มีความใส่ใจหรือไม่ให้ความสำคัญกับความคิดเห็นของพวกเขา ส่งผลให้ความผูกพันและความไว้วางใจลดลง

2) แนวทางการพัฒนาทักษะการไลฟ์สดบนแพลตฟอร์มอีคอมเมิร์ซสำหรับผู้ประกอบการในยุคดิจิทัลประกอบด้วย 4 ด้าน ซึ่งสามารถแสดงได้ดังภาพที่ 2

1. การเลือกแพลตฟอร์มและช่วงเวลาที่เหมาะสม	2. การพัฒนาทักษะการไลฟ์สดและนำเสนอเนื้อหาอย่างมีประสิทธิภาพ	3. กลยุทธ์ทางการตลาดที่เหมาะสม	4. การประเมินผลการไลฟ์สดอย่างเป็นระบบและระบุพร้อมเพื่อนำไปปรับปรุงการไลฟ์สด
---	---	--------------------------------	---

ภาพที่ 2 แนวทางการพัฒนาทักษะการไลฟ์สดบนแพลตฟอร์มอีคอมเมิร์ซสำหรับผู้ประกอบการในยุคดิจิทัล

จากภาพที่ 2 มีรายละเอียดของแต่ละด้านดังต่อไปนี้

2.1) การเลือกแพลตฟอร์มและช่วงเวลาที่เหมาะสม ได้แก่ 1) ศึกษาพฤติกรรมการใช้งานของกลุ่มเป้าหมายเพื่อเลือกแพลตฟอร์มที่กลุ่มเป้าหมายมีการใช้งานอย่างต่อเนื่อง 2) ออกแบบเนื้อหาให้เหมาะสมกับแต่ละแพลตฟอร์ม 3) เลือกใช้ช่องทางที่เข้าถึงผู้บริโภคได้ง่าย โดยใช้แพลตฟอร์มที่เหมาะสมกับการส่งเสริมการขายสินค้า 4) กระตุ้นการมีส่วนร่วมของผู้ชม โดยสร้างกิจกรรมหรือแคมเปญที่ดึงดูดให้ผู้ชมให้เข้ามามีส่วนร่วมและมีปฏิสัมพันธ์บนแพลตฟอร์ม

2.2) การพัฒนาทักษะการไลฟ์สดและนำเสนอเนื้อหาอย่างมีประสิทธิภาพ ได้แก่ 1) กำหนดภาพลักษณ์ของแบรนด์ที่ต้องการสื่อสารทางการตลาดแบบไลฟ์สดให้ชัดเจนเพื่อสร้างเอกลักษณ์ที่โดดเด่นและจดจำง่าย 2) ศึกษาความต้องการและพฤติกรรมของกลุ่มเป้าหมายเพื่อปรับเนื้อหาให้เหมาะสมกับความสนใจของผู้ชม 3) นำเสนอเนื้อหาอย่างสร้างสรรค์ ใช้แนวคิดใหม่หรือรูปแบบการเล่าเรื่องที่ไม่น่าเบื่อ 4) กระตุ้นให้ผู้ชมเข้ามามีส่วนร่วมโดยอาจใช้คำถามหรือกิจกรรมที่ชวนให้ผู้ชมตอบโต้ กดไลก์ แชร์ หรือแสดงความคิดเห็น 5) ใช้เทคนิคการเล่าเรื่อง

เข้ามาช่วยเหลือเรื่องราวเกี่ยวกับคุณค่าของสินค้าและบริการเพื่อเชื่อมโยงกับผู้ชม 6) เน้นสื่อสารจุดเด่นและความแตกต่างจากสินค้าอื่น ๆ อย่างชัดเจน 7) ให้ความสำคัญกับการตอบคำถามและพูดคุยแบบเรียลไทม์ เพื่อให้ผู้ชมรู้สึกได้รับการใส่ใจ มีความสำคัญและมีส่วนร่วม 8) เลือกใช้ถ้อยคำที่เข้าถึงง่าย โดยเน้นความจริงใจและความสุภาพ 9) พัฒนาบุคลิกภาพและภาพลักษณ์ของผู้ไลฟ์สดให้น่าสนใจ 10) พัฒนากิจกรรมไลฟ์สดโดยเรียนรู้ทฤษฎีควบคู่กับการลงมือปฏิบัติจริงผ่านสถานการณ์จริง รวมทั้งเรียนรู้จากตัวอย่างที่ประสบความสำเร็จในการไลฟ์สด และเพิ่มเติมความสามารถให้หลากหลายเพื่อพร้อมรับมือกับสถานการณ์ที่ไม่คาดคิดเมื่อต้องไลฟ์สด 11) ฝึกฝนการใช้เครื่องมือที่เกี่ยวข้องเพื่อสร้างความมั่นใจเมื่อต้องไลฟ์สด โดยผสมผสานเทคโนโลยีทันสมัย เพื่อสร้างประสบการณ์แปลกใหม่ในการไลฟ์สด

2.3) กลยุทธ์ทางการตลาดที่เหมาะสม ได้แก่

1) สร้างแรงจูงใจผ่านการส่งเสริมการขายโดยใช้โปรโมชั่นหรือกำหนดระยะเวลาโปรโมชั่นเพื่อเร่งการตัดสินใจซื้อ 2) เพิ่มแรงจูงใจในการตัดสินใจซื้อ โดยใช้คำเชิญชวนที่สร้างความรู้สึกเร่งด่วน หรือสร้างความรู้สึกคุ้มค่าในสายตาของผู้บริโภค 3) วางแผนโปรโมชั่นให้เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย โดยศึกษาความต้องการและพฤติกรรมของกลุ่มเป้าหมาย 4) เลือกช่องทางการโฆษณาที่เหมาะสม 5) ศึกษาความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย โดยเก็บข้อมูลวิเคราะห์พฤติกรรมผู้บริโภคและแนวโน้มตลาดเพื่อใช้ในการวางแผนการตลาดที่เหมาะสม 6) ปรับกลยุทธ์ให้หลากหลายและยืดหยุ่น เพื่อปรับเปลี่ยนตามการเปลี่ยนแปลง

ของตลาดที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว 7) เลือกสินค้าคุณภาพและราคาที่คุ้มค่า เพื่อตอบโจทย์ผู้บริโภคและสามารถแข่งขันได้ 8) เลือกช่องทางจัดจำหน่ายที่หลากหลาย ทั้งการใช้ช่องทางออนไลน์ออฟไลน์ รวมถึงวิธีการสั่งซื้อในแต่ละช่องทาง เพื่อเพิ่มโอกาสเข้าถึงและตอบสนองความต้องการ 9) วางแผนครอบครัว โดยเริ่มจากการเก็บข้อมูลและวิเคราะห์ตลาด วางแผนกลยุทธ์และดำเนินการประเมินผลเพื่อปรับปรุงและพัฒนาในอนาคต

2.4) การประเมินผลการไลฟ์สดอย่างเป็นระบบและรูปธรรมเพื่อนำไปปรับปรุงการไลฟ์สด ได้แก่

1) การตรวจสอบคุณภาพของระบบถ่ายทอดสด ซึ่งควรมีระบบภาพ เสียง และการควบคุมที่ดี พร้อมพัฒนาอินเทอร์เน็ตให้เสถียรเพื่อลดปัญหาการกระตุกหรือขาดหาย 2) การตรวจสอบยอดการเข้าชม ซึ่งผู้ชมมักเลือกติดตามไลฟ์สดในช่วงเวลาที่สะดวกและแพลตฟอร์มที่เป็นที่นิยม 3) การตรวจสอบการมีส่วนร่วม ซึ่งบุคคลที่ทำไลฟ์สดน่าสนใจ ต้องทำให้ผู้ชมรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม ช่วยเพิ่มความผูกพันและการมีส่วนร่วม 4) การตรวจสอบเนื้อหาให้มีหลากหลาย น่าสนใจ โดยการประชาสัมพันธ์ล่วงหน้า และกระตุ้นให้ผู้ชมกดติดตามและแชร์เพื่อเพิ่มการเข้าถึง 5) การตรวจสอบโปรโมชั่นพิเศษหรือการเปิดตัวสินค้าใหม่ว่ามีผลกระตุ้นการซื้อ รวมทั้งตรวจสอบความพึงพอใจต่อเนื้อหาและผู้ไลฟ์สด ซึ่งมีผลต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าออนไลน์

4.2 ความเหมาะสมของแนวทางการพัฒนากิจกรรม

การสื่อสารทางการตลาดแบบไลฟ์สดบนแพลตฟอร์มอีคอมเมิร์ซสำหรับผู้ประกอบการในยุคดิจิทัล

ตารางที่ 1 ความเหมาะสมของแนวทางการพัฒนากิจกรรมไลฟ์สดบนแพลตฟอร์มอีคอมเมิร์ซสำหรับผู้ประกอบการในยุคดิจิทัล

รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความเหมาะสม
1. การเลือกแพลตฟอร์มและช่วงเวลาสื่อสารการตลาดแบบไลฟ์สดที่เหมาะสม	4.60	.66	มากที่สุด
1.1 ศึกษาพฤติกรรมการใช้งานของกลุ่มเป้าหมายเพื่อเลือกแพลตฟอร์มที่กลุ่มเป้าหมายมีการใช้งานอย่างต่อเนื่อง	4.80	.45	มากที่สุด
1.2 ออกแบบเนื้อหาให้เหมาะสมกับแต่ละแพลตฟอร์ม	4.80	.45	มากที่สุด

ตารางที่ 1 ความเหมาะสมของแนวทางการพัฒนาทักษะการไลฟ์สดบนแพลตฟอร์มอีคอมเมิร์ซสำหรับผู้ประกอบการในยุคดิจิทัล (ต่อ)

รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความเหมาะสม
1.3 เลือกใช้ช่องทางที่เข้าถึงผู้บริโภคได้ง่าย โดยใช้แพลตฟอร์มที่เหมาะสมกับการส่งเสริมการขายสินค้า	4.60	.89	มากที่สุด
1.4 กระตุ้นการมีส่วนร่วมของผู้ชม โดยสร้างกิจกรรมหรือแคมเปญที่ดึงดูดให้ผู้ชมให้เข้ามามีส่วนร่วมและมีปฏิสัมพันธ์บนแพลตฟอร์ม	4.20	.84	มาก
2. การพัฒนาทักษะการสื่อสารแบบไลฟ์สดและนำเสนอเนื้อหาอย่างมีประสิทธิภาพ	4.67	.51	มากที่สุด
2.1 กำหนดภาพลักษณ์ของแบรนด์ที่ต้องการสื่อสารทางการตลาดแบบไลฟ์สดให้ชัดเจนเพื่อสร้างเอกลักษณ์ที่โดดเด่นและจดจำง่าย	4.60	.89	มากที่สุด
2.2 ศึกษาความต้องการและพฤติกรรมของกลุ่มเป้าหมายเพื่อปรับเนื้อหาให้เหมาะสมกับความสนใจของผู้ชม	4.40	.89	มาก
2.3 นำเสนอเนื้อหาอย่างสร้างสรรค์ ใช้แนวคิดใหม่หรือรูปแบบการเล่าเรื่องที่ไม่น่าเบื่อ	4.20	.45	มาก
2.4 กระตุ้นให้ผู้ชมเข้ามามีส่วนร่วม โดยอาจใช้คำถามหรือกิจกรรมที่ชวนให้ผู้ชมตอบโต้กดไลค์ แชร์ หรือแสดงความคิดเห็น	4.60	.55	มากที่สุด
2.5 ใช้เทคนิคการเล่าเรื่องเข้ามาช่วยเล่าเรื่องราวเกี่ยวกับคุณค่าของสินค้าและบริการเพื่อเชื่อมโยงกับผู้ชม	4.80	.45	มากที่สุด
2.6 เน้นสื่อสารจุดเด่นและความแตกต่างจากสินค้าอื่น ๆ อย่างชัดเจน	5.00	.00	มากที่สุด
2.7 ให้ความสำคัญกับการตอบคำถามและพูดคุยแบบเรียลไทม์ เพื่อให้ผู้ชมรู้สึกได้รับการใส่ใจ มีความสำคัญและมีส่วนร่วม	4.80	.45	มากที่สุด
2.8 เลือกใช้ถ้อยคำที่เข้าถึงง่าย โดยเน้นความจริงใจและความสุภาพ	4.80	.45	มากที่สุด
2.9 พัฒนาบุคลิกภาพและภาพลักษณ์ของผู้ไลฟ์สดให้น่าสนใจ	4.80	.45	มากที่สุด
2.10 พัฒนากิจกรรมไลฟ์สดโดยเรียนรู้ทฤษฎีควบคู่กับการลงมือปฏิบัติจริงผ่านสถานการณ์จริง รวมทั้งเรียนรู้จากตัวอย่างที่ประสบความสำเร็จในการไลฟ์สด และเพิ่มเติมความสามารถให้หลากหลายเพื่อพร้อมรับมือกับสถานการณ์ที่ไม่คาดคิดเมื่อต้องไลฟ์สด	4.80	.45	มากที่สุด
2.11 ฝึกฝนการใช้เครื่องมือที่เกี่ยวข้องเพื่อสร้างความมั่นใจเมื่อต้องไลฟ์สดโดยผสมผสานเทคโนโลยีทันสมัย เพื่อสร้างประสบการณ์แปลกใหม่ในการไลฟ์สด	4.60	.55	มากที่สุด

ตารางที่ 1 ความเหมาะสมของแนวทางการพัฒนากิจกรรมไลฟ์สดบนแพลตฟอร์มอีคอมเมิร์ซสำหรับผู้ประกอบการในยุคดิจิทัล (ต่อ)

รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความเหมาะสม
3. กลยุทธ์ทางการตลาดที่เหมาะสม	4.78	.42	มากที่สุด
3.1 สร้างแรงจูงใจผ่านการส่งเสริมการขายโดยใช้โปรโมชั่นหรือกำหนดระยะเวลาโปรโมชั่นเพื่อเร่งการตัดสินใจซื้อ	4.80	.45	มากที่สุด
3.2 เพิ่มแรงจูงใจในการตัดสินใจซื้อ โดยใช้คำเชิญชวนที่สร้างความรู้สึกเร่งด่วน หรือสร้างความรู้สึกคุ้มค่าในสายตาของผู้บริโภค	4.80	.45	มากที่สุด
3.3 วางแผนโปรโมชั่นให้เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย โดยศึกษาความต้องการและพฤติกรรมของกลุ่มเป้าหมาย	4.80	.45	มากที่สุด
3.4 เลือกช่องทางการโฆษณาที่เหมาะสม	4.60	.55	มากที่สุด
3.5 ศึกษาความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย โดยเก็บข้อมูลวิเคราะห์พฤติกรรมผู้บริโภคและแนวโน้มตลาดเพื่อใช้ในการวางแผนการตลาดที่เหมาะสม	4.60	.55	มากที่สุด
3.6 ปรับกลยุทธ์ให้หลากหลายและยืดหยุ่น เพื่อปรับเปลี่ยนตามการเปลี่ยนแปลงของตลาดที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว	5.00	.00	มากที่สุด
3.7 เลือกสินค้า คุณภาพและราคาที่คุ้มค่า เพื่อตอบใจผู้บริโภค และสามารถแข่งขันได้	4.80	.45	มากที่สุด
3.8 เลือกช่องทางจัดจำหน่ายที่หลากหลาย ทั้งการใช้ช่องทางออนไลน์ออฟไลน์ เพื่อเพิ่มโอกาสเข้าถึงและตอบสนองความต้องการ	4.80	.45	มากที่สุด
3.9 วางแผนครอบคลุม โดยเริ่มจากการเก็บข้อมูลและวิเคราะห์ตลาดวางแผนกลยุทธ์และดำเนินการ ประเมินผลเพื่อปรับปรุงและพัฒนาในอนาคต	4.80	.45	มากที่สุด
4. การประเมินผลการไลฟ์สดอย่างเป็นระบบและรูปธรรมเพื่อนำไปปรับปรุงการไลฟ์สด	4.76	.38	มากที่สุด
4.1 การตรวจสอบคุณภาพของระบบถ่ายทอดสดซึ่งควรมีระบบภาพ เสียง และการควบคุมที่ดี พร้อมพัฒนาอินเทอร์เน็ตให้เสถียรเพื่อลดปัญหาการกระตุกหรือขาดหาย	4.80	.45	มากที่สุด
4.2 การตรวจสอบยอดการรับชม ซึ่งผู้ชมมักเลือกติดตามไลฟ์สดในช่วงเวลาที่สะดวกและแพลตฟอร์มที่เป็นที่นิยม	4.80	.45	มากที่สุด
4.3 การตรวจสอบการมีส่วนร่วม ซึ่งบุคคลที่ทำไลฟ์สดน่าสนใจ ต้องทำให้ผู้ชมรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม ช่วยเพิ่มความผูกพันและการมีส่วนร่วม	4.80	.45	มากที่สุด

ตารางที่ 1 ความเหมาะสมของแนวทางการพัฒนาทักษะการไลฟ์สดบนแพลตฟอร์มอีคอมเมิร์ซสำหรับผู้ประกอบการในยุคดิจิทัล (ต่อ)

รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความเหมาะสม
4.4 การตรวจสอบเนื้อหาให้มีหลากหลาย น่าสนใจ โดยการประชาสัมพันธ์ล่วงหน้า และกระตุ้นให้ผู้ชมกดติดตามและแชร์เพื่อเพิ่มการเข้าถึง	4.40	.55	มาก
4.5 การตรวจสอบโปรโมชันพิเศษหรือการเปิดตัวสินค้าใหม่ว่ามีผลกระทบด้านการซื้อ รวมทั้งตรวจสอบความพึงพอใจต่อเนื้อหาและผู้ไลฟ์สด ซึ่งมีผลต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าออนไลน์	5.00	.00	มากที่สุด
รวม	4.71	.48	มากที่สุด

จากตารางที่ 1 พบว่า ความเหมาะสมของแนวทางการพัฒนาทักษะการไลฟ์สดบนแพลตฟอร์มอีคอมเมิร์ซสำหรับผู้ประกอบการยุคดิจิทัลที่สอดคล้องและสัมพันธ์กับสภาพการสื่อสารทางการตลาดแบบไลฟ์สดในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ กลยุทธ์ทางการตลาดที่เหมาะสม รองลงมา ได้แก่ การประเมินผลการไลฟ์สดอย่างเป็นระบบและรูปธรรมเพื่อนำไปปรับปรุงการไลฟ์สด การพัฒนาทักษะการสื่อสารแบบไลฟ์สดและนำเสนอเนื้อหาอย่างมีประสิทธิภาพตามลำดับ และด้านที่ได้ค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ การเลือกแพลตฟอร์มและช่วงเวลาสื่อสารการตลาดแบบไลฟ์สด ผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะ 2 ด้าน คือ ด้านรูปแบบการเรียนรู้ที่ควรเน้นไปที่การปฏิบัติจริงเพื่อพัฒนาทักษะการไลฟ์สด และด้านกลยุทธ์การตลาดที่ควรเน้นไปที่การสร้างพันธมิตรทางการตลาดที่เหมาะสมเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้การไลฟ์สดอย่างมีคุณภาพ

5. สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลและอภิปรายผล

1) จากการศึกษาปัญหาการสื่อสารทางการตลาดแบบไลฟ์สดของผู้ประกอบการในยุคดิจิทัล พบว่า มี 6 ด้าน ซึ่งเกิดจากการที่ผู้ประกอบการเลือกใช้กลยุทธ์การตลาดไม่สอดคล้องกับพฤติกรรมของผู้บริโภค เนื้อหาในการไลฟ์สดไม่เหมาะสม ไม่เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายและไม่ตรงกับความต้องการ รวมถึงการเลือกช่วงเวลาและแพลตฟอร์ม

ที่ไม่เหมาะสม ล้วนเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายและความต้องการของลูกค้าในยุคดิจิทัล ซึ่งการไลฟ์สดเป็นเครื่องมือทางการตลาดที่ได้รับความนิยมสูงและมีบทบาทสำคัญอย่างมากในการดำเนินธุรกิจ หากกลยุทธ์เหล่านี้ไม่สามารถตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคได้ย่อมลดโอกาสในการมีส่วนร่วม กระทั่งการตัดสินใจซื้อ และอาจทำให้ธุรกิจสูญเสียศักยภาพในการแข่งขันทางการตลาดดังที่ Lu, et al. [4] ได้กล่าวไว้ว่า การไลฟ์สดนั้นเป็นเครื่องมือสื่อสารการตลาดที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งช่วยสร้างความสัมพันธ์ที่แข็งแกร่งกับลูกค้าจนก่อให้เกิดลูกค้าสัมพันธ์กับแบรนด์และสินค้าอย่างใกล้ชิดเพื่อกระตุ้นให้ลูกค้าตัดสินใจซื้อสินค้าที่ตรงกับความต้องการผ่านการไลฟ์สดได้ทันที ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยธนภฤต [5] ที่ศึกษาเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการตัดสินใจซื้อสินค้าผ่าน Facebook Live ของกลุ่มเบบี้บูมเมอร์ อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงรายแล้วพบว่า ลูกค้าให้ความสำคัญกับด้านการนำเสนอเนื้อหาในการไลฟ์สด ในขณะที่ทีวีชัวร์ และคณะ [6] กล่าวว่า การสื่อสารทางการตลาดที่กระตุ้นเร้าอย่างมีประสิทธิภาพ คือ การสื่อสารข้อมูลส่วนผสมทางการตลาด บุคลิกภาพ และทักษะการสื่อสารของผู้ไลฟ์สด และการใช้ช่องทางการไลฟ์อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งทุกประการดังกล่าวจะสร้างความรู้สึกพึงพอใจให้แก่ผู้บริโภคและนำไปสู่การตัดสินใจซื้อในท้ายที่สุด

2) แนวทางการพัฒนาทักษะการไลฟ์สดบนแพลตฟอร์มอีคอมเมิร์ซสำหรับผู้ประกอบการในยุคดิจิทัล พบว่ามี 4 ด้าน ได้แก่ 1) การเลือกแพลตฟอร์มและช่วงเวลาการไลฟ์สดที่เหมาะสม 2) การพัฒนาทักษะการไลฟ์สดและนำเสนอเนื้อหาอย่างมีประสิทธิภาพ 3) กลยุทธ์ทางการตลาดที่เหมาะสม 4) การประเมินผลการไลฟ์สดอย่างเป็นระบบและรูปธรรมเพื่อนำไปปรับปรุงการไลฟ์สด ซึ่งการพัฒนาทักษะการไลฟ์สดให้กับผู้ประกอบการจำเป็นต้องใช้วิธีหลากหลายเพื่อให้ได้ฝึกปฏิบัติจริงอย่างเป็นระบบ แลกเปลี่ยนประสบการณ์และประยุกต์ใช้ในหลากหลายสถานการณ์เพื่อสนับสนุนการพัฒนาทักษะการไลฟ์สด อย่างมีประสิทธิภาพดังที่สดถก [7] ได้กล่าวว่าการให้ผู้เรียนได้ทดลองปฏิบัติงานจริง ทั้งในสถานการณ์หรือการทำโครงการและทดลอง โดยมีผู้เชี่ยวชาญและครูผู้สอนให้คำแนะนำตลอดกระบวนการเรียนรู้ รวมทั้งมีการติดตามและประเมินผลเป็นระยะช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาทักษะและสามารถประยุกต์ใช้ทักษะได้ในอนาคต ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของกันตณ และองอาจ [8] ที่ศึกษาวิจัยเรื่องกลยุทธ์การสื่อสารการตลาดออนไลน์บนช่องทางอีคอมเมิร์ซของดูโฮมแล้วพบว่า กลยุทธ์ที่ทำให้บริษัทประสบความสำเร็จ คือการวิเคราะห์และติดตามผลการตลาดออนไลน์บนแพลตฟอร์มอีคอมเมิร์ซอย่างต่อเนื่องเพื่อปรับเปลี่ยนกลยุทธ์ได้อย่างทันทั่วทั้งที่และสามารถปรับตัวให้สอดคล้องกับพฤติกรรมผู้บริโภคและกระแสที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา

3) ความเหมาะสมของแนวทางการพัฒนาทักษะการไลฟ์สดบนแพลตฟอร์มอีคอมเมิร์ซสำหรับผู้ประกอบการในยุคดิจิทัล ในภาพรวม พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ กลยุทธ์ทางการตลาดที่เหมาะสม ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การไลฟ์สดเป็นเครื่องมือสื่อสารทางการตลาดที่มีประสิทธิภาพและเป็นที่ยอมรับโดยเฉพาะในยุคดิจิทัลเนื่องจากช่วยให้เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้อย่างตรงจุด สร้างความแตกต่างในตลาด และกระตุ้นการตัดสินใจซื้อได้เป็นอย่างดี ดังนั้น จึงควรออกแบบการพัฒนาทักษะให้ผู้เรียนได้มีโอกาสวิเคราะห์ความต้องการของลูกค้า ศึกษาพฤติกรรมของกลุ่มเป้าหมายเป็นและเข้าใจจุดแข็งของสินค้าเพื่อนำมาใช้วางกลยุทธ์

ทางการตลาดได้อย่างเหมาะสม ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ การเลือกแพลตฟอร์มและช่วงเวลาสื่อสารการตลาดแบบไลฟ์สดที่เหมาะสม ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าในยุคดิจิทัล แพลตฟอร์มต่าง ๆ สามารถเชื่อมโยงและสื่อสารได้คล้ายคลึงกัน หากเนื้อหาที่ส่งผ่านมีคุณภาพและเหมาะสมกับบริบท ผู้บริโภคก็จะตอบสนองได้ไม่ว่าช่องทางไหนก็ตาม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของนิสสรณ์ และคณะ [9] ที่ศึกษาวิจัยเรื่องกลยุทธ์การตลาดและปัจจัยการสื่อสารผ่านการถ่ายทอดสดเฟสบุ๊คไลฟ์ที่มีผลต่อความไว้วางใจและความภักดีของลูกค้าที่ซื้ออาหารแปรรูปในประเทศไทยแล้วพบว่าผู้ประกอบการธุรกิจออนไลน์ที่มีการสร้างกลยุทธ์การตลาดที่เหมาะสมและสามารถพัฒนาประสิทธิภาพของการสื่อสารผ่านช่องทางออนไลน์ที่เหมาะสมสอดคล้องกับพฤติกรรมของลูกค้าจะสามารถทำให้เกิดความไว้วางใจและนำไปสู่ความภักดีของลูกค้าได้

5.2 ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1) ควรเพิ่มฐานข้อมูลภาษาอังกฤษในการสืบค้นและคัดกรองบทความวิจัย เพื่อให้ได้ข้อมูลที่หลากหลายและครอบคลุมแนวทางการพัฒนาทักษะการไลฟ์สดในบริบทสากล ซึ่งจะช่วยให้สามารถนำแนวคิดและแนวทางจากงานวิจัยต่างประเทศมาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับบริบทของการศึกษาได้มากยิ่งขึ้น

2) ผู้เชี่ยวชาญได้ให้ข้อเสนอแนะ 2 ด้าน คือ ด้านรูปแบบการเรียนรู้ที่ควรเน้นไปที่การปฏิบัติจริงเพื่อพัฒนาทักษะการไลฟ์สดและด้านกลยุทธ์การตลาดที่ควรเน้นไปที่การสร้างพันธมิตรทางการตลาดที่เหมาะสมเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้การไลฟ์สดอย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1) ควรมีการศึกษาการเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการพัฒนาตามแนวทางที่นำเสนอ และกลุ่มที่ไม่ได้รับการพัฒนาทักษะการไลฟ์สดเพื่อวัดผลลัพธ์ของแนวทางการพัฒนาทักษะอย่างเป็นระบบ

2) ควรศึกษาบทบาทของ AI Chatbot และระบบอัตโนมัติในการเพิ่มประสิทธิภาพและพัฒนาทักษะการไลฟ์สด เช่น การวิเคราะห์ความสนใจของผู้ชม เครื่องมือกระตุ้นการมีส่วนร่วม หรือการจำลองสถานการณ์ฝึกฝน

เพื่อช่วยให้ผู้ขายพัฒนาทักษะและตอบสนองลูกค้าได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

3) ควรขยายขอบเขตการวิเคราะห์เป็นแบบเชิงลึกเพื่อจำแนกกลุ่มแนวทางการพัฒนากิจกรรมไลฟ์สดตามประเภทของธุรกิจอีคอมเมิร์ซเพื่อจะได้ออกแบบแนวทางที่เหมาะสมกับลักษณะเฉพาะของแต่ละธุรกิจ

เอกสารอ้างอิง

- [1] หนึ่งฤทัย คำหมั่น, และกัญญกุลณัช พีระชาอักษรชัย. (2566). พฤติกรรมและความพึงพอใจในการรับชมภาพยนตร์ชุดออนไลน์สตรีมมิ่งของนักศึกษาในระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มจร วิทยาเขตอีสาน, 4(1), 1-12.
- [2] ปิณัญชลีชา เจริญพูล. (2561). รูปแบบและวิธีการถ่ายทอดสดผ่านเพชบุ๊กของร้านขายสินค้าแฟชั่นออนไลน์. วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต, กรุงเทพมหานคร.
- [3] อัญชลี สุระตม, และจันทร์เพ็ญ วรรณารักษ์. (2566). คุณลักษณะของอินฟลูเอนเซอร์และการรับรู้ความเสี่ยงมีผลต่อความตั้งใจซื้อสินค้าผ่านการไลฟ์สดบนแพลตฟอร์ม TikTok. วารสารบัญชีปริทัศน์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย, 8(1), 177-193.
- [4] Lu, Z., Xia, H., Heo, S., & Wigdor, D. (2018). You Watch, You Give, and You Engage: A Study of Live Streaming Practices in China. Proceedings of the 2018 CHI Conference on Human Factors in Computing Systems, 466.
- [5] ธนกฤต วงศ์มหาเศรษฐ์. (2564). ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการตัดสินใจซื้อสินค้าผ่าน Facebook Live ของกลุ่มเบบี้บูมเมอร์ อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย. วารสารวิชาการสมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย, 27(2), 42-56.
- [6] วิศิษฐ์ เกตุรัตนกุล, ณัฐวิวัฒน์ สุทธิโยธิน, และสุภาภรณ์ ศรีดี. (2562). กลยุทธ์การแพร่ภาพสดผ่านเพชบุ๊กไลฟ์ขายสินค้าแฟชั่นกับพฤติกรรมการตัดสินใจซื้อของผู้บริโภค. วารสารนิเทศสยามปริทัศน์, 18(24), 117-129.
- [7] สุดฉาง สุดแก้ว. (2563). การศึกษารูปแบบการเรียนรู้การสร้างทักษะผู้ประกอบการของกลุ่มครูผู้สอนสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและตามอัธยาศัยในประเทศไทย ในบริบทการศึกษานอกระบบ (Non-formal Education). สารนิพนธ์ปริญญาการจัดการมหาบัณฑิต วิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยมหิดล, กรุงเทพมหานคร.
- [8] กันตภณ หงษ์กลิ่น, และองอาจ สิงห์ลำพอง. (2566). กลยุทธ์การสื่อสารการตลาดออนไลน์บนช่องทางอีคอมเมิร์ซของดูโฮม. วารสารสุทธิปริทัศน์, 37(4), 1-15.
- [9] นิสรณ์เจาวยี่, กฤตชน วงศ์รัตน์, และวัชร เวชประสิทธิ์. (2566). กลยุทธ์การตลาดและปัจจัยการสื่อสารผ่านการถ่ายทอดสดเพชบุ๊กไลฟ์ที่มีผลต่อความไว้วางใจและความภักดีของลูกค้าที่ซื้ออาหารแปรรูปในประเทศไทย. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี, 13(2), 87-97.

ผลการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดสะเต็มศึกษา เรื่อง แรงและการเคลื่อนที่ ที่มีต่อความสามารถ ในการแก้ปัญหาและความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์ ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยเทคนิคสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรปราการ

The Effects of STEM Based Learning Management in
the Topic of Force and Motion on Problem-solving
Ability and Scientific Creative Thinking of Vocational
Certificate Students of Samut Prakan Technical
College in Samut Prakan Province

พรมณี ฮุยเกียะ¹ ทวีศักดิ์ จินดานุรักษ์² และดวงเดือน สุวรรณจินดา³

Pornmanee Huikia¹ Tweesak Chindanurak² and Duongdearn Suwanjinda³

1,2,3 สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช จังหวัดนนทบุรี 11120

Department of Education, Sukhothai Thammathirat Open University, Nonthaburi 11120

1 Corresponding Author: E-mail: pornmanee.huikiai@gmail.com

Received: 1 Apr. 2025; Revised: 13 Jun. 2025; Accepted: 13 Jun. 2025

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดประสงค์เพื่อ 1) เปรียบเทียบความสามารถในการแก้ปัญหาของนักเรียน ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดสะเต็มศึกษาก่อนเรียนกับหลังเรียน 2) เปรียบเทียบความสามารถในการแก้ปัญหาของนักเรียน ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดสะเต็มศึกษาหลังเรียน กับเกณฑ์ร้อยละ 75 3) เปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียน ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดสะเต็มศึกษาก่อนเรียนกับหลังเรียน และ 4) เปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียน ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดสะเต็มศึกษาหลังเรียน กับเกณฑ์ร้อยละ 75 การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบกลุ่มเดียววัดก่อนและหลังเรียน ประชากร คือ นักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยเทคนิคสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรปราการ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 9 ห้อง รวมทั้งสิ้น 213 คน กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2567 แผนกวิชาช่างก่อสร้าง วิทยาลัยเทคนิคสมุทรปราการ จำนวน 33 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แผนการจัดการเรียนรู้แบบสะเต็มศึกษา จำนวน 3 แผน ๆ ละ 6 ชั่วโมง รวม 18 ชั่วโมง 2) แบบวัดความสามารถในการแก้ปัญหา และ 3) แบบวัดความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบน

มาตรฐาน และการทดสอบค่าที

ผลการวิจัยพบว่า 1) ความสามารถในการแก้ปัญหาของนักเรียน ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดสะเต็มศึกษา หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) ความสามารถในการแก้ปัญหาของนักเรียน ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดสะเต็มศึกษา หลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 75 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) ความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียน ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดสะเต็มศึกษา หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 4) ความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียน ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดสะเต็มศึกษา หลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 75 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: สะเต็มศึกษา, ความสามารถในการแก้ปัญหา, ความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์, นักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ

Abstract

The purposes of this research were to: 1) compare students' problem-solving abilities before and after receiving STEM education concepts, 2) compare students' problem-solving abilities learning with STEM concepts according to 75 percent criteria, 3) compare students' scientific creativity before and after with STEM concepts, and 4) compare students' scientific creativity after learning with STEM concepts according to 75 percent criteria. The research was a quasi-experimental study on one-group pretest-posttest design. The population of this research included 213 students of year 1 to year 3 in vocational certificate level of Samut Prakan Technical College in Samut Prakan Province from 9 classrooms in semester 2, the academic year 2024. The sample comprised 33 first-year vocational certificate students from Construction Engineering Department, selected through cluster random sampling. The research instruments included: 1) 3 lesson plans based on STEM with 6 hours per lesson, totaling 18 hours, 2) a problem-solving ability test, and 3) a scientific creative thinking test. Research statistics included percentage, mean, S.D., and t-test.

The results of the research revealed that 1) the students' problem-solving ability after learning with STEM was higher than that before at the .05 level of statistical significance. 2) The students' problem-solving ability after receiving STEM concept was higher than the 75 percent criterion at the .05 level of statistical significance. 3) The students' scientific creativity after receiving STEM education concepts was higher than that before at the .05 level of statistical significance. Finally, 4) the scientific creativity of students after receiving STEM education concepts was higher than the 75 percent criterion at the .05 level of statistical significance.

Keywords: STEM Education, Problem-solving Ability, Scientific Creative Thinking, Vocational Certificate Students

1. บทนำ

การศึกษาเป็นรากฐานสำคัญของการพัฒนาประเทศในทุกมิติ ทั้งด้านสังคม เศรษฐกิจ วัฒนธรรม และเทคโนโลยี ประเทศไทยได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเพื่อยกระดับความสามารถของทรัพยากรมนุษย์

ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างความก้าวหน้าและเสถียรภาพของประเทศ อย่างไรก็ตาม ระบบการศึกษาไทยยังคงเผชิญปัญหาหลายประการ เช่น ความเหลื่อมล้ำด้านการเข้าถึงการศึกษา การขาดความเชื่อมโยงระหว่างเนื้อหาการเรียนกับการปฏิบัติจริง และความล่าช้า

ในด้านการพัฒนาทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 [1]

ในยุคที่เทคโนโลยีและนวัตกรรมก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว สภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจและสังคมเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้การศึกษาต้องปรับตัวเพื่อตอบสนองต่อความต้องการของตลาดแรงงานที่ซับซ้อนและมีการแข่งขันสูง แนวคิดสะเต็มศึกษา (STEM Education) ได้รับการยอมรับว่าเป็นแนวทางที่สามารถตอบโจทย์ดังกล่าวได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเน้นการบูรณาการความรู้ด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิศวกรรม และคณิตศาสตร์ เพื่อเสริมสร้างทักษะการแก้ปัญหา การคิดวิเคราะห์ และความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งเป็นทักษะที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตในโลกยุคดิจิทัล

แนวคิดสะเต็มศึกษา (STEM Education) เป็นกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการศาสตร์ทั้งสี่ ได้แก่ วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิศวกรรมศาสตร์ และคณิตศาสตร์ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ผู้เรียนสามารถประยุกต์ความรู้เพื่อแก้ปัญหาในชีวิตจริงได้อย่างสร้างสรรค์ การเรียนรู้ตามแนวคิดนี้ช่วยพัฒนาทักษะที่สำคัญ ได้แก่ การคิดเชิงระบบการแก้ปัญหาและความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งสอดคล้องกับความต้องการของโลกในยุคปัจจุบันแนวคิดสะเต็มศึกษาได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวางว่าเป็นวิธีการเรียนรู้ที่สามารถเตรียมนักเรียนให้พร้อมกับความท้าทายในศตวรรษที่ 21 โดยเน้นการเรียนรู้ผ่านการลงมือปฏิบัติจริงและการเรียนรู้ที่มีความหมาย [2]

วิทยาลัยเทคนิคสมุทรปราการเป็นสถาบันการศึกษาที่มุ่งเน้นการผลิตบุคลากรที่มีคุณภาพในสายอาชีพศึกษา ซึ่งประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) เป็นหนึ่งในระดับการศึกษาที่เน้นการปฏิบัติและการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพโดยตรง การนำแนวคิดสะเต็มศึกษามาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนนักเรียนระดับปวช. จะช่วยเสริมสร้างทักษะในการแก้ปัญหาและพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์ ซึ่งเป็นทักษะที่สำคัญในการพัฒนาบุคลากรที่มีความสามารถและมีความพร้อมในการทำงานในภาคอุตสาหกรรมและเทคโนโลยี ดังนั้น การพัฒนากระบวนการเรียนการสอนตามแนวคิดสะเต็มศึกษาในหัวข้อ "แรงและการเคลื่อนที่" จึงมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการส่งเสริมศักยภาพของนักเรียนระดับ

ประกาศนียบัตรวิชาชีพให้พร้อมเผชิญกับความท้าทายในโลกการทำงานและการพัฒนาประเทศในอนาคต

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะนำกระบวนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดสะเต็มศึกษามาใช้พัฒนาความสามารถในการแก้ปัญหาและความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ เรื่องแรงและการเคลื่อนที่ เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีความรู้ ทักษะกระบวนการ รู้จักการวางแผนและทำงานอย่างเป็นระบบ และสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีครูผู้สอนเป็นผู้ดูแล และให้คำปรึกษาในระหว่างการทำกิจกรรม

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

2.1 เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการแก้ปัญหาของนักเรียน ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดสะเต็มศึกษาก่อนเรียนกับหลังเรียน

2.2 เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการแก้ปัญหาของนักเรียน ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดสะเต็มศึกษาหลังเรียน กับเกณฑ์ร้อยละ 75

2.3 เพื่อเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียน ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดสะเต็มศึกษาก่อนเรียนกับหลังเรียน

2.4 เพื่อเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียน ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดสะเต็มศึกษาก่อนเรียนเทียบกับเกณฑ์ ร้อยละ 75

3. สมมติฐานการวิจัย

3.1 ความสามารถในการแก้ปัญหาของนักเรียน ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดสะเต็มศึกษาหลังเรียน สูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.2 ความสามารถในการแก้ปัญหาของนักเรียน ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดสะเต็มศึกษาหลังเรียน สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 75 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.3 ความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียน ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดสะเต็มศึกษาหลังเรียน สูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.4 ความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียน
ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดสะเต็มศึกษาหลัง
เรียนสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 75 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
ที่ระดับ .05

4. วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลองแบบกลุ่มเดียว
วัดก่อนและหลัง (One Group Pretest-posttest Design)

4.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ นักเรียนระดับประกาศนียบัตร
วิชาชีพชั้นปีที่ 1-3 ที่เรียนวิชาวิทยาศาสตร์พื้นฐาน
ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2567 ของวิทยาลัยเทคนิค
สมุทรปราการ จังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 9 ห้องเรียน
รวมทั้งสิ้น 213 คน

กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนระดับประกาศนียบัตร
วิชาชีพชั้นปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2567 แผนก
วิชาช่างก่อสร้าง ของวิทยาลัยเทคนิคสมุทรปราการ
จังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 1 ห้องเรียน รวมทั้งสิ้น 33 คน
ได้จากการสุ่มแบบกลุ่ม

4.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย

1) แผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดสะเต็มศึกษา
หน่วยแรงและการเคลื่อนที่ ในรายวิชาวิทยาศาสตร์
พื้นฐาน (20000-1301) ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ
ประกอบไปด้วยแผนการจัดการเรียนรู้จำนวน 3 เรื่อง
ได้แก่ แรง แรงดันของของเหลว และแรงพยาง จำนวน
3 แผน ๆ ละ 6 ชั่วโมง รวมทั้งสิ้น 18 ชั่วโมง โดยใช้
กระบวนการคิดแก้ปัญหาอย่างมีระบบ เพื่อพัฒนาทักษะ
การคิดอย่างมีเหตุผล การแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์ และ
การนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง ประกอบไปด้วย
6 ชิ้น ดังนี้

ชิ้นที่ 1 ชิ้นระบุปัญหา

ชิ้นที่ 2 ชิ้นรวบรวมข้อมูลและแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับ
ปัญหา

ชิ้นที่ 3 ชิ้นออกแบบวิธีการแก้ปัญหา

ชิ้นที่ 4 ชิ้นวางแผนและดำเนินการแก้ปัญหา

ชิ้นที่ 5 ชิ้นทดสอบ ประเมินผล และปรับปรุงแก้ไข
วิธีการแก้ปัญหาหรือชิ้นงาน

ชิ้นที่ 6 ชิ้นนำเสนอวิธีการแก้ปัญหา ผลการแก้ปัญหา
หรือชิ้นงาน

โดยผ่านการตรวจหาคุณภาพของเครื่องมือจาก
ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน พิจารณาตรวจสอบความ
สอดคล้ององค์ประกอบต่าง ๆ ของแผนการจัดการเรียนรู้
โดยใช้แนวทางสะเต็มศึกษาที่กำหนด โดยผู้วิจัยใช้
แบบประเมินที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ซึ่งมีเกณฑ์ประเมินแบบ
มาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) [3] ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายถึง แผนการสอนมีความ
เหมาะสมมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึง แผนการสอนมีความ
เหมาะสมมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึง แผนการสอนมีความ
เหมาะสมปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึง แผนการสอนมีความ
เหมาะสมน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึง แผนการสอนมีความ
เหมาะสมน้อยที่สุด

พบว่า ค่าเฉลี่ยคะแนนประเมินของผู้เชี่ยวชาญ มีค่าเฉลี่ย
ระหว่าง 4.33-5.00 ถือว่าเป็นแผนการจัดการเรียนรู้
ที่มีความเหมาะสมมากถึงมากที่สุด

2) แบบวัดความสามารถในการแก้ปัญหา เป็นเครื่องมือ
ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อประเมินความสามารถของบุคคลใน
การคิดอย่างสร้างสรรค์ในบริบทของวิทยาศาสตร์ โดยมี
องค์ประกอบ คือ 1) ชิ้นระบุปัญหา 2) การตั้งสมมติฐาน
3) การรวบรวมข้อมูล และ 4) การสรุปผล แบบอัตนัย
จำนวน 5 ข้อ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ผ่านการตรวจหาคุณภาพ
ของเครื่องมือโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน มีค่าดัชนี
ความสอดคล้องระหว่าง 0.67-1.00 มีค่าความยากระหว่าง
0.36-0.46 และมีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 0.31-0.44

3) แบบวัดความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์
เป็นเครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อประเมินความสามารถ
ในการคิดค้นแนวคิดหรือวิธีการใหม่ ๆ ที่เป็นประโยชน์
ในการประยุกต์ใช้วิทยาศาสตร์ในชีวิตจริง โดยมี
องค์ประกอบ คือ 1) มีความคิดริเริ่ม 2) มีความคิดคล่อง
3) มีความคิดยืดหยุ่น และ 4) มีความคิดละเอียดลออ
แบบอัตนัย จำนวน 3 ข้อ ผ่านการตรวจหาคุณภาพของ

เครื่องมือโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.67-1.00 มีค่าความยากระหว่าง 0.50-0.53 และมีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 0.47-0.50

4.3 วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยนำเครื่องมือที่สร้างไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2567 แผนกวิชาช่างก่อสร้าง วิทยาลัยเทคนิคสมุทรปราการ จำนวน 33 คน

1) ผู้วิจัยทำการทดสอบก่อนการทดลอง (Pre-test) กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่างโดยใช้แบบวัดความสามารถในการแก้ปัญหา และแบบวัดความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์ แล้วบันทึกการทดสอบไว้เป็นคะแนนทดสอบก่อนเรียนสำหรับการวิเคราะห์ข้อมูล

2) ผู้วิจัยดำเนินการจัดกิจกรรมตามแผนการ

จัดการเรียนรู้ตามแนวคิดสะเต็มศึกษา โดยจัดกิจกรรมในชั่วโมงเรียนตามตารางเรียน ใช้ระยะเวลาในการจัดกิจกรรม 6 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 ชั่วโมง รวมทั้งหมด 18 ชั่วโมง

3) หลังเสร็จสิ้นกิจกรรม ผู้วิจัยให้นักเรียนทดสอบหลังเรียน (Post-Test) ใช้แบบวัดความสามารถในการแก้ปัญหา และแบบวัดความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์ กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง โดยดำเนินการเช่นเดียวกับการทดสอบก่อนเรียนและใช้แบบวัดชุดเดียวกันกับการทดสอบก่อนเรียน

5. ผลการวิจัย

5.1 ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการแก้ปัญหาของนักเรียน ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดสะเต็มศึกษาก่อนเรียนกับหลังเรียน

ตารางที่ 1 การเปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการแก้ปัญหาของนักเรียน ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดสะเต็มศึกษาระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียน

กลุ่มตัวอย่าง	n	M	S.D.	t	Sig.
คะแนนก่อนเรียน	33	37.61	2.93	14.68*	.001
คะแนนหลังเรียน	33	46.52	2.62		

*Sig < .05

จากตารางที่ 1 แสดงให้เห็นว่านักเรียนมีค่าเฉลี่ยคะแนนความสามารถในการแก้ปัญหาก่อนเรียนและหลังเรียน เท่ากับ 37.61 และ 46.52 ตามลำดับ จากคะแนนเต็ม 60 คะแนน เมื่อเปรียบเทียบพบว่า ความสามารถในการแก้ปัญหาลงเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญ

ทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

5.2 ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการแก้ปัญหของนักเรียน ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดสะเต็มศึกษาลงเรียน กับเกณฑ์ร้อยละ 75

ตารางที่ 2 การเปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการแก้ปัญหาของนักเรียน ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดสะเต็มศึกษาลงเรียนเทียบกับเกณฑ์ ร้อยละ 75

กลุ่มตัวอย่าง	n	เกณฑ์	M	S.D.	t	Sig.
คะแนนหลังเรียน	33	45	46.52	2.62	3.32*	.001

*Sig < .05

จากตารางที่ 2 แสดงให้เห็นว่านักเรียนมีค่าเฉลี่ยคะแนนความสามารถในการแก้ปัญหาลงเรียน เท่ากับ 46.52 จากคะแนนเต็ม 60 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 77.53 เมื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 75 พบว่า ค่าคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการจัดการเรียนรู้

ตามแนวคิดสะเต็มศึกษาสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 75 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5.3 ผลการเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียน ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดสะเต็มศึกษาก่อนเรียนกับหลังเรียน

ตารางที่ 3 การเปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียน ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดสะเต็มศึกษาระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียน

กลุ่มตัวอย่าง	n	M	S.D.	t	Sig.
คะแนนก่อนเรียน	33	23.52	4.40	16.54*	.001
คะแนนหลังเรียน	33	37.42	2.05		

*Sig < .05

จากตารางที่ 3 แสดงให้เห็นว่านักเรียนมีค่าเฉลี่ยคะแนนความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์ก่อนเรียนและหลังเรียน เท่ากับ 23.52 และ 37.42 ตามลำดับ จากคะแนนเต็ม 48 คะแนน เมื่อเปรียบเทียบพบว่า ความสามารถในการแก้ปัญหาลงเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่าง

มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

5.4 ผลการเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียน ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดสะเต็มศึกษาก่อนเรียนเทียบเกณฑ์ ร้อยละ 75

ตารางที่ 4 การเปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียน ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดสะเต็มศึกษาหลังเรียนเทียบกับเกณฑ์ ร้อยละ 75

กลุ่มตัวอย่าง	n	เกณฑ์	M	S.D.	t	Sig.
คะแนนหลังเรียน	33	36	37.42	2.05	4.00*	.001

*Sig < .05

จากตารางที่ 4 แสดงให้เห็นว่านักเรียนมีค่าเฉลี่ยคะแนนความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์หลังเรียนเท่ากับ 37.42 จากคะแนนเต็ม 48 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 77.96 เมื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 75 พบว่าค่าคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างได้รับการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดสะเต็มศึกษาสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 75 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ทางสถิติที่ระดับ .05 ($t = 14.684$, Sig < .05) ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ในข้อที่ 1 แสดงให้เห็นว่า การจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดสะเต็มศึกษา ช่วยส่งเสริมทักษะการแก้ปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยแนวคิดสะเต็มศึกษามุ่งเน้นการบูรณาการองค์ความรู้ในศาสตร์ต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถประยุกต์ใช้ในการแก้ปัญหาที่ซับซ้อนได้จริง ส่งผลให้ผู้เรียนมีทักษะในการคิดวิเคราะห์ การวางแผน และการสังเคราะห์แนวทางแก้ไขปัญหามากขึ้นหลังการเรียน สอดคล้องกับทฤษฎีการสร้างความรู้ (Constructivism) ของ Jean Piaget [4] เชื่อว่าการเรียนรู้เกิดจากการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองผ่านการมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ โดยเฉพาะกิจกรรมที่ผู้เรียนต้องวิเคราะห์ วางแผน ทดลอง และปรับปรุงแนวทางการแก้ปัญหา ซึ่งผลการวิจัยมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของสุพร [5] ที่ได้ทำการวิจัยเพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการแก้ปัญหาของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามแบบสะเต็มโดยใช้การสืบเสาะเป็นฐานผลการวิจัยพบว่า ความสามารถในการแก้ปัญหาของนักเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 และสอดคล้องกับงานวิจัย

6. สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

6.1 สรุปผลและอภิปรายผล

ผลการวิจัยเรื่อง ผลการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดสะเต็มศึกษา เรื่อง แรงและการเคลื่อนที่ ที่มีต่อความสามารถในการแก้ปัญหาและความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์ สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยเทคนิคสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรปราการ ผู้วิจัยอภิปรายผลดังนี้

1) เปรียบเทียบความสามารถในการแก้ปัญหาของนักเรียนก่อนและหลังการเรียนรู้ตามแนวคิดสะเต็มศึกษาพบว่า ค่าเฉลี่ยคะแนนความสามารถในการแก้ปัญหาหลังเรียน (46.52) สูงกว่าก่อนเรียน (37.61) อย่างมีนัยสำคัญ

ของกานต์ชนก และคณะ [6] ได้ทำการวิจัยการศึกษา ผลการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดสะเต็มศึกษาในรายวิชา วิทยาศาสตร์งานไฟฟ้าอิเล็กทรอนิกส์และการสื่อสาร ที่มีต่อความสามารถในการแก้ปัญหาและเจตคติ ต่อการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ ของนักศึกษาระดับ ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาลัยเทคนิคท่าหลวง สี่เมนต์ไทยอุสรณ์ ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีค่าเฉลี่ย ของคะแนนความสามารถในการแก้ปัญหาหลังเรียน สูงกว่าก่อนเรียน และมีค่าดัชนีความก้าวหน้าของเฮค เท่ากับ 0.45 อยู่ในระดับปานกลาง และมีผลของค่าเฉลี่ย ของคะแนนหลังเรียนสูงขึ้นอย่างชัดเจน

2) เปรียบเทียบความสามารถในการแก้ปัญหา ของนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดสะเต็ม ศึกษาหลังเรียนเทียบกับเกณฑ์ ร้อยละ 75 พบว่ามีคะแนน เฉลี่ยสูงกว่าเกณฑ์ ร้อยละ 75 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 ($t = 3.318$, Sig < .05) ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน ที่ตั้งไว้ในข้อที่ 2 แสดงให้เห็นว่า ผู้เรียนส่วนใหญ่สามารถ บรรลุผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายที่กำหนดได้ การที่ผลลัพธ์ เกินเกณฑ์มาตรฐาน ชี้ให้เห็นถึงความเหมาะสมของกิจกรรม และกระบวนการเรียนรู้ตามแนวคิดสะเต็มศึกษา ซึ่ง สามารถจูงใจและกระตุ้นให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้น และมีส่วนร่วมอย่างแท้จริงในการเรียนรู้ ส่งผลต่อ ความสามารถในการแก้ปัญหาในระดับที่น่าพึงพอใจ สอดคล้องกับทฤษฎีการเรียนรู้จากปัญหา (Problem-Based Learning: PBL) ของ Barrows & Tamblyn [7] สนับสนุนว่าการเรียนรู้ผ่านการแก้ปัญหจะช่วยพัฒนา ความสามารถในการคิดเชิงวิเคราะห์และการคิดสร้างสรรค์ ซึ่งเป็นทักษะสำคัญในสะเต็มศึกษา สอดคล้องกับงาน วิจัยของสรวิทย์ และคณะ [8] การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทาง วิทยาศาสตร์ และการแก้ปัญหาทางวิทยาศาสตร์ โดยใช้ การจัดการเรียนรู้แบบแก้ปัญหาเป็นฐาน ตามแนวคิด สะเต็มศึกษา เรื่อง งานและพลังงาน ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผลการวิจัยพบว่า การแก้ปัญหทาง วิทยาศาสตร์ของนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบ ปัญหาเป็นฐานตามแนวคิดสะเต็มศึกษา หลังเรียนสูงกว่า เกณฑ์ร้อยละ 70

3) เปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์

ของนักเรียนก่อนและหลังการเรียนรู้ ค่าเฉลี่ยคะแนน ความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์หลังเรียน (37.42) สูงกว่าก่อนเรียน (23.52) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 05 ($t = 16.541$, Sig < .05) ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ในข้อที่ 3 ซึ่งแสดงถึงพัฒนาการด้านความคิดสร้างสรรค์ ทางวิทยาศาสตร์ อันเป็นผลจากกระบวนการเรียนรู้ที่ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนคิดอย่างอิสระ ทดลอง คิดนอกกรอบ และพัฒนาความคิดใหม่ ๆ แนวคิดสะเต็มศึกษาที่เน้น การบูรณาการความรู้และการแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์มี ส่วนช่วยส่งเสริมทักษะด้านนี้อย่างเด่นชัด โดยเฉพาะใน บริบทของวิทยาศาสตร์ที่ผู้เรียนได้เรียนรู้ผ่านการลงมือ ปฏิบัติจริง สอดคล้องทฤษฎีการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์ ด้วยมือ (Constructionism) เป็นแนวคิดที่พัฒนา โดย Seymour Papert [9] ซึ่งขยายมาจากทฤษฎี คอนสตรัคติวิสต์ (Constructivism) ของ Jean Piaget ออกไปว่าผู้เรียนจะเรียนรู้ได้ดีที่สุดเมื่อพวกเขาสร้างสิ่ง ที่เป็นรูปธรรมด้วยมือของตนเอง ผู้เรียนจะพัฒนาความ เข้าใจได้ดีขึ้นเมื่อได้ลงมือทำจริง เช่น การสร้างแบบจำลอง การเขียนโค้ด หรือการออกแบบสิ่งประดิษฐ์ ได้รับการ เรียนรู้ผ่านการทดลองและแก้ไข การทำผิดและแก้ไข ข้อผิดพลาดเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนรู้ เทคโนโลยีช่วย ส่งเสริมการเรียนรู้ และผู้เรียนควรมีอิสระในการสร้างสรรค์ การเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนออกแบบ และพัฒนาสิ่งที่พวกเขาสนใจ ซึ่งจะช่วยกระตุ้นความคิด สร้างสรรค์และความเพียรพยายาม ซึ่งผลการวิจัยมี ความสอดคล้องกับงานวิจัยอับดุลยามิน และคณะ [10] ได้ศึกษาผลของการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดสะเต็ม ศึกษาที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนชีววิทยา ความคิด สร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์ และความพึงพอใจต่อการ จัดการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ผลการ วิจัยพบว่า ความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์หลังเรียน สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับน้ำเพชร [11] ได้ศึกษาการจัดการเรียนรู้ แบบบูรณาการโดยใช้รูปแบบสะเต็มศึกษาเพื่อพัฒนา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคิดสร้างสรรค์ เรื่อง แรงและการเคลื่อนที่ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า ความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนที่เรียนด้วยรูปแบบ

สะเต็มศึกษาระหว่างหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสอดคล้องกับงานวิจัยของธนภรณ์ และคณะ [12] ได้ศึกษาการจัดการเรียนรู้ตามแนวทางสะเต็มศึกษาด้วยชุดอุปกรณ์การชุบโลหะทองแดงด้วยไฟฟ้าที่มีต่อความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ผลการวิจัยพบว่านักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามแนวทางสะเต็มศึกษาด้วยชุดอุปกรณ์ มีความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4) เปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดสะเต็มศึกษาหลังเรียนเทียบกับเกณฑ์ ร้อยละ 75 พบว่ามีค่าเฉลี่ยคะแนนหลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ ร้อยละ 75 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($t = 3.997$, $\text{Sig} < .05$) ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ในข้อที่ 4 แสดงว่าผู้เรียนส่วนใหญ่มีระดับความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์ที่สูงและบรรลุตามเกณฑ์ที่กำหนด ซึ่งสะท้อนถึงประสิทธิผลของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดสะเต็มศึกษาที่มุ่งเน้นกระบวนการคิดออกแบบ การสร้างนวัตกรรม และการนำเสนอแนวคิดที่หลากหลาย ส่งผลให้ผู้เรียนมีศักยภาพในการคิดสร้างสรรค์ที่สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดสอดคล้องกับทฤษฎีความคิดสร้างสรรค์ (Creativity Theory) ของทอร์แรนซ์ [13] สนับสนุนว่าความคิดสร้างสรรค์เป็นความสามารถที่สามารถพัฒนาได้ผ่านการเรียนรู้และประสบการณ์ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของภัสสร [14] ได้ทำการวิจัยศึกษาเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ตามแนวทาง STEM Education เรื่องระบบของร่างกายมนุษย์ เพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดสะเต็มศึกษามีคะแนนความคิดสร้างสรรค์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักเรียนมีพัฒนาการด้านความคิดสร้างสรรค์ระหว่างเรียนการจัดการเรียนรู้ตามแนวทาง STEM Education เพิ่มขึ้น สอดคล้องกับปุนยาพร และคณะ [15] ผลการจัดการเรียนรู้ตามแนวทางสะเต็มศึกษาที่ส่งผลต่อความสามารถในการแก้ปัญหา

อย่างสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน และผ่านเกณฑ์ที่กำหนดร้อยละ 60 ของคะแนนเต็ม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักเรียนมีพัฒนาการในการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

6.2 ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1) การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยใช้รูปแบบสะเต็มศึกษานั้น มีการดำเนินกิจกรรมอย่างเป็นระบบ ขั้นตอน ผู้เรียนต้องมีความพยายามในการเรียนรู้ และการทำกิจกรรมเพื่อให้เกิดชิ้นงานตามความต้องการ ครูผู้สอนควรสร้างบรรยากาศเชิงบวก และคอยให้คำปรึกษากับผู้เรียนตลอดกระบวนการเรียนการสอน

2) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้บางกิจกรรมจำเป็นต้องใช้เครื่องมือวิทยาศาสตร์หรืออุปกรณ์ต่าง ๆ ที่นักเรียนไม่คุ้นเคย ผู้สอนควรเพิ่มใบความรู้หรืออธิบายเพิ่มเติมเกี่ยวกับเครื่องมือหรืออุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ใช้ในกิจกรรมนั้น ๆ เพื่อให้การดำเนินกิจกรรมเป็นไปด้วยความเรียบร้อย

3) ผลการศึกษาสามารถนำไปพัฒนาเนื้อหาและสื่อการสอนในรูปแบบที่ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์และการแก้ปัญหาในรูปแบบที่นักเรียนมีส่วนร่วม เช่น เกมการเรียนรู้ หรือโครงการกลุ่ม

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1) ความสามารถด้านความคิดระดับสูงอื่น ๆ เช่น การคิดวิเคราะห์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ เพื่อเกิดการพัฒนาแก่นักเรียน นักศึกษาในด้านความคิดต่าง ๆ มากขึ้น

2) ควรใช้การจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดสะเต็มศึกษาร่วมกับการจัดการเรียนรู้อื่น เพื่อให้การจัดการเรียนรู้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

3) คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างที่หลากหลาย เช่น นักเรียนจากวิทยาลัยเทคนิคในจังหวัดอื่น เพื่อเปรียบเทียบผลลัพธ์ระหว่างพื้นที่ หรือเพิ่มจำนวนตัวอย่างเพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีความน่าเชื่อถือและสามารถนำไปสรุปผลในวงกว้าง

เอกสารอ้างอิง

- [1] มนต์วัน ชัยรัชชัญญ์. (2568). [ออนไลน์]. ปัญหาของการศึกษาไทยคืออะไร? และทำไมต้อง Disrupt การศึกษาไทย. [สืบค้นเมื่อวันที่ 20 พฤษภาคม 2568]. <https://www.disruptignite.com/blog/problem-of-thailand-education>.
- [2] Bybee, R. W. (2010). Advancing STEM Education: A 2020 Vision. *Technology and Engineering Teacher*, 70(1), 30-35.
- [3] บุญชม ศรีสะอาด. (2556). การวิจัยเบื้องต้น (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.
- [4] Piaget, J. (1963). *The Origins of Intelligence in Children*. New York: W. W. Norton.
- [5] สุพร สีเงินยวง. (2559). ผลการจัดการเรียนรู้ตามแบบสะเต็มโดยใช้การสืบเสาะเป็นฐาน เรื่องแรงและการเคลื่อนที่ ที่มีต่อความสามารถในการแก้ปัญหาและความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 จังหวัดสตูล. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัย-ธรรมมาธิราช, นนทบุรี.
- [6] กานต์ชนก บุญน้อม, ทวีศักดิ์ จินดานุรักษ์, และดวงเดือน สุวรรณจินดา. (2564). ผลการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดสะเต็มศึกษาในรายวิชาวิทยาศาสตร์งานไฟฟ้า อิเล็กทรอนิกส์ และการสื่อสารที่มีต่อความสามารถในการแก้ปัญหาและเจตคติต่อการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาลัยเทคนิคท่าหลวงซิเมนต์ไทยอนุสรณ์ จังหวัดสระบุรี. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ศึกษาศาสตร์ศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัย-ธรรมมาธิราช, นนทบุรี.
- [7] Barrows, H. S., & Tamblyn, R. M. (1980). *Problem-based Learning: An Approach to Medical Education*. New York: Springer.
- [8] สรวิทย์ นาคเกษม, เชษฐศิริสวัสดิ์, และธนาวุฒิ ลาตวงษ์. (2564). การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์และการแก้ปัญหาทางวิทยาศาสตร์โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบปัญหาเป็นฐาน ตามแนวคิดสะเต็มศึกษา เรื่อง งานและพลังงานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาการสอนวิทยาศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
- [9] Papert, S. (1980). *Mindstorms: Children, Computers, and Powerful Ideas*. New York: Basic Books.
- [10] อับดุลยามีน มะยิชาแดร์, ณัฐวิทย์ พจนตันติ, ณรงค์ศักดิ์ รอบคอบ, และแววฤดี แววทองรักษ์. (2560). ผลของการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดสะเต็มศึกษาที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนชีววิทยาความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์ และความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 5. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี, 30(1), 170-180.
- [11] น้ำเพชร กะการดี. (2560). การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยใช้รูปแบบสะเต็มศึกษา เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคิดสร้างสรรค์ เรื่อง แรงและการเคลื่อนที่ ระดับชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 3. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, มหาสารคาม.
- [12] ธนภรณ์ จุลพูล, นินนาท์ จันทรสุรีย์, และเมธิติ สวัสดิ์ดี. (2563). การจัดการเรียนรู้ตามแนวทางสะเต็มศึกษาด้วยชุดอุปกรณ์การชุบโลหะทองแดง ด้วยไฟฟ้าที่มีต่อความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์ ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัย-ธรรมมาธิราช, 13(1), 205-219.
- [13] Torrance, E. P. (1974). *The Torrance Tests of Creative Thinking: Norms-Technical Manual*. Princeton, NJ: Personal Press.
- [14] ภัสสร ติตมา. (2558). การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ เรื่อง ระบบร่างกายมนุษย์ ด้วยกระบวนการ ออกแบบเชิงวิศวกรรมตามแนวทางสะเต็มศึกษา ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยนเรศวร, พิษณุโลก.

- [15] ปุณยาพร พลายงาม, เกริก ศักดิ์สุภาพ, และสุนีย์
เหมาะประสิทธิ์. (2564). ผลการจัดการเรียนรู้ตาม
แนวทางสะเต็มศึกษาที่ส่งผลต่อความสามารถ
ในการแก้ปัญหาย่างสร้างสรรค์สำหรับนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5. วารสารบัณฑิตวิจัย,
12(2), 15-30.

ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการ สถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดนครศรีธรรมราช

The Creative Leadership Attributes of Administrators that Impact on Academic Management: A Case Study of Educational Institutions under the Office of the Vocational Education Commission, Nakhon Si Thammarat Province

กรพณา สุขใส¹ และสันติ อุนจะนำ²

Pornpana Sukhsai¹ and Santi Aunjanum²

^{1,2} สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมราช นครศรีธรรมราช 80000

The Department of Educational Administration, Faculty of Education, Mahamakut Buddhist University, Srithammarat Campus, Nakhon Si Thammarat 80000

¹ Corresponding Author: E-mail: pornpana1909@gmail.com

Received: 27 Apr. 2025; Revised: 29 May 2025; Accepted: 29 May 2025

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดนครศรีธรรมราช 2) ศึกษาการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา 3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์กับการบริหารงานวิชาการ และ 4) ศึกษาตัวแปรพยากรณ์ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูผู้สอนจำนวน 260 คน โดยการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นตามขนาดสถานศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สหสัมพันธ์เพียร์สัน และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

ผลการวิจัยพบว่า 1) ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีการมีวิสัยทัศน์และการทำงานเป็นทีมเป็นองค์ประกอบที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุด 2) การบริหารงานวิชาการโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีการวัดผลและประเมินผล และการประกันคุณภาพ เป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุด 3) ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารมีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับสูงมากกับการบริหารงานวิชาการ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ 4) ตัวแปรภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ การมีวิสัยทัศน์ ความเป็นปัจเจกบุคคล ความยืดหยุ่นและปรับตัว ความคิดสร้างสรรค์ และการทำงานเป็นทีม ร่วมกันสามารถทำนายการบริหารงานวิชาการได้คิดเป็นร้อยละ 82.00 ผลการวิจัย

ชี้ให้เห็นว่าการเสริมสร้างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ในตัวผู้บริหารสถานศึกษามีความสำคัญต่อการยกระดับคุณภาพการบริหารงานวิชาการ และส่งผลต่อความสำเร็จในการพัฒนาศักยภาพผู้เรียนอย่างยั่งยืน

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ การบริหารงานวิชาการ การศึกษาสายอาชีวศึกษา

Abstract

The purposes of this research were to: 1) examine the creative leadership of the school administrators under the Office of the Vocational Education Commission in Nakhon Si Thammarat Province, 2) investigate the academic management of the educational institutions, 3) study the relationship between creative leadership and academic management, and 4) identify predictive variables of creative leadership that influence academic management. The sample consisted of 260 teachers selected through stratified random sampling based on the size of the educational institution. A questionnaire was used to collect research data analyzed by research statistics, i.e., frequency, percentage, mean, standard deviation, Pearson's correlation, and stepwise multiple regression analysis.

The findings revealed that: 1) the overall level of creative leadership of the school administrators was rated very high with the highest aspects on vision and teamwork. 2) The overall level of academic management was also rated very high with the highest aspects on assessment and evaluation and quality assurance. 3) There was a significant positive correlation between creative leadership and academic management at the 0.01 level. Finally, 4) the five components of creative leadership including vision, individual consideration, flexibility and adaptability, creativity, and teamwork could together predict 82% of the variance in academic management. The results suggested that fostering creative leadership in school administrators is essential for improving academic management and contributing to the sustainable development of students' potential.

Keywords: Creative Leadership, Academic Management, Vocational Education

1. บทนำ

การจัดการศึกษาเป็นกระบวนการพัฒนามนุษย์ในด้านร่างกาย สติปัญญา และคุณธรรมจริยธรรม โดยให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและท้องถิ่น ส่งผลให้การบริหารงานวิชาการเป็นหัวใจสำคัญในการพัฒนามาตรฐานและคุณภาพของสถานศึกษา [1] การบริหารงานวิชาการเกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และการพัฒนาคุณภาพการสอน ซึ่งเป็นตัวชี้วัดความสำเร็จของสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาจึงควรให้ความสำคัญกับแนวทางการบริหารงานวิชาการที่ทันสมัย เพื่อให้การจัดการศึกษามีประสิทธิภาพและบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย [2] ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทสำคัญในการกำกับดูแลและสนับสนุนการทำงานของบุคลากรในโรงเรียน เจ่มส์

และคอนนอลลี [3] โดยมีหน้าที่หลักในการจัดทำหลักสูตร กำหนดเป้าหมายการเรียนการสอน ส่งเสริมความร่วมมือจากผู้ปกครอง หน่วยงานภาครัฐและเอกชน รวมถึงสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ทั้งนี้ ผู้บริหารสถานศึกษาถูกกำหนดให้เป็นผู้นำที่ต้องดูแลและรับผิดชอบตามบทบาทของตน แม้ว่าผู้นำไม่จำเป็นต้องเป็นผู้บริหาร แต่ผู้บริหารควรมีภาวะผู้นำ ฮอยและมิสเกล [4] ในยุคปัจจุบันผู้นำต้องมีความสามารถในการจูงใจและประสานงาน พร้อมทั้งนำบุคลากรไปสู่เป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ ด้วยความยืดหยุ่นและแนวคิดที่สร้างสรรค์ โดยอาศัยสภาพแวดล้อมที่เปิดกว้าง สนับสนุนการคิดเชิงนวัตกรรม นอกจากนี้ผู้นำที่มีประสิทธิภาพต้องมีแรงจูงใจภายใน ความมุ่งมั่น และความสามารถในการแก้ปัญหาเชิงระบบ ซึ่งเป็นลักษณะสำคัญของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ [5]

ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์เป็นความสามารถปรับเปลี่ยนองค์กรให้มีคุณภาพบนพื้นฐานของความเชื่อที่ว่าในสถานศึกษาหนึ่งอาจมีผู้นำได้หลายคน แต่หน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษา คือการสร้างโอกาสการเรียนรู้ให้แก่ครูอาจารย์และบุคลากรต่าง ๆ เพื่อเป็นช่องทางให้คนเหล่านี้ได้พัฒนาตนเองเข้าสู่การเป็นผู้นำ ที่สร้างสรรค์ซึ่งภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ตามแนวคิดของโรบินสัน [6] ประกอบด้วย 1) ด้านการมีวิสัยทัศน์ 2) ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล 3) ด้านการมีความยืดหยุ่นและปรับตัว 4) ด้านการมีความคิดสร้างสรรค์ และ 5) ด้านการทำงานเป็นทีม จากความสำคัญดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดนครศรีธรรมราช เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกที่สามารถนำไปใช้ในการพัฒนาแนวทางการบริหารสถานศึกษา ส่งเสริมภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ และยกระดับคุณภาพทางการศึกษาของประเทศอย่างยั่งยืน

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดนครศรีธรรมราช

2.2 เพื่อศึกษาการบริหารงานวิชาการ สถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดนครศรีธรรมราช

2.3 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารกับการบริหารงานวิชาการ สถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดนครศรีธรรมราช

2.4 เพื่อศึกษาตัวแปรพยากรณ์ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหาร ที่ส่งผลต่อการดำเนินงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดนครศรีธรรมราช

3. สมมติฐานการวิจัย

3.1 ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการบริหารงานวิชาการ สถานศึกษาสังกัดสำนักงาน

คณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดนครศรีธรรมราช

3.2 ตัวแปรภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารอย่างน้อย 1 ด้านสามารถใช้พยากรณ์การบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร สถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดนครศรีธรรมราช

4. วิธีการดำเนินการวิจัย

4.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้สอนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดนครศรีธรรมราช ในปีการศึกษา 2567 จำนวน 805 คน จากสถานศึกษาทั้งหมด 11 แห่ง ซึ่งประกอบด้วยสถานศึกษาขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก ตามลำดับ

กลุ่มตัวอย่างได้มาจากการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ตามขนาดของสถานศึกษา โดยใช้ตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครื่องซีและมอร์แกน [7] กำหนดจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ 260 คน เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างที่มีสัดส่วนสอดคล้องกับลักษณะประชากรทั้งหมด

4.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือแบบสอบถาม ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1: ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เช่น อายุ ตำแหน่ง ระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน

ส่วนที่ 2: แบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหาร ครอบคลุม 5 ด้าน ได้แก่ การมีวิสัยทัศน์ การคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล ความยืดหยุ่นและการปรับตัว ความคิดสร้างสรรค์ และการทำงานเป็นทีม

ส่วนที่ 3: แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา ครอบคลุม 6 ด้าน ได้แก่ ด้านหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร ด้านสื่อ นวัตกรรม การเรียนการสอน ด้านการนิเทศภายใน ด้านการวัดผลและประเมินผล ด้านการจัดการเรียนการสอน และด้านการประกันคุณภาพการศึกษา เครื่องมือดังกล่าวผ่านการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity)

โดยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน และมีการคำนวณค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ในแต่ละข้อ ซึ่งต้องได้ค่ามากกว่า 0.50 จึงถือว่าเครื่องมือมีความสอดคล้องเหมาะสม โดยค่า IOC ทั้งฉบับอยู่ที่ 1.00

4.3 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ดังนี้

1) ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยผู้เชี่ยวชาญ 2) ทดลองใช้ (Try-out) กับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่อยู่ในการวิจัย จำนวน 30 คน 3) คำนวณหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามโดยใช้สูตรของ Cronbach's Alpha ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือทั้งฉบับอยู่ที่ 0.95 แสดงว่ามีความเชื่อถือได้ในระดับสูง

4.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการขออนุญาตจากผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อขอความร่วมมือเก็บรวบรวมข้อมูล จากนั้นแจกแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่างที่คัดเลือกไว้ และชี้แจงจุดประสงค์ของการวิจัยรวมทั้งวิธีการตอบแบบสอบถามอย่างชัดเจน เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องและครบถ้วน จากนั้นดำเนินการรวบรวมแบบสอบถามที่ตอบกลับมาเพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

4.5 การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามนำมาวิเคราะห์โดยใช้สถิติ ดังนี้

- 1) สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เพื่ออธิบายข้อมูลพื้นฐานและลักษณะการกระจายของข้อมูล
- 2) สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson's Correlation Coefficient) เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์

3) การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) เพื่อศึกษาตัวแปรภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ที่สามารถพยากรณ์การบริหารงานวิชาการได้อย่างมีนัยสำคัญ

4.6 แผนการวิเคราะห์ข้อมูล ดำเนินการตามขั้นตอนอย่างเป็นระบบดังนี้

1) วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)

2) วิเคราะห์ระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหาร และการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา ด้วยค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

3) วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์กับการบริหารงานวิชาการ โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson's Correlation Coefficient)

4) วิเคราะห์ตัวแปรที่สามารถพยากรณ์การบริหารงานวิชาการโดยใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) เพื่อตรวจสอบว่าส่วนประกอบใดของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์มีอิทธิพลต่อการบริหารงานวิชาการอย่างมีนัยสำคัญ

5. ผลการวิจัย

5.1 ผลการศึกษาระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดนครศรีธรรมราช

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหาร สถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดนครศรีธรรมราช

ด้านที่	ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหาร ภาพรวมและรายด้าน	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1	การมีวิสัยทัศน์	4.60	.25	มากที่สุด
2	การคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล	4.54	.32	มากที่สุด
3	การมีความยืดหยุ่นและปรับตัว	4.57	.28	มากที่สุด
4	การมีความคิดสร้างสรรค์	4.51	.31	มากที่สุด
5	การทำงานเป็นทีม	4.60	.29	มากที่สุด
	ภาพรวม	4.57	.23	มากที่สุด

ผลการศึกษาพบว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ การมีวิสัยทัศน์ และการทำงานเป็นทีม รองลงมา ได้แก่ ความยืดหยุ่นและการปรับตัว ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ การมีความคิดสร้างสรรค์ แสดงให้เห็นว่า

ผู้บริหารมีความสามารถในการกำหนดเป้าหมายร่วมกับบุคลากรในองค์กร และสามารถสร้างความร่วมมือภายในทีมได้ดี

5.2 ผลการศึกษาการบริหารงานวิชาการ สถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดนครศรีธรรมราช

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการบริหารงานวิชาการ สถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดนครศรีธรรมราช

ด้านที่	การบริหารงานวิชาการ ภาพรวมและรายด้าน	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1	ด้านหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร	4.60	.21	มากที่สุด
2	ด้านสื่อ นวัตกรรม การเรียนการสอน	4.56	.32	มากที่สุด
3	ด้านการนิเทศภายใน	4.49	.34	มาก
4	ด้านการวัดผลและประเมินผล	4.62	.21	มากที่สุด
5	ด้านการจัดการเรียนการสอน	4.54	.26	มากที่สุด
6	ด้านการประกันคุณภาพ	4.62	.27	มากที่สุด
ภาพรวม		4.57	.21	มากที่สุด

การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ยรวมสูงมาก) โดยเรียงลำดับรายด้านได้ดังนี้ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ การวัดผลและประเมินผล และการประกันคุณภาพ รองลงมา ได้แก่ หลักสูตรและการบริหารหลักสูตร ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ การนิเทศภายใน แสดงว่าสถานศึกษาให้ความสำคัญต่อการประกันการประเมินผลการเรียนรู้และการประกัน

คุณภาพการศึกษอย่างต่อเนื่อง แต่ยังคงมีความจำเป็นในการพัฒนาเรื่องการนิเทศภายในเพิ่มเติม

5.3 ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารงานวิชาการ สถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดนครศรีธรรมราช

ตารางที่ 3 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันของตัวแปรภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการ สถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดนครศรีธรรมราช

ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของ ผู้บริหารสถานศึกษา (X)	การบริหารงานวิชาการ (Y)						ผลรวม
	Y ₁	Y ₂	Y ₃	Y ₄	Y ₅	Y ₆	Y _{รวม}
X ₁	.564**	.495**	.555**	.436**	.496**	.160**	.599**
X ₂	.631**	.528**	.508**	.406**	.512**	.212**	.604**
X ₃	.589**	.478**	.577**	.506**	.538**	.307**	.662**

ตารางที่ 3 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันของตัวแปรภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการ สถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดนครศรีธรรมราช (ต่อ)

ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของ ผู้บริหารสถานศึกษา (X)	การบริหารงานวิชาการ (Y)						ผลรวม
	Y ₁	Y ₂	Y ₃	Y ₄	Y ₅	Y ₆	Y _{รวม}
X ₄	.688**	.584**	.645**	.542**	.545**	.244**	.718**
X ₅	.421**	.426**	.464**	.557**	.426**	.429**	.596**
ผลรวม X _{รวม}	.730**	.633**	.694**	.623**	.637**	.352**	.806**

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ด้วยสถิติสหสัมพันธ์เพียร์สันพบว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารมีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับสูงมากกับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาโดยผลรวมเท่ากับ .806 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่าผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์สูง จะมีแนวโน้มในการบริหารงานวิชาการได้

อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

5.4 ผลการศึกษาตัวแปรพยากรณ์ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดนครศรีธรรมราช

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบปกติ (Enter Multiple Regression Analysis) ในภาพรวมของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารทุกตัวร่วมกันพยากรณ์การบริหารงานวิชาการ สถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดนครศรีธรรมราช

ตัวแปรพยากรณ์	R	R ²	Adjusted R ²	S.E._EST	F	Sig.
X ₁ X ₂ X ₃ X ₄ X ₅	.820	.673	.666	.119	104.513	.000

ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน พบว่าตัวแปรด้านภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ที่สามารถร่วมกันทำนายการบริหารงานวิชาการได้ มีทั้งหมด 5 ด้าน ได้แก่ การมีวิสัยทัศน์ (Vision) ความเป็นปัจเจกบุคคล (Individuality) ความยืดหยุ่นและปรับตัว (Flexibility

and Adaptability) ความคิดสร้างสรรค์ (Creativity) และการทำงานเป็นทีม (Teamwork) โดยตัวแปรทั้ง 5 ด้านนี้สามารถร่วมกันพยากรณ์การบริหารงานวิชาการได้ถึง ร้อยละ 82.00

ตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบปกติ (Enter Multiple Regression Analysis) โดยใช้ตัวแปรในการพยากรณ์ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารทุกตัวร่วมกันพยากรณ์การบริหารงานวิชาการสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดนครศรีธรรมราช

การบริหารความขัดแย้ง ของผู้บริหารสถานศึกษา	คะแนนดิบ		คะแนนมาตรฐาน	t	Sig.
	B	Std. Error	β		
ค่าคงที่ (Constant)	.1167	.162		7.183	.000
การมีวิสัยทัศน์ (X ₁)	.146	.040	.180	3.629	.000
ความเป็นปัจเจกบุคคล (X ₂)	-.004	.037	-.007	-.116	.907

ตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบปกติ (Enter Multiple Regression Analysis) โดยใช้ตัวแปรในการพยากรณ์ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารทุกตัวร่วมกันพยากรณ์การบริหารงานวิชาการสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดนครศรีธรรมราช (ต่อ)

การบริหารความขัดแย้ง ของผู้บริหารสถานศึกษา	คะแนนดิบ		คะแนนมาตรฐาน	t	Sig.
	B	Std. Error	β		
ความยืดหยุ่นและปรับตัว (X_3)	.175	.038	.235	4.627	.000
การมีความคิดสร้างสรรค์ (X_4)	.215	.040	.326	5.341	.000
การทำงานเป็นทีม (X_5)	.212	.029	.301	7.262	.000

R = .820, R² = .673, Adjusted R² = .666, S.E._EST = .119, F = 104.513, Sig. = .000

จากผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบปกติ (Enter Multiple Regression Analysis) โดยใช้ตัวแปรในการพยากรณ์ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารทุกตัวร่วมกันพยากรณ์การบริหารงานวิชาการ สถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดนครศรีธรรมราช ซึ่งสามารถนำไปสร้างสมการพยากรณ์ได้ทั้งในรูปแบบคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐาน ดังนี้

สมการพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนดิบ

$$\hat{Y} = 1.167 + .215(X_4) + .212(X_5) + .175(X_3) + .146(X_1) - .004(X_2)$$

สมการพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนมาตรฐาน

$$\hat{Z} = .326(X_4) + .301(X_5) + .235(X_3) + .180(X_1) - .007(X_2)$$

โดยที่ X_1 = การมีวิสัยทัศน์

X_2 = ความเป็นปัจเจกบุคคล

X_3 = ความยืดหยุ่นและปรับตัว

X_4 = การมีความคิดสร้างสรรค์

X_5 = การทำงานเป็นทีม

6. สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

6.1 สรุปผลและอภิปรายผล

1) ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหาร ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของฮอยและมิสเกล [4] ที่เห็นว่าผู้บริหารในยุคปัจจุบันจำเป็นต้องมีวิสัยทัศน์ มีความยืดหยุ่น และส่งเสริมการทำงานเป็นทีม

เพื่อขับเคลื่อนองค์กรอย่างมีประสิทธิภาพ ผลการศึกษายังตรงกับงานวิจัยของขุนตากร [8] ที่พบว่าผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์สูงสามารถสร้างแรงจูงใจและประสานงานภายในสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2) การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาผลการวิจัยพบว่าการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยเฉพาะในด้านการวัดผลและประเมินผลและด้านการประกันคุณภาพการศึกษา ซึ่งแสดงให้เห็นว่าสถานศึกษาให้ความสำคัญต่อกระบวนการประกันคุณภาพและการประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างจริงจัง ผลนี้สอดคล้องกับแนวคิดของสายทิพย์ และคณะ [9] ที่เน้นว่าการประกันคุณภาพและการประเมินผลเป็นหัวใจสำคัญของยกระดับมาตรฐานการศึกษา

3) ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์กับการบริหารงานวิชาการ ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารมีความสัมพันธ์เชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญกับการบริหารงานวิชาการในระดับสูงมาก ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของสุรศักดิ์ [10] ที่พบว่าผู้นำที่มีความคิดสร้างสรรค์สามารถส่งเสริมให้การทำงานด้านวิชาการมีประสิทธิภาพและบรรลุเป้าหมายขององค์กรได้ดีขึ้น

4) ตัวแปรพยากรณ์ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการ ตัวแปรที่สามารถทำนายการบริหารงานวิชาการได้ดีที่สุด คือ การมีวิสัยทัศน์ การทำงานเป็นทีม และความคิดสร้างสรรค์ สอดคล้องกับแนวคิดของโรบินสัน [6] ที่เห็นว่าผู้นำเชิงสร้างสรรค์ต้อง

มีความสามารถในการมองอนาคต ร่วมมือกับผู้อื่น และสร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ เพื่อพัฒนาองค์กร และผลการศึกษาสอดคล้องกับงานวิจัยของณัฐ [11] ที่ระบุว่า ผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์สามารถสร้างแรงบันดาลใจและกระตุ้นให้ครูเกิดความกระตือรือร้นในการทำงาน กล้าคิดกล้าตัดสินใจ สร้างบรรยากาศในการทำงานที่ส่งเสริมการคิดนอกกรอบและนวัตกรรมทางการศึกษา ซึ่งตรงกับผลวิจัยที่พบว่า การมีความคิดสร้างสรรค์ เป็นตัวแปรที่มีอิทธิพลมากที่สุด

6.2 ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1) สถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดนครศรีธรรมราช ควรนำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายหรือวางแผนพัฒนาบุคลากร โดยเน้นการส่งเสริมภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารใน 4 ด้านหลักที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการ ได้แก่ การมีความคิดสร้างสรรค์ การทำงานเป็นทีม ความยืดหยุ่นและการปรับตัว และการมีวิสัยทัศน์

2) ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดนครศรีธรรมราช ควรพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์อย่างรอบด้าน โดยเฉพาะด้านกรมีความคิดสร้างสรรค์ เพื่อให้การจัดการเรียนรู้สอดคล้องกับบริบทการศึกษายุคใหม่

3) ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดนครศรีธรรมราช ควรส่งเสริมและสนับสนุนการจัดอบรมหรือพัฒนาศักยภาพด้านภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ให้แก่ผู้บริหารสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง โดยควรมุ่งเน้นทั้งในด้านการสร้างวิสัยทัศน์ การบริหารแบบมีส่วนร่วม และการเสริมสร้างการทำงานเป็นทีม เพื่อให้ผู้บริหารสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการบริหารงานวิชาการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4) ครูและบุคลากรทางการศึกษา ควรมีส่วนร่วมในการพัฒนางานวิชาการร่วมกับผู้บริหาร โดยเฉพาะการทำงานเป็นทีม และการเปิดรับแนวคิดใหม่ ๆ เพื่อให้การบริหารงานวิชาการเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับเป้าหมายของสถานศึกษา ซึ่งจะส่งผลให้การจัดการเรียนรู้อเกิดประสิทธิภาพสูงสุดและนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนอย่างแท้จริง

เอกสารอ้างอิง

- [1] กัญญาณัฐ ตรีผลพันธุ์, และประเสริฐ อินทร์รักษ์. (2566). การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนวัดบ่อน้ำจืด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1. วารสารการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร, 14(2), 42-54.
- [2] สันติ บุญภิรมย์. (2552). หลักการบริหารการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: บุ๊คพอยท์.
- [3] James, C., & Connolly, U. (2020). Effective Change in Schools. London: Routledge Falmer.
- [4] Hoy, W. K., & Miskel, C. G. (2021). Educational Administration: Theory, Research, and Practice (6th ed.). New York: McGraw Hill.
- [5] คณวัชร ประทุมชัย, สมาน ประวันโต, และสมใจณีนวษ์. (2566). ปัจจัยภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลยหนองบัวลำภู. วารสารสังคมศาสตร์ปัญญาพัฒนา, 5(4), 13-28.
- [6] Robinson, K. (2007). The Principles of Creative Leadership. New York: McGraw-Hill.
- [7] Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. Educational and Psychological Measurement, 30(3), 607-610.
- [8] ขนุดาพร อ่วมเครือ. (2563). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารงานประกันคุณภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธนบุรี, กรุงเทพมหานคร.
- [9] สายทิพย์ ทองอร่าม, สันติ อุณจะนำ, และทิพมาศ เสวตรวโชติ. (2567). การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2. วารสารพุทธปรัชญาวิวัฒน์, 8(1), 424-434.

- [10] สุรศักดิ์ เล็กวงษ์. (2563). บทบาทภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี, จันทบุรี.
- [11] ณัฐ ช่วยงาน. (2565). ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการบริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี, จันทบุรี.

รูปแบบการจัดการอาชีวศึกษาสำหรับผู้ด้อยโอกาส ของวิทยาลัยเทคนิคปากช่อง

The Model for Vocational Education Management of Pakchong Technical College for the Underprivileged People

สุริยา พงษ์ศิริรักษ์
Suriya Phongsirak

วิทยาลัยเทคนิคปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา 30120
Pakchong Technical College, Nakhonratchasima 30120
Corresponding Author: E-mail: suriyapk4488@gmail.com
Received: 17 Feb. 2025; Revised: 19 May 2025; Accepted: 20 May 2025

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีจุดประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพและแนวทางการจัดการอาชีวศึกษา 2) สร้างรูปแบบและทดลองใช้ภาคสนาม 3) นำรูปแบบสู่การปฏิบัติจริง และ 4) ประเมินผลการใช้รูปแบบ งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา แบ่งเป็น 4 ตอน กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 4 คน ครูผู้สอน จำนวน 24 คน บุคลากรส่วนการศึกษาจำนวน 24 คน และผู้ด้อยโอกาส จำนวน 118 คน รวมทั้งสิ้น 170 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ แบบสนทนากลุ่มและแบบรายงาน การวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการจัดการอาชีวศึกษา ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และแนวทางการจัดการอาชีวศึกษา มี 3 องค์ประกอบ 2) ผลการสร้างรูปแบบ ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ ผลการทดลองใช้ความพึงพอใจและความรู้ความเข้าใจในรูปแบบ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก 3) ผลการนำรูปแบบสู่การปฏิบัติจริง ความพึงพอใจและความรู้ความเข้าใจในรูปแบบ ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และ 4) ประเมินผลการใช้รูปแบบ พบว่า (1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผ่านเกณฑ์ตามหลักสูตร จำนวน 118 คน (2) สมรรถนะผู้สำเร็จการศึกษา คิดเป็นร้อยละ 90.64 (3) ความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบ ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (4) ความพึงพอใจที่มีต่อรูปแบบ ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (5) หลังจากการใช้รูปแบบ ได้รับการลดระยะเวลาการลดโทษ เลื่อนชั้นโทษ พักโทษ พันโทษ จำนวน 118 คน (6) ผ่านการทดสอบตามมาตรฐานฝีมือแรงงาน จำนวน 15 คน และ (7) ผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้น จำนวน 118 คน

คำสำคัญ: รูปแบบ การจัดการอาชีวศึกษา ผู้ด้อยโอกาส

Abstract

The objectives of this research were to: 1) study the situations and guidelines for vocational education management, 2) develop a model and conduct a fieldwork-tryout, 3) implement the model

in the real situation, and 4) evaluate the developed model. This research and development study has been divided into 4 parts with 4 groups of research participants. The total number of the sample group was 170 people consisting of 4 administrators, 24 teachers, 24 persons from education section, and 118 underprivileged people. The data were collected by questionnaires, an interview, a focus group discussion, and a report form analyzed by percentage, mean, standard deviation, and content analysis.

The research findings revealed that 1) the situations of the vocational education management was overall at the average level. The guidelines for the vocational education management consisted of 3 components. 2) The results of the model development showed that the model consisted of 3 components. The overall tryout results showed a high level of satisfaction, knowledge and understanding. 3) The results of the model implementation revealed that the satisfaction, knowledge, and understanding were overall at the highest level. 4) According to the evaluation, it was found that (1) the achievement of all 118 trainees passed the curriculum criteria. (2) The competency of the trainees who passed the assessment was 90.64 %. (3) The opinions towards the model was overall at the highest level. (4) The satisfaction of the model users was overall at the highest level. (5) After the model implementation, all 118 underprivileged trainees received sentence reduction, group promotion, parole, or release. (6) Moreover, there were 15 trainees who passed labor skills standards test. In conclusion, (7) all 118 trainees have passed the short-term vocational training course.

Keywords: Model, Vocational Education Management, Underprivileged People

1. บทนำ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 บัญญัติในหมวด 3 สิทธิและเสรีภาพของปวงชนชาวไทย มาตรา 27 บุคคลย่อมเสมอกันในกฎหมายมีสิทธิและเสรีภาพและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน สมรรถภาพวินัย หรือจริยธรรมราชกิจจานุเบกษา [1] พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 ในมาตรา 10 กล่าวไว้ว่า การจัดการศึกษาต้องจัดให้บุคคลมีสิทธิและโอกาสเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย การจัดการศึกษาให้กับผู้ด้อยโอกาสของกรมราชทัณฑ์ที่ผ่านมาพบว่า ยังไม่สามารถพัฒนาการผู้ด้อยโอกาสได้อย่างเต็มศักยภาพ ซึ่งจะเห็นได้จากข้อมูลการสัมภาษณ์ผู้ด้อยโอกาสที่มีทะเบียนประวัติการกระทำความผิดซ้ำมากกว่าหนึ่งครั้ง กลุ่มตัวอย่างอายุระหว่าง 19-35 ปีอายุเฉลี่ย 32 ปีพบว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างเคยต้องโทษขณะเป็นวัยรุ่นสูงสุด 11 ครั้ง วิทยาลัยเทคนิคปากช่อง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ได้เห็นความสำคัญของการจัดการศึกษา

สำหรับผู้ด้อยโอกาสในเรือนจำ จัดการเรียนการสอนในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ สาขาวิชาเกษตรศาสตร์และหลักสูตรระยะสั้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้ด้อยโอกาสใช้วุฒิการศึกษาในลดระยะเวลาในการรับโทษ การเลื่อนชั้นนักโทษ การพักโทษ และการประกอบอาชีพเมื่อพ้นโทษ เนื่องจากผู้ด้อยโอกาสส่วนมากจะมีระยะเวลาต้องโทษ ตั้งแต่ 3 ปีขึ้นไป ถึงตลอดชีวิต เป็นการเปิดโอกาสและเสริมสร้างความเท่าเทียมทางสังคม แต่จากการสำรวจของงานพัฒนาหลักสูตรและการสอน วิทยาลัยเทคนิคปากช่อง [2] พบว่าสภาพการจัดการศึกษาอาชีวศึกษาสำหรับผู้ด้อยโอกาสในเรือนจำ ยังไม่เป็นไปตามเกณฑ์ของหลักสูตรอาชีวศึกษา อาทิเช่น การเชื่อมโยงด้านวิชาการ แหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอน วัสดุอุปกรณ์ที่เหมาะสมกรณีติดต่อกับติดตาม ประกอบกับการจัดการศึกษาอาชีวศึกษาที่เป็นรูปธรรมไม่ชัดเจน ซึ่งเรือนจำมุ่งปฏิบัติราชการตามคำสั่งศาลเป็นหลักเรือนจำแต่ละแห่งขาดการประชาสัมพันธ์ที่ชัดเจนด้านการศึกษา และสิทธิประโยชน์ที่จะได้รับเมื่อสำเร็จการศึกษาแก่ผู้ด้อยโอกาส ซึ่งถือว่า

เป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งที่ควรจะต้องถึงสิทธิประโยชน์ที่จะได้รับเมื่อสำเร็จการศึกษา เช่น ลดระยะเวลาการรับโทษ การเลื่อนชั้นนักโทษ การพักโทษ การให้อาชีพเพราะการศึกษาจะช่วยบ่มเพาะจิตใจคนให้เป็นคนดี ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายของกรมราชทัณฑ์ คือ คืบคนดีสู่สังคม

จากสภาพปัญหาดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยในฐานะผู้บริหารสถานศึกษาได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของการจัดการอาชีวศึกษาสำหรับผู้ด้อยโอกาส โดยใช้องค์ความรู้ที่เป็นระบบสร้างรูปแบบการจัดการอาชีวศึกษาสำหรับผู้ด้อยโอกาสของวิทยาลัยเทคนิคปากช่อง โดยนำหลักการแนวคิด ทฤษฎีการจัดการอาชีวศึกษาสำหรับผู้ต้องขังของกรมราชทัณฑ์ [3] แนวคิดทฤษฎีเชิงระบบ ของลัดวิค วอน เบอร์ทาเลนซี [4] และวงจรการควบคุมคุณภาพ ของวิลเลียม เอ็ดเวิร์ด [5] ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการจัดการอาชีวศึกษาทั้งในด้านการบริหาร และการปฏิบัติการของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาสำหรับผู้ด้อยโอกาสทั้งในส่วนของกรมราชทัณฑ์และสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาต่อไป

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาสภาพและแนวทางการจัดการอาชีวศึกษาสำหรับผู้ด้อยโอกาสของวิทยาลัยเทคนิคปากช่อง

2.2 เพื่อสร้างรูปแบบการจัดการอาชีวศึกษาสำหรับผู้ด้อยโอกาสของวิทยาลัยเทคนิคปากช่อง และทดลองใช้ภาคสนาม (Field Tryout)

2.3 เพื่อนำรูปแบบการจัดการอาชีวศึกษาสำหรับผู้ด้อยโอกาสของวิทยาลัยเทคนิคปากช่อง สู่การปฏิบัติจริง

2.4 เพื่อประเมินผลการใช้รูปแบบการจัดการอาชีวศึกษาสำหรับผู้ด้อยโอกาสของวิทยาลัยเทคนิคปากช่อง

3. วิธีการดำเนินการวิจัย

3.1 การวิจัยเรื่อง รูปแบบการจัดการอาชีวศึกษาสำหรับผู้ด้อยโอกาสของวิทยาลัยเทคนิคปากช่อง เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) มีขอบเขตการวิจัยแบ่ง เป็น 4 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 วิจัย (Research: R1) ศึกษาสภาพและแนวทางการจัดการอาชีวศึกษา แบ่งเป็น 3 ตอนย่อย ได้แก่

1) ศึกษาทฤษฎีหลักการ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 2) ศึกษาสภาพและ 3) ศึกษาแนวทางการจัดการอาชีวศึกษา

ตอนที่ 2 พัฒนา (Development: D1) สร้างรูปแบบการจัดการอาชีวศึกษา และทดลองใช้ภาคสนาม (Field Tryout) แบ่งเป็น 5 ตอนย่อย ได้แก่ 1) สังเคราะห์องค์ประกอบของรูปแบบ 2) ยกร่างรูปแบบ 3) ตรวจสอบคุณภาพความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบ 4) จัดทำคู่มือการใช้รูปแบบและประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของคู่มือการใช้รูปแบบ และ 5) ทดลองใช้รูปแบบภาคสนามกับวิทยาลัยสารพัดช่างพระนครศรีอยุธยา และเรือนจำกลางพระนครศรีอยุธยา

ตอนที่ 3 นำรูปแบบสู่การปฏิบัติจริง ดำเนินกิจกรรมภายใต้ 3 องค์ประกอบ (7 โครงการ)

ตอนที่ 4 ประเมินผลการใช้รูปแบบการจัดการอาชีวศึกษา ได้แก่ 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 2) ผลการประเมินสมรรถนะของผู้สำเร็จการศึกษา 3) ความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบ 4) ความพึงพอใจที่มีต่อรูปแบบ 5) การลดระยะเวลาการรับโทษ พักโทษ และพ้นโทษจากการใช้รูปแบบ 6) การทดสอบตามมาตรฐานฝีมือแรงงาน 7) การฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น

3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ตอนที่ 1 ศึกษาสภาพ กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และบุคลากรส่วนการศึกษาของเรือนจำ รวมทั้งสิ้น จำนวน 52 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง และศึกษาแนวทางการจัดการอาชีวศึกษาสำหรับผู้ด้อยโอกาส โดยการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ผู้ทรงคุณวุฒิ 7 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง

ตอนที่ 2 สร้างรูปแบบ โดยการสนทนากลุ่ม ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน ตรวจสอบความเหมาะสมความเป็นไปได้ของรูปแบบ ด้วยแบบประเมินผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน และตรวจสอบความเหมาะสม ความเป็นไปได้ของคู่มือการใช้รูปแบบ ด้วยแบบประเมินของผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน ผู้ทรงคุณวุฒิได้มาโดยเลือกแบบเจาะจงตามคุณสมบัติที่กำหนด

ตอนที่ 3 นำรูปแบบสู่การปฏิบัติจริงตามแผนดำเนินกิจกรรมภายใต้ 3 องค์ประกอบ (7 โครงการ) ดังนี้ โครงการที่ 1-2 ผู้เข้าร่วมโครงการประกอบด้วย ผู้บริหาร

สถานศึกษา ครูผู้สอน บุคลากรส่วนการศึกษา รวมทั้งสิ้นจำนวน 44 คน โครงการที่ 3 ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน บุคลากรส่วนการศึกษา รวมทั้งสิ้น รวมจำนวน 52 คน โครงการที่ 4-5 ประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน บุคลากรส่วนการศึกษา และผู้ด้อยโอกาสรวมจำนวน 170 คน โครงการที่ 6 ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน บุคลากรส่วนการศึกษา รวมจำนวน 44 คน และโครงการที่ 7 รวมจำนวน 16 คน ผู้ร่วมโครงการได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง

ตอนที่ 4 ประเมินผลที่ได้จากปฏิบัติจริงของรูปแบบ ดังนี้ 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผู้ให้ข้อมูล จากแบบรายงาน งานทะเบียน 2) ผลการประเมินสมรรถนะของผู้สำเร็จการศึกษา ผู้ให้ข้อมูล จากแบบรายงาน งานทะเบียน 3) ความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบ และ 4) ความพึงพอใจที่มีต่อรูปแบบ ผู้ให้ข้อมูล ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และบุคลากรส่วนการศึกษา รวมทั้งสิ้น 52 คน 5) การลดระยะเวลาการรับโทษ พักโทษ และพ้นโทษจากการใช้รูปแบบ ผู้ให้ข้อมูล จากแบบรายงาน ฝ่ายการศึกษาของเรือนจำ จำนวนทั้งสิ้น 4 เรือนจำ 6) จำนวนผู้ผ่านการทดสอบตามมาตรฐานฝีมือแรงงาน และ 7) จำนวนผู้ผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นจากการใช้รูปแบบ ผู้ให้ข้อมูล จากแบบรายงาน งานทะเบียน

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย รวมจำนวน 27 ฉบับ ดังนี้

ตอนที่ 1 ศึกษาสภาพและแนวทางจัดการอาชีวศึกษาเครื่องมือจำนวน 3 ฉบับ ได้แก่ ฉบับที่ 1 แบบสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ฉบับที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการจัดการอาชีวศึกษาสำหรับผู้ด้อยโอกาส ฉบับที่ 3 แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง

ตอนที่ 2 สร้างรูปแบบ และทดลองใช้ภาคสนาม เครื่องมือจำนวน 17 ฉบับ ได้แก่ สร้างรูปแบบเครื่องมือ ฉบับที่ 4 แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม ฉบับที่ 5 แบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบ ฉบับที่ 6 แบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของคู่มือการใช้รูปแบบ ทดลองใช้ภาคสนาม เครื่องมือ ฉบับที่ 7, 9, 11, 13, 15, 17, 19 แบบประเมินความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมโครงการทั้ง 7 โครงการ ฉบับที่ 8, 10, 12, 14, 16, 18, 20 แบบประเมินความรู้ ความเข้าใจของผู้เข้าร่วมโครงการทั้ง 7 โครงการ

ตอนที่ 3 นำรูปแบบสู่การปฏิบัติจริง ผู้วิจัยใช้เครื่องมือจากการทดลองภาคสนามจำนวน 14 ฉบับ ได้แก่ ฉบับที่ 7, 9, 11, 13, 15, 17, 19 แบบประเมินความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมโครงการทั้ง 7 โครงการ ฉบับที่ 8, 10, 12, 14, 16, 18, 20 แบบประเมินความรู้ ความเข้าใจของผู้เข้าร่วมโครงการทั้ง 7 โครงการ

ตอนที่ 4 ประเมินผลการใช้รูปแบบ เครื่องมือจำนวน 7 ฉบับ ได้แก่ ฉบับที่ 21 แบบรายงานผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ฉบับที่ 22 แบบรายงานผลการประเมินสมรรถนะของผู้สำเร็จการศึกษา ฉบับที่ 23 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบ ฉบับที่ 24 แบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อรูปแบบ ฉบับที่ 25 แบบรายงานการลดระยะเวลาการรับโทษจากการใช้รูปแบบ ฉบับที่ 26 แบบรายงานจำนวนผู้สำเร็จการศึกษา ผ่านการทดสอบตามมาตรฐานฝีมือแรงงานจากงานทะเบียน ศูนย์ทดสอบวิทยาลัยเทคนิคปากช่อง ฉบับที่ 27 แบบรายงานจำนวนผู้ผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นจากงานทะเบียน

3.4 การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ ดำเนินการดังนี้

1) เครื่องมือฉบับที่ 1 ฉบับที่ 3 และฉบับที่ 4 เป็นแบบวิเคราะห์ ผู้วิจัยสร้างเป็นผู้สร้างเครื่องมือด้วยตนเอง

2) แบบสอบถามแบบมาตราส่วน 5 ระดับ จำนวน 19 ฉบับ ได้แก่ ฉบับที่ 2, ฉบับที่ 5-20, ฉบับที่ 23 และฉบับที่ 24 ทำการศึกษาหลักการสร้างแบบสอบถามแต่ละฉบับให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวัดนำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน เพื่อประเมินความเที่ยงตรงของเนื้อหา หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) และพิจารณาเรื่องข้อรายการที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.50 [6] พบว่าทุกรายการมีค่า IOC ตั้งแต่ 0.80-1.00 นำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับวิทยาลัยเทคนิคและอุตสาหกรรมการต่อเรือพระนครศรีอยุธยา จำนวน 30 คน ซึ่งมีบริบทใกล้เคียงกัน นำข้อมูลจากการตอบแบบสอบถามมาหาค่าความเชื่อมั่น โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค ได้ค่าความเชื่อมั่นสูงกว่า 0.70 ทุกฉบับ ได้แก่ ฉบับที่ 2 ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.827 ฉบับที่ 5 ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.842 ฉบับที่ 6 ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.819 ฉบับที่ 7 ค่าความเชื่อมั่น

เท่ากับ 0.863 ฉบับที่ 8 ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.849 ฉบับที่ 9 ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.906 ฉบับที่ 10 ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.904 ฉบับที่ 11 ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.867 ฉบับที่ 12 ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.824 ฉบับที่ 13 ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.885 ฉบับที่ 14 ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.831 ฉบับที่ 15 ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.883 ฉบับที่ 16 ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.823 ฉบับที่ 17 ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.843 ฉบับที่ 18 ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.898 ฉบับที่ 19 ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.850 ฉบับที่ 20 ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.879 ฉบับที่ 23 ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.881 ฉบับที่ 24 ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.887

3) เครื่องมือจำนวน 5 ฉบับ ได้แก่ ฉบับที่ 21-22 และ 25-27 เป็นแบบรายงานข้อมูลจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยสร้างเป็นผู้สร้างเครื่องมือด้วยตนเอง

3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองทุกฉบับได้รับคืนครบ สำหรับการบันทึกการสนทนากลุ่มผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการจดบันทึกข้อมูลของผู้ทรงคุณวุฒิด้วยตนเอง

3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่และค่าร้อยละ สำหรับแบบสอบถาม มาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ข้อมูลจากการเสนอแนะ โดยการวิเคราะห์เนื้อหาตามประเด็นที่เกี่ยวข้อง

1) สอบถามเกี่ยวกับสภาพการจัดการอาชีวศึกษาสำหรับผู้ด้อยโอกาสของวิทยาลัยเทคนิคปากช่อง เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) แบบลิเคิร์ต (Likert' Scale Type) [7] ซึ่งมีความหมาย

- 5 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

2) ข้อมูลเกี่ยวกับความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมโครงการ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป การแปลความหมายโดยการกำหนดเกณฑ์การประเมินความคิดเห็น 5 ระดับ

มีความหมายดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายถึง ความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึง ความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึง ความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึง ความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึง ความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3) ข้อมูลเกี่ยวกับความรู้ ความเข้าใจของผู้เข้าร่วมโครงการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป การแปลความหมายโดยการกำหนดเกณฑ์การประเมินความคิดเห็น 5 ระดับ มีความหมาย ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายถึง ความรู้ ความเข้าใจอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึง ความรู้ ความเข้าใจอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึง ความรู้ ความเข้าใจอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึง ความรู้ ความเข้าใจอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึง ความรู้ ความเข้าใจอยู่ในระดับน้อยที่สุด

4) แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบของรูปแบบการจัดการอาชีวศึกษาสำหรับผู้ด้อยโอกาสของวิทยาลัยเทคนิคปากช่อง เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) แบบลิเคิร์ต (Likert' Scale Type)

5 หมายถึง ความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง ความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง ความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง ความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง ความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อยที่สุด

5) สอบถามเกี่ยวกับความพึงพอใจของผู้มีส่วน

เกี่ยวข้อง เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) แบบลิเคอร์ท (Likert' Scale Type)

- 5 หมายถึง ความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง ความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง ความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง ความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง ความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อยที่สุด

4. ผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาสภาพและแนวทางการจัดการอาชีวศึกษาสำหรับผู้ด้อยโอกาส

1) ผลการศึกษาสภาพการจัดการอาชีวศึกษาสำหรับผู้ด้อยโอกาส ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 สรุปภาพรวมค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพการจัดการอาชีวศึกษา (n = 52)

องค์ประกอบ	รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับปฏิบัติการ
1	ปัจจัยนำเข้า (Input)	3.33	.23	ปานกลาง
2	กระบวนการ (Process)	3.37	.22	ปานกลาง
3	ผลผลิต (Output)	3.30	.19	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ยรวม		3.33	.21	ปานกลาง

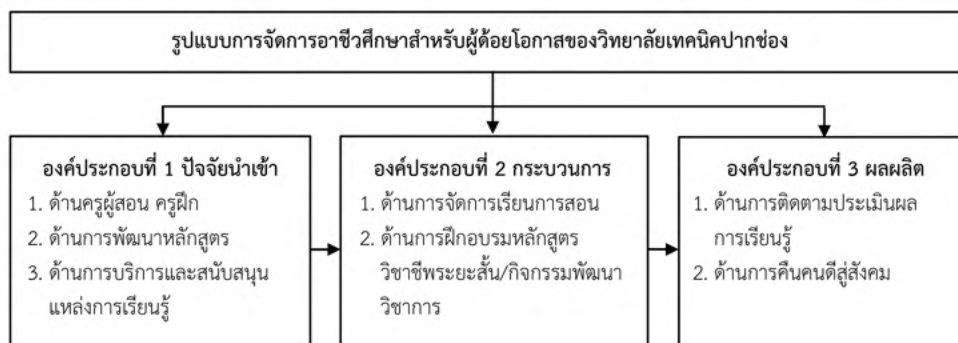
จากตารางที่ 1 พบว่า สภาพการจัดการอาชีวศึกษาสำหรับผู้ด้อยโอกาสของวิทยาลัยเทคนิคปากช่อง ภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.33$, S.D. = .21) เรียงลำดับดังนี้ ลำดับแรก ด้านกระบวนการ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.37$, S.D. = .22) ลำดับที่สอง ด้านปัจจัยนำเข้า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.33$, S.D. = .23) และลำดับสุดท้าย ด้านผลผลิต มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.30$, S.D. = .19)

2) ผลการศึกษาแนวทางการจัดการอาชีวศึกษาสำหรับผู้ด้อยโอกาสของวิทยาลัยเทคนิคปากช่อง พบว่า

มี 3 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 ปัจจัยนำเข้า ประกอบด้วย 1) ด้านครูผู้สอน ครูฝึก 2) การพัฒนาหลักสูตร 3) การบริการและสนับสนุนแหล่งการเรียนรู้ องค์ประกอบที่ 2 กระบวนการ ประกอบด้วย 1) การจัดการเรียนการสอน 2) การฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพพระยาสัน/กิจกรรมพัฒนาวิชาการ องค์ประกอบที่ 3 ผลผลิต ประกอบด้วย 1) การติดตามประเมินผลการเรียนรู้ 2) การคืนคนดีสู่สังคม

ตอนที่ 2 ผลการสร้างรูปแบบและทดลองใช้ภาคสนาม ดังนี้

1) ผลการสร้างรูปแบบ ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 รูปแบบการจัดการอาชีวศึกษาสำหรับผู้ด้อยโอกาสของวิทยาลัยเทคนิคปากช่อง

2) ผลการประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ของรูปแบบการจัดการอาชีวศึกษาสำหรับผู้ด้อยโอกาสของวิทยาลัยเทคนิคปากช่อง ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ของรูปแบบจัดการอาชีวศึกษาสำหรับผู้ด้อยโอกาสของวิทยาลัยเทคนิคปากช่อง โดยภาพรวม ($n = 9$)

ลำดับ	รายการประเมิน	ความเหมาะสม		ระดับ	ความเป็นไปได้		ระดับ
		$\bar{X}$	S.D.		$\bar{X}$	S.D.	
1	การจัดการด้านครูผู้สอน ครูฝึก สำหรับนักเรียนผู้ด้อยโอกาส	4.78	.44	มากที่สุด	4.78	.44	มากที่สุด
2	การพัฒนาหลักสูตรสำหรับผู้ด้อยโอกาส	4.67	.50	มากที่สุด	4.78	.44	มากที่สุด
3	การบริการและสนับสนุนแหล่งการเรียนรู้ สำหรับผู้ด้อยโอกาส	4.67	.50	มากที่สุด	4.78	.44	มากที่สุด
4	การจัดการเรียนการสอนสำหรับผู้ด้อยโอกาส	4.78	.44	มากที่สุด	4.78	.44	มากที่สุด
5	การฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น/ กิจกรรมพัฒนาวิชาการสำหรับผู้ด้อยโอกาส	4.67	.50	มากที่สุด	4.78	.44	มากที่สุด
6	การติดตามประเมินผลการเรียนรู้	4.67	.50	มากที่สุด	4.89	.33	มากที่สุด
7	การคืนคนดีสู่สังคม	4.67	.50	มากที่สุด	4.78	.44	มากที่สุด
เฉลี่ยรวม		4.69	.48	มากที่สุด	4.79	.42	มากที่สุด

จากตารางที่ 2 พบว่า ผลการประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ของรูปแบบการจัดการอาชีวศึกษาสำหรับผู้ด้อยโอกาสของวิทยาลัยเทคนิคปากช่อง พบว่า ความเหมาะสมภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.69$, S.D. = .48) และความเป็นไปได้ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.79$, S.D. = .42)

3) ผลการตรวจสอบความเหมาะสม ความเป็นไปได้ของคู่มือการใช้รูปแบบพบว่า ความเหมาะสมภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.82$, S.D. = .42) และความเป็นไปได้ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.86$, S.D. = .54)

4) ผลการทดลองใช้ภาคสนาม พบว่า ระดับความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมโครงการ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.97$, S.D. = .20) และความรู้ความเข้าใจ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.07$, S.D. = .18)

ตอนที่ 3 นำรูปแบบสู่การปฏิบัติจริง พบว่า ระดับความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมโครงการภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.56$, S.D. = .10) และความรู้ความเข้าใจ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.55$, S.D. = .20)

ตอนที่ 4 ผลการประเมินการใช้รูปแบบ ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 สรุปผลการประเมินการใช้รูปแบบการจัดการอาชีวศึกษาสำหรับผู้ด้อยโอกาสของวิทยาลัยเทคนิคปากช่อง ($n = 170$)

ลำดับ	รายการประเมิน	ผลการประเมิน	แปลผล
1	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนผ่านตามหลักสูตร	จำนวน 118 คน	ผ่านหลักสูตรระดับ ปวช.
2	สมรรถนะของผู้สำเร็จการศึกษา	คิดเป็นร้อยละ 90.64	ตามกรอบคุณวุฒิอาชีวศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2562
3	ความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบ	$\bar{X} = 4.57$, S.D. = .10	ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

ตารางที่ 3 สรุปผลการประเมินการใช้รูปแบบการจัดการอาชีวศึกษาสำหรับผู้ด้อยโอกาสของวิทยาลัยเทคนิคปากช่อง (n = 170) (ต่อ)

ลำดับ	รายการประเมิน	ผลการประเมิน	แปลผล
4	ความพึงพอใจที่มีต่อรูปแบบ	$\bar{X} = 4.63$, S.D. = .16	ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด
5	ผลการลดโทษ เลื่อนชั้นโทษ จำนวน 33 คน และพ้นโทษ	การลดโทษ จำนวน 46 คน การเลื่อนชั้นโทษ จำนวน 118 คน การพักโทษ 86 คน หลังจากการใช้รูปแบบ	
6	จำนวนผู้ผ่านการทดสอบตามมาตรฐาน ฝีมือแรงงาน	จำนวน 15 คน	ตามมาตรฐานฝีมือแรงงานระดับ 1
7	ผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพพระยาสัน จำนวน 118 คน		ตามหลักสูตรระยะสั้น

จากตารางที่ 3 สรุปได้ว่า 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนพบว่า หลังการใช้รูปแบบ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนผ่านตามหลักสูตร รวมจำนวน 118 คน 2) สมรรถนะของผู้สำเร็จการศึกษา พบว่า จำนวนผู้ผ่านการประเมินสมรรถนะ คิดเป็นร้อยละ 90.64 3) ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาครูผู้สอน บุคลากรส่วนการศึกษา เกี่ยวกับรูปแบบ ภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.57$, S.D. = .10) 4) ความพึงพอใจของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน บุคลากรส่วนการศึกษาและผู้ด้อยโอกาส ที่มีต่อการใช้รูปแบบ พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.63$, S.D. = .16) 5) ผลการศึกษาพบว่า ผู้ด้อยโอกาส ได้รับการลดโทษ จำนวน 46 คน การเลื่อนชั้นโทษ จำนวน 118 คน การพักโทษ 33 คน และการพ้นโทษ จำนวน 86 คน 6) จำนวนผู้สำเร็จการศึกษา ผ่านการทดสอบตามมาตรฐาน ฝีมือแรงงาน จากการใช้รูปแบบ จำนวนรวม 15 คน 7) จำนวนผู้ผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพพระยาสัน จากการใช้รูปแบบ จำนวนรวม 118 คน

5. สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลและอภิปรายผล

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาสภาพการจัดการอาชีวศึกษาสำหรับผู้ด้อยโอกาส ในภาพรวม การปฏิบัติมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ที่เป็นเช่นนี้เพราะ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาสำหรับผู้ด้อยโอกาสยังไม่เข้าใจถึงความสำคัญของการจัดการเรียนการสอนให้กับผู้ต้องขังในเรือนจำ สอดคล้องกับเชาวฤทธิ์ [8] ได้ทำการวิจัย

เรื่อง รูปแบบการจัดการอาชีวศึกษาสำหรับนักศึกษาผู้พิการทางการได้ยินวิทยาลัยเทคนิคบางแสน พบว่า สภาพการจัดการ ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ผลการศึกษาแนวทางการจัดการอาชีวศึกษา ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบที่เป็นเช่นนี้เพราะได้ดำเนินการอย่างเป็นระบบ สอดคล้องกับงานวิจัยของอัญชลี [9] ได้ศึกษาการศึกษาแนวทางการบริหารจัดการศึกษาวิชาชีพให้แก่ผู้ต้องขังในเรือนจำ จังหวัดลำพูน พบว่า ประกอบด้วยแนวทาง 9 แนวทาง ได้แก่ 1) ด้านความรู้หรือทักษะวิชาชีพ 2) ด้านแนะแนวการศึกษา 3) ด้านสื่อการจัดการเรียนการสอน 4) ด้านจิตวิทยา 5) ด้านปรับระยะเวลาเรียน 6) ด้านครูผู้สอน 7) ด้านบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ 8) การสมัครเรียน และ 9) จำนวนห้องเรียนเพียงพอต่อผู้เรียน และสอดคล้องกับงานวิจัยของศิวเรศ และธราตรี [10] ได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาพฤตินิสัยผู้ต้องขังด้านการศึกษาทัณฑสถานวัยหนุ่มพระนครศรีอยุธยา พบว่า มีการประสานกับหน่วยงานภายนอกเพื่อเพิ่มช่องทางการประกอบอาชีพ มีการให้ความรู้และสร้างความเข้าใจกับสังคมภายนอก เปิดสอนในหลักสูตรที่ตรงตามความต้องการของผู้ต้องขัง ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการศึกษาขณะต้องโทษให้สังคมภายนอกได้รับรู้อย่างยิ่งขึ้น

ตอนที่ 2 ผลการสร้างรูปแบบ ผลจากการวิเคราะห์สังเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาสภาพและแนวทางการจัดการอาชีวศึกษา ได้ 3 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 ปัจจัยนำเข้า องค์ประกอบที่ 2 กระบวนการ องค์ประกอบที่ 3 ผลผลิต ที่เป็นเช่นนี้เพราะผู้วิจัยได้ทำการ

ศึกษาหลักการ ทฤษฎีนำแนวคิดเชิงระบบมาใช้ในการกำหนดรูปแบบ ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ของรูปแบบและความเหมาะสม ความเป็นไปได้ของคู่มือการใช้รูปแบบ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของณรงค์ [11] ได้ศึกษารูปแบบการบริหารจัดการศึกษาเพื่อส่งเสริมอาชีพสำหรับเด็กด้อยโอกาสในโรงเรียนในโครงการพระราชดำริพบว่า องค์ประกอบของรูปแบบ ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ ผลการประเมินรูปแบบมีความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติอยู่ในระดับมากและมีประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด และสอดคล้องกับชาวฤทธิ์ [8] ได้ศึกษารูปแบบการจัดการอาชีวศึกษาสำหรับผู้พิการทางการได้ยินวิทยาลัยเทคนิคบางแสน พบว่า รูปแบบการจัดการอาชีวศึกษาสำหรับนักศึกษาผู้พิการทางการได้ยิน มี 5 องค์ประกอบด้านการจัดการด้าน การพัฒนาหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการบริการและสนับสนุน ด้านเทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวก และผลการประเมินรูปแบบมีความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด

ตอนที่ 3 ผลการทดลองใช้รูปแบบ สู่การปฏิบัติจริงพบว่า ความพึงพอใจและความรู้ความเข้าใจของผู้เข้าร่วมโครงการ ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ที่เป็นเช่นนี้เพราะผู้เข้าร่วมโครงการมีความสนใจ เข้าใจและพอใจในความรู้ที่ได้รับ สอดคล้องกับงานวิจัยของยศพนต์ [12] ได้ศึกษารูปแบบการมีส่วนร่วมเพื่อคืนคนดีสู่สังคมระหว่างศูนย์ยุติธรรมชุมชนและเรือนจำกลางฉะเชิงเทรา พบว่า รูปแบบดังกล่าวสามารถนำไปในการคืนคนดีสู่สังคมอย่างมีประสิทธิภาพ

ตอนที่ 4 ผลการประเมินการใช้รูปแบบ 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่า หลังการใช้รูปแบบ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนผ่านตามเกณฑ์ รวมจำนวน 118 คน ที่เป็นเช่นนี้เพราะ ได้นำรูปแบบไปใช้ดำเนินการครอบคลุมตามแต่ละองค์ประกอบของรูปแบบ เป็นโครงการที่ทุกฝ่ายมีส่วนร่วม 2) สมรรถนะผู้สำเร็จการศึกษา พบว่า จำนวนผู้ผ่านการประเมินคิดเป็นร้อยละ 90.64 ที่เป็นเช่นนี้เพราะผู้สำเร็จการศึกษาทุกประเภทวิชาต้องเป็นไปตามกรอบคุณวุฒิอาชีวศึกษาแห่งชาติ ครอบคลุมอย่างน้อย 4 ด้าน 3) ความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบ พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ที่เป็นเช่นนี้เพราะ รูปแบบที่พัฒนาขึ้น

มีองค์ประกอบและโครงการสำหรับการใช้มีความเหมาะสม 4) ความพึงพอใจที่มีต่อการใช้รูปแบบ พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 5) ผลการศึกษาการลดระยะเวลาการลดโทษ การเลื่อนชั้นโทษ การพักโทษ การพ้นโทษหลังจากการใช้รูปแบบ พบว่า ผู้ด้อยโอกาสได้รับการลดโทษ การเลื่อนชั้นโทษ การพักโทษ และการพ้นโทษ จำนวน 118 คน สอดคล้องกับงานวิจัยของธนภัทร [13] ได้ทำการศึกษากิจกรรมเตรียมความพร้อมก่อนปล่อย สำหรับผู้ที่มีแนวโน้มกระทำความผิดซ้ำของเรือนจำพิเศษกรุงเทพมหานคร พบว่า ต้องการกลับไปใช้ชีวิตกับครอบครัวประกอบอาชีพ สุจริตเป็นคนดีของสังคม 6) จำนวนผู้ผ่านการทดสอบตามมาตรฐานฝีมือแรงงาน จำนวน 15 คน 7) จำนวนผู้ผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น จำนวน 118 คน สอดคล้องกับงานวิจัยของพลดิพงษ์ และคณะ [14] ได้ศึกษาโครงการฝึกวิชาชีพของผู้ต้องขังในเรือนจำชั่วคราวเขากลิ้งจังหวัดเพชรบุรี พบว่า การฝึกวิชาชีพผู้ต้องขังสามารถนำไปพัฒนาผู้ต้องขังได้จริงและสามารถต่อยอดให้เกิดผลิตภัณฑ์และอาชีพของผู้ต้องขังหลังจากพ้นโทษ และสอดคล้องกับงานวิจัยของจิรภูมิ [15] ได้ศึกษาการเตรียมความพร้อมของผู้ต้องขังก่อนปล่อยและหลังปล่อยจากกระบวนการพัฒนาพฤตินิสัยของกรมราชทัณฑ์ญี่ปุ่น พบว่า ผู้ต้องขังต้องโทษอยู่ในเรือนจำจะได้รับโอกาสในการเรียนรู้และพัฒนาทักษะต่าง ๆ ตามโปรแกรมที่เรือนจำกำหนดไว้โดยเฉพาะโปรแกรมในการฝึกวิชาชีพในการทำงาน ซึ่งมีรูปแบบในการทำงานให้ผู้ต้องขังได้ฝึกวิชาชีพที่หลากหลาย เช่น งานผลิต (งานเฟอร์นิเจอร์ไม้ งานพิมพ์งานตัดเย็บเสื้อผ้า เป็นต้น) งานฝึกหัดการทำงาน (ช่างซ่อมเครื่องจักรกล ช่างซ่อมรถยนต์ ช่างก่อสร้าง) งานบริการหรือเป็นเจ้าของกิจการ (งานด้านการอาหาร งานด้านเบเกอรี่ งานซักอบรีดเสื้อผ้า) รวมถึงการออกไปทำงานบริการสังคมในรูปแบบงานสาธารณะ ซึ่งเป็นหนึ่งในกระบวนการส่งเสริมให้ผู้ต้องขังได้รับโอกาสในการฝึกฝนตนเองในด้านการทำงาน

5.2 ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะและการนำผลการวิจัยไปใช้

1) สถานศึกษาควรมีการศึกษาข้อมูล รายละเอียด และปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา โดย

สนับสนุนให้มีการเตรียมความพร้อมและการบริหารจัดการอย่างเหมาะสม

2) สถานศึกษาควรกำหนดเกณฑ์การประเมินที่ต้องจัดการศึกษาแก่ผู้ด้อยโอกาส เพื่อประเมินความพร้อมก่อนอนุญาตให้จัดการศึกษา เพื่อให้การจัดการศึกษาแก่ผู้ด้อยโอกาสเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1) ควรมีการศึกษา เรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อจัดการอาชีวศึกษาสำหรับผู้ด้อยโอกาสในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

2) ควรมีการศึกษาเชิงลึกด้วยวิธีวิทยาเชิงคุณภาพเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตและความพร้อมในการศึกษาต่อด้านการอาชีวศึกษา

เอกสารอ้างอิง

- [1] พระราชบัญญัติราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2560. (2560, 18 กุมภาพันธ์). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 134 ตอนที่ 21 ก หน้า 1-24.
- [2] วิทยาลัยเทคนิคปากช่อง. (2564). รายงานการนิเทศการจัดการเรียนการสอน. นครราชสีมา: งานพัฒนาหลักสูตรและการสอน ฝ่ายวิชาการ.
- [3] กรมราชบัณฑิต. (2560). คู่มือการจัดการศึกษาสำหรับผู้ด้อยโอกาส. นนทบุรี: ส่วนส่งเสริมการศึกษา สำนักพัฒนาพหุัตินิสัย กรมราชบัณฑิต.
- [4] Bertalanffy, L. V. (1972). General System Theory: Foundations, Development, Applications. New York: George Braziller.
- [5] Deming, W. E. (1993). PDCA Cycle a Quality Approach. Cambridge: MA MIT.
- [6] บุญชม ศรีสะอาด. (2560). การวิจัยเบื้องต้น (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.
- [7] Likert, R. (1967). The Method of Constructing and Attitude Scale. Reading in Attitude Theory and Measurement. New York: Wiley & Son.
- [8] เขาวฤทธิ ลำพวย. (2563). รูปแบบการจัดการอาชีวศึกษาสำหรับนักศึกษาผู้พิการทางการได้ยินของวิทยาลัยเทคนิคบางแสน. ชลบุรี: วิทยาลัยเทคนิคบางแสน.
- [9] อัญชลี เลขนอก. (2566). การศึกษาแนวทางการบริหารจัดการศึกษาวิชาชีพให้แก่ผู้ด้อยโอกาสในเรือนจำจังหวัดลำพูน. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยพายัพ, เชียงใหม่.
- [10] ศิวเรศ สุภู่อ่อน, และชาติรี มหันตรัตน์. (2566). แนวทางการพัฒนาพหุัตินิสัยผู้ต้องขังด้านการศึกษาก่อนพ้นโทษสถานวัยหนุ่มพระนครศรีอยุธยา. วารสารบรรณสารการศึกษาและมนุษยสัมพันธ์, 4(2), 191-203.
- [11] ณรงค์ อภัยใจ. (2560). รูปแบบการบริหารจัดการศึกษาเพื่อส่งเสริมอาชีพสำหรับเด็กด้อยโอกาส โรงเรียนในโครงการตามพระราชดำริ. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาผู้นำทางการศึกษาและการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ-เชียงใหม่, เชียงใหม่.
- [12] ยศพนต์ สุธรรม. (2561). รูปแบบการมีส่วนร่วมเพื่อคืนคนดีสู่สังคมระหว่างศูนย์ยุติธรรมชุมชนและเรือนจำกลางฉะเชิงเทรา. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเพื่อการพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนรินทร์, ฉะเชิงเทรา.
- [13] ธนภัทร วาญภัย. (2560). การเตรียมความพร้อมก่อนปล่อยสำหรับผู้ด้อยโอกาสที่มีแนวโน้มกระทำความผิดซ้ำของเรือนจำพิเศษกรุงเทพมหานคร. การค้นคว้าอิสระหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรังสิต, กรุงเทพมหานคร.
- [14] พงษ์พงศ์ ฤทธิรงค์, อนัญญา จันทน์ไพบูลย์, และวรรณพล พินิจ. (2559). การศึกษาโครงการฝึกวิชาชีพของผู้ต้องขังในเรือนจำชั่วคราวเขากลิ้ง จังหวัดเพชรบุรี. ตีพิมพ์: มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตตรัง.
- [15] จิรวัฒน์ บุญญาสวัสดิ์. (2564). การเตรียมความพร้อมของผู้ต้องขังก่อนปล่อยและหลังปล่อย. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาบริหารกระบวนการยุติธรรม มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, กรุงเทพมหานคร.

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อของ นักเรียน ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ประเภทวิชา คหกรรม ของวิทยาลัยอาชีวศึกษานครศรีธรรมราช Factors Related to the Study Decision in Vocational Certificate Level in Home Economics Program at Nakhon Si Thammarat Vocational College

ณรงค์กร ทองหมื่น¹ ทักซิณา เครือหงส์² ชญาภัทร์ กี่อารีโย³ และธนภพ โสตรโยม⁴

Narongkorn Thongmuen¹ Tugsina Kruehong² Chayapat Keeariyo³ and Thanapop Soteyome⁴

1,3,4 สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร กรุงเทพมหานคร 10300

Master of Home Economics, Rajamangala University of Technology Phra Nakhon, Bangkok 10300

2 สาขาวิชาวิทยาการคำนวณ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ จังหวัดนนทบุรี 11000

Master of Computing Science, Rajamangala University of Technology Suvarnabhumi, Nonthaburi 11000

1 Corresponding Author: E-mail: narongkorn.mos38@gmail.com

Received: 30 Mar. 2025; Revised: 16 May 2025; Accepted: 14 May 2025

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ปัจจัยส่วนบุคคลของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ประเภทวิชาคหกรรม 2) การตัดสินใจเลือกศึกษาต่อของนักเรียน ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ประเภทวิชาคหกรรม และ 3) ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ประเภทวิชาคหกรรม วิทยาลัยอาชีวศึกษานครศรีธรรมราช กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนที่กำลังศึกษาในประเภทวิชาคหกรรม วิทยาลัยอาชีวศึกษานครศรีธรรมราช ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 200 คน โดยสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อของนักเรียน ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ประเภทวิชาคหกรรม ของวิทยาลัยอาชีวศึกษานครศรีธรรมราช สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบไคสแควร์

ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลการศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลของนักเรียน พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 16-18 ปี มีเกรดเฉลี่ยสะสม 3.51 ขึ้นไป กำลังศึกษาอยู่ในแผนกวิชาอาหารและโภชนาการ ผู้ปกครองมีรายได้ต่อเดือน 15,001-20,000 บาท 2) นักเรียนให้ความสำคัญกับการตัดสินใจเลือกเรียนต่อระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ประเภทวิชาคหกรรม ของวิทยาลัยอาชีวศึกษานครศรีธรรมราช ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทั้ง 7 ด้านอยู่ในระดับมากและมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านครูผู้สอน ด้านสภาพแวดล้อมของวิทยาลัย ด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ด้านสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ ที่สนับสนุนการสอน ด้านการประกอบอาชีพ ด้านหลักสูตร และด้านภาพลักษณ์ของวิทยาลัย และ 3) ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อของนักเรียน

ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ประเภทวิชาคหกรรม วิทยาลัยอาชีวศึกษานครศรีธรรมราช สรุปได้ดังนี้ (1) เพศ และเกรดเฉลี่ยสะสมไม่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อของนักเรียน (2) อายุมีความสัมพันธ์กับด้านสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ ที่สนับสนุนการสอน แผนกวิชาที่เลือกศึกษาต่อมีความสัมพันธ์กับด้านการประกอบอาชีพ และรายได้ของผู้ปกครองต่อเดือนมีความสัมพันธ์กับด้านภาพลักษณ์ของวิทยาลัย ทั้ง 7 ด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ การตัดสินใจเลือกศึกษาต่อ ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ประเภทวิชาคหกรรม วิทยาลัยอาชีวศึกษา

Abstract

The purposes of this research were to: 1) study the personal factors of vocational certificate students in Home Economics Program at Nakhon Si Thammarat Vocational College, 2) study decision in a vocational certificate level of Home Economics Program at Nakhon Si Thammarat Vocational College, and 3) study the relationship between the personal factors and the study decision in the vocational certificate level in Home Economics Program at Nakhon Si Thammarat Vocational College. The sample consisted of 200 students studying in the vocational certificate level in Home Economics at Nakhon Si Thammarat Vocational College during the first semester of the 2024 academic year selected by stratified random sampling. The research instrument was a questionnaire about factors related to the study decision in the vocational certificate level in Home Economics Program at Nakhon Si Thammarat Vocational College. The statistics for the data analysis included frequency, percentage, mean, standard deviation, and Chi Square.

The results showed that 1) the majority of the students were female, aged between 16 and 18 years, with a cumulative grade point average (GPA) of 3.51 or higher enrolling in the Department of Food and Nutrition. Their parents had a monthly income ranging from 15,001 to 20,000 baht. 2) The students reported high importance on their study decision in the vocational certificate level in Home Economics Program at Nakhon Si Thammarat Vocational College. When considering each aspect, it was found that all 7 aspects were rated at a high and the highest level. The ranking from the highest to the lowest average score was as follows: teachers, the college environment, learner development activities, media, materials and equipment that support teaching, career, curriculum, and the college image. Finally, 3) the relationship between respondents' general information and the study decision in the vocational certificate level in Home Economics Program at Nakhon Si Thammarat Vocational College could be concluded as follow: (1) gender and grade point average (GPA) showed no significant relationship with the study decision. (2) Age factor related with materials and equipment that support teaching, field of study related with career, and parents' income per month related with the college image at statistically significant 0.05 level.

Keywords: Related Factors, Study Decision, Vocational Certificate, Home Economics, Vocational College

1. บทนำ

การศึกษามีความสำคัญต่อการพัฒนาคนให้มีความรู้ทักษะในการทำงาน และคุณธรรมจริยธรรม ซึ่งส่งผลต่อความเจริญก้าวหน้าของประเทศ ตามแนวทางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (2566-2570) [1] ที่มุ่งเน้นการสร้างกำลังคนสมรรถนะสูง สนับสนุนการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องเพื่อตอบโจทย์การพัฒนาแห่งอนาคต โดยกลยุทธ์ย่อยที่ 1.2 ให้ความสำคัญกับการพัฒนาผู้เรียนระดับพื้นฐานผ่านหลักสูตรฐานสมรรถนะ เพื่อให้สามารถจัดการตนเอง มีทักษะการสื่อสาร การทำงานเป็นทีม และการคิดขั้นสูง ทั้งยังเน้นการเรียนรู้เชิงรุกควบคู่กับการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม และความเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง โดยมีการนำร่องในสถานศึกษาที่มีความพร้อมและได้รับการสนับสนุนจากมหาวิทยาลัยในพื้นที่

การศึกษาศตวรรษที่ 21 กำลังเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในบริบทที่ประเทศต่าง ๆ เชื่อมโยงกันมากขึ้น ระบบการศึกษาจึงต้องปรับตัวอย่างต่อเนื่องเพื่อตอบสนองความต้องการของเยาวชน สังคม และตลาดแรงงาน ทั้งในปัจจุบันและอนาคต ผู้กำหนดนโยบายและบุคลากรด้านการศึกษาของไทยตระหนักว่าควรมุ่งเน้นการเตรียมเยาวชนให้มีทักษะที่จำเป็นต่อชีวิตและสังคมอนาคต แม้ไทยจะมีความก้าวหน้าในการเข้าถึงการศึกษาและการปฏิรูปเชิงโครงสร้าง แต่ยังคงเผชิญความท้าทาย เช่น นักเรียนจำนวนมากขาดทักษะพื้นฐานและมีอัตราการออกจากระบบการศึกษาที่สูง ส่งผลให้ขาดทักษะที่จำเป็นต่อการทำงานจริง การปรับปรุงระบบการศึกษาและพัฒนาทักษะจึงมีบทบาทสำคัญต่อการบรรลุเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี และการเพิ่มศักยภาพเศรษฐกิจของประเทศ อีกทั้งการเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุและการลดลงของประชากรวัยทำงานทำให้ทรัพยากรมนุษย์ที่มีทักษะเป็นปัจจัยสำคัญต่อความสามารถในการแข่งขันของไทยในอนาคต ดังนั้นการพัฒนาคุณภาพระบบการศึกษาและสมรรถนะของผู้สำเร็จการศึกษาจึงเป็นสิ่งที่ควรได้รับการสนับสนุน [2]

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษามีบทบาทสำคัญในการพัฒนาการศึกษาอาชีวระดับต่าง ๆ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ โดยมุ่งเน้นคุณภาพการศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพ โดยมีพันธกิจ

หลายประการ ได้แก่ การพัฒนาการอาชีวศึกษาและการอบรมวิชาชีพให้ได้มาตรฐาน การยกระดับคุณภาพกำลังคนสู่ระดับสากล การขยายโอกาสการศึกษาอาชีวระดับต่าง ๆ ให้ทั่วถึง และการสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาการศึกษานี้ [3] อาชีวศึกษาจึงเป็นเครื่องมือสำคัญในการผลิตและพัฒนาากำลังคนที่มีทักษะในสายอาชีพที่จำเป็นต่อการขับเคลื่อนเศรษฐกิจและตลาดแรงงาน โดยสามารถตอบสนองความต้องการกำลังคนในสาขา เช่น อุตสาหกรรม เกษตรกรรม และบริการ ทั้งยังช่วยพัฒนาฝีมือและความรู้ของผู้เรียนให้เติบโตขึ้นในสายอาชีพที่ตนเองเลือก [2]

การพัฒนาการศึกษาด้านอาชีวศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของสังคมไทยในปัจจุบันจำเป็นต้องตอบสนองกับปัญหาสุขภาพและแนวโน้มการตื่นตัวเกี่ยวกับสุขภาพที่เพิ่มขึ้น ซึ่งส่งผลให้ตลาดในด้านสุขภาพและการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพมีการเติบโตอย่างรวดเร็ว วิชาเกษตรกรรมศาสตร์จึงเป็นอีกหนึ่งวิชาชีพที่สำคัญ โดยใช้ความรู้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีร่วมกับวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตผ่านงานด้านอาหาร โภชนาการ การออกแบบแฟชั่น สิ่งทอ และเครื่องนุ่งห่ม ซึ่งมีบทบาทในการพัฒนาคุณภาพชีวิตและสร้างอาชีพให้กับผู้คน นอกจากนี้วิชาเกษตรกรรมศาสตร์ยังสามารถสร้างความมั่นคงในครอบครัวและสังคม และมีความสำคัญตั้งแต่การดำเนินชีวิตประจำวันจนถึงความตายโดยผู้ที่เรียนจบสามารถประกอบอาชีพได้หลากหลายและบางคนสามารถเริ่มกิจการหรือทำงานในต่างประเทศ [4]

ปัญหาหลักในการตัดสินใจเลือกศึกษาสาขากเกษตรกรรมศาสตร์คือความกังวลเกี่ยวกับการประกอบอาชีพในอนาคต โดยผู้เรียนมักจะมี ความกังวลเกี่ยวกับการวางแผนชีวิตหลังจากสำเร็จการศึกษา เนื่องจากสภาวะเศรษฐกิจและสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ผู้เรียนจำเป็นต้องเตรียมตัวให้พร้อมเพื่อให้สามารถปรับตัวและพัฒนาตนเองให้ทันต่อความเคลื่อนไหวในสังคมและการทำงาน ซึ่งจะช่วยให้สามารถเลือกเส้นทางอาชีพได้ทั้งในด้านอาชีพอิสระหรือการทำงานในภาครัฐและเอกชน โดยสาขาวิชาเกษตรกรรมศาสตร์มีการแบ่งกลุ่มตามหลักสูตร

ของแต่ละคณะ ซึ่งส่งผลให้มีความแตกต่างกันในด้านเนื้อหาวิชา การจัดการเรียนการสอน และกระบวนการฝึกฝนที่หล่อหลอมผู้เรียนให้มีทักษะและความรู้ที่แตกต่างกันไปตามสาขาวิชานั้น [5]

ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นครูผู้สอนประเภทวิชาคหกรรมศาสตร์ที่วิทยาลัยอาชีวศึกษานครศรีธรรมราชจึงมีความสนใจในปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ประเภทวิชาคหกรรม ของวิทยาลัยอาชีวศึกษานครศรีธรรมราช เพื่อนำผลการวิจัยไปใช้ในเป็นแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรประเภทวิชาคหกรรมศาสตร์ของวิทยาลัยอาชีวศึกษานครศรีธรรมราช ในด้านการเรียนการสอน ให้สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน นักศึกษาตลอดจนสถานประกอบการภายใน 4 จังหวัดและตลาดแรงงาน รวมถึงการประกอบอาชีพในลักษณะปฏิบัติหรือประกอบการอาชีพอิสระต่อไป

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ประเภทวิชาคหกรรม ของวิทยาลัยอาชีวศึกษานครศรีธรรมราช

2.2 เพื่อศึกษาการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ประเภทวิชาคหกรรม ของวิทยาลัยอาชีวศึกษานครศรีธรรมราช

2.3 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อของนักเรียน ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ประเภทวิชาคหกรรม ของวิทยาลัยอาชีวศึกษานครศรีธรรมราช

3. สมมติฐานการวิจัย

ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ เกรดเฉลี่ยสะสม (GPA) แผนกวิชาที่เลือกศึกษาต่อ รายได้ของผู้ปกครองต่อเดือน มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ประเภทวิชาคหกรรม ของวิทยาลัยอาชีวศึกษานครศรีธรรมราช

4. วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกเรียนต่อระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ประเภทวิชาคหกรรม ของวิทยาลัยอาชีวศึกษานครศรีธรรมราช มีรายละเอียดในการดำเนินการวิจัย ดังนี้

4.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

1) ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนที่กำลังศึกษาในประเภทวิชาคหกรรม ของวิทยาลัยอาชีวศึกษานครศรีธรรมราช ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567 รวมทั้งสิ้นจำนวน 412 คน

2) กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนที่กำลังศึกษาในประเภทวิชาคหกรรม ของวิทยาลัยอาชีวศึกษานครศรีธรรมราช ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567 รวมทั้งสิ้นจำนวน 200 คน โดยใช้สูตรการคำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามหลักการของ Taro Yamane [6] จากนั้นใช้วิธีการสุ่มแบบชั้นภูมิ

4.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ประเภทวิชาคหกรรม ของวิทยาลัยอาชีวศึกษานครศรีธรรมราช มีทั้งหมด 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ เกรดเฉลี่ยสะสม (GPA) แผนกวิชาที่เลือกศึกษาต่อ และรายได้ของผู้ปกครองต่อเดือน มีลักษณะให้เลือกตอบ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ประเภทวิชาคหกรรม ของวิทยาลัยอาชีวศึกษานครศรีธรรมราช ใน 7 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านหลักสูตร 2) ด้านการประกอบอาชีพ 3) ด้านภาพลักษณ์ของวิทยาลัย 4) ด้านครูผู้สอน 5) ด้านสภาพแวดล้อมของวิทยาลัย 6) ด้านสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ ที่สนับสนุนการสอน และ 7) ด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ของลิเคิร์ท [7]

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

4.3 การสร้างเครื่องมือและหาประสิทธิภาพของเครื่องมือ

1) ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกเรียนต่อ

2) สร้างแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ประเภทวิชาคหกรรม ของวิทยาลัยอาชีวศึกษานครศรีธรรมราช ใน 7 ด้าน ดังนี้ (1) ด้านหลักสูตร (2) ด้านการประกอบอาชีพ (3) ด้านภาพลักษณ์ของวิทยาลัย (4) ด้านครูผู้สอน (5) ด้านสภาพแวดล้อมของวิทยาลัย (6) ด้านสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ ที่สนับสนุนการสอน และ (7) ด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

3) นำแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการตัดสินใจเลือกเรียนต่อระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพประเภทวิชาคหกรรม ของวิทยาลัยอาชีวศึกษานครศรีธรรมราช ให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความถูกต้อง และความเหมาะสมของข้อคำถามตลอดจนให้คำแนะนำในการปรับปรุง และแก้ไขในข้อคำถาม

4) นำแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการตัดสินใจเลือกเรียนต่อระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพประเภทวิชาคหกรรม ของวิทยาลัยอาชีวศึกษานครศรีธรรมราชที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Validity) แล้วนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (IOC) มีค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถามอยู่ในช่วง 0.60-1.00 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์คุณภาพของเครื่องมือ

5) นำแบบสอบถามที่ได้ทำการแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักเรียนชั้น ปวช. ประเภทวิชาคหกรรมของวิทยาลัยอาชีวศึกษานครศรีธรรมราช จำนวน 30 คน แล้วนำมาหาความเที่ยงของเครื่องมือ (Reliability) โดยใช้สูตรค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) [8] ได้ค่าความเที่ยงของเครื่องมือเท่ากับ .911

6) นำแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการตัดสินใจเลือกเรียนต่อระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพประเภทวิชาคหกรรม วิทยาลัยอาชีวศึกษานครศรีธรรมราช ที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพแล้ว นำไปทำให้เป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง

4.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1) นำหนังสือจากคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนครขอความร่วมมือผู้อำนวยการวิทยาลัยอาชีวศึกษานครศรีธรรมราช เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูล

2) ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการตัดสินใจเลือกเรียนต่อระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพประเภทวิชาคหกรรม วิทยาลัยอาชีวศึกษานครศรีธรรมราช

3) ผู้วิจัยแจกแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการตัดสินใจเลือกเรียนต่อระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพประเภทวิชาคหกรรม วิทยาลัยอาชีวศึกษานครศรีธรรมราช ให้กับครูผู้สอนประเภทวิชาคหกรรม วิทยาลัยอาชีวศึกษานครศรีธรรมราชนำไปให้นักเรียนตอบแบบสอบถาม และนัดวัน เวลาในการเก็บแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง

4.5 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ เกรดเฉลี่ยสะสม (GPA) แผนกวิชาที่เลือกศึกษาต่อ และรายได้ของผู้ปกครองต่อเดือน วิเคราะห์ความถี่ และร้อยละ

ตอนที่ 2 วิเคราะห์หาระดับการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ประเภทวิชาคหกรรม ของวิทยาลัยอาชีวศึกษานครศรีธรรมราช

ตอนที่ 3 วิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ เกรดเฉลี่ยสะสม (GPA) แผนกวิชาที่เลือกศึกษา และรายได้ของผู้ปกครองต่อเดือนกับการตัดสินใจเลือกเรียนต่อระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพประเภทวิชาคหกรรม ของวิทยาลัยอาชีวศึกษานครศรีธรรมราช โดยใช้ค่าไคสแควร์ (Chi-Square)

5. ผลการวิจัย

ผลการศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อของนักเรียน ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ประเภทวิชาคหกรรม ของวิทยาลัยอาชีวศึกษานครศรีธรรมราช สรุปผลได้ดังนี้

5.1 ผลการศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ประเภทวิชาคหกรรม วิทยาลัยอาชีวศึกษานครศรีธรรมราช พบว่า นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ประเภทวิชาคหกรรม วิทยาลัยอาชีวศึกษานครศรีธรรมราช จำนวน 200 คน เป็นเพศหญิง ร้อยละ 78.50 และเพศชาย ร้อยละ 21.50 ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 16-18 ปี ร้อยละ 81.50 รองลงมาคือมีอายุระหว่าง 12-15 ปี ร้อยละ 10.00 และมีอายุระหว่าง 19-20 ปี ร้อยละ 8.50 ตามลำดับ สำหรับเกรดเฉลี่ยสะสม (GPA) นักเรียนส่วนใหญ่มีเกรดเฉลี่ยสะสม 3.51 ขึ้นไป ร้อยละ 53.00 รองลงมาคือมีเกรดเฉลี่ยสะสม 3.01-3.50 ร้อยละ 19.00 มีเกรดเฉลี่ยสะสม 2.01-2.50 ร้อยละ 16.00 มีเกรดเฉลี่ยสะสม 2.51-3.00 ร้อยละ 8.50 และมี

เกรดเฉลี่ยสะสม 1.50-2.00 ร้อยละ 3.50 ตามลำดับ นักเรียนส่วนใหญ่กำลังศึกษาอยู่ในแผนกวิชาอาหารและโภชนาการ ร้อยละ 72.00 รองลงมาคือ แผนกวิชาคหกรรม ร้อยละ 20.00 และแผนกวิชาเทคโนโลยีแพขนและเครื่องแต่งกาย ร้อยละ 8.00 รายได้ของผู้ปกครองต่อเดือนส่วนใหญ่ คือ มีรายได้ 15,001-20,000 บาท ร้อยละ 44.00 รองลงมา คือ มีรายได้มากกว่า 20,000 บาท ร้อยละ 28.50 มีรายได้ 10,001-15,000 บาท ร้อยละ 21.50 และมีรายได้ 5,001-10,000 บาท ร้อยละ 6.00 ตามลำดับ

5.2 ผลการศึกษาการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อของนักเรียน ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ประเภทวิชาคหกรรม วิทยาลัยอาชีวศึกษานครศรีธรรมราช สรุปดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสำหรับระดับความสำคัญในการตัดสินใจเลือกเรียนต่อของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ประเภทวิชาคหกรรม วิทยาลัยอาชีวศึกษานครศรีธรรมราช

รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับคุณภาพ
1. ด้านหลักสูตร	4.41	.35	มาก
2. ด้านการประกอบอาชีพ	4.42	.40	มาก
3. ด้านภาพลักษณ์ของวิทยาลัย	4.38	.43	มาก
4. ด้านครูผู้สอน	4.52	.34	มากที่สุด
5. ด้านสภาพแวดล้อมของวิทยาลัย	4.50	.35	มากที่สุด
6. ด้านสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ ที่สนับสนุนการสอน	4.44	.38	มาก
7. ด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	4.49	.37	มาก
ค่าเฉลี่ย	4.45	.15	มาก

จากตารางที่ 1 ผลการศึกษาการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อของนักเรียน ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ประเภทวิชาคหกรรม วิทยาลัยอาชีวศึกษานครศรีธรรมราช อยู่ในระดับมาก พิจารณารายด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านครูผู้สอน ด้านสภาพแวดล้อมของวิทยาลัย ด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ด้านสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ที่สนับสนุนการสอน ด้านการประกอบอาชีพ ด้านหลักสูตร และด้าน

ภาพลักษณ์ของวิทยาลัย

5.3 ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อของนักเรียน ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ประเภทวิชาคหกรรมของวิทยาลัยอาชีวศึกษานครศรีธรรมราช สรุปผลได้ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อ ของนักเรียน ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ประเภทวิชาคหกรรม วิทยาลัยอาชีวศึกษา นครศรีธรรมราช

รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.
1. ความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อ		
1.1 ด้านหลักสูตร	13.493	.197
1.2 ด้านการประกอบอาชีพ	7.930	.541
1.3 ด้านภาพลักษณ์ของวิทยาลัย	7.560	.672
1.4 ด้านครูผู้สอน	7.805	.453
1.5 ด้านสภาพแวดล้อมของวิทยาลัย	2.547	.960
1.6 ด้านสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ที่สนับสนุนการสอน	16.192	.063
1.7 ด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	8.246	.510
2. ความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อ		
2.1 ด้านหลักสูตร	17.387	.628
2.2 ด้านการประกอบอาชีพ	17.148	.513
2.3 ด้านภาพลักษณ์ของวิทยาลัย	14.349	.812
2.4 ด้านครูผู้สอน	15.197	.510
2.5 ด้านสภาพแวดล้อมของวิทยาลัย	11.755	.761
2.6 ด้านสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ที่สนับสนุนการสอน	29.299*	.045
2.7 ด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	21.716	.245
3. ความสัมพันธ์ระหว่างเกรดเฉลี่ยสะสม (GPA) กับการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อ		
3.1 ด้านหลักสูตร	36.440	.631
3.2 ด้านการประกอบอาชีพ	42.175	.221
3.3 ด้านภาพลักษณ์ของวิทยาลัย	39.245	.504
3.4 ด้านครูผู้สอน	40.485	.144
3.5 ด้านสภาพแวดล้อมของวิทยาลัย	29.828	.577
3.6 ด้านสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ที่สนับสนุนการสอน	38.556	.355
3.7 ด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	35.420	.496
4. ความสัมพันธ์ระหว่างแผนกวิชาที่เลือกศึกษาต่อกับการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อ		
4.1 ด้านหลักสูตร	24.487	.222
4.2 ด้านการประกอบอาชีพ	36.075*	.007
4.3 ด้านภาพลักษณ์ของวิทยาลัย	20.626	.419

ตารางที่ 2 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อ ของนักเรียน ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ประเภทวิชาคหกรรม วิทยาลัยอาชีวศึกษานครศรีธรรมราช (ต่อ)

รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.
4.4 ด้านครูผู้สอน	18.730	.283
4.5 ด้านสภาพแวดล้อมของวิทยาลัย	16.140	.443
4.6 ด้านสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ที่สนับสนุนการสอน	20.061	.329
4.7 ด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	21.337	.263
5. ความสัมพันธ์ระหว่างรายได้ของผู้ปกครองต่อเดือนกับการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อ		
5.1 ด้านหลักสูตร	22.203	.847
5.2 ด้านการประกอบอาชีพ	19.487	.852
5.3 ด้านภาพลักษณ์ของวิทยาลัย	45.487*	.035
5.4 ด้านครูผู้สอน	22.500	.549
5.5 ด้านสภาพแวดล้อมของวิทยาลัย	22.203	.247
5.6 ด้านสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ที่สนับสนุนการสอน	30.294	.301
5.7 ด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	30.618	.287

1) ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ประเภทวิชาคหกรรม ของวิทยาลัยอาชีวศึกษานครศรีธรรมราช พบว่า เพศไม่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อของนักเรียน จำแนกตามด้านการประกอบอาชีพ ด้านภาพลักษณ์ของวิทยาลัย ด้านครูผู้สอน ด้านสภาพแวดล้อมของวิทยาลัย ด้านสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ ที่สนับสนุนการสอน และด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2) ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ประเภทวิชาคหกรรม ของวิทยาลัยอาชีวศึกษานครศรีธรรมราช พบว่า อายุของผู้เรียน มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อของนักเรียน จำแนกตามด้านสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ ที่สนับสนุนการสอน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านหลักสูตร ด้านการประกอบอาชีพ ด้านภาพลักษณ์ของวิทยาลัย ด้านครูผู้สอน ด้านสภาพแวดล้อมของวิทยาลัย และด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนไม่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อ

ของนักเรียน ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ประเภทวิชาคหกรรม ของวิทยาลัยอาชีวศึกษานครศรีธรรมราช อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3) ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเกรดเฉลี่ยสะสม (GPA) กับการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ประเภทวิชาคหกรรม ของวิทยาลัยอาชีวศึกษานครศรีธรรมราช พบว่า เกรดเฉลี่ยสะสม (GPA) ของผู้เรียน ไม่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อของนักเรียน จำแนกตามด้านหลักสูตร ด้านการประกอบอาชีพ ด้านภาพลักษณ์ของวิทยาลัย ด้านครูผู้สอน ด้านสภาพแวดล้อมของวิทยาลัย ด้านสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ ที่สนับสนุนการสอน และด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4) ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างแผนกวิชาที่เลือกศึกษาต่อกับการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ประเภทวิชาคหกรรม ของวิทยาลัยอาชีวศึกษานครศรีธรรมราช พบว่า แผนกวิชาที่เลือกศึกษาต่อของผู้เรียน มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อของนักเรียน จำแนกตาม

ด้านการประกอบอาชีพ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านหลักสูตร ด้านภาพลักษณ์ของวิทยาลัย ด้านครูผู้สอน ด้านสภาพแวดล้อมของวิทยาลัย ด้านสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ ที่สนับสนุนการสอน และด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ไม่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อของนักเรียน ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ประเภทวิชาคหกรรม ของวิทยาลัยอาชีวศึกษานครศรีธรรมราช อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5) ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างรายได้ของผู้ปกครองต่อเดือนกับการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ประเภทวิชาคหกรรม ของวิทยาลัยอาชีวศึกษานครศรีธรรมราช พบว่า รายได้ของผู้ปกครองต่อเดือนของผู้เรียน มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อของนักเรียน จำแนกตามด้านภาพลักษณ์ของวิทยาลัย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านหลักสูตร ด้านการประกอบอาชีพ ด้านครูผู้สอน ด้านสภาพแวดล้อมของวิทยาลัย ด้านสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ ที่สนับสนุนการสอน และด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ไม่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อของนักเรียน ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ประเภทวิชาคหกรรม ของวิทยาลัยอาชีวศึกษานครศรีธรรมราช อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

6. สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

6.1 สรุปผลและอภิปรายผล

1) ผลการศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลของนักเรียน ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ประเภทวิชาคหกรรม วิทยาลัยอาชีวศึกษานครศรีธรรมราช พบว่า นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ประเภทวิชาคหกรรม ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 16-18 ปี และมีผลการเรียนเฉลี่ยในระดับค่อนข้างดี โดยเฉพาะกลุ่มที่มี GPA ตั้งแต่ 3.51 ขึ้นไป ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดเรื่องบทบาททางเพศของ Eagly & Wood [9] ที่ระบุว่า เพศหญิงมักเลือกเรียนในสาขาที่เกี่ยวข้องกับการดูแลและบริการ และตรงกับช่วงวัยรุ่นตอนปลายที่อยู่ในขั้นแสวงหาอัตลักษณ์ตนเองตามทฤษฎีพัฒนาการของ Erikson [10] การที่นักเรียนส่วนใหญ่เลือกเรียนในแผนกอาหารและโภชนาการ ยังสะท้อน

แนวโน้มการมองหาเส้นทางอาชีพที่ชัดเจนและจับต้องได้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Super [11] ด้านพัฒนาการอาชีพ นอกจากนี้ รายได้ของผู้ปกครองที่อยู่ในระดับกลางถึงกลางล่างยังสะท้อนอิทธิพลของทุนทางเศรษฐกิจ ในการกำหนดโอกาสทางการศึกษาและอาชีพของบุตรหลาน ดังนั้น การแนะแนวและการออกแบบหลักสูตรอาชีพศึกษา ควรพิจารณาปัจจัยเหล่านี้ร่วมด้วย เพื่อส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนให้สอดคล้องกับบริบทสังคมและตลาดแรงงาน

2) ผลการศึกษาการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อของนักเรียน ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ประเภทวิชาคหกรรม ของวิทยาลัยอาชีวศึกษานครศรีธรรมราช โดยผู้วิจัยแบ่งการศึกษาออกเป็น 7 ด้าน ซึ่งประกอบด้วย 1) ด้านหลักสูตร 2) ด้านการประกอบอาชีพ 3) ด้านภาพลักษณ์ของวิทยาลัย 4) ด้านครูผู้สอน 5) ด้านสภาพแวดล้อมของวิทยาลัย 6) ด้านสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ ที่สนับสนุนการสอน และ 7) ด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของจุฑารัตน์ [12] ที่ระบุว่า การตัดสินใจการเลือกเรียน ได้รับอิทธิพลจากหลายปัจจัย โดยมีการวิเคราะห์ทางเลือกหลาย ๆ ทางเลือก โดยการศึกษาข้อมูล และหาความรู้เพิ่มเติมเพื่อให้สามารถตัดสินใจเลือกทางเลือกที่ดีเพียงทางเลือกเดียวได้ ซึ่งทางเลือกนั้นสามารถตอบสนองความต้องการและบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ สอดคล้องกับผลการวิจัยของกิตติวัฒน์ และมังกร [13] ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความตั้งใจในการเข้าศึกษาต่อระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) วิทยาลัยภาครัฐในสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนครปฐม และผลการศึกษาของวิชาญ [14] ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) สาขาวิชาการบัญชี กรณีศึกษาวิทยาลัยเทคโนโลยี อรรถวิทย์พัฒนศึกษา พบว่า ผลการศึกษาระดับการเลือกสถานศึกษาเข้าศึกษาต่อ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

3) ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อของนักเรียน ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ประเภทวิชาคหกรรม ของวิทยาลัยอาชีวศึกษานครศรีธรรมราช สรุปผลได้ดังตารางที่ 2

3.1) ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเพศ

กับการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ประเภทวิชาคหกรรม ของวิทยาลัยอาชีวศึกษานครศรีธรรมราช พบว่า เพศของผู้เรียน ไม่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อของนักเรียน จำแนกตามด้านการประกอบอาชีพ ด้านภาพลักษณ์ของวิทยาลัย ด้านครูผู้สอน ด้านสภาพแวดล้อมของวิทยาลัย ด้านสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ ที่สนับสนุนการสอน และด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะอิทธิพลของบทบาททางเพศ ค่านิยมทางสังคม ความสนใจและความถนัดที่แตกต่างกันของแต่ละเพศ ลักษณะของหลักสูตร และแรงจูงใจในการเลือกเรียน ซึ่งทั้งหมดนี้สะท้อนให้เห็นถึงปัจจัยทางจิตวิทยาและสังคมที่มีผลต่อการเลือกศึกษาต่อของนักเรียนในระดับอาชีวศึกษา สอดคล้องกับแนวคิดเรื่องบทบาททางเพศและแบบแผนทางสังคมของ Connell [15] มีอิทธิพลต่อการเลือกเรียนของนักเรียน โดยเฉพาะในสาขาคหกรรม ซึ่งเป็นสาขาที่มีความเกี่ยวข้องกับทักษะด้านอาหาร เสื้อผ้า และงานฝีมือ ซึ่งตามค่านิยมดั้งเดิม มักถูกมองว่าเป็นงานที่เหมาะสมกับเพศหญิงมากกว่า เพศชาย สอดคล้องกับผลการศึกษาของอิทธิพล [16] ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อแรงจูงใจในการเข้าชั้นเรียน ประเภทวิชาคหกรรมในระดับต่ำกว่าอุดมศึกษาของวิทยาลัยอาชีวศึกษานครปฐม พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลด้านเพศ มีความสัมพันธ์กับแรงจูงใจในการเข้าชั้นเรียน ประเภทวิชาคหกรรมในระดับต่ำกว่าอุดมศึกษาของวิทยาลัยอาชีวศึกษานครปฐม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.2) ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ประเภทวิชาคหกรรม ของวิทยาลัยอาชีวศึกษานครศรีธรรมราช พบว่า อายุของผู้เรียน ไม่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อของนักเรียน จำแนกตามด้านสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ ที่สนับสนุนการสอน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านหลักสูตร ด้านการประกอบอาชีพ ด้านภาพลักษณ์ของวิทยาลัย ด้านครูผู้สอน ด้านสภาพแวดล้อมของวิทยาลัย และด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ไม่มีความสัมพันธ์ต่อ

การตัดสินใจเลือกศึกษาต่อของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ประเภทวิชาคหกรรม ของวิทยาลัยอาชีวศึกษานครศรีธรรมราช อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะความแตกต่างด้านวุฒิภาวะ ประสบการณ์ชีวิต แรงจูงใจในการเลือกเรียนและการรับรู้เกี่ยวกับโอกาสในการประกอบอาชีพ โดยนักเรียนที่อายุมากกว่ามักมีแนวโน้มเลือกหลักสูตรที่ตอบโจทย์อาชีพมากกว่า ในขณะที่นักเรียนที่อายุน้อยกว่าอาจได้รับอิทธิพลจากครอบครัวและสังคมในการเลือกเรียน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดการเรียนรู้ของ Kolb's Experiential Learning Theory [17] นักเรียนที่มีอายุมากกว่ามีแนวโน้มได้รับประสบการณ์มากขึ้น และสามารถประเมินหลักสูตรที่เหมาะสมกับตนเองได้ดีกว่าโดยนักเรียนที่มีอายุน้อยกว่าอาจตัดสินใจเลือกหลักสูตรจากข้อมูลเบื้องต้นหรือจากคำแนะนำของผู้ปกครอง โดยยังไม่มีประสบการณ์ตรงในการเรียนรู้เกี่ยวกับอาชีพส่วนนักเรียนที่มีอายุมากกว่าอาจเคยผ่านการฝึกงานหรือทำงานพาร์ทไทม์มาก่อน ทำให้สามารถประเมินว่าหลักสูตรใดเหมาะสมกับเส้นทางอาชีพที่ตนต้องการเช่นเดียวกับผลการศึกษาของ พชรพงษ์ และธนภพ [18] ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ประเภทวิชาคหกรรมศาสตร์ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี พบว่า อายุมีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ประเภทวิชาคหกรรมศาสตร์วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี นอกนั้นไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.3) ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเกรดเฉลี่ยสะสม (GPA) กับการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ประเภทวิชาคหกรรม ของวิทยาลัยอาชีวศึกษานครศรีธรรมราช พบว่า เกรดเฉลี่ยสะสม (GPA) ของผู้เรียน ไม่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อของนักเรียน จำแนกตามด้านหลักสูตร ด้านการประกอบอาชีพ ด้านภาพลักษณ์ของวิทยาลัย ด้านครูผู้สอน ด้านสภาพแวดล้อมของวิทยาลัย ด้านสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ ที่สนับสนุนการสอน และด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะความแตกต่างด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แรงจูงใจในการเรียนรู้ การรับรู้ความสามารถของตนเอง และมุมมองต่อโอกาสทางอาชีพ นักเรียนที่มี GPA สูงมักเลือกหลักสูตรที่ทำหายและเปิดโอกาสให้เติบโตในสายอาชีพ ในขณะที่นักเรียนที่มี GPA ต่ำอาจเลือกหลักสูตรที่เหมาะสมกับศักยภาพของตนเองและสามารถสำเร็จการศึกษาได้ง่ายขึ้น สอดคล้องกับแนวคิดของ Eccles & Wigfield [19] ที่ระบุว่า นักเรียนมักเลือกหลักสูตรโดยพิจารณาทั้งจาก ความสามารถที่ตนเองรับรู้ และมูลค่าของหลักสูตร ซึ่งหมายความว่า นักเรียนที่มี GPA สูงมักเลือกเรียนในสาขาที่พวกเขามองว่าเหมาะสมกับศักยภาพของตนเอง ในขณะที่นักเรียนที่มี GPA ต่ำอาจมีแนวโน้มเลือกเรียนหลักสูตรที่พวกเขามองว่าสามารถประสบความสำเร็จได้ง่ายกว่า สอดคล้องกับผลการศึกษาของชลธิชา [20] ศึกษาการเลือกศึกษาต่อหลักสูตรสาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จังหวัดสุพรรณบุรี พบว่า เกรดเฉลี่ยสะสม (GPA) ของนักเรียนแตกต่างกันมีผลต่อการเลือกศึกษาต่อหลักสูตรสาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ในจังหวัดสุพรรณบุรีแตกต่างกัน

3.4) ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างแผนกวิชาที่เลือกศึกษาต่อกับการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ประเภทวิชาคหกรรม ของวิทยาลัยอาชีวศึกษานครศรีธรรมราช พบว่า แผนกวิชาที่เลือกศึกษาต่อของผู้เรียน มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อของนักเรียน จำแนกตามด้านการประกอบอาชีพ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านหลักสูตร ด้านภาพลักษณ์ของวิทยาลัย ด้านครูผู้สอน ด้านสภาพแวดล้อมของวิทยาลัย ด้านสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ ที่สนับสนุนการสอน และด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนไม่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ประเภทวิชาคหกรรม ของวิทยาลัยอาชีวศึกษานครศรีธรรมราช อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะในประเภทวิชาคหกรรมศึกษา นักเรียนเนื้อหาที่มีความเชื่อมโยงกัน เช่น การประกอบอาหาร งานประดิษฐ์ การจัดดอกไม้ แฟชั่น และสิ่งทอ หรือการโรงแรมและการบริการ ซึ่งมีพื้นฐาน

ของการเรียนรู้ที่ใกล้เคียงกัน ส่งผลให้แผนกวิชาไม่ได้เป็นตัวแปรสำคัญที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อ สอดคล้องกับผลการศึกษาของพรพงษ์ และธนภพ [18] ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ประเภทวิชาคหกรรมศาสตร์วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี พบว่า สาขาวิชาไม่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกเรียนต่อระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ประเภทวิชาคหกรรม วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี

3.5) ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างรายได้ของผู้ปกครองต่อเดือนกับการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ประเภทวิชาคหกรรม ของวิทยาลัยอาชีวศึกษานครศรีธรรมราช พบว่า รายได้ของผู้ปกครองต่อเดือนของผู้เรียน มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อของนักเรียน จำแนกตามด้านภาพลักษณ์ของวิทยาลัย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านหลักสูตร ด้านการประกอบอาชีพ ด้านครูผู้สอน ด้านสภาพแวดล้อมของวิทยาลัย ด้านสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ ที่สนับสนุนการสอน และด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ไม่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อของนักเรียน ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ประเภทวิชาคหกรรม ของวิทยาลัยอาชีวศึกษานครศรีธรรมราชอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะในปัจจุบัน รัฐบาลไทยมีนโยบายสนับสนุนทางการศึกษา เช่น กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) ทุนเรียนดี ทุนผู้ด้อยโอกาส และโครงการเรียนฟรี 15 ปี ซึ่งช่วยให้นักเรียนสามารถศึกษาต่อได้โดยไม่ต้องพึ่งพารายได้ของผู้ปกครองมากนัก สอดคล้องกับการศึกษาของ UNESCO [21] ระบุว่า นโยบายการสนับสนุนค่าใช้จ่ายด้านการศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้เยาวชนสามารถศึกษาต่อได้ แม้ว่าครอบครัวจะมีข้อจำกัดทางเศรษฐกิจ ดังนั้น รายได้ของผู้ปกครองจึงไม่ใช่ตัวแปรหลักที่ส่งผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อ เช่นเดียวกับผลการศึกษาของชลธิชา [20] ศึกษาการเลือกศึกษาต่อหลักสูตรสาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จังหวัดสุพรรณบุรี รายได้ของผู้ปกครองเฉลี่ยต่อเดือนของนักเรียนแตกต่างกันมีผลต่อการเลือกศึกษาต่อ

หลักสูตรสาขาวิชาเกษตรกรรมศาสตร์ในจังหวัดสุพรรณบุรี ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

6.2 ข้อเสนอแนะ

1) การปรับปรุงหลักสูตรให้เหมาะสมกับความต้องการของผู้เรียน เนื่องจากหลักสูตรมีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจศึกษาต่อ จึงควรมีการพัฒนาหลักสูตรให้ทันสมัย และสอดคล้องกับแนวโน้มของตลาดแรงงาน

2) ควรมีความร่วมมือระหว่างวิทยาลัยและสถานประกอบการในสายอาชีพเกษตรกรรม เพื่อจัดทำตำแหน่งงานรองรับนักเรียนหลังจบการศึกษา

3) ควรศึกษาปัจจัยอื่นที่อาจมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อ เช่น ค่านิยมทางสังคม บทบาทของครอบครัว และอิทธิพลจากเพื่อน

4) ควรใช้วิธีวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อให้เข้าใจมุมมองของนักเรียนมากขึ้น เช่น สัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) หรือสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) เพื่อเข้าใจปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อในมุมมองของนักเรียนโดยตรง

เอกสารอ้างอิง

- [1] ประกาศ เรื่อง แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566-2570). (2565, 1 พฤศจิกายน). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 139 ตอนพิเศษ 258 ง.
- [2] ศรีณยรัตน์ อิศรางกูร ณ อยุธยา. (2566). แรงจูงใจที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยพณิชยการธนบุรี. สารนิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการตลาด มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. กรุงเทพมหานคร.
- [3] สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. (2560). หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพพุทธศักราช 2560. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา.
- [4] ธนวรรณ สอ้าง. (2560). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการเลือกเรียนประเภทวิชาเกษตรกรรม ในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ และระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ของผู้เรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษาสิงห์บุรี. วิทยานิพนธ์ดุษฎีนิพนธ์มหาบัณฑิต สาขาวิชาเกษตรกรรมศาสตร์ คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร, กรุงเทพมหานคร.

- [5] จิตต์ภิญญา ชุมสาย ณ อยุธยา. (2556). อัตลักษณ์นิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ: การศึกษาเชิงเปรียบเทียบระหว่างนิสิตที่ศึกษาในกลุ่มสาขาวิชาต่างกัน. วารสารศรีนครินทรวิโรฒ สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, 5(10), 1-13.
- [6] Yamane, T. (1973). Statistics: An Introductory Analysis (3rd ed.). New York: Harper and Row.
- [7] Likert, R. (1967). The Human Organization: Its Management and Value. New York: McGraw-Hill.
- [8] Cronbach, L. J. (1990). Essentials of Psychological Testing (5th ed.). New York: Harper and Row.
- [9] Eagly, A. H., & Wood, W. (2012). Social Role Theory. In Van Lange, P. A. M., Kruglanski, A. W., & Higgins, E. T. (Eds.), Handbook of Theories of Social Psychology: Volume Two. Thousand Oaks: Sage.
- [10] Erikson, E. H. (1968). Identity: Youth and Crisis. New York: W. W. Norton.
- [11] Super, D. E. (1990). A life-span, life-space approach to career development. In Brown, D., & Brooks, L. (Eds.), Career Choice and Development (2nd ed.). San Francisco: Jossey-Bass.
- [12] จุฑารัตน์ สุขน้อย. (2563). [ออนไลน์]. การตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนท่าศาลาประสิทธิ์ศึกษา. [สืบค้นเมื่อวันที่ 20 ตุลาคม 2567]. จาก <https://mmm.ru.ac.th/MMM/IS/vlt15-1/6114993623.pdf>.
- [13] กิตติวินท์ สำเภาทอง, และมังกร ทรัพย์. (2567). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความตั้งใจในการเข้าศึกษาต่อระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) วิทยาลัยภาครัฐในสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนครปฐม. วารสารนวัตกรรมการจัดการศึกษาและการวิจัย, 6(2), 329-338.

- [14] วิชาญ หงส์บิน. (2561). ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) สาขาวิชาการบัญชี กรณีศึกษาวิทยาลัยเทคโนโลยีอรรถวิทย์พัฒนียการ. กรุงเทพมหานคร: วิทยาลัยเทคโนโลยีอรรถวิทย์พัฒนียการ.
- [15] Connell, R. W. (2021). Gender: In World Perspective (4th ed.). UK: Polity.
- [16] อธิพิล อนุชนทรัพย์. (2566). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อแรงจูงใจในการเข้าชั้นเรียน ประเภทวิชาคหกรรมศาสตร์ ในระดับต่ำกว่าอุดมศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษานครปฐม. วทยานิพนธ์คหกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร, กรุงเทพมหานคร.
- [17] Kolb, D. A. (1984). Experiential Learning: Experience as the Source of Learning and Development. NJ: Prentice Hall.
- [18] พชรพงษ์ โพธิ์น้อย, และธนภพ โสตรโยม. (2566). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกเรียนต่อระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ประเภทวิชาคหกรรม วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี. วารสารพัฒนาเทคนิคศึกษา, 36(129), 107-116.
- [19] Eccles, J. S., & Wigfield, A. (2002). Motivational Beliefs, Values, and Goals. Annual Review of Psychology, 53(1), 109-132.
- [20] ชลธิชา ศิริประยงค์. (2565). การเลือกศึกษาต่อหลักสูตรสาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จังหวัดสุพรรณบุรี. วทยานิพนธ์คหกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร, กรุงเทพมหานคร.
- [21] UNESCO. (2021). Education policy and Financing: Strategies for Inclusive and Equitable Learning Opportunities. Paris: UNESCO.

แนวทางการบริหารจัดการระบบคัดกรองนักเรียน วิทยาลัยเทคนิคชุมพร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การอาชีวศึกษา

Guidelines for the Management of the Student Screening System of Chumphon Technical College under the Office of Vocational Education Commission

โกศลัญญา ชูแก้ว¹ พิชามณญ์ สุรีย์พรรณ² และอนุ เจริญวงศ์ระยับ³

Kolanya Chukaew¹ Pichamon Sureeyaphan² and Anu Jarernvonggrayab³

^{1,2,3} สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี 84100

Educational Administration, Suratthani Rajabhat University, Surat Thani 84100

¹ Corresponding Author: E-mail: Kolanya.chu@cptc.ac.th

Received: 16 May 2025; Revised: 10 Jun. 2025; Accepted: 11 Jun. 2025

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาความต้องการจำเป็นของการบริหารจัดการระบบคัดกรองนักเรียน 2) พัฒนาแนวทางการบริหารจัดการระบบคัดกรองนักเรียน และ 3) ประเมินแนวทางการบริหารจัดการระบบคัดกรองนักเรียนรูปแบบวิจัยและพัฒนา การวิจัยมี 3 ระยะ ได้แก่ ระยะที่ 1 การศึกษาความต้องการจำเป็น เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครู จำนวน 59 คน ระยะที่ 2 พัฒนาแนวทางการบริหารจัดการ เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบประชุมสนทนากลุ่ม กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน ระยะที่ 3 ประเมินแนวทางการบริหารจัดการ เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบประเมินความเหมาะสม และความเป็นไปได้ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์เนื้อหา และค่าดัชนีลำดับความต้องการจำเป็น ($PNI_{modified}$)

ผลการวิจัยพบว่า 1) ความต้องการจำเป็นสูงสุดด้านปัจจัยนำเข้ามีการพัฒนานวัตกรรมที่ใช้ในการดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพ ($PNI_{modified} = 0.27$) ด้านกระบวนการมีการนำผลการดำเนินงานมาปรับปรุง พัฒนา การดำเนินงาน ($PNI_{modified} = 0.21$) และด้านผลผลิต นักเรียนได้รับการจัดกลุ่มอย่างเหมาะสม ($PNI_{modified} = 0.16$) ตามลำดับ 2) ผลการพัฒนาแนวทางการบริหารจัดการระบบคัดกรองนักเรียน ด้านปัจจัยนำเข้ามีการส่งเสริมให้มีการพัฒนานวัตกรรมอย่างเป็นระบบ ด้านกระบวนการ ควรให้ผู้บริหารได้เข้าร่วมวง PLC ของครูทุกครั้ง และด้านผลผลิต ครูที่ปรึกษาศึกษาเกณฑ์ในการคัดกรองนักเรียน และจัดกลุ่มผู้เรียนตามเกณฑ์ที่กำหนด 3) ผลการประเมินแนวทางพบว่าระดับความเหมาะสมและความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ: การบริหารจัดการ ระบบคัดกรองนักเรียน วิทยาลัยเทคนิคชุมพร

Abstract

The objectives of this research were to: 1) study the needs for student screening system management, 2) develop guidelines for student screening system management, and 3) evaluate the developed guidelines for student screening management. This study employed a research and development (R&D) design, consisting of three phases. Phase 1: Needs Assessment-questionnaires were used to collect data from 59 participants consisting of school administrators and teachers. Phase 2: Guideline Development-the instrument was a focus group discussion protocol of 9 experts. Phase 3: Guideline Evaluation-the instrument was an assessment form to evaluate appropriateness and feasibility of the guidelines validated by 5 specialists. The data were analyzed by research statistics including mean, standard deviation, content analysis, and the modified priority needs index ($PNI_{modified}$).

The research findings were as follows. 1) Needs Assessment: the highest priority need in the input factor was the development of effective operational innovations ($PNI_{modified} = 0.27$). For the process factor, the priority was on using operational results to improve and develop further actions ($PNI_{modified} = 0.21$). For the output factor, the need was for appropriate student grouping ($PNI_{modified} = 0.16$). 2) Development of the guidelines and input: the emphasis was placed on systematic innovation development. Process: school administrators should participate in every teacher PLC (Professional Learning Community) meeting. Output: homeroom teachers should study the screening criteria and group students accordingly. 3) Evaluation of the guidelines: the developed guidelines were rated as highly appropriate and feasible by the experts.

Keywords: Management, Student Screening System, Chumphon Technical College

1. บทนำ

การเปลี่ยนแปลงทางสังคมอย่างรวดเร็วส่งผลให้เด็กและเยาวชนมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนเพิ่มขึ้น เช่น การใช้สารเสพติด พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ และการใช้อินเทอร์เน็ตอย่างไม่เหมาะสม [1, 2] พฤติกรรมเหล่านี้เพิ่มความเสี่ยงทั้งด้านพฤติกรรมและการเรียน อาจนำไปสู่การออกกลางคันของนักเรียน ผู้บริหารสถานศึกษาจึงควรให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการเพื่อป้องกันไม่ให้นักเรียนหลุดจากระบบการศึกษา ตามนโยบายด้านความปลอดภัยของปีงบประมาณ 2567 [3] การประยุกต์ใช้ระบบดูแลช่วยเหลือให้นักเรียนอย่างเหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา โดยเฉพาะระบบคัดกรองนักเรียน จะเป็นการพิจารณาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับตัวนักเรียน เพื่อจัดกลุ่มนักเรียน [4] ทั้งนี้ สถานศึกษาควรพัฒนาระบบคัดกรองให้ทันสมัย รวดเร็ว และนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการสภาพการดำเนินงานในการบริหารจัดการระบบคัดกรองนักเรียนของวิทยาลัยเทคนิคชุมพร สังกัดสำนักงาน

คณะกรรมการการอาชีวศึกษาในปัจจุบัน ดำเนินงานระบบคัดกรองโดยฝ่ายพัฒนากิจการนักเรียนนักศึกษา ร่วมกับครูที่ปรึกษาและผู้เกี่ยวข้อง มีการสำรวจข้อมูลรายบุคคลและจัดกลุ่มนักเรียนตามแบบฟอร์มที่กำหนด อย่างไรก็ตาม จากรายงานปีการศึกษา 2566 พบว่าไม่มีนักเรียนอยู่ในกลุ่มเสี่ยงหรือกลุ่มมีปัญหา แต่จากข้อมูล SAR พบว่านักเรียนสำเร็จการศึกษาเพียงร้อยละ 61.03 และมีจำนวนนักเรียนออกกลางคัน [5] จึงสะท้อนถึงความจำเป็นในการพัฒนาระบบคัดกรองให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น เพื่อป้องกันและลดปัญหาการออกกลางคันของนักเรียน

งานวิจัยนี้ได้ศึกษาถึงความจำเป็นที่ต้องหาแนวทางในการบริหารจัดการระบบคัดกรองนักเรียน วิทยาลัยเทคนิคชุมพร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เพื่อให้การบริหารจัดการระบบคัดกรองนักเรียนมีความเป็นระบบมากขึ้น ส่งผลต่อนักเรียนในด้านต่าง ๆ และการจัดการศึกษาเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

2.1 ศึกษาความต้องการจำเป็นของการบริหารจัดการระบบคัดกรองนักเรียน วิทยาลัยเทคนิคชุมพร

2.2 พัฒนาแนวทางการบริหารจัดการระบบคัดกรองนักเรียน วิทยาลัยเทคนิคชุมพร

2.3 ประเมินแนวทางการบริหารจัดการระบบคัดกรองนักเรียน วิทยาลัยเทคนิคชุมพร

3. วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องแนวทางการบริหารจัดการระบบคัดกรองนักเรียน วิทยาลัยเทคนิคชุมพร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา มีลักษณะเป็นการวิจัย และพัฒนา (Research and Development) ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยเป็น 3 ระยะ ดังนี้

3.1 การสร้างและพัฒนาวัตรกรรม

1) ศึกษาความต้องการจำเป็นของการบริหารจัดการระบบคัดกรองนักเรียนวิทยาลัยเทคนิคชุมพร

2) นำข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์ผลในการศึกษาสภาพการบริหารจัดการระบบคัดกรองนักเรียนในมาวิเคราะห์ข้อมูล และจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น และร่างแนวทางการบริหารจัดการระบบคัดกรองนักเรียน วิทยาลัยเทคนิคชุมพร

3) จัดประชุมสนทนากลุ่ม เพื่อนำเสนอผลการวิเคราะห์สภาพการบริหารจัดการระบบคัดกรองนักเรียน และร่างแนวทางการบริหารจัดการระบบคัดกรองนักเรียน วิทยาลัยเทคนิคชุมพร โดยเปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมประชุมร่วมวิพากษ์ข้อมูล แสดงความคิดเห็น และเสนอแนะเพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาแนวทางการบริหารจัดการระบบคัดกรองนักเรียนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1) การศึกษาความต้องการจำเป็นของการบริหารจัดการระบบคัดกรองนักเรียนวิทยาลัยเทคนิคชุมพร ประชากรที่ใช้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครู วิทยาลัยเทคนิคชุมพร รวมทั้งสิ้น 71 คน ผู้บริหาร 5 คน ครู 66 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 5 คน ครูผู้สอน 55 คน รวม 59 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเครซีและมอร์แกน

(Krejcie & Morgan) [6] โดยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบง่าย

2) การพัฒนาแนวทางการบริหารจัดการระบบคัดกรองนักเรียน วิทยาลัยเทคนิคชุมพร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารสถานศึกษา จำนวน 7 คน ครู จำนวน 2 คน รวมทั้งสิ้น 9 คน ดำเนินการโดยวิธีเลือกแบบเจาะจง

3) การประเมินแนวทางการบริหารจัดการระบบคัดกรองนักเรียน วิทยาลัยเทคนิคชุมพร กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 1 คน ครู จำนวน 2 คน และผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 2 คน รวมทั้งหมด 5 คน ดำเนินการโดยวิธีเลือกแบบเจาะจง

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้

1) แบบสอบถามสภาพการบริหารงานระบบคัดกรองนักเรียน ซึ่งแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ โดยให้ผู้ตอบแบบสอบถามพิจารณาว่าสภาพการบริหารงานระบบคัดกรองนักเรียนในแต่ละข้ออยู่ในระดับใด ซึ่งมีเกณฑ์การให้น้ำหนักคะแนนดังนี้
5 หมายความว่า มีการดำเนินงานอยู่ในระดับมากที่สุด
4 หมายความว่า มีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก
3 หมายความว่า มีการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง
2 หมายความว่า มีการดำเนินงานอยู่ในระดับน้อย
1 หมายความว่า มีการดำเนินงานอยู่ในระดับน้อยที่สุด

2) แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม เกี่ยวกับประเด็นคำถามแนวทางการบริหารจัดการระบบคัดกรองนักเรียน วิทยาลัยเทคนิคชุมพร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

3) แบบประเมินความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของแนวทางการบริหารจัดการระบบคัดกรองนักเรียน มีลักษณะเป็นแบบตรวจรายการ และแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ซึ่งมีเกณฑ์การให้น้ำหนักคะแนนดังนี้
5 หมายถึง แนวทางมีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้
อยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง แนวทางมีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้
อยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง แนวทางมีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้
อยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง แนวทางมีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้
อยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง แนวทางมีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้
อยู่ในระดับน้อยที่สุด

3.4 การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ

1) การศึกษาความต้องการจำเป็นของการบริหาร
จัดการระบบคัดกรองนักเรียนวิทยาลัยเทคนิคชุมพร

1.1) ศึกษาเอกสารและการศึกษาที่เกี่ยวข้อง
เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแนวทาง

1.2) สร้างแบบสอบถาม สำหรับผู้บริหาร ครู
วิทยาลัยเทคนิคชุมพร โดยใช้ข้อมูลจากการค้นคว้าแนวคิด
ทฤษฎีต่าง ๆ จากเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1.3) นำแบบสอบถาม เครื่องมือที่ใช้ในการ
ศึกษาให้อาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อขอคำแนะนำพิจารณาตรวจสอบ
ความถูกต้อง และนำข้อเสนอแนะไปปรับปรุงแก้ไข

1.4) ปรับปรุง แก้ไข แบบสอบถามตามข้อ
เสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา

1.5) นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอต่อ
ผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา

1.6) นำแบบสอบถามมาหาค่าความสอดคล้อง
ของเนื้อหาตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยโดยใช้เทคนิควิธี
การหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา หาค่าความสอดคล้อง
หรือดัชนีของความสอดคล้องกันระหว่างข้อคำถาม
แต่ละข้อกับจุดประสงค์ (Index of Item Objective
Congruence: IOC) [7] โดยการวิเคราะห์หาค่า IOC
ของแบบสอบถามเป็นรายข้อ มีค่าตั้งแต่ .05 ขึ้นไป
ผลการหาคุณภาพเครื่องมือวิจัย พบว่า แบบสอบถาม
สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารจัดการ
ระบบคัดกรองนักเรียน วิทยาลัยเทคนิคชุมพรได้ค่าความ
สอดคล้องของข้อคำถามกับนิยามศัพท์ อยู่ระหว่าง
0.80-1.00

1.7) นำแบบสอบถามที่แก้ไขปรับปรุงแล้วไป
ทดลองใช้ กับผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ
การอาชีวศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน

1.8) นำแบบสอบถามที่รับคืนจากการทดลอง
ใช้มาตรวจให้คะแนนและนำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์หาค่า
ความเชื่อมั่น (Reliability) ด้วยสูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา

ของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) พบว่า
ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.95

1.9) จัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เพื่อใช้
ในการเก็บรวบรวมข้อมูลตัวอย่างในวิทยาลัยเทคนิคชุมพร

2) การพัฒนาแนวทางการบริหารจัดการระบบ
คัดกรองนักเรียน วิทยาลัยเทคนิคชุมพร

2.1) กำหนดประเด็นการสนทนากลุ่มเพื่อพัฒนา
แนวทางการบริหารจัดการระบบคัดกรองนักเรียนวิทยาลัย
เทคนิคชุมพร

2.2) ดำเนินการสนทนากลุ่มเพื่อพัฒนาแนว
ทางการจัดการระบบคัดกรองนักเรียน วิทยาลัยเทคนิค
ชุมพร ที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณา
ตรวจสอบความถูกต้อง และนำข้อเสนอแนะของอาจารย์
ที่ปรึกษามาปรับปรุงแก้ไข

3) การประเมินแนวทางการบริหารจัดการระบบ
คัดกรองนักเรียน วิทยาลัยเทคนิคชุมพร

3.1) ศึกษาเอกสารและการศึกษาที่เกี่ยวข้อง
เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้าง

3.2) สร้างแบบประเมิน สำหรับผู้บริหาร ครู
วิทยาลัยเทคนิคชุมพร โดยใช้ข้อมูลจากการค้นคว้าแนวคิด
ทฤษฎีต่าง ๆ จากเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

3.3) นำแบบประเมิน เครื่องมือที่ใช้ในการ
ศึกษาให้อาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อขอคำแนะนำพิจารณา
ตรวจสอบความถูกต้อง และนำข้อเสนอแนะไปปรับปรุง
แก้ไข

3.4) ปรับปรุง แก้ไข แบบประเมินตามข้อ
เสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา

3.5 วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล

1) การศึกษาความต้องการจำเป็นของการบริหาร
จัดการระบบคัดกรองนักเรียนวิทยาลัยเทคนิคชุมพร

1.1) ผู้ศึกษาได้นำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี ขอความอนุเคราะห์ไป
ยังผู้บริหาร วิทยาลัยเทคนิคชุมพร อำเภอเมือง จังหวัด
ชุมพร เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1.2) ผู้ศึกษาเก็บข้อมูลด้วยตนเอง โดยการนำ
แบบสอบถามให้กับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา
รวมทั้งหมด 60 คน

1.3) เก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถาม
2) การพัฒนาแนวทางการบริหารจัดการระบบ
คัดกรองนักเรียน วิทยาลัยเทคนิคชุมพร

2.1) ผู้วิจัยได้นำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี ขอความอนุเคราะห์ให้
ยังแหล่งผู้ให้ข้อมูลในการจัดประชุมสนทนากลุ่ม ทั้งหมด
จำนวน 5 คน เพื่อขอความร่วมมือในการจัดประชุม
สนทนากลุ่ม

2.2) ดำเนินการสนทนากลุ่มเพื่อพัฒนาแนวทางการ
บริหารจัดการระบบคัดกรองนักเรียน วิทยาลัยเทคนิค
ชุมพร

2.3) บันทึกผลการสนทนากลุ่ม และนำไปวิเคราะห์

3) การประเมินแนวทางการบริหารจัดการระบบ
คัดกรองนักเรียน วิทยาลัยเทคนิคชุมพร

3.1) ตรวจสอบความถูกต้อง และความสมบูรณ์
ของแบบสอบถามแต่ละฉบับ

3.2) นำข้อมูลจากแบบประเมินไปหาค่าทาง

สถิติ โดยใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และ
ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

4. ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง แนวทางการบริหารจัดการระบบคัดกรอง
นักเรียน วิทยาลัยเทคนิคชุมพร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ
การอาชีวศึกษา มีลักษณะเป็นการวิจัย และพัฒนา ผู้วิจัย
ได้ดำเนินการวิจัยเป็น 3 ระยะ ระยะที่ 1 การศึกษา
ความต้องการจำเป็นของการบริหารจัดการระบบคัดกรอง
นักเรียนวิทยาลัยเทคนิคชุมพร ระยะที่ 2 พัฒนาแนวทางการ
บริหารจัดการระบบคัดกรองนักเรียนวิทยาลัย
เทคนิคชุมพร และระยะที่ 3 ประเมินแนวทางการบริหาร
จัดการระบบคัดกรองนักเรียน วิทยาลัยเทคนิคชุมพร

4.1 ผลการศึกษาความต้องการจำเป็นของการบริหาร
จัดการระบบคัดกรองนักเรียน วิทยาลัยเทคนิคชุมพร
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

ตารางที่ 1 ความต้องการจำเป็นของการบริหารจัดการระบบคัดกรองนักเรียน วิทยาลัยเทคนิคชุมพร สังกัดสำนักงาน
คณะกรรมการการอาชีวศึกษา โดยภาพรวม

รายการ	D (ปัจจุบัน)	I (คาดหวัง)	PNI _{modified}	ลำดับ
1. ด้านปัจจัยนำเข้า				
1.1 มีการพัฒนานวัตกรรมที่ใช้ในการดำเนินงานคัดกรอง นักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ	3.68	4.67	0.27	1
1.2 ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามระบบคัดกรอง นักเรียน	3.57	4.47	0.25	2
1.3 คณะกรรมการดำเนินงานมีการประชุมเพื่อทวน ปรับปรุงแก้ไขแบบคัดกรองนักเรียน	3.68	4.57	0.24	3
2. ด้านกระบวนการ				
2.1 นำผลมาปรับปรุง พัฒนา การดำเนินงานคัดกรองนักเรียน	3.95	4.78	0.21	1
2.2 มีการส่งเสริมให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการคัดกรอง นักเรียน	3.85	4.63	0.20	2
2.3 ข้อมูลพฤติกรรมอย่างเพียงพอในการคัดกรองนักเรียน	4.00	4.72	0.18	3

ตารางที่ 1 ความต้องการจำเป็นของการบริหารจัดการระบบคัดกรองนักเรียน วิทยาลัยเทคนิคชุมพร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา โดยภาพรวม (ต่อ)

รายการ	D (ปัจจุบัน)	I (คาดหวัง)	PNI _{modified}	ลำดับ
3. ด้านผลผลิต				
3.1 นักเรียนได้รับการจัดกลุ่ม ได้แก่ กลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง และกลุ่มมีปัญหาอย่างเหมาะสม ตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด	4.12	4.70	0.16	1
รวม	3.84	4.65	0.16	-

จากตารางที่ 1 ผลการศึกษาความต้องการจำเป็นของการบริหารจัดการระบบคัดกรองนักเรียน วิทยาลัยเทคนิคชุมพร รายด้านมีค่าดัชนีการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นสูงสุด ด้านปัจจัยนำเข้าคือการพัฒนานวัตกรรมที่ใช้ในกระบวนการคัดกรองให้มีประสิทธิภาพ ด้านกระบวนการ คือ การนำผลจากการคัดกรองมาใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานและด้านผลผลิต คือนักเรียนได้รับการจัดกลุ่ม ได้แก่ กลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง และกลุ่มมีปัญหาอย่างเหมาะสมตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด

4.2 ผลการพัฒนาแนวทางการบริหารจัดการระบบคัดกรองนักเรียน วิทยาลัยเทคนิคชุมพร พบว่า

1) แนวทางการบริหารงานระบบคัดกรองนักเรียน ด้านปัจจัยนำเข้า (Input) ควรมีการส่งเสริมให้มีการพัฒนานวัตกรรม เทคโนโลยีที่ใช้ในการดำเนินงานคัดกรองนักเรียน อย่างเป็นระบบ และมีประสิทธิภาพ สามารถ

รายงานผลที่เป็นปัจจุบัน

2) แนวทางการบริหารงานระบบคัดกรองนักเรียน ด้านกระบวนการ (Process) ควรให้ผู้บริหารได้เข้าร่วมชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community: PLC) ของครูทุกครั้ง เพื่อรับทราบปัญหาและนำผลการคัดกรองนักเรียนมาปรับปรุง เพื่อพัฒนาการดำเนินงานคัดกรองนักเรียน

3) แนวทางการบริหารงานระบบคัดกรองนักเรียน ด้านผลผลิต (Output) ควรให้ครูที่ปรึกษาศึกษาเกณฑ์ในการคัดกรองนักเรียน และจัดกลุ่มผู้เรียนตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด มีการรายงานผลไปยังงานครูที่ปรึกษารวมทั้งขอคำแนะนำจากงานครูที่ปรึกษากรณีไม่สามารถจัดกลุ่มนักเรียนได้

4.3 ผลการประเมินแนวทางการบริหารจัดการระบบคัดกรองนักเรียน วิทยาลัยเทคนิคชุมพร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

ตารางที่ 2 ผลการประเมินแนวทางการบริหารจัดการระบบคัดกรองนักเรียน วิทยาลัยเทคนิคชุมพร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา โดยภาพรวม

รายการ	ระดับความเหมาะสม			ระดับความเป็นไปได้		
	ค่าเฉลี่ย	S.D.	แปลผล	ค่าเฉลี่ย	S.D.	แปลผล
1. ด้านปัจจัยนำเข้า	4.73	.48	มากที่สุด	4.20	.57	มาก
2. ด้านกระบวนการ	4.35	.70	มาก	4.17	.75	มาก
3. ด้านผลผลิต	4.40	.72	มาก	4.40	.72	มาก
รวม	4.48	.63	มาก	4.26	.68	มาก

จากตารางที่ 2 ผลการประเมินแนวทางการบริหารจัดการระบบคัดกรองนักเรียน พบว่าระดับความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการบริหารจัดการระบบคัดกรองนักเรียน วิทยาลัยเทคนิคชุมพร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก

5. สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผล

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลการพัฒนาแนวทางการบริหารจัดการระบบคัดกรองนักเรียนวิทยาลัยเทคนิคชุมพร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา สรุปผลได้ดังนี้

1) ผลการศึกษาความต้องการจำเป็นของการบริหารจัดการระบบคัดกรองนักเรียนวิทยาลัยเทคนิคชุมพร พบว่าสามารถจัดลำดับความต้องการจำเป็นสูงสุดรายด้าน ดังนี้

1.1) ด้านปัจจัยนำเข้ามีการพัฒนานวัตกรรมที่ใช้ในการดำเนินงานคัดกรองนักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ

1.2) ด้านกระบวนการมีการนำผลการคัดกรองนักเรียนมาใช้ปรับปรุงและพัฒนาระบบ

1.3) ด้านผลผลิต นักเรียนได้รับการจัดกลุ่มได้แก่ กลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง และกลุ่มมีปัญหาอย่างเหมาะสมตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด

2) ผลการพัฒนาแนวทางการบริหารจัดการระบบคัดกรองนักเรียน วิทยาลัยเทคนิคชุมพร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา สามารถสรุปได้ดังนี้

2.1) แนวทางการบริหารจัดการระบบคัดกรองนักเรียนในด้านปัจจัยนำเข้า (Input) ควรมุ่งเน้นการพัฒนานวัตกรรมและเทคโนโลยีในการคัดกรองนักเรียน เพื่อให้รายงานผลได้อย่างทันสมัยและมีประสิทธิภาพ

2.2) แนวทางการบริหารจัดการระบบคัดกรองนักเรียนในด้านกระบวนการ (Process) ควรให้ผู้บริหารได้เข้าร่วมชมุขนักเรียนทางวิชาชีพของครูทุกครั้ง เพื่อรับทราบปัญหา และนำผลการคัดกรองนักเรียนมาปรับปรุงเพื่อพัฒนาการดำเนินงาน

2.3) แนวทางการบริหารจัดการระบบคัดกรอง

นักเรียนในด้านผลผลิต (Output) ควรให้ครูที่ปรึกษาศึกษาเกณฑ์ในการคัดกรองนักเรียน และจัดกลุ่มผู้เรียนตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด มีการรายงานผลไปยังงานครูที่ปรึกษา รวมทั้งขอคำแนะนำจากงานครูที่ปรึกษากรณีไม่สามารถจัดกลุ่มนักเรียนได้

3) ผลการประเมินแนวทางการบริหารจัดการระบบคัดกรองนักเรียน วิทยาลัยเทคนิคชุมพร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ระดับความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของแนวทางการบริหารจัดการระบบคัดกรองนักเรียน วิทยาลัยเทคนิคชุมพร พบว่าระดับความเหมาะสมและความเป็นไปได้โดยรวมอยู่ในระดับมาก

5.2 อภิปรายผล

1) ผลการศึกษาความต้องการจำเป็นสูงสุดของการบริหารจัดการระบบคัดกรองนักเรียนวิทยาลัยเทคนิคชุมพรในแต่ละด้านดังนี้ ด้านปัจจัยนำเข้ามีการพัฒนานวัตกรรมที่ใช้ในการดำเนินงานคัดกรองนักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ ด้านกระบวนการมีการนำผลการคัดกรองนักเรียนมาใช้ปรับปรุงและพัฒนาระบบ ด้านผลผลิตนักเรียนได้รับการจัดกลุ่ม ได้แก่ กลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง และกลุ่มมีปัญหาอย่างเหมาะสม ตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด จะเห็นได้ว่าความต้องการจำเป็นแต่ละด้านสามารถนำประเด็นต่าง ๆ ไปสู่การพัฒนาแนวทางการบริหารจัดการระบบคัดกรองนักเรียนให้มีประสิทธิภาพ

2) ผลการพัฒนาแนวทางการบริหารจัดการระบบคัดกรองนักเรียน วิทยาลัยเทคนิคชุมพร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในแต่ละด้านดังนี้

2.1) ด้านปัจจัยนำเข้า (Input) ควรมุ่งเน้นการพัฒนานวัตกรรม และเทคโนโลยีในการคัดกรองนักเรียน ซึ่งนวัตกรรมจะเป็นการนำแนวความคิดใหม่ หรือการใช้ประโยชน์จากสิ่งที่มีอยู่มาใช้ในรูปแบบใหม่ สอดคล้องกับแนวคิดของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา [8] กล่าวว่า นวัตกรรมเป็นกระบวนการที่เกิดจากการนำความรู้ ความคิดสร้างสรรค์มาผนวกกับความสามารถในการบริหารจัดการทำให้เกิดประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และคุณภาพการปฏิบัติงานของหน่วยงาน อีกทั้งเพื่อให้รายงานผลได้อย่างทันสมัยและมีประสิทธิภาพการนำเทคโนโลยีมาใช้

จะทำให้การดำเนินงานมีความรวดเร็ว และทันสมัยมากขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของสุธาดา และเอกชาติ [9] ได้ศึกษาเรื่อง การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น กล่าวว่าการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้เกิดความรวดเร็วทันต่อสถานการณ์ จำเป็นต้องอาศัยการผสมผสานเทคโนโลยีเข้ามาช่วยในกระบวนการดังกล่าว และการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการจัดการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ถือเป็นปัจจัยสำคัญที่จะช่วยส่งเสริมประสิทธิภาพการทำงานของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้ดียิ่งขึ้น

2.2) ด้านกระบวนการ (Process) ควรให้ผู้บริหารได้เข้าร่วมชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูทุกครั้ง เพื่อรับทราบปัญหา และนำผลการคัดกรองนักเรียนมาปรับปรุง เพื่อพัฒนาการดำเนินงาน การที่ผู้บริหารเข้าร่วมชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูทุกครั้ง เป็นแนวทางที่ช่วยให้ผู้บริหารได้รับข้อมูลที่สำคัญเกี่ยวกับปัญหาที่เกิดขึ้นในการคัดกรองนักเรียน รวมถึงสามารถเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขและพัฒนาการดำเนินงานได้ทันทั่วทั้ง สอดคล้องกับแนวคิดของรุ่งชัชดาพร [10] กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษายุค 4.0 จะต้องใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ซึ่งเป็นการรวมตัว รวมใจ รวมพลัง ร่วมมือกันของครู ผู้บริหาร และนักการศึกษา ในโรงเรียน เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นสำคัญ สอดคล้องกับงานวิจัยของปาริชาติ และคณะ [11] ได้ศึกษาเรื่องแนวทางการบริหารสถานศึกษา โดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 พบว่า สภาพการบริหารสถานศึกษาโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายได้ พบว่า อยู่ในระดับมากทั้ง 4 ด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการบริหารทั่วไป

2.3) ด้านผลผลิต (Output) ครูที่ปรึกษาควรศึกษาเกณฑ์ในการคัดกรองนักเรียน และจัดกลุ่มผู้เรียนตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด มีการรายงานผลไปยังงานครูที่ปรึกษา รวมทั้งขอคำแนะนำจากงานครูที่ปรึกษากรณีไม่สามารถจัดกลุ่มนักเรียนได้ ซึ่งการที่ครูที่ปรึกษา

ปฏิบัติตามเกณฑ์อย่างเป็นระบบและมีมาตรฐาน ช่วยลดความผิดพลาด และติดตามผลได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของนันทพันธ์ [12] ได้ศึกษาเรื่องระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน กล่าวว่าการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีครูประจำชั้น ครูที่ปรึกษาคือบุคลากรหลักในการดำเนินงาน ซึ่งการคัดกรองนักเรียน เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งหมดที่ได้จากการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล แล้วนำผลที่ได้มาจำแนกตามเกณฑ์การคัดกรองที่สถานศึกษาได้จัดทำขึ้น โดยสถานศึกษาควรมีการประชุมครู กำหนดเกณฑ์การคัดกรอง เพื่อจัดกลุ่มนักเรียนร่วมกัน ให้เป็นที่ยอมรับของครูในสถานศึกษา และสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริง เมื่อครูได้จัดกลุ่มแล้วจะต้องสรุปการคัดกรองนักเรียนบันทึกลงในแบบสรุปเพื่อดำเนินการในส่วนเกี่ยวข้อง

3) การประเมินแนวทางการบริหารจัดการระบบคัดกรองนักเรียน วิทยาลัยเทคนิคชุมพร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ระดับความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของแนวทางการบริหารจัดการระบบคัดกรองนักเรียน วิทยาลัยเทคนิคชุมพร พบว่า ระดับความเหมาะสมและความเป็นไปได้โดยรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องจากการพัฒนาแนวทางมีกระบวนการดำเนินการตามขั้นตอน มีการศึกษาค้นคว้าจากแนวคิด ทฤษฎี รวมทั้งงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาวิเคราะห์ ร่วมกับการศึกษาสภาพการบริหารจัดการเพื่อศึกษาความต้องการจำเป็น และได้ในแต่ละประเด็นเสนอผู้เกี่ยวข้องที่มีประสบการณ์เพื่อให้ข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะในการพัฒนาแนวทาง จึงส่งผลให้เหมาะสม และความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของชนวิฑูรย์ และคณะ [13] ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาแบบการบริหารจัดการระบบคัดกรองนักเรียน โรงเรียนในเครือข่ายนาสาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 โดยผลประเมินความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของรูปแบบพบว่าโดยรวมอยู่ในระดับมาก

5.3 ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยเรื่อง แนวทางการบริหารจัดการระบบคัดกรองนักเรียน วิทยาลัยเทคนิคชุมพร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ผู้วิจัยสามารถ

นำผลการวิจัยไปปรับประยุกต์ใช้ และสรุปเป็นข้อเสนอแนะได้ดังนี้

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1) ในการนำแนวทางไปใช้ควรมีการศึกษาแนวทางการบริหารจัดการระบบคัดกรองนักเรียน วิทยาลัยเทคนิคชุมพร ให้เข้าใจในทุกขั้นตอนอย่างละเอียด ชัดเจน เพื่อให้เกิดสัมฤทธิ์ผลอย่างแท้จริง

2) ในการนำแนวทางไปใช้ควรมีการเลือกให้เหมาะสมกับแต่ละสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1) ควรมีการศึกษาวิจัยเชิงลึกเกี่ยวกับการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาผู้เรียนในแต่ละกลุ่มของวิทยาลัยในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เพื่อให้สามารถวางแผนการดูแลช่วยเหลือที่สอดคล้องกับบริบทของผู้เรียนแต่ละกลุ่มได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2) ควรมีการสำรวจความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษา และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องของวิทยาลัย ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เพื่อให้ครอบคลุมทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องกับระบบการคัดกรองนักเรียนอย่างรอบด้าน

เอกสารอ้างอิง

- [1] ศุภวรรณ คงสุวรรณ. (2563). [ออนไลน์]. We are Youngster. [สืบค้นเมื่อวันที่ 5 สิงหาคม 2567]. จาก <https://www.the101.world/we-are-youngster/>.
- [2] สำนักข่าวสร้างสุข. (2565). [ออนไลน์]. ส่องพฤติกรรมเด็กและเยาวชนไทยในยุคโควิด-19 และครอบครัวเลี้ยงลูกเชิงบวก หยดวงจรอบายมุข. [สืบค้นเมื่อวันที่ 5 สิงหาคม 2567]. จาก <https://www.thaihealth.or.th/ส่องพฤติกรรมเด็กและเขา>.
- [3] กระทรวงศึกษาธิการ. (2566). [ออนไลน์]. นโยบายและจุดเน้นของกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567. [สืบค้นเมื่อวันที่ 5 สิงหาคม 2567]. จาก <https://www.moe.go.th/360policy-and-focus-moe-fiscal-year-2024/>.
- [4] กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา สพป.สระบุรี เขต 2. (2559). [ออนไลน์]. ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ความหมาย ความสำคัญ และคุณค่า. [สืบค้นเมื่อวันที่ 5 สิงหาคม 2567]. จาก http://www.esbuy.net/files_school/00000883/document/00000883_0_20160223-184625.pdf.
- [5] วิทยาลัยเทคนิคชุมพร. (2566). [ออนไลน์]. รายงานการประเมินคุณภาพภายในโดยสถานศึกษา ปีการศึกษา 2566. [สืบค้นเมื่อวันที่ 5 สิงหาคม 2567]. จาก <https://www.cptc.ac.th/รายงานการประเมินคุณภาพ-2/>.
- [6] บุญชม ศรีสะอาด. (2560). การวิจัยเบื้องต้น (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.
- [7] สมนึก ภัททิยธนี. (2565). การวัดผลการศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 13). กภาพสินธุ์: ประสานการพิมพ์.
- [8] สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2567). [ออนไลน์]. การพัฒนานวัตกรรมกระบวนการน่านโยบายสู่การปฏิบัติ. [สืบค้นเมื่อวันที่ 5 สิงหาคม 2567]. จาก <http://backoffice.onec.go.th/uploads/Book/2100-file.pdf>.
- [9] สุธาดา สิงหาโน, และเอกชาตรี สุขเสน. (2568). การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น. Education Journal, 8(1), 234-244.
- [10] รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ. (2564). ผู้บริหารสถานศึกษา ยุค 4.0 กับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC). วารสารบริหารการศึกษาบัวบานจิต, 21(1), 17-24.
- [11] ปาริชาติ ช่างแก้ว, สาธิต ทรัพย์รวงทอง, และฐิตินันท์ ดั่งสุวรรณ. (2563). แนวทางการบริหารสถานศึกษา โดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์เขต 3. วารสารการบริหารนิตบุคคล และนวัตกรรมท้องถิ่น, 6(5), 335-345.
- [12] นัญพันธ์ ดิศเจริญ. (2565). ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน. Journal of Modern Learning Development, 7(3), 321-335.

- [13] ชนม์พิชา กิตติญาณกุล, ญาณิศา บุญจิตร, และ
บรรจงเจริญสุข. (2565). การพัฒนารูปแบบ
การบริหารจัดการระบบคัดกรองนักเรียน โรงเรียน
ในเครือonasar สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3. การค้นคว้าอิสระ
ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี, สุราษฎร์ธานี.

ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกระบี่

The Relationship between Ethical Leadership and Student Care Support System Operation in Schools under Krabi Provincial Administrative Organization

สรณ์กฤตจันทร์ บังเศียร¹ และทิพมาศ เสวตวรโชติ²

Sornkristchan Bangsian¹ and Thippamas Sawatworachot²

1,2 สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬารามราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาโคตรราช
จังหวัดนครศรีธรรมราช 80000

The Department of Educational Administration, Faculty of Education, Mahamakut Buddhist University,
Srithammarat Campus, Nakhon Si Thammarat 80000

1 Corresponding Author: E-mail: tan.ss258@gmail.com

Received: 29 Apr. 2025; Revised: 29 May 2025; Accepted: 29 May 2025

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกระบี่ 2) ศึกษาระดับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกระบี่ 3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกระบี่ 4) ศึกษาค้นคว้าตัวแปรภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมที่ใช้ในการพยากรณ์การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกระบี่ เป็นการศึกษาวิจัยเชิงปริมาณ ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล กลุ่มตัวอย่างคือ ครู สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกระบี่ ปีการศึกษา 2567 จำนวน 265 คน โดยการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นตามขนาดสถานศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกระบี่ ในภาพรวมทุกด้าน อยู่ในระดับมากที่สุด 2) ระดับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกระบี่ ในภาพรวมทุกด้าน อยู่ในระดับมากที่สุด 3) ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกระบี่ โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กันเชิงบวกในระดับสูงมากอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 4) โดยสมการพยากรณ์ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดกระบี่ ในรูปแบบ

คะแนนดิบ มีดังนี้ $\hat{Y} = 4.988 + 0.176(X_5) + 0.110(X_3) + 0.109(X_4) + 0.080(X_1) + 0.008(X_2)$ ในรูปแบบคะแนน
มาตรฐาน มีดังนี้ $\hat{Z} = 0.220(X_5) + 0.155(X_4) + 0.141(X_3) + 0.138(X_1) + 0.011(X_2)$

คำสำคัญ: ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ผู้นำเชิงจริยธรรม ผู้บริหารสถานศึกษา

Abstract

The research aimed to: 1) investigate the level of ethical leadership among school administrators under the jurisdiction of local administrative organizations in Krabi Province, 2) examine the level of operation of the student care and support system in schools under the jurisdiction of local administrative organizations in Krabi Province, 3) study the relationship between ethical leadership and the operation of the student care and support system in these schools, and 4) identify the ethical leadership variables that can predict the operation of the student care and support system of these schools. This research employed a quantitative approach using a questionnaire as the data collection instrument. The sample consisted of 265 teachers selected through stratified random sampling based on the size of the educational institutions in the academic year 2567 BE. A questionnaire was used to collect data analyzed by research statistics, i.e., frequency, percentage, mean, standard deviation, Pearson's correlation, and stepwise multiple regression analysis. Research findings revealed that 1) the overall level of ethical leadership among school administrators under the jurisdiction of local administrative organizations in Krabi Province was at the highest. 2) The overall level of the operation of the student care and support system in these schools was also at the highest. 3) There was a high positive correlation at statistically significant level 0.01 between ethical leadership and the operation of the student care and support system. Finally, 4) the predictive equation for the operation of the student care and support system based on raw scores was $\hat{Y} = 4.988 + 0.176(X_5) + 0.110(X_3) + 0.109(X_4) + 0.080(X_1) + 0.008(X_2)$. The standardized prediction equation was $\hat{Z} = 0.220(X_5) + 0.155(X_4) + 0.141(X_3) + 0.138(X_1) + 0.011(X_2)$.

Keywords: Student Support System, Ethical Leadership, School Administrators

1. บทนำ

ปัจจุบันโลกกำลังเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และเศรษฐกิจอย่างรวดเร็ว ส่งผลให้วิถีชีวิตของมนุษย์ต้องปรับตัวตามสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลง สังคมต้องการบุคคลที่มีทักษะในการปรับตัวและดำรงชีวิตได้อย่างเหมาะสม ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญต่อการพัฒนากำลังคนในยุคใหม่ [1] ประเทศไทยให้ความสำคัญกับการศึกษาในฐานะเครื่องมือในการพัฒนาคุณภาพมนุษย์ ลดความเหลื่อมล้ำ และส่งเสริมความเสมอภาคทางการศึกษา โดยเน้นการเตรียมนักเรียนให้มีทักษะที่จำเป็นสำหรับอนาคต [2] การพัฒนาระบบการศึกษาควรมุ่งเน้นการยกระดับสมรรถนะครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อให้สามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพและสอดคล้องกับการ

เปลี่ยนแปลงทางสังคม การศึกษาจึงถือเป็นกุญแจสำคัญในการพัฒนาทุนมนุษย์เพื่อความมั่นคงและยั่งยืนของประเทศ [3]

สถานศึกษามีบทบาทสำคัญในการพัฒนานักเรียนทั้งด้านความรู้ ทักษะชีวิต คุณธรรม และบุคลิกภาพทางสังคม เพื่อเตรียมพร้อมให้สามารถดำรงชีวิตและเผชิญการเปลี่ยนแปลงในสังคมยุคใหม่ได้อย่างมีคุณภาพ [4] การบริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษาจึงมีบทบาทสำคัญในการยกระดับคุณภาพการศึกษา โดยผู้บริหารต้องมีคุณสมบัติ เช่น วิสัยทัศน์ ความคิดสร้างสรรค์ และการสร้างแรงจูงใจให้กับครูและบุคลากร ภาวะผู้นำที่ดีของผู้บริหารส่งผลต่อความพึงพอใจและคุณภาพชีวิตการทำงานของครู ซึ่งนำไปสู่ประสิทธิภาพในการจัดการศึกษา [5]

แนวคิดภาวะผู้นำมุ่งเน้นการสนับสนุนและสร้างความร่วมมือมากกว่าการควบคุมแบบเดิม โดยเน้นการเสริมสร้างศักยภาพของผู้ตามและการพัฒนาคุณภาพชีวิตการทำงาน ซึ่งเป็นกลยุทธ์สำคัญในการยกระดับคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา [6]

ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมเป็นแนวคิดที่เหมาะสมกับสังคมปัจจุบัน โดยเน้นการทำงานเป็นทีม การพัฒนาผู้ตามและการดำเนินชีวิตอย่างมีจริยธรรม ผู้นำเชิงจริยธรรมจะสนับสนุนและมอบอำนาจให้ผู้ตามพัฒนาศักยภาพของตนเองได้อย่างเต็มที่ ขณะเดียวกัน ประเทศไทยกำลังเผชิญปัญหาเด็กและเยาวชนที่ได้รับอิทธิพลจากเทคโนโลยีและสังคม จนเกิดปัญหาพฤติกรรมและการเรียนรู้ [7] ในบริบทของสถานศึกษา ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนจึงมีบทบาทสำคัญในการพัฒนานักเรียนทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา และคุณธรรม โดยต้องอาศัยความร่วมมือจากครู ผู้บริหาร ผู้ปกครอง และชุมชน [8] นโยบายการศึกษาตามรัฐธรรมนูญและพระราชบัญญัติการศึกษา มุ่งลดความเหลื่อมล้ำและพัฒนานักเรียนอย่างรอบด้าน รวมถึงการคุ้มครองสิทธิและความปลอดภัยของนักเรียน โดยปีงบประมาณ 2565 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนดให้เป็น "ปีแห่งการดูแลช่วยเหลือและคุ้มครองนักเรียน" เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตและการศึกษาอย่างเป็นระบบ แม้ยังต้องเผชิญปัญหาด้านคุณธรรมจริยธรรมและยาเสพติดที่ต้องเร่งแก้ไข [9] การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกระบี่ มีความสำคัญต่อการพัฒนาระบบการศึกษาอย่างเป็นรูปธรรม โดยภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมช่วยเสริมสร้างแรงจูงใจ ความร่วมมือและการดูแลนักเรียนอย่างรอบด้าน ท่ามกลางบริบทความหลากหลายทางวัฒนธรรมของจังหวัดกระบี่ ผู้นำที่ยึดถือคุณธรรมมีบทบาทสำคัญในการประสานความร่วมมือกับครู ชุมชน และท้องถิ่น เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตนักเรียน งานวิจัยนี้จึงเป็นแนวทางส่งเสริมการบริหารที่เน้นคุณธรรมและพัฒนาคุณภาพการศึกษาในระดับท้องถิ่นและระดับประเทศ

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหาร

สถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกระบี่

2.2 เพื่อศึกษาระดับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกระบี่

2.3 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกระบี่

2.4 เพื่อศึกษาตัวแปรภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมที่ใช้ในการพยากรณ์การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกระบี่

3. สมมติฐานการวิจัย

3.1 ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกระบี่

3.2 ตัวแปรภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมอย่างน้อย 1 ด้านสามารถพยากรณ์การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกระบี่

4. วิธีการดำเนินการวิจัย

4.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1) ประชากร ได้แก่ ครู สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกระบี่ ปีการศึกษา 2567 ประกอบด้วย 21 โรงเรียน จำนวน 829 คน

2) กลุ่มตัวอย่างคือครูสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกระบี่ ปีการศึกษา 2567 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง 265 คน โดยอ้างอิงจากตารางของเครซีและมอร์แกน [10] ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิอย่างเป็นสัดส่วนตามขนาดโรงเรียน และสุ่มอย่างง่าย

4.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) ตอนที่ 2 ความคิดเห็นที่มีต่อระดับภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกระบี่ จำนวน 31 ข้อ เป็นมาตราส่วนประมาณค่า

(Rating Scale) 5 ระดับ และตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกระบี่ จำนวน 25 ข้อ เป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

4.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามโดยศึกษาแนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จากนั้นจัดทำแบบสอบถาม ปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา และส่งให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ด้วยวิธีวิเคราะห์ค่า IOC เลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไปโดยค่า IOC ทั้งฉบับอยู่ที่ 1.00 หลังปรับแก้ไขแล้ว จึงนำไปทดลองใช้กับครูที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง 30 คน แล้ววิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นด้วยค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha) ได้ค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือทั้งฉบับอยู่ที่ 0.98 แสดงว่ามีความเชื่อถือได้ในระดับสูง

4.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยขอหนังสืออนุญาตจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย เพื่อเก็บข้อมูลจากครูในโรงเรียน 21 แห่งในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกระบี่ โดยส่งแบบสอบถามผ่านระบบออนไลน์

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับระดับภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกระบี่

ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
ด้านความยุติธรรม	4.54	.31	มากที่สุด
ด้านความไว้วางใจ	4.49	.24	มาก
ด้านการให้ความเคารพ	4.54	.23	มากที่สุด
ด้านความซื่อสัตย์	4.55	.26	มากที่สุด
ด้านความรับผิดชอบ	4.57	.22	มากที่สุด
รวม	4.54	.16	มากที่สุด

จากตารางที่ 1 ผลการศึกษาเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกระบี่ ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ

(Google Form) ได้รับแบบสอบถามคืนครบ 265 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 จากนั้นตรวจสอบความสมบูรณ์และดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล

4.5 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

การวิเคราะห์ข้อมูลดำเนินการด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปโดยวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ความถี่และร้อยละ การวิเคราะห์ระดับภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมและระดับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) พร้อมแปลผลตามเกณฑ์ที่กำหนด การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson Correlation Coefficient) การพยากรณ์ตัวแปรดำเนินการด้วยการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) โดยใช้ทั้งวิธี Enter Regression และ Stepwise Method เพื่อนำเสนอสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐาน

5. ผลการวิจัย

5.1 ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกระบี่

ด้านความรับผิดชอบ รองลงมาคือ ด้านความซื่อสัตย์ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การด้านความไว้วางใจ

5.2 การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกระบี่

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เกี่ยวกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน
สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกระบี่

การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	4.51	.32	มากที่สุด
ด้านการคัดกรองนักเรียน	4.47	.29	มาก
ด้านการส่งเสริมและพัฒนา	4.46	.26	มาก
ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา	4.54	.27	มากที่สุด
ด้านการส่งต่อนักเรียน	4.58	.26	มากที่สุด
รวม	4.51	.18	มากที่สุด

จากตารางที่ 2 ผลการศึกษาเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกระบี่ ในภาพรวมทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากสูงสุดไปต่ำสุด พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการส่งต่อนักเรียน รองลงมา คือ ด้านการป้องกัน

และแก้ไขปัญหา ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการคัดกรองนักเรียน และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการส่งเสริมและพัฒนา ตามลำดับ

5.3 ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน
สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกระบี่

ตารางที่ 3 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สันระหว่างภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือ
นักเรียน สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกระบี่

ตัวแปร	Y_1	Y_2	Y_3	Y_4	Y_5	โดยรวม
X_1	.614**	.616**	.510**	.610**	.692**	.635**
X_2	.723**	.685**	.652**	.718**	.703**	.706**
X_3	.687**	.704**	.659**	.697**	.712**	.721**
X_4	.659**	.692**	.701**	.724**	.781**	.764**
X_5	.759**	.724**	.711**	.680**	.736**	.685**
โดยรวม	.748**	.746**	.782**	.763**	.741**	.872**

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05, ** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 3 พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกระบี่ โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กันเชิงบวกในระดับสูงมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r_{xy} = .872$) ด้านที่มีความสัมพันธ์กันสูงสุด คือ ด้านความรับผิดชอบ (X_5) กับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน (Y_{tot}) มีความ

สัมพันธ์กันเชิงบวกในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r = .782$) ส่วนด้านที่มีความสัมพันธ์กันต่ำที่สุดคือ ด้านความยุติธรรม (X_1) กับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน (Y_{tot}) มีความสัมพันธ์กันเชิงบวกในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r = .635$)

5.4 วิเคราะห์ตัวแปรพยากรณ์ระดับความคิดเห็น
เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของ
ผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือ
นักเรียนในโรงเรียน สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

จังหวัดกระบี่

1) วิธีการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบปกติ (Enter
Multiple Regression Analysis)

ตารางที่ 4 การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบปกติ (Enter Multiple Regression Analysis) ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรม
ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนสังกัดองค์กร
ปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกระบี่

ตัวแปรต้น	b	S.E.	β	t	Sig.
(Constant) (a)	4.988	0.315		15.843	0.000**
ความยุติธรรม (X_1)	0.080	0.040	0.138	2.016	0.045*
ความไว้วางใจ (X_2)	0.008	0.068	0.011	0.122	0.903
การให้ความเคารพ (X_3)	0.110	0.069	0.141	1.584	0.114
ความซื่อสัตย์ (X_4)	0.109	0.048	0.155	2.263	0.025*
ความรับผิดชอบ (X_5)	0.176	0.055	0.220	3.210	0.002**

$R = 0.281$, $R^2 = 0.079$ Adjusted $R^2 = 0.060$, $SEE_{est} = .175$, $F = 4.168$, Sig. of $F = 0.001$ **

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05, ** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 4 พบว่า ตัวแปรพยากรณ์ภาวะผู้นำเชิง
จริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 5 ด้าน
ซึ่งประกอบด้วย ความยุติธรรม (X_1) ความไว้วางใจ (X_2) การ
ให้ความเคารพ (X_3) ความซื่อสัตย์ (X_4) และความรับผิดชอบ
(X_5) สามารถร่วมกันพยากรณ์การดำเนินงานระบบดูแล
ช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครอง
ส่วนท้องถิ่น จังหวัดกระบี่ คิดเป็นร้อยละ 7.90 ($R^2 = 0.079$)

สามารถเขียนสมการพยากรณ์การดำเนินงานระบบดูแล
ช่วยเหลือนักเรียน ในรูปแบบคะแนนดิบ มีดังนี้ $\hat{Y} = 4.988 +$
 $0.176(X_5) + 0.110(X_3) + 0.109(X_4) + 0.080(X_1) +$
 $0.008(X_2)$ ในรูปแบบคะแนนมาตรฐาน มีดังนี้ $\hat{Z} = 0.220(X_5)$
 $+ 0.155(X_4) + 0.141(X_3) + 0.138(X_1) + 0.011(X_2)$

2) วิธีการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise
Multiple Regression Analysis)

ตารางที่ 5 การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) ภาวะผู้นำ
เชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน
สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกระบี่

ตัวแปรต้น	B	Std. Error	β	t	Sig.
ค่าคงที่ (Constant)	4.966	0.241		20.571	0.000**
ความรับผิดชอบ (X_5)	0.189	0.054	0.236	3.479	0.001**
ความยุติธรรม (X_1)	0.090	0.039	0.157	2.312	0.022*

$R = 0.225$, $R^2 = 0.051$, Adjusted $R^2 = 0.043$, $S.E._{EST} = 0.177$, $F = 6.565$, Sig. = 0.0002

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05, ** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) ของภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกระบี่ พบว่า มีตัวแปรภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา คือ ความรับผิดชอบ และความยุติธรรม สามารถอธิบายการผันแปรการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกระบี่ ได้ร้อยละ 5.1 สามารถสร้างสมการถดถอยได้ดังนี้ในรูปแบบคะแนนดิบ มีดังนี้ $\hat{Y} = 4.966 + 0.189(X_5) + 0.090(X_1)$ ในรูปแบบคะแนนมาตรฐาน มีดังนี้ $\hat{Z} = 0.236(X_5) + 0.157(X_1)$

6. สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

6.1 สรุปผลและอภิปรายผล

1) ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกระบี่ อยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีด้านความรับผิดชอบเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือความซื่อสัตย์ การให้ความเคารพความยุติธรรม และความไว้วางใจตามลำดับ ด้านความรับผิดชอบมีคะแนนสูงสุด สะท้อนถึงการตระหนักในบทบาทหน้าที่ความกล้ายึดมั่นในคุณค่าที่ถูกต้อง และการรับผิดชอบต่อผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น ทั้งนี้สอดคล้องกับแนวคิดอับดุลฮาเร็ม [11] ที่กล่าวว่าความรับผิดชอบเป็นองค์ประกอบสำคัญของภาวะผู้นำเชิงจริยธรรม ด้านความซื่อสัตย์ อยู่ในระดับมากที่สุด ผู้บริหารมีความโปร่งใส ซื่อตรง และยึดถือประโยชน์ส่วนรวม สอดคล้องกับแนวคิดอิงสราญ [12] ที่กล่าวว่าความซื่อสัตย์ส่งเสริมความไว้วางใจในองค์กร ด้านการให้ความเคารพ ผู้บริหารแสดงพฤติกรรมให้เกียรติผู้อื่น รับฟังความคิดเห็น และสร้างบรรยากาศการทำงานที่ดี ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Brown & Trevino [13] ด้านความไว้วางใจ แม้อยู่ในระดับมาก แต่ยังมีโอกาสพัฒนาเพิ่มเติม โดยผู้บริหารมีความจริงใจ โปร่งใส และยุติธรรมในการตัดสินใจ เสริมสร้างความเชื่อมั่นในกลุ่มครูบุคลากร และผู้ปกครอง ตามแนวคิดของชัชวาล และวิชิต [14] ที่เห็นว่าผู้บริหารที่มีจริยธรรมสูงจะสร้างความเชื่อมั่นแรงจูงใจ และบรรยากาศที่ดีในโรงเรียน อันนำไปสู่ความ

สำเร็จในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ

2) การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดกระบี่อยู่ในระดับมากที่สุดโดยมีรายละเอียดดังนี้ด้านการส่งต่อนักเรียนมีค่าเฉลี่ยสูงสุดแสดงถึงการวางระบบประสานงานกับหน่วยงานภายนอกอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับแนวคิดปรมารณ และพิมลพรรณ [15] ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาอยู่ในระดับมากที่สุดโดยเน้นการเฝ้าระวังการให้คำปรึกษาและกิจกรรมเสริมสร้างพฤติกรรมเชิงบวกตามแนวคิดสุชาสินี และคณะ [16] ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลมีการเก็บข้อมูลเชิงลึกอย่างเป็นระบบช่วยให้สามารถพัฒนาศักยภาพนักเรียนได้ตรงจุด สอดคล้องกับภัทรราตรี และธีรภัทร์ [17] ด้านการคัดกรองนักเรียนมีระบบที่ครอบคลุมและต่อเนื่องช่วยระบุปัญหาและวางแผนช่วยเหลือเฉพาะรายได้อย่างแม่นยำ ตามแนวคิดสกุรัตน์ และคณะ [18] ด้านการส่งเสริมและพัฒนาโรงเรียนเน้นการพัฒนาทั้งด้านวิชาการทักษะชีวิตและภาวะผู้นำโดยใช้กระบวนการเรียนรู้ที่สร้างสรรค์และเปิดโอกาสให้นักเรียนได้พัฒนาตนเองอย่างรอบด้าน สอดคล้องกับภัทรารณ และคณะ [19] ดังนั้นโรงเรียนในจังหวัดกระบี่มีการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างครบถ้วนเป็นระบบและมีประสิทธิภาพสูงอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วนเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตและศักยภาพของนักเรียน

3) ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกระบี่ อยู่ในระดับสูงมาก โดยเฉพาะด้านความรับผิดชอบของผู้บริหารมีความสัมพันธ์สูงที่สุดกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ความรับผิดชอบของผู้บริหารสะท้อนถึงการกำกับ ติดตาม และส่งเสริมการทำงานของครูและบุคลากรในการดูแลนักเรียนอย่างเป็นระบบ ส่งผลต่อประสิทธิภาพของการดูแลนักเรียนและสร้างความไว้วางใจในทีมงาน สอดคล้องกับแนวคิดของภาณุวัฒน์ [20] ที่เน้นว่าความรับผิดชอบของผู้นำเชิงจริยธรรมเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนงานอย่างมีประสิทธิภาพและต่อเนื่อง และสอดคล้องกับแนวทางของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

[21] ซึ่งเน้นว่า ความรับผิดชอบเป็นหัวใจของภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมที่ช่วยให้ผู้บริหารสามารถส่งเสริมระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ

4) จากการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณพบว่าภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ ความยุติธรรม ความไว้วางใจ การให้ความเคารพ ความซื่อสัตย์ และความรับผิดชอบสามารถพยากรณ์การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างมีนัยสำคัญ โดยสามารถอธิบายความแปรปรวนได้ร้อยละ 7.9 ($R^2 = 0.079$) เมื่อวิเคราะห์แบบขั้นตอน (Stepwise) พบว่า ด้านความรับผิดชอบ และด้านความยุติธรรม เป็นตัวแปรสำคัญที่สุด สามารถอธิบายความแปรปรวนได้ร้อยละ 5.1 โดยความรับผิดชอบมีอิทธิพลสูงสุด รองลงมาคือความยุติธรรม ผู้บริหารที่มีความรับผิดชอบสูงสามารถกำกับ ติดตาม และประสานงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ขณะที่ความยุติธรรมช่วยสร้างความไว้วางใจและความเสมอภาคในหมู่บุคลากร ส่งเสริมระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้มีประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับแนวคิดของ Yukl [22] ที่ต่างเน้นว่าความรับผิดชอบและความยุติธรรมคือหัวใจของภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมในการขับเคลื่อนองค์กรอย่างมีประสิทธิภาพ

6.2 ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1) ผู้บริหารควรส่งเสริมภาวะผู้นำด้านความรับผิดชอบและความซื่อสัตย์อย่างต่อเนื่องเพื่อสร้างความไว้วางใจและประสิทธิภาพในการทำงาน

2) จัดอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาจริยธรรม โดยเฉพาะด้านการสร้างความไว้วางใจและการสื่อสารโปร่งใส

3) นำข้อมูลจากระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนมาใช้ในการวางแผนนโยบายและปรับแผนการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับนักเรียนรายบุคคล

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1) ศึกษาปัจจัยเพิ่มเติม เช่น การมีส่วนร่วมของครูทัศนคติของนักเรียน หรือบทบาทชุมชน

2) ขยายขอบเขตการวิจัยไปยังโรงเรียนในสังกัดอื่นเพื่อเปรียบเทียบลักษณะภาวะผู้นำและการดูแลนักเรียนในบริบทที่หลากหลาย

เอกสารอ้างอิง

- [1] UNESCO. (2563). [online]. What you need to know about education for sustainable development. [Retrieved 2024, 11 August]. from <https://www.unesco.org/en/sustainable-development/education/need-know>.
- [2] สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. (2564). [ออนไลน์]. รายงานประจำปี 2564. [สืบค้นเมื่อวันที่ 11 สิงหาคม 2567]. จาก <https://ops.moe.go.th/download/รายงานประจำปี-2564-สำนักงาน>.
- [3] สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2566). [ออนไลน์]. แนวทางการจัดทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 2 ที่เน้นสมรรถนะทางสาขาวิชาชีพ. [สืบค้นเมื่อวันที่ 4 มิถุนายน 2567]. จาก <https://ops.moe.go.th/wp-content/uploads/2023/05/1.-แนวทางการจัดทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21.pdf>.
- [4] บุญช่วย ศิริเกษ, และชัชฌาพงศ์ ศรีจันทร์. (2566). การบริหารสถานศึกษาสู่ความสำเร็จในศตวรรษที่ 21. วารสารวิชาการจินตาสี, 1(1), 15-32.
- [5] ปัญณพงศ์ วงศ์ณาศรี, พระครูปริยัติธำรงคุณ (กำธรทองประดู่), พระศุภชาติ (ธมฺมิสุโร) สาลังษ์, และปรณพพัญ จิตรจำนงค์. (2563). การพัฒนาภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21. วารสารรัฐศาสตร์มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, 4(2), 137-151.
- [6] ทิพสุคนธ์ บุญรอด. (2563). ภาวะผู้นำมุ่งบริการของผู้บริหารสถานศึกษากับคุณภาพชีวิตการทำงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ภาควิชาการบริหารการศึกษามหาบัณฑิต วิทยาลัยมหาวิทยาลัยศิลปากร, นครปฐม.
- [7] ณัฐพัชร์ ทะไร, และศีกฤฤทธิ์ ศิลาลาย. (2564). การศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน ในกลุ่มสหวิทยาเขตวังทองหลาง. Journal of Roi Kaensarn Academi, 6(3), 199-213.

- [8] สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2559). การพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน. กรุงเทพมหานคร: ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- [9] สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. (2565). รายงานการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงศึกษาธิการ.
- [10] Krejcie, K. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30, 607-610.
- [11] อับดุลฮาเร็ม ยูโซ๊ะ. (2565). ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามสังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี. การค้นคว้าอิสระครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา, ยะลา.
- [12] อิงสรานู ศรีม่วง. (2565). ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมและการมีส่วนร่วมของประชาชนที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานด้านการป้องกันการทุจริตระดับหมู่บ้านในเขตอำเภอบ้านม่วง จังหวัดสกลนคร. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ภาควิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร, สกลนคร.
- [13] Brown, M. E., & Trevino, L. K. (2006). Ethical Leadership: A Review and Future Directions. *The Leadership Quarterly*, 17(6), 595-616.
- [14] ชัชวาล แก้วกระจาย, และวิจิต แสงสว่าง. (2564). ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษามัธยมศึกษา สังกัดศึกษาธิการจังหวัดลพบุรี. *วารสารมจร สังคมศาสตร์ปริทรรศน์*, 10(3), 54-67.
- [15] ปรมารณณ์ สนธิ, และพิมลพรรณ เพชรสมบัติ. (2562). แนวทางการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนระดับประถมศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี. *บัณฑิตศึกษาปริทรรศน์ วิทยาลัยสงฆ์ นครสวรรค์*, 7(2), 47-60.
- [16] สุชาสินี จินดาวงศ์, กันตพัศฐ์ สุขอยู่, อีรทัศน์ ราชแก้ว, และเอกรินทร์ สังข์ทอง. (2565). การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในช่วงสถานการณ์โควิด-19 ของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก: กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านธารน้ำลึก จังหวัดสงขลา. *วารสารครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช*, 1(1), 101-111.
- [17] ภัทราวดี มามั่งคั่ง, และธีรภัทร์ ถิ่นแสนดี. (2567). การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในยุค New Normal โรงเรียนขนาดเล็กในกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 4 ลุ่มน้ำยัง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3. *วารสารการบริหารการศึกษา มมร. วิทยาเขตร้อยเอ็ด*, 4(1), 1-15.
- [18] สกฤตน์ โกพัฒน์ตา, วิภาภรณ์ ภูวัฒนกุล, อัจฉรา วัฒนารงค์, และโกศล มีคุณ. (2564). คุณภาพนักเรียนกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา. *Journal of Roi Kaensarn Academi*, 6(8), 371-387.
- [19] ภัทราภรณ์ อุไพบูรณ์, ธนพล ตีรชาติ, เอกชัย อีรภักศิริ, และกชพร อุไพบูรณ์. (2565). การสร้างสรรค์ความคิดสร้างสรรค์: นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา. *วารสารดนตรีและวัฒนธรรม*, 1(1), 1-11.
- [20] ภานุวัฒน์ บุญธัญกิจ. (2564). ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานครตามทัศนะของผู้บริหารและครู. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการศึกษา มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต, กรุงเทพมหานคร.
- [21] สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2. (2565). [ออนไลน์]. ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ความหมาย ความสำคัญและคุณค่า. [สืบค้นเมื่อวันที่ 11 สิงหาคม 2567]. จาก https://www.esbuy.net/_files_school/00000883/document/00000883_0_20160223-184625.pdf
- [22] Yukl, G. (2010). *Leadership in Organizations* (7th ed.). Upper Saddle River, NJ: Pearson.

การพัฒนาสมรรถนะการอยู่ร่วมกับธรรมชาติและวิทยาการ อย่างยั่งยืนและการเห็นคุณค่าในตนเอง ด้วยหน่วยการเรียนรู้ บูรณาการเชิงพื้นที่ตามแนวคิดสเต็มศึกษา สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

Developing Sustainable Coexistence with Nature and Science and Self-Esteem through Area Based Integrated Learning Unit Based on STEAM Education for Grade 3 Students

กรวาลี ยอดเมือง¹ ศักดา สวาทะนันท์² และนัตต อัสภาภรณ์³

Kornwalee Yodmuang¹ Sakda Swathanan² and Natad Assapaporn³

1,2,3 สาขาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ 50200

Graduate in Curriculum and Instruction Division, Faculty of Education, Chiang Mai University, Chiang Mai 50200

1 Corresponding Author: E-mail: Kornwaleeyodmuang@gmail.com

Received: 1 May 2025; Revised: 10 Jun. 2025; Accepted: 11 Jun. 2025

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาสมรรถนะการอยู่ร่วมกับธรรมชาติและวิทยาการอย่างยั่งยืนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ด้วยหน่วยการเรียนรู้บูรณาการเชิงพื้นที่ ตามแนวคิดสเต็มศึกษา และ 2) พัฒนาการเห็นคุณค่าในตนเองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ด้วยหน่วยการเรียนรู้บูรณาการเชิงพื้นที่ ตามแนวคิดสเต็มศึกษา ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนชุมชนวัดท่าเดื่อ อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 20 คน ได้มาโดยวิธีเลือกแบบเฉพาะเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือ หน่วยการเรียนรู้บูรณาการเชิงพื้นที่ ตามแนวคิดสเต็มศึกษา แบบประเมินสมรรถนะการอยู่ร่วมกับธรรมชาติและวิทยาการอย่างยั่งยืน และแบบประเมินการเห็นคุณค่าในตนเอง วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการหาค่าเฉลี่ยเลขคณิต ค่าร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าคะแนนพัฒนาการสัมพัทธ์

ผลการศึกษาพบว่า 1) การพัฒนาสมรรถนะการอยู่ร่วมกับธรรมชาติและวิทยาการอย่างยั่งยืนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 หลังเรียนด้วยหน่วยการเรียนรู้บูรณาการเชิงพื้นที่ ตามแนวคิดสเต็มศึกษา สูงกว่าก่อนเรียน โดยมีค่าคะแนนพัฒนาการสัมพัทธ์ เท่ากับ 65.87 แปลผลได้ว่ามีพัฒนาการอยู่ในระดับสูง 2) การพัฒนาการเห็นคุณค่าในตนเองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 หลังเรียนด้วยหน่วยการเรียนรู้บูรณาการเชิงพื้นที่ ตามแนวคิดสเต็มศึกษา สูงกว่าก่อนเรียน โดยมีค่าคะแนนพัฒนาการสัมพัทธ์ เท่ากับ 66.23 แปลผลได้ว่ามีพัฒนาการอยู่ในระดับสูง

คำสำคัญ: แนวคิดสเต็มศึกษา หน่วยการเรียนรู้บูรณาการเชิงพื้นที่ สมรรถนะการอยู่ร่วมกับธรรมชาติและวิทยาการอย่างยั่งยืน การเห็นคุณค่าในตนเอง นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

Abstract

This objectives of this study were to: 1) develop competencies on sustainable coexistence with nature and science among grade 3 students through area-based integrated learning units based on STEAM education concepts and 2) develop self-esteem among grade 3 students through area-based integrated learning units based on STEAM education concepts. The samples consisted of 20-grade 3 students at Chumchon Wat Tha Dua School in the second semester of the academic year 2567 BE. The data collection instruments were an assessment form for competencies in Sustainable coexistence with nature and technology and a self-esteem assessment form analyzed by means, percentage, standard deviation, and relative gain score.

The results of the study revealed that: 1) The competency development of the students on sustainable coexistence with nature and science after learning with area-based integrated learning units based on STEAM education concepts was higher than that before with a relative gain score of 65.87, indicating a high level of development. 2) The development of self-esteem of grade 3 students after learning through area-based integrated learning units based on STEAM education concepts was higher than that before with a relative gain score of 66.23, indicating a high level of development.

Keywords: STEAM Education, Area Based Integrated Learning Unit, Sustainable Coexistence with Nature and Sustainable Science, Self-esteem, Grade 3 Students

1. บทนำ

ปัจจุบันโลกกำลังเผชิญกับความเปลี่ยนแปลงครั้งใหญ่ จากความก้าวหน้าทางวิทยาการและเทคโนโลยีที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วและรุนแรง อันส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และวิถีชีวิตของทุกคนทั่วโลก ทำให้สังคมโลกเกิดการเปลี่ยนแปลงแบบพลิกผันในทุกภาคส่วน และก่อให้เกิดปัญหาความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจและสังคมที่ทวีความรุนแรงมากยิ่งขึ้น [1] นำสังคมไปสู่ "ยุคบาบี" (BANI World) อันเป็นลักษณะของสังคมที่มีความเปราะบาง (Brittle) ความกังวล (Anxious) ความไม่เป็นเส้นตรง (Nonlinear) และความเข้าใจได้ยาก (Incomprehensible) การดำรงอยู่ท่ามกลางความไม่แน่นอนและการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วนี้ ทำให้มนุษย์รู้สึกเปราะบาง หวาดกลัว วิตกังวล ขณะที่ระบบต่าง ๆ ในสังคมต่างมีความผันผวน ซับซ้อน และคาดเดาได้ยาก [2] ทั้งนี้ท่ามกลางความผันผวนและการเปลี่ยนแปลงอย่างพลิกผันดังกล่าว

การจัดการศึกษาจึงควรสนับสนุนและเปิดโอกาสให้นักเรียนมีบทบาทสำคัญในการเรียนรู้ มีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการเรียนรู้ต่าง ๆ

เพื่อนำนักเรียนสู่การเรียนรู้ที่แท้จริงและเกิดสมรรถนะที่จะสามารถนำไปต่อยอดและใช้ได้จริงกับสภาพสังคมที่กำลังเกิดขึ้น [3] ทั้งนี้สมรรถนะการอยู่ร่วมกับธรรมชาติและวิทยาการอย่างยั่งยืน เป็นหนึ่งในสมรรถนะหลักที่ต้องพัฒนาให้เกิดขึ้นในตัวนักเรียน เพื่อช่วยให้นักเรียนสามารถเชื่อมโยงปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม การบูรณาการความรู้ ทักษะทางวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และเทคโนโลยี อันเป็นพื้นฐานสำคัญในการปรับตัวและรับมือกับความไม่แน่นอนอย่างมีประสิทธิภาพ อย่างไรก็ตาม การที่นักเรียนจะสามารถเข้าใจถึงบทบาทและตระหนักถึงความรับผิดชอบที่มีต่อสิ่งแวดล้อมได้อย่างลึกซึ้งนั้น จำเป็นต้องอาศัยการเห็นคุณค่าในตนเองเป็นพื้นฐาน เพราะเมื่อนักเรียนมีความภาคภูมิใจและเชื่อมั่นในคุณค่าของตนเอง ก็จะสามารถแสดงถึงความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมได้ การพัฒนานักเรียนให้มีทั้งความรู้ ทักษะ ค่านิยม และเจตคติที่จำเป็นต่อการสร้างอนาคตที่ยั่งยืน โดยให้ความสำคัญกับการปลูกฝังค่านิยมที่จำเป็นสำหรับการส่งเสริมการพัฒนาที่ยั่งยืน ตลอดจนเจตคติเชิงบวกต่อการเปลี่ยนแปลง และความเชื่อมั่นในพลังแห่งการร่วมมือกันแก้ไขปัญหา [4]

ทั้งนี้ด้วยประสบการณ์ของผู้ศึกษาในการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนชุมชนวัดท่าเตื่อ อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ พบว่านักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีปัญหาด้านการพัฒนาสมรรถนะการอยู่ร่วมกับธรรมชาติและวิทยาการอย่างยั่งยืน รวมถึงการเห็นคุณค่าในตนเอง เนื่องจากบริบทของชุมชนเป็นสังคมของกลุ่มผู้ใช้แรงงาน ประชากรส่วนใหญ่เป็นแรงงานไร้สัญชาติไทย ที่มีการอพยพย้ายถิ่นฐานอยู่บ่อยครั้ง ส่งผลให้นักเรียนขาดโอกาสในการมีปฏิสัมพันธ์กับบริบทแวดล้อมและระบบนิเวศในท้องถิ่นอย่างต่อเนื่อง อีกทั้งส่วนใหญ่เป็นนักเรียนกลุ่มเปราะบางที่ขาดโอกาสทางการศึกษา มีข้อจำกัดในการเข้าถึงเทคโนโลยีสารสนเทศในชีวิตประจำวัน ประกอบกับการประสบปัญหาทางด้านครอบครัวที่บิดามารดาหย่าร้าง ต้องอาศัยอยู่กับญาติพี่น้อง ประสบปัญหาในการปรับตัวขาดความภาคภูมิใจและการยอมรับนับถือตนเอง ผู้ศึกษาจึงตระหนักถึงความสำคัญในการพัฒนาสมรรถนะการอยู่ร่วมกับธรรมชาติและวิทยาการอย่างยั่งยืน และการเห็นคุณค่าในตนเอง ด้วยการส่งเสริมการบูรณาการความรู้และทักษะในศาสตร์ต่าง ๆ ที่ส่งเสริมให้นักเรียนลงมือปฏิบัติแก้ปัญหา และสร้างสรรค์ผลงานที่เชื่อมโยงกับบริบทเชิงพื้นที่ในชุมชนของตนเอง เพื่อช่วยให้นักเรียนได้เรียนรู้ที่จะอยู่ร่วมกับธรรมชาติ ใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างรู้คุณค่า พร้อมทั้งสามารถนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม เนื่องจากจุดเริ่มต้นของการเรียนรู้คือ กระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงองค์ความรู้จากศาสตร์ต่าง ๆ เข้ากับบริบทของพื้นที่และชุมชน โดยใช้สถานการณ์ ปัญหา หรือประเด็นที่เกิดขึ้นจริงในท้องถิ่น [5] ซึ่งสอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดสเต็มศึกษา ที่มุ่งเน้นการเรียนการสอนที่บูรณาการองค์ความรู้จากสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ (Science) เทคโนโลยี (Technology) วิศวกรรมศาสตร์ (Engineering) ศิลปศาสตร์ (Arts) และคณิตศาสตร์ (Mathematics) เข้าด้วยกัน โดยมีเป้าหมายในการพัฒนาทักษะการเรียนรู้แบบองค์รวมให้แก่นักเรียน ผ่านการจัดกิจกรรมที่เน้นกระบวนการคิดวิเคราะห์ แก้ปัญหา และสร้างสรรค์นวัตกรรม [6] เมื่อนำมาบูรณาการกับบริบทเชิงพื้นที่ของชุมชนภายใต้สถานการณ์จริงในท้องถิ่น สามารถช่วยให้การเรียนรู้มี

ความหมายมากขึ้นสำหรับนักเรียน เนื่องจากสามารถเชื่อมโยงความรู้กับประสบการณ์และความเป็นอยู่ของตนเอง นอกจากนี้ ยังส่งเสริมการมีส่วนร่วม การทำงานร่วมกัน และการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางอย่างแท้จริง

จากผลการศึกษาและวิเคราะห์บริบทปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างรอบด้าน ประกอบกับแนวโน้มของผลการเรียนรู้และพัฒนาการด้านสมรรถนะการอยู่ร่วมกับธรรมชาติและวิทยาการอย่างยั่งยืน และการเห็นคุณค่าในตนเอง ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนชุมชนวัดท่าเตื่อ ที่ยังไม่บรรลุตามเป้าหมายที่คาดหวัง ผู้ศึกษาจึงสนใจที่จะพัฒนาสมรรถนะการอยู่ร่วมกับธรรมชาติและวิทยาการอย่างยั่งยืน และการเห็นคุณค่าในตนเอง ด้วยหน่วยการเรียนรู้บูรณาการเชิงพื้นที่ ตามแนวคิดสเต็มศึกษา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ผ่านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้บูรณาการบริบทเชิงพื้นที่และวิถีชีวิตของชุมชน มาบูรณาการระหว่างวิชาในกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ศิลปะและคณิตศาสตร์ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการอยู่ร่วมกับธรรมชาติและวิทยาการอย่างยั่งยืน และการเห็นคุณค่าในตนเอง เพื่อพัฒนาให้นักเรียนสามารถเชื่อมโยงระหว่างศาสตร์ต่าง ๆ นำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์จริง และเข้าใจถึงความสอดคล้องของธรรมชาติและวิทยาการได้อย่างเป็นองค์รวม อันส่งผลให้เกิดจิตสำนึกในการรับผิดชอบต่อตนเอง สังคม และสิ่งแวดล้อม ทำให้นักเรียนตระหนักถึงการเห็นคุณค่าและความสามารถของตนเองที่มีต่อส่วนรวม ส่งเสริมให้เกิดความภาคภูมิใจในตัวเอง มั่นใจที่จะคิดสร้างสรรค์สิ่งดี ๆ ต่อไปในอนาคต

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

2.1 เพื่อพัฒนาสมรรถนะการอยู่ร่วมกับธรรมชาติและวิทยาการอย่างยั่งยืนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ด้วยหน่วยการเรียนรู้บูรณาการเชิงพื้นที่ ตามแนวคิดสเต็มศึกษา

2.2 เพื่อพัฒนาการเห็นคุณค่าในตนเอง ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ด้วยหน่วยการเรียนรู้บูรณาการเชิงพื้นที่ ตามแนวคิดสเต็มศึกษา

3. วิธีการดำเนินการวิจัย

การศึกษาเรื่องการพัฒนาสมรรถนะการอยู่ร่วมกับธรรมชาติและวิทยาการอย่างยั่งยืน และการเห็นคุณค่าในตนเอง ด้วยหน่วยการเรียนรู้บูรณาการเชิงพื้นที่ ตามแนวคิดสเต็มศึกษา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ประกอบด้วยขั้นตอนดำเนินการศึกษาดังต่อไปนี้

3.1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2567 โรงเรียนชุมชนวัดท่าเดื่อ อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 20 คน ได้มาโดยวิธีเลือกแบบเฉพาะเจาะจง

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ประกอบด้วย

1) หน่วยการเรียนรู้บูรณาการเชิงพื้นที่ ตามแนวคิดสเต็มศึกษา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เรื่องวิถีทำเตื่อ ประกอบด้วยแผนการจัดการเรียนรู้จำนวน 5 แผน แผนละ 3 ชั่วโมง เวลารวม 15 ชั่วโมง

2) แบบทดสอบสมรรถนะการอยู่ร่วมกับธรรมชาติและวิทยาการอย่างยั่งยืน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

3) แบบประเมินการเห็นคุณค่าในตนเอง สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

3.3 การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ ประกอบด้วยขั้นตอนดำเนินการดังต่อไปนี้

1) การสร้างและหาคุณภาพของหน่วยการเรียนรู้บูรณาการเชิงพื้นที่ ตามแนวคิดสเต็มศึกษา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เรื่อง วิถีทำเตื่อ ประกอบด้วยขั้นตอนดังนี้

1.1) ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างหน่วยการเรียนรู้ ประกอบด้วย หน่วยการเรียนรู้ องค์ประกอบของหน่วยการเรียนรู้ และแบบประเมินหน่วยการเรียนรู้ เลือกรูปแบบการบูรณาการคือการบูรณาการระหว่างวิชา กำหนดองค์ประกอบของหน่วยการเรียนรู้ วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับบริบทเชิงพื้นที่ของโรงเรียนและชุมชน นำมาสังเคราะห์ เชื่อมโยงกับการจัดการเรียนรู้ ตามแนวคิดสเต็มศึกษา ในการบูรณาการมาตรฐานและตัวชี้วัดใน 3 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ได้แก่ วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี คณิตศาสตร์ และศิลปะ และกระบวนการ

ออกแบบทางวิศวกรรม หลังจากนั้นจึงสร้างหน่วยการเรียนรู้บูรณาการเชิงพื้นที่ ตามแนวคิดสเต็มศึกษา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เรื่อง วิถีทำเตื่อ

1.2) สร้างแบบประเมินคุณภาพหน่วยการเรียนรู้ เพื่อตรวจสอบคุณภาพด้านความถูกต้องและความเหมาะสมขององค์ประกอบของหน่วยการเรียนรู้ เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบคุณภาพด้านความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยประเมินความสอดคล้องระหว่างรายการประเมินกับองค์ประกอบของหน่วยการเรียนรู้ ผลการประเมิน พบว่ามีค่า IOC รายข้อตั้งแต่ 0.80-1.00 ถือว่าสามารถนำไปใช้ได้

1.3) ปรับปรุงแบบประเมินคุณภาพหน่วยการเรียนรู้ และนำแบบประเมินคุณภาพหน่วยการเรียนรู้ ไปให้ผู้เชี่ยวชาญ ประเมินคุณภาพของหน่วยการเรียนรู้ เพื่อหาคุณภาพในแต่ละองค์ประกอบของหน่วยการเรียนรู้ ซึ่งผลการประเมิน พบว่า คุณภาพของหน่วยการเรียนรู้ โดยภาพรวมมีคุณภาพอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.84 นำข้อเสนอแนะมาปรับปรุงแก้ไข และจัดทำหน่วยการเรียนรู้ ฉบับสมบูรณ์

2) การสร้างและหาคุณภาพของแบบทดสอบสมรรถนะการอยู่ร่วมกับธรรมชาติและวิทยาการอย่างยั่งยืน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ประกอบด้วยขั้นตอนดังนี้

2.1) ศึกษามาตรฐานและตัวชี้วัดในรายวิชาที่นำมาบูรณาการ ได้แก่ วิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี วิชาคณิตศาสตร์ และวิชาศิลปะ การบูรณาการกระบวนการออกแบบทางวิศวกรรมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และการประเมินสมรรถนะการอยู่ร่วมกับธรรมชาติและวิทยาการอย่างยั่งยืน โดยอ้างอิงจากกรอบเครื่องมือประเมินสมรรถนะ ตามคู่มือการใช้เครื่องมือประเมินสมรรถนะของผู้เรียน ช่วงชั้นที่ 1 [7]

2.2) ออกแบบและสร้างแบบทดสอบสมรรถนะการอยู่ร่วมกับธรรมชาติและวิทยาการอย่างยั่งยืน ในรูปแบบของแบบทดสอบแบบปรนัย 4 ตัวเลือก ให้สอดคล้องกับองค์ประกอบของสมรรถนะการอยู่ร่วมกับธรรมชาติและวิทยาการอย่างยั่งยืนทั้ง 4 องค์ประกอบ นำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบคุณภาพด้านความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยประเมิน

ความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับองค์ประกอบของสมรรถนะการอยู่ร่วมกับธรรมชาติและวิทยาการอย่างยั่งยืน ผลการประเมิน พบว่า ได้แบบทดสอบจำนวน 20 ข้อที่มีค่า IOC รายข้อตั้งแต่ 0.80-1.00

2.3) นำแบบทดสอบไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่ไม่ใช่กลุ่มประชากร จำนวน 30 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าความยากง่าย (p) ค่าอำนาจจำแนก (r) โดยใช้เกณฑ์ในการแปลความหมายของค่าความยาก และอำนาจจำแนก ของศิริชัย [8] และหาคุณภาพด้านความเชื่อมั่น (Reliability) ด้วยวิธีของคูเดอร์-ริชาร์ดสัน (KR-20 Reliability) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปของปรกรณ์ [9] พบว่า มีความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.92 หลังจากนั้นจึงจัดทำแบบทดสอบสมรรถนะการอยู่ร่วมกับธรรมชาติและวิทยาการอย่างยั่งยืน ฉบับสมบูรณ์และนำไปใช้กับกลุ่มประชากร

3) การสร้างและหาคุณภาพของแบบประเมินการเห็นคุณค่าในตนเอง สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ประกอบด้วยขั้นตอนดังนี้

3.1) ศึกษาเนื้อหา ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อออกแบบและสร้างแบบประเมินการเห็นคุณค่าในตนเอง ที่ผู้ศึกษาสังเคราะห์ พัฒนาและปรับปรุงจากแบบประเมินและเกณฑ์การประเมิน ของแบบวัดความรู้สึกการเห็นคุณค่าในตนเอง ของ Richard A. Rubin (Rubin's Self-Esteem Scale) [10] จากคู่มือการใช้เครื่องมือประเมินสมรรถนะของผู้เรียน ช่วงชั้นที่ 1 [7] มีลักษณะเป็นแบบประเมินการเห็นคุณค่าในตนเองทั้งหมด 2 ตอน รวมทั้งหมด 20 ข้อ

3.2) นำแบบประเมินการเห็นคุณค่าในตนเองเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบคุณภาพด้านความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยประเมินความสอดคล้องระหว่างรายการประเมินกับตัวแปรของการศึกษา ผลการประเมิน พบว่า มีค่า IOC รายข้อตั้งแต่ 0.80-1.00 ถือว่าสามารถนำไปใช้ได้

3.3) นำแบบประเมินการเห็นคุณค่าในตนเองที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่ไม่ใช่กลุ่มประชากร จำนวน 30 คน และนำมาวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นของแบบประเมินโดย

ใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) กำหนดเกณฑ์ในการแปลความหมายโดยอ้างอิงจาก Hair, et al. [11] พบว่า ตอนที่ 1 มีความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.86 อยู่ในระดับดีมาก และตอนที่ 2 มีความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.85 อยู่ในระดับดีมาก หลังจากนั้นจึงจัดทำแบบประเมินการเห็นคุณค่าในตนเองฉบับสมบูรณ์และนำไปใช้กับกลุ่มประชากร

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้ศึกษาได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1) สร้างหน่วยการเรียนรู้บูรณาการเชิงพื้นที่ ตามแนวคิดสเต็มศึกษา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เรื่อง วิถีทำเพื่อ จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 5 แผน แผนละ 3 ชั่วโมง รวมทั้งสร้างแบบทดสอบสมรรถนะการอยู่ร่วมกับธรรมชาติและวิทยาการอย่างยั่งยืน และแบบประเมินการเห็นคุณค่าในตนเองตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาโดยผู้เชี่ยวชาญ และนำไปปรับปรุงแก้ไข ขออนุญาตดำเนินการนำเครื่องมือประกอบการค้นคว้าอิสระไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักเรียนชั้นที่ไม่ใช่กลุ่มประชากร จำนวน 30 คน และขออนุญาตดำเนินการนำเครื่องมือประกอบการค้นคว้าอิสระไปใช้กับกลุ่มประชากร

2) เก็บข้อมูลผลการทดสอบก่อนเรียน (Pre-Test)

3) ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหน่วยการเรียนรู้และแผนการจัดการเรียนรู้จำนวน 5 แผน แผนละ 3 ชั่วโมง รวมทั้งสิ้น 15 ชั่วโมง

4) เก็บข้อมูลผลการทดสอบหลังเรียน (Post-Test)

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล ศึกษาได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1) ประเมินคุณภาพหน่วยการเรียนรู้บูรณาการเชิงพื้นที่ ตามแนวคิดสเต็มศึกษา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เรื่อง วิถีทำเพื่อ ใช้มาตราส่วนประเมินค่าวิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย (μ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ)

2) ประเมินพัฒนาการของสมรรถนะการอยู่ร่วมกับธรรมชาติและวิทยาการอย่างยั่งยืน ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบทดสอบสมรรถนะการอยู่ร่วมกับธรรมชาติและวิทยาการอย่างยั่งยืน วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย

(μ) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) และคำนวณคะแนนพัฒนาการสัมพัทธ์ (Relative Gain Score) โดยใช้สูตรคะแนนพัฒนาการสัมพัทธ์และเกณฑ์การแปลผลคะแนนพัฒนาการสัมพัทธ์ของศิริชัย [8] ก่อนเรียนและหลังเรียนดังนี้

คะแนนพัฒนาการ 76-100 คะแนน หมายถึง มีพัฒนาการระดับสูงมาก

คะแนนพัฒนาการ 51-75 คะแนน หมายถึง มีพัฒนาการระดับสูง

คะแนนพัฒนาการ 26-50 คะแนน หมายถึง มีพัฒนาการระดับปานกลาง

คะแนนพัฒนาการ 0-25 คะแนน หมายถึง มีพัฒนาการระดับต่ำ

3) ประเมินการพัฒนาการเห็นคุณค่าในตนเอง ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ใช้การวิเคราะห์ข้อมูล

ตารางที่ 1 ผลการพัฒนาสมรรถนะการอยู่ร่วมกับธรรมชาติและวิทยาการอย่างยั่งยืน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ด้วยหน่วยการเรียนรู้บูรณาการเชิงพื้นที่ ตามแนวคิดสเต็มศึกษา (N = 20)

องค์ประกอบของสมรรถนะ	ก่อนเรียน		หลังเรียน		พัฒนาการสัมพัทธ์	ระดับพัฒนาการ
	μ	σ	μ	σ		
1. ด้านการเข้าใจปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นบนโลกและเอกภพ	2.55	.50	3.95	.74	57.14	สูง
2. ด้านการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเพื่อการอยู่ร่วมกับธรรมชาติและวิทยาการอย่างยั่งยืน	2.05	.59	4.10	.70	69.49	สูง
3. ด้านการสร้าง ใช้ และรู้เท่าทันวิทยาการ เทคโนโลยี	2.35	.48	4.75	.54	90.56	สูงมาก
4. ด้านการมีคุณลักษณะทางคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์สำหรับอยู่ร่วมกับธรรมชาติและวิทยาการอย่างยั่งยืน	2.30	.56	3.55	.59	46.30	ปานกลาง
รวม	9.25	.53	16.35	.64	65.87	สูง

จากตารางที่ 1 พบว่า ผลการพัฒนาสมรรถนะการอยู่ร่วมกับธรรมชาติและวิทยาการอย่างยั่งยืนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 หลังเรียนด้วยหน่วยการเรียนรู้บูรณาการเชิงพื้นที่ ตามแนวคิดสเต็มศึกษา สูงกว่าก่อนเรียน

จากประเมินการเห็นคุณค่าในตนเอง วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย (μ) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) และคำนวณคะแนนพัฒนาการสัมพัทธ์ (Relative Gain Score) ก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้สูตรคะแนนพัฒนาการสัมพัทธ์ และเกณฑ์การแปลผลคะแนนพัฒนาการสัมพัทธ์ของศิริชัย [8]

4. ผลการวิจัย

4.1 การพัฒนาสมรรถนะการอยู่ร่วมกับธรรมชาติและวิทยาการอย่างยั่งยืนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 หลังเรียนด้วยหน่วยการเรียนรู้บูรณาการเชิงพื้นที่ตามแนวคิดสเต็มศึกษา สูงกว่าก่อนเรียน โดยมีค่าคะแนนพัฒนาการสัมพัทธ์ เท่ากับ 65.87 แปลผลได้ว่ามีพัฒนาการอยู่ในระดับสูง ปรากฏดังตารางที่ 1

โดยมีคะแนนเฉลี่ยของผลการประเมินสมรรถนะการอยู่ร่วมกับธรรมชาติและวิทยาการอย่างยั่งยืนก่อนเรียนเท่ากับ 9.25 คะแนน คะแนนเฉลี่ยของผลการประเมินสมรรถนะการอยู่ร่วมกับธรรมชาติและวิทยาการอย่างยั่งยืน หลังเรียน

เท่ากับ 16.35 คะแนน และมีค่าพัฒนาการสัมพัทธ์เท่ากับ 65.87 แปลผลได้ว่าระดับพัฒนาการอยู่ในระดับสูง

4.2 การพัฒนาการเห็นคุณค่าในตนเอง ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 หลังเรียนด้วยหน่วยการเรียนรู้

บูรณาการเชิงพื้นที่ ตามแนวคิดสเต็มศึกษา สูงกว่าก่อนเรียน โดยมีค่าคะแนนพัฒนาการสัมพัทธ์ เท่ากับ 66.23 แปลผลได้ว่ามีพัฒนาการอยู่ในระดับสูง ปรากฏดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการพัฒนาการเห็นคุณค่าในตนเอง ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ด้วยหน่วยการเรียนรู้บูรณาการเชิงพื้นที่ ตามแนวคิดสเต็มศึกษา (N = 20)

การประเมินการเห็นคุณค่า ในตนเอง (Self-Esteem Scale)	คะแนน เต็ม	ก่อนเรียน		หลังเรียน		พัฒนาการ สัมพัทธ์	ระดับ พัฒนาการ
		μ	σ	μ	σ		
1. ด้านความภาคภูมิใจในตนเอง (Self-Esteem Scale)	20	10.55	0.92	16.50	1.78	62.96	สูง
2. ด้านอัตมโนทัศน์การรับรู้ของ บุคคลเกี่ยวกับตนเอง (Self-Concept Rating)	50	23.35	7.01	41.95	3.18	69.79	สูง
รวม	70	33.90	8.12	58.45	12.95	66.23	สูง

จากตารางที่ 2 พบว่า ผลการประเมินการเห็นคุณค่าในตนเอง ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 หลังเรียน สูงกว่าก่อนเรียน โดยมีคะแนนเฉลี่ยของผลการประเมินการเห็นคุณค่าในตนเองก่อนเรียนเท่ากับ 33.90 และคะแนนเฉลี่ยของผลการประเมินการเห็นคุณค่าในตนเองหลังเรียน เท่ากับ 58.45 และมีค่าคะแนนพัฒนาการสัมพัทธ์เท่ากับ 66.23 แปลผลได้ว่าระดับพัฒนาการอยู่ในระดับสูง

5. สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผล

1) ผลการประเมินสมรรถนะการอยู่ร่วมกับธรรมชาติและวิทยาการอย่างยั่งยืนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 หลังเรียนด้วยหน่วยการเรียนรู้บูรณาการเชิงพื้นที่ ตามแนวคิดสเต็มศึกษา สูงกว่าก่อนเรียน โดยมีค่าคะแนนพัฒนาการสัมพัทธ์ เท่ากับ 65.87 แปลผลได้ว่าระดับพัฒนาการอยู่ในระดับสูง

2) ผลการพัฒนาการเห็นคุณค่าในตนเอง ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 หลังเรียนด้วยหน่วยการเรียนรู้บูรณาการเชิงพื้นที่ ตามแนวคิดสเต็มศึกษา สูงกว่าก่อนเรียน โดยมีค่าคะแนนพัฒนาการสัมพัทธ์ เท่ากับ

66.23 แปลผลได้ว่ามีพัฒนาการอยู่ในระดับสูง

5.2 อภิปรายผล

1) ผลการประเมินสมรรถนะการอยู่ร่วมกับธรรมชาติและวิทยาการอย่างยั่งยืนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 หลังเรียนด้วยหน่วยการเรียนรู้บูรณาการเชิงพื้นที่ ตามแนวคิดสเต็มศึกษา สูงกว่าก่อนเรียน โดยมีค่าคะแนนพัฒนาการสัมพัทธ์ เท่ากับ 65.87 แปลผลได้ว่าระดับพัฒนาการอยู่ในระดับสูง ทั้งนี้เนื่องจาก การจัดการเรียนรู้ด้วยหน่วยการเรียนรู้บูรณาการเชิงพื้นที่ ตามแนวคิดสเต็มศึกษา สามารถพัฒนาสมรรถนะการอยู่ร่วมกับธรรมชาติและวิทยาการอย่างยั่งยืนของนักเรียนผ่านกระบวนการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงองค์ความรู้และทักษะในศาสตร์ต่าง ๆ เข้ากับบริบทในชุมชนของนักเรียน ทำให้นักเรียนสามารถเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของสิ่งแวดล้อมรอบตัวกับองค์ความรู้ในศาสตร์ต่าง ๆ ได้ ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ Gavari-Starkie & et al. [12] ซึ่งแสดงให้เห็นว่า การจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดสเต็มศึกษา ที่มีลักษณะเป็นการจัดการเรียนรู้ในรูปแบบของการบูรณาการแบบสหวิทยาการ มีประสิทธิภาพสูงในการส่งเสริมการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยเฉพาะในประเด็นการสร้างเชื่อมโยงระหว่างนักเรียนกับบริบทสิ่งแวดล้อม

ในท้องถิ่น เช่นเดียวกับผลการศึกษาของฉวีผืนและคณะ [13] ที่พบว่า การบูรณาการแนวคิดสเต็มศึกษากับบริบทท้องถิ่น มีประสิทธิภาพในการส่งเสริมทักษะกระบวนการคิด การใช้เหตุผลเชิงวิทยาศาสตร์ และการพัฒนาสมรรถนะด้านต่าง ๆ ของผู้เรียน โดยเฉพาะเมื่อกระบวนการเรียนรู้ได้รับการออกแบบให้มีลักษณะเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการสืบค้น ทดลอง และเชื่อมโยงความรู้กับสถานการณ์จริงในชีวิตประจำวัน

2) ผลการพัฒนาการเห็นคุณค่าในตนเอง ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 หลังเรียนด้วยหน่วยการเรียนรู้บูรณาการเชิงพื้นที่ ตามแนวคิดสเต็มศึกษา สูงกว่าก่อนเรียน โดยมีค่าคะแนนพัฒนาการสัมพัทธ์เท่ากับ 66.23 แปลผลได้ว่ามีพัฒนาการอยู่ในระดับสูง ทั้งนี้เป็นผลมาจากการจัดการเรียนรู้ด้วยหน่วยการเรียนรู้บูรณาการเชิงพื้นที่ ตามแนวคิดสเต็มศึกษา เน้นให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง เปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงออกถึงความคิดสร้างสรรค์ ความสามารถ และศักยภาพของตนเองผ่านการกระทำ รวมถึงส่งเสริมปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนซึ่งกันและกันผ่านการทำงานร่วมกัน ซึ่งส่งผลต่อการรับรู้เชิงบวกที่นักเรียนมีต่อตนเอง สอดคล้องกับผลการศึกษาของ Williams & Thompson [14] ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการยอมรับและความรู้สึกพึงพอใจต่อตนเองเกิดจากการมีปฏิสัมพันธ์กับคนรอบข้างผ่านกิจกรรมและบริบทที่หลากหลาย บุคคลจะค่อย ๆ พัฒนาความเข้าใจเกี่ยวกับความสามารถ ข้อจำกัด จุดแข็ง และศักยภาพของตนเอง

5.3 ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการศึกษา

1) ครูผู้สอนควรมีการวางแผนล่วงหน้าอย่างรัดกุม ตั้งแต่การกำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง การออกแบบกิจกรรม ตลอดจนเลือกใช้สื่อการเรียนรู้ที่มีความหลากหลายและสอดคล้องกับบริบทท้องถิ่น

2) ครูผู้สอนควรมีความยืดหยุ่นและพร้อมปรับเปลี่ยนแผนการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ โดยคำนึงถึงการรักษาวัตถุประสงค์หลักและสาระสำคัญของการเรียนรู้เป็นสำคัญ

ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาค้างต่อไป

1) การนำผลการศึกษาไปประยุกต์ใช้ในบริบทอื่น ๆ

ควรคำนึงถึงความแตกต่างของบริบทและคุณลักษณะของนักเรียนประกอบด้วย

2) การพัฒนาการเห็นคุณค่าในตนเอง ควรเพิ่มการติดตามผลในระยะยาวในการศึกษาค้างต่อไป เนื่องจากเป็นคุณลักษณะที่พัฒนาและเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง การติดตามผลในระยะยาวจะช่วยให้เข้าใจถึงความต่อเนื่องของการพัฒนาและปัจจัยที่ส่งผลต่อการรักษาระดับการเห็นคุณค่าในตนเองของนักเรียนมากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- [1] สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2564). กรอบหลักสูตรฐานสมรรถนะ. กรุงเทพมหานคร: ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- [2] วิภาวี เชียรลีลา. (2565). [ออนไลน์]. โลกโกลาหล (BANI World) Ep1 Brittle: ในโลกที่เปราะบาง เด็กต้องไม่แตกหักด้วยทักษะความยืดหยุ่น. [สืบค้นเมื่อวันที่ 15 พฤศจิกายน 2567]. จาก <https://thepotential.org/knowledge/bani-world-ep1-brittle>.
- [3] UNESCO. (2017). [online]. Education for Sustainable Development Goals: Learning Objectives. [Retrieved 2025, 6 March]. from <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000247444>.
- [4] อภิสิทธิ์ ธงไชย. (2564). แนวทางการจัดการเรียนรู้บูรณาการเชิงพื้นที่. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- [5] Yakman, G., & Lee, H. (2012). Exploring the Exemplary STEAM Education in the US as a Practical Educational Framework for Korea. Journal of the Korean Association for Science Education, 32(6), 1072-1086.
- [6] Quigley, C. F., & Herro, D. (2016). Finding the Joy in the Unknown: Implementation of STEAM Teaching Practices in Middle School Science and Math Classrooms. Journal of Science Education and Technology, 25(3), 410-426.

- [7] สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2565). คู่มือ
การใช้เครื่องมือประเมินสมรรถนะของผู้เรียน
ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน
พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560)
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3. กรุงเทพมหานคร: อักษรไทย.
- [8] ศิริชัย กาญจนวาสี. (2552). ทฤษฎีการทดสอบ
แบบดั้งเดิม (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์
แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- [9] ปกรณ์ ประจัญบาน. (2552). โปรแกรมวิเคราะห์ค่าสถิติ
พื้นฐานจากเครื่องมือวิจัย. พิษณุโลก: มหาวิทยาลัย
นเรศวร.
- [10] Rubin, R. A., Dorle, J., & Sandidge, S. (1977).
Self-esteem and School Performance.
Psychology in the Schools, 14(4), 503-507.
- [11] Hair, J. F., Black, W. C., Babin, B. J., & Anderson,
R. E. (2019). Multivariate Data Analysis (8th ed.).
United Kingdom: Cengage Learning, EMEA.
- [12] Gavari-Starkie, E., Espinosa-Gutiérrez, P.,
& Lucini-Baquero, C. (2022). Sustainability
through STEM and STEAM Education Creating
Links with the Land for the Improvement
of the Rural World. Land, 11(10), 1869.
- [13] ฉารีผะ หัตถ์, อภิษฐา ขวัญแก้ว, ทรงนคร การนา,
และฤทัย ประทุมทอง. (2566). การศึกษารูปแบบ
การจัดการเรียนรู้และการวัดผลสัมฤทธิ์โดยใช้
แพลตฟอร์มทางการศึกษา ด้วยกระบวนการสอน
แบบสะเต็มศึกษาที่บูรณาการด้วยการสอนแบบ
โครงการทำงานเป็นฐานของกลุ่มภาคีเครือข่าย
ในพื้นที่วัดกรรมการศึกษา จังหวัดสงขลา. วารสาร
วิชาการสถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 1, 8(2), 85-94.
- [14] Williams, R., & Thompson, K. (2022). Integrating
the arts into STEAM education to enhance
elementary students' self-esteem. Journal
of Educational Research, 115(4), 390-405.

การใช้กลวิธี เอส ที เอ อาร์ ร่วมกับเกมมิฟิเคชันเพื่อส่งเสริมทักษะการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์และสมรรถนะการรวมพลังทำงานเป็นทีมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

Using STAR Strategy Combined with Gamification to Encourage Mathematics Problem-Solving Skill and Teamwork Collaboration Competency of Grade 2 Students

ณัฐธิดา กันทะมา¹ ศักดา สวathanan² และนัตต อัสภากรณ์³
Nattida Kantama¹ Sakda Swathanan² and Natad Assaporn³

^{1,2,3} สาขาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ 50200

Graduate in Curriculum and Instruction Division, Faculty of Education, Chiang Mai University, Chiang Mai 50200

¹ Corresponding Author: E-mail: Nattida_kant@cmu.ac.th

Received: 1 May 2025; Revised: 10 Jun. 2025; Accepted: 11 Jun. 2025

บทคัดย่อ

การศึกษาในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาทักษะการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้กลวิธี เอส ที เอ อาร์ ร่วมกับเกมมิฟิเคชัน ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 และ 2) ศึกษาสมรรถนะการรวมพลังทำงานเป็นทีมของนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้กลวิธี เอส ที เอ อาร์ ร่วมกับเกมมิฟิเคชัน ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านบวค่าง ปีการศึกษา 2567 จำนวน 12 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาประกอบด้วย 1) แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้กลวิธี เอส ที เอ อาร์ ร่วมกับเกมมิฟิเคชัน เพื่อส่งเสริมทักษะการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์และสมรรถนะการรวมพลังทำงานเป็นทีมจำนวน 5 แผน 15 ชั่วโมง 2) แบบวัดทักษะการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ และ 3) แบบประเมินสมรรถนะการรวมพลังทำงานเป็นทีม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และคะแนนร้อยละพัฒนาการ

ผลการศึกษาพบว่า 1) ทักษะการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้กลวิธี เอส ที เอ อาร์ ร่วมกับเกมมิฟิเคชันหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน โดยเฉลี่ยเท่ากับ 7.17 มีคะแนนร้อยละพัฒนาการเท่ากับ 80.95 แปลผลได้ว่าระดับพัฒนาการอยู่ในระดับสูงมาก 2) สมรรถนะการรวมพลังทำงานเป็นทีมของนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้กลวิธี เอส ที เอ อาร์ ร่วมกับเกมมิฟิเคชัน ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยเพิ่มขึ้น โดยมีคะแนนร้อยละ 91.30 แปลผลได้ว่ามีคะแนนอยู่ในระดับเหนือความคาดหวัง

คำสำคัญ: กลวิธีเอส ที เอ อาร์ เกมมิฟิเคชัน ทักษะการแก้ปัญหาคณิตศาสตร์ สมรรถนะการรวมพลังทำงานเป็นทีม นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

Abstract

This study aimed to: 1) develop mathematical problem-solving skills among grade 2 students who received an instruction using STAR strategy integrated with gamification and 2) examine the team collaboration competency of grade 2 students who received an instruction using the STAR strategy integrated with gamification. The target group in this study consisted of 12-grade 2 students from Ban Buak Khang School in the academic year 2024, selected through purposive sampling. The research instrument in the study included: 1) lesson plans using the STAR strategy combined with gamification to encourage mathematical problem-solving skills and teamwork competency of 5 lessons, totaling 15 hours, 2) a mathematical problem-solving skills assessment, and 3) a team collaboration competency evaluation form. The data were analyzed by mean, standard deviation, and percentage of improvement scores.

The results revealed that: 1) The students' mathematical problem-solving skills after receiving the instruction with the STAR strategy and gamification were higher than that before with an average post-test score of 7.17 and the percentage of improvement of 80.95, indicating a very high level of skill development. 2) The students' team collaboration competency also increased overall, with a performance score of 91.30% interpreted as exceeding expectations.

Keywords: STAR Strategy, Gamification, Mathematics Problem-solving Skills, Teamwork Collaboration Competency, Grade 2 Students

1. บทนำ

การแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ เป็นความสามารถในการประยุกต์ความรู้ทางคณิตศาสตร์ผ่านกระบวนการแก้ปัญหา ใช้ยุทธวิธีแก้ปัญหาและประสบการณ์ที่มีอยู่ไปใช้ในการค้นหาคำตอบของปัญหาทางคณิตศาสตร์ ทำให้ได้มาซึ่งคำตอบของปัญหาทางคณิตศาสตร์ โดยใช้วิธีการแก้ปัญหาที่แตกต่างกัน ส่งเสริมให้เกิดการคิดและเกิดการเรียนรู้ที่หลากหลายมากขึ้น ซึ่งองค์กรระดับโลกต่างได้ให้ความสนใจเป็นอย่างมาก เห็นได้จากเครือข่ายองค์กรความร่วมมือเพื่อทักษะในศตวรรษที่ 21 (Partnership for 21st Century Skill) ได้พัฒนากรอบความคิดเพื่อการเรียนรู้ ซึ่งอธิบายถึงทักษะที่จำเป็นในการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 โดยระบุว่าการแก้ปัญหาไว้เป็นส่วนหนึ่งใน “ทักษะด้านการเรียนรู้และนวัตกรรม” (Learning and Innovation Skill) ที่ผู้เรียนต้องมี [1] เพราะการที่บุคคลจะเติบโตเป็นคนที่รู้จักคิดและคิดเป็นได้นั้น จะต้องได้รับการส่งเสริมให้ใช้ความคิดอย่างคล่องแคล่ว ซึ่งเป็นทักษะพื้นฐานที่มนุษย์ทุกคนจำเป็นต้องใช้ในการดำรงชีวิต

การประยุกต์ใช้ความรู้ในการแก้ปัญหาได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม พื้นฐานความรู้เนื้อหาคณิตศาสตร์ ทักษะและกระบวนการทางคณิตศาสตร์ จะช่วยหลอมรวมไปสู่การแก้ปัญหาในชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น การแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์จึงเป็นสิ่งสำคัญที่ควรสร้างให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน เพื่อให้เกิดเป็น แก้ปัญหาเป็น สามารถดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างราบรื่นและมีประสิทธิภาพ

จากการสำรวจ ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับผลการทดสอบความสามารถพื้นฐานของผู้เรียนระดับชาติ (National Test: NT) ที่ผ่านมาของโรงเรียนบ้านบวค่าง [2] จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีผลการทดสอบในตัวชี้วัดที่เกี่ยวข้องกับการแก้โจทย์ปัญหาทางคณิตศาสตร์ อยู่ในระดับที่ค่อนข้างต่ำเมื่อเทียบกับตัวชี้วัดในด้านอื่น โดยมีคะแนนเฉลี่ยรวมต่ำกว่าระดับประเทศ รวมทั้งพบว่านักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ส่วนใหญ่ไม่สามารถตีความโจทย์ปัญหาและแปลงความโจทย์ปัญหาให้อยู่ในรูปแบบของประโยคสัญลักษณ์ได้ จึงส่งผลให้นักเรียนไม่สามารถดำเนินการหาคำตอบออกมาได้อย่าง

ถูกต้องและเป็นขั้นตอน ทั้งนี้ยังพบว่านักเรียนอยู่ในช่วงรอยเชื่อมต่อจากชั้นอนุบาลและชั้นประถมศึกษา ทำให้มีปัญหาในการทำงานร่วมกันนักเรียนยังไม่สามารถจัดระบบและกระบวนการทำงานทั้งของตนเองและร่วมกับผู้อื่นได้ เช่น ไม่รู้บทบาทหน้าที่ของตนเองและเป้าหมายของทีม ส่งผลให้นักเรียนไม่สามารถแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้ จึงทำให้งานที่ได้รับมอบหมายในแต่ละครั้งยังไม่สำเร็จภายในเวลาที่กำหนด

จากการศึกษาวิธีการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ของนักเรียน ผู้ศึกษาพบว่าการจัดการเรียนการสอนโดยกลวิธีเอส ที เอ อาร์ (STAR) เป็นกระบวนการในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างหนึ่ง ที่ช่วยให้นักเรียนสามารถจำขั้นตอนการแก้โจทย์ปัญหาได้ ผ่านการจดจำตัวอักษรตัวแรกของชื่อลำดับขั้นในแต่ละขั้นตอนของการแก้ปัญหา โดยมี 4 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นที่ 1 การระบุข้อมูลจากโจทย์ (Search the Word Problem: S) ขั้นที่ 2 การเปลี่ยนภาษาเป็นสัญลักษณ์ (Translate the Problem: T) ขั้นที่ 3 การวางแผนและดำเนินการหาคำตอบ (Answer the Problem: A) และขั้นที่ 4 ทบทวนคำตอบ (Review the Solution: R) ขั้นตอนหลักของกลวิธีเอส ที เอ อาร์ จะประกอบด้วยขั้นตอนย่อยเพื่อช่วยให้นักเรียนสามารถวิเคราะห์โจทย์เพื่อหาคำตอบได้ [3] และแก้โจทย์ปัญหาได้อย่างเป็นขั้นตอนพัฒนาทักษะและกระบวนการคิดที่ซับซ้อนรวมถึงวิธีการหาคำตอบได้อย่างหลากหลายคิดอย่างมีเหตุผลและประยุกต์ใช้กับการแก้ปัญหาในชีวิตประจำวันได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของชลธิชา และคณะ [4] พบว่า นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีเอสทีเออาร์ มีความสามารถในการแก้โจทย์ปัญหาคณิตศาสตร์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อีกทั้งปัญหาในการทำงานร่วมกันของนักเรียนข้างต้นจากการศึกษาพบว่าแนวคิดเกมมิฟิเคชัน สามารถยกระดับการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ทำให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ ใช้กลไกของเกมเป็นตัวดำเนินการอย่างไม่ซับซ้อน ด้วยการนำเอาหลักการพื้นฐานในการออกแบบกลไกการเล่น เช่น คะแนนสะสม (Points) ความท้าทาย (Challenge) ระดับขั้น (Level) และตารางอันดับ (Leaderboard) มาใช้ในบริบทโดยจำลองสภาพแวดล้อม

ให้เสมือนการเล่น เกม การจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมมิฟิเคชันนั้นส่งผลทางบวกต่อนักเรียนในหลายด้าน นอกจากนี้การจัดการเรียนรู้ด้วยเกมมิฟิเคชัน ยังช่วยส่งเสริมทักษะการแก้ปัญหาได้อีกด้วย เห็นได้จากงานวิจัยของสุชัยญา และคณะ [5] ที่พบว่านักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยเกมมิฟิเคชัน มีความสามารถในการแก้ปัญหาลงเรียนสูงกว่าก่อนเรียน นอกจากนี้การจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมมิฟิเคชัน ยังส่งเสริมสมรรถนะการรวมพลังทำงานเป็นทีม ซึ่งสอดคล้องกับปัญหาที่เกิดขึ้นกับนักเรียน เนื่องจากสมรรถนะการรวมพลังทำงานเป็นทีม จะช่วยส่งเสริมให้นักเรียนสามารถทำงานร่วมกันจนบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย โดยผ่านการฝึกเป็นสมาชิกกลุ่มที่ดีและมีภาวะการเป็นผู้นำ ผ่านกระบวนการรวมพลังทำงานเป็นทีมอย่างเป็นระบบ ด้วยความโปร่งใสตรวจสอบได้และมีการประสานความคิดเห็นที่แตกต่างสู่การตัดสินใจเป็นทีม [6] ดังนั้นสมรรถนะการรวมพลังทำงานเป็นทีมเป็นหนึ่งในสมรรถนะหลักที่ผู้ศึกษาเห็นว่าควรส่งเสริมให้กับผู้เรียน ร่วมกับการส่งเสริมทักษะการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์

นอกจากปัญหาด้านทักษะการแก้โจทย์ปัญหาทางคณิตศาสตร์แล้ว การศึกษาในครั้งนี้จึงเล็งเห็นถึงความสำคัญของการพัฒนาสมรรถนะการรวมพลังทำงานเป็นทีมของนักเรียน ซึ่งเป็นทักษะที่จำเป็นสำหรับการเรียนรู้และการใช้ชีวิตในสังคม สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน [7] ได้กล่าวว่า โลกยุคศตวรรษที่ 21 มีการเปลี่ยนแปลงและแปรผันอย่างรวดเร็วในทุกด้าน ทุกประเทศย่อมต้องการทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพ มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน อย่างมีประสิทธิภาพเพื่อนำพาประเทศให้เจริญก้าวหน้า จึงได้เสนอสมรรถนะหลัก (Core Competencies) ที่ออกแบบมา เพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์โลก เทคโนโลยี เศรษฐกิจ และสังคมที่เปลี่ยนไป ได้แก่ 1) การจัดการตนเอง 2) การคิดขั้นสูง 3) การสื่อสาร 4) การรวมพลังทำงานเป็นทีม 5) การเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง และ 6) การอยู่ร่วมกับธรรมชาติและวิทยาการอย่างยั่งยืน อย่างไรก็ตาม จากการสังเกตพบว่านักเรียนในวัยนี้ยังขาดทักษะในการทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ การนำเทคนิคเกมมิฟิเคชันมาใช้จะช่วยสร้างสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมและการทำงาน

ร่วมกันผ่านกลไกต่าง ๆ เช่น การแข่งขันเป็นทีม การสะสมคะแนนร่วมกัน และการให้รางวัลแก่ทีมที่ประสบความสำเร็จ โดยมีกลวิธี เอส ที เอ อาร์ เป็นกรอบการทำงานที่ช่วยให้ทีมสามารถวางแผนและดำเนินการแก้ปัญหาไปในทิศทางเดียวกัน เพื่อให้การพัฒนาทักษะการแก้ปัญหาวทางคณิตศาสตร์และสมรรถนะการรวมพลังทำงานเป็นทีมเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

ด้วยเหตุผลดังที่กล่าวมาข้างต้น ผู้ศึกษาเห็นว่าการจัดการเรียนรู้โดยใช้กลวิธีเอส ที เอ อาร์ร่วมกับเทคนิคเกมมิฟิเคชัน สามารถพัฒนานักเรียนให้เกิดการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ได้อย่างเป็นลำดับขั้นตอน โดยสอดคล้องกับการเรียนรู้ผ่านเทคนิคเกมมิฟิเคชัน เพื่อให้นักเรียนเกิดแรงจูงใจในการเรียนรู้และเกิดการรวมพลังทำงานเป็นทีมของนักเรียน ส่งผลให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

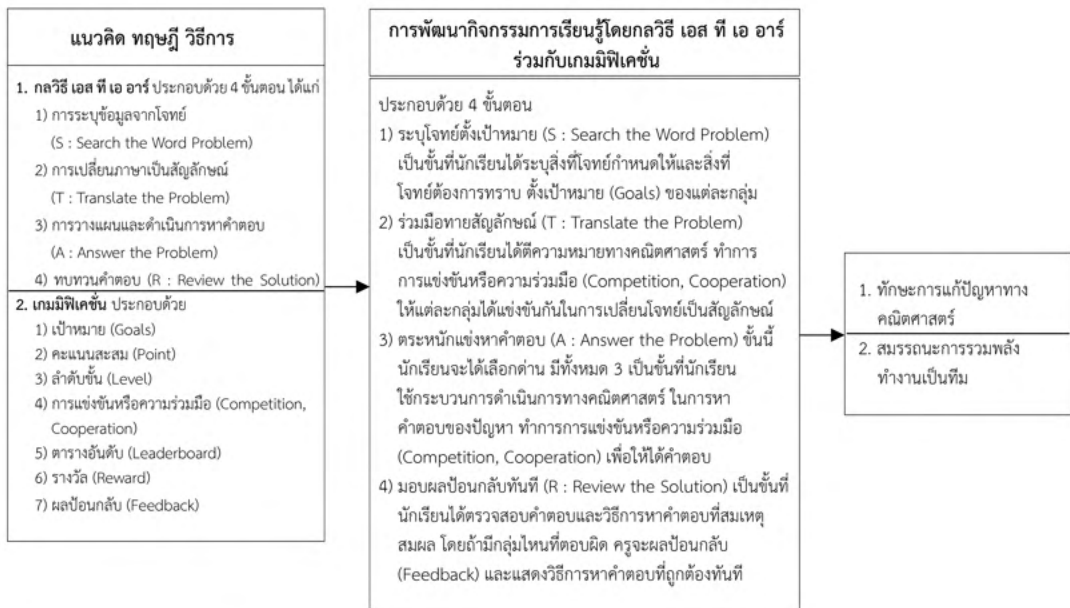
2.1 เพื่อพัฒนาทักษะการแก้ปัญหาวทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้กลวิธี เอส ที เอ อาร์ ร่วมกับเกมมิฟิเคชัน ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

2.2 เพื่อศึกษาสมรรถนะการรวมพลังทำงานเป็นทีมของนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้กลวิธี เอส ที เอ อาร์ ร่วมกับเกมมิฟิเคชัน ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

3. วิธีการดำเนินการวิจัย

3.1 การสร้างและพัฒนา

การศึกษาในครั้งนี้เป็นเนื้อหาการใช้กลวิธีเอส ที เอ อาร์ร่วมกับเกมมิฟิเคชัน เพื่อส่งเสริมทักษะการแก้ปัญหาวทางคณิตศาสตร์และสมรรถนะการรวมพลังทำงานเป็นทีม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการใช้กลวิธีเอส ที เอ อาร์ร่วมกับเกมมิฟิเคชัน

3.2 กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษาค้นครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 12 คน โรงเรียนบ้านบวัก้าง จังหวัดเชียงใหม่

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

1) แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้กลวิธี เอส ที เอ อาร์ ร่วมกับเกมมิฟิเคชัน

2) แบบประเมินทักษะการแก้ปัญหาวทางคณิตศาสตร์

3) แบบประเมินสมรรถนะการรวมพลังทำงานเป็นทีม

3.4 สร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

1) การสร้างแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้กลวิธี เอส ที เอ อาร์ ร่วมกับเกมมิฟิเคชัน

1.1) ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานและเอกสารที่เกี่ยวข้องกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์

1.2) ออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้กลวิธี เอส ที เอ อาร์ ร่วมกับเกมมิฟิเคชัน

1.3) นำแผนการจัดการเรียนรู้เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาและปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาและเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ซึ่งพบว่าแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้กลวิธี เอส ที เอ อาร์ ร่วมกับเกมมิฟิเคชันมีค่าเฉลี่ย 4.82 ระดับคุณภาพด้านความเหมาะสมอยู่ในระดับดีมาก

1.4) ดำเนินการปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ให้สมบูรณ์ พร้อมสำหรับนำไปใช้จัดการเรียนการสอน

2) การสร้างแบบวัดทักษะการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์

2.1) ศึกษาเอกสารเกี่ยวกับการประเมินผลทักษะการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ วิเคราะห์จุดประสงค์กำหนดพฤติกรรมที่ต้องการวัด

2.2) สร้างแบบวัดทักษะการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ แบบอัตนัย จำนวน 15 ข้อ โดยใช้ร้อยละพัฒนาการ [8] ในการแปลผลดังต่อไปนี้

76-100 คะแนน หมายถึง พัฒนาการระดับสูงมาก

51-75 คะแนน หมายถึง พัฒนาการระดับสูง

26-50 คะแนน หมายถึง พัฒนาการระดับปานกลาง

0-25 คะแนน หมายถึง พัฒนาการระดับต้น

2.3) นำแบบวัดทักษะเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาและปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาและเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่านเพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity)

2.4) นำแบบทดสอบทักษะที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักเรียนโรงเรียนอื่นที่ไม่ใช่กลุ่มเป้าหมาย และนำมาวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นและความยากง่าย (p) ผลการวิเคราะห์ค่าความยากง่าย (p)

ของแบบวัดทักษะการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ พบว่ามีค่าความยากง่ายอยู่ระหว่าง 0.35-0.80 และมีค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง 0.51-0.67 สามารถนำไปใช้ได้

2.5) ดำเนินการปรับปรุงแบบวัดทักษะให้สมบูรณ์ พร้อมสำหรับนำไปวัดผล

3) การสร้างแบบประเมินสมรรถนะการรวมพลังทำงานเป็นทีม

3.1) ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับสมรรถนะการรวมพลังทำงานเป็นทีม เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบประเมิน

3.2) สร้างแบบประเมินอิงตามกรอบการประเมินสมรรถนะของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ [6] เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ จำนวน 18 ข้อ โดยเทียบกับเกณฑ์การแปลผลร้อยละ ในการแปลผลดังต่อไปนี้

ร้อยละ 81-100 หมายถึง มีสมรรถนะการรวมพลังทำงานเป็นทีมระดับเหนือความคาดหวัง

ร้อยละ 61-80 หมายถึง มีสมรรถนะการรวมพลังทำงานเป็นทีมระดับสามารถ

ร้อยละ 41-60 หมายถึง มีสมรรถนะการรวมพลังทำงานเป็นทีมระดับกำลังพัฒนา

ร้อยละ 21-40 หมายถึง มีสมรรถนะการรวมพลังทำงานเป็นทีมระดับเริ่มต้น

ร้อยละ 0-20 หมายถึง มีสมรรถนะการรวมพลังทำงานเป็นทีมระดับไม่พัฒนา

3.3) นำแบบประเมินเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาและปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาและเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) พบว่ามีค่า IOC อยู่ในช่วง 0.80-1.00 ถือว่านำไปใช้ได้

3.4) นำแบบประเมิน ที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนอื่นที่ไม่ใช่กลุ่มเป้าหมาย จำนวน 20 คน และนำมาวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่น ผลการทดสอบค่าความเชื่อมั่นของแบบประเมินสมรรถนะการรวมพลังทำงานเป็นทีมเสนอจากการทดลองใช้ พบว่า ตอนที่ 1 ด้านเป็นสมาชิกทีมที่ดีและมีภาวะผู้นำมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.85 อยู่ใน

ระดับดีมาก ตอนที่ 2 ด้านกระบวนการทำงานแบบร่วมมือรวมพลังอย่างเป็นระบบ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.87 อยู่ในระดับดีมาก และตอนที่ 3 ด้านสร้างความสัมพันธ์ที่ดีและการจัดการความขัดแย้ง มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.87 อยู่ในระดับดีมาก

3.5) ดำเนินการปรับปรุงแบบประเมินสมรรถนะให้สมบูรณ์

3.5 วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1) พัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้กลวิธี เอส ที เอ อาร์ ร่วมกับเกมมิฟิเคชัน จำนวน 5 แผน แผนละ 3 ชั่วโมง รวม 15 ชั่วโมง รวมทั้งสร้างแบบวัดทักษะและแบบประเมินสมรรถนะ

2) นำแผนการจัดการเรียนรู้ ไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน ประเมินคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ด้านความถูกต้องและความเหมาะสม

3) นำแบบวัดทักษะการและแบบประเมินสมรรถนะไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ประเมินความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC)

ตารางที่ 1 การพัฒนาทักษะการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้กลวิธี เอส ที เอ อาร์ ร่วมกับเกมมิฟิเคชัน

การแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์	คะแนนเต็ม	μ	σ	ร้อยละ	ระดับพัฒนาการ
1. การทำความเข้าใจปัญหา	2	1.93	.30	86.53	สูงมาก
2. การวางแผนการแก้ปัญหา	2	1.78	.41	82.15	สูงมาก
3. ดำเนินการแก้ปัญหา	2	1.75	.43	78.13	สูงมาก
4. การตรวจสอบการแก้ปัญหา	2	1.71	.52	77.00	สูงมาก
รวม	8	7.17	.41	80.95	สูงมาก

จากตารางที่ 1 แสดงให้เห็นว่านักเรียน มีทักษะการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์หลังจากที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้กลวิธี เอส ที เอ อาร์ ร่วมกับเกมมิฟิเคชัน โดยภาพรวมอยู่ที่ระดับสูงมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าทักษะการแก้ปัญหาอยู่ในระดับสูงมากทุกด้าน

4) นำหนังสือจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เพื่อขออนุญาตทำการศึกษานักเรียน

5) ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในสาระที่ 2 การวัดและเรขาคณิต เรื่อง ความยาวและน้ำหนัก มี 4 ขั้นตอน ดังนี้ 1) ขั้นระบุโจทย์ตั้งเป้าหมาย 2) ขั้นร่วมมือทาสัญลักษณ์ 3) ขั้นตระหนักแง่หาคำตอบ และ 4) ขั้นมอบผลป้อนกลับทันที

6) สังเกตและประเมินทักษะการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์และสมรรถนะของผู้เรียน โดยทำการประเมินหลังการจัดการเรียนรู้ทุกแผนเสร็จสิ้นลง

4. ผลการวิจัย

4.1 ผลการพัฒนาทักษะการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้กลวิธี เอส ที เอ อาร์ ร่วมกับเกมมิฟิเคชัน ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เทียบกับเกณฑ์คะแนนร้อยละพัฒนาการ รายละเอียดดังตารางที่ 1

4.2 ผลการศึกษสมรรถนะการรวมพลังทำงานเป็นทีมของนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้กลวิธี เอส ที เอ อาร์ ร่วมกับเกมมิฟิเคชัน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 รายละเอียดดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 การศึกษาสมรรถนะการรวมพลังทำงานเป็นทีมของนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้กลวิธี เอส ที เอ อาร์ ร่วมกับเกมมิฟิเคชัน

สมรรถนะการรวมพลังทำงานเป็นทีม	คะแนนเต็ม	μ	σ	ร้อยละ	ระดับสมรรถนะ
1. ด้านการเป็นสมาชิกที่ดีและมีภาวะผู้นำ	24	22.25	.61	92.70	เหนือความคาดหวัง
2. ด้านกระบวนการทำงานแบบร่วมมือรวมพลัง อย่างเป็นระบบ	24	22.00	.60	91.70	เหนือความคาดหวัง
3. ด้านการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีและการจัดการ ความขัดแย้ง	24	21.05	.64	89.06	เหนือความคาดหวัง
รวม	24	22.25	.62	91.30	เหนือความคาดหวัง

จากตารางที่ 2 แสดงให้เห็นว่านักเรียนมีสมรรถนะการรวมพลังทำงานเป็นทีมหลังจากที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้กลวิธี เอส ที เอ อาร์ ร่วมกับเกมมิฟิเคชัน โดยภาพรวมอยู่ที่ระดับเหนือความคาดหวัง เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าสมรรถนะการรวมพลังทำงานเป็นทีมอยู่ในระดับเหนือความคาดหวังทุกด้าน

5. สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผล

ผลการศึกษาพบว่า 1) ทักษะการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้กลวิธี เอส ที เอ อาร์ ร่วมกับเกมมิฟิเคชันหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน โดยเฉลี่ยเท่ากับ 7.17 มีคะแนนร้อยละพัฒนาการเท่ากับ 80.95 แปลผลได้ว่าระดับพัฒนาการอยู่ในระดับสูงมาก 2) สมรรถนะการรวมพลังทำงานเป็นทีมของนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้กลวิธี เอส ที เอ อาร์ ร่วมกับเกมมิฟิเคชัน ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยเพิ่มขึ้น โดยมีคะแนนร้อยละ 91.30 แปลผลได้ว่ามีคะแนนอยู่ในระดับเหนือความคาดหวัง

5.2 อภิปรายผล

1) ผลการพัฒนาทักษะการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้กลวิธี เอส ที เอ อาร์ ร่วมกับเกมมิฟิเคชัน พบว่า นักเรียนมีความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ 80.95 ซึ่งอยู่ในระดับสูงมาก ซึ่งหลักการสำคัญของกลวิธี เอส ที เอ อาร์ มุ่งเน้นการสอนให้นักเรียนแก้ปัญหา

ตามขั้นตอนที่ชัดเจน ซึ่งช่วยพัฒนากระบวนการคิดอย่างเป็นระบบ การนำเกมมิฟิเคชันเข้ามาผสมผสานจะช่วยเพิ่มแรงจูงใจและความสนุกสนานในการเรียนรู้แต่ละขั้นตอน ทำให้กระบวนการที่อาจดูน่าเบื่อกลายเป็นสิ่งที่ท้าทายและน่าสนใจสำหรับนักเรียน กล่าวคือ ผลการศึกษาที่พบว่าทักษะการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนหลังเรียนอยู่ในระดับสูงมาก สะท้อนให้เห็นถึงประสิทธิภาพของการใช้กลวิธีเอสทีเออาร์ในการพัฒนากระบวนการแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อผสมผสานร่วมกับเทคนิคเกมมิฟิเคชัน ซึ่งช่วยกระตุ้นให้นักเรียนมีแรงจูงใจในการเรียนรู้และปฏิบัติตามขั้นตอนต่าง ๆ ของกลวิธีอย่างต่อเนื่อง การได้รับคะแนน รางวัล หรือการเลื่อนระดับเมื่อทำกิจกรรมในแต่ละขั้นตอนสำเร็จ เป็นกลไกสำคัญที่ช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความมุ่งมั่นในการแก้ปัญหา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Maccini & Hughes [3] และ สมเกียรติ [9] ที่พบว่า การใช้กลวิธีเอส ที เอ อาร์ เป็นการจัดการเรียนรู้ที่เรียงลำดับขั้นตอน การระบุข้อมูลจากโจทย์ การเปลี่ยนภาษาเป็นสัญลักษณ์ การวางแผนและดำเนินการหาคำตอบร่วมช่วยในการคิด และการพิจารณาความสมเหตุสมผลของคำตอบทำให้ผู้เรียนมีทักษะการแก้ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับจำนวนเต็มของนักเรียนสูงขึ้น

2) ผลการศึกษาศมรรถนะการรวมพลังทำงานเป็นทีมของนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้กลวิธี เอส ที เอ อาร์ ร่วมกับเกมมิฟิเคชัน เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า สมรรถนะการรวมพลังทำงานเป็นทีมด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านการเป็นสมาชิกที่ดีและมีภาวะผู้นำ

ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก การสอนโดยใช้กลวิธีเอส ที เอ อาร์ ร่วมกับเกมมิฟิเคชัน ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีโอกาสร่วมกันอย่างเป็นระบบ กำหนดเป้าหมาย วางแผน แข่งขันการหาคำตอบ และตรวจสอบผลลัพธ์ร่วมกัน ในขณะที่เกมมีความสนุกสนานและท้าทาย การนำมาประยุกต์ใช้กับการเรียนรู้โดยใช้กลวิธี เอส ที เอ อาร์ จะช่วยลดความตึงเครียดและความเบื่อหน่ายในการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ และส่งเสริมให้นักเรียนมีทัศนคติที่ดีต่อการแก้ปัญหาและการทำงานร่วมกับผู้อื่น เกมมิฟิเคชันยังช่วยเพิ่มแรงจูงใจในการทำงานเป็นทีมผ่าน รางวัล คะแนน หรือปฏิสัมพันธ์ที่สนุกสนาน และผู้ศึกษาได้ศึกษาสมรรถนะหลักตามกรอบหลักสูตรของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างละเอียด และนำพฤติกรรมบ่งชี้มาวิเคราะห์ร่วมกับการสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียน และออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับพฤติกรรมบ่งชี้ที่ให้นักเรียนสามารถพัฒนาไปสู่การมีสมรรถนะการรวมพลังทำงานเป็นทีมตามระดับของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 เป็นไปตามงานวิจัยของ Johnson & Johnson [10] และกนกนาฏ และสิทธิพล [11] ที่พบว่า การเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative Learning) ช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาทักษะความเป็นผู้นำ ความรับผิดชอบและความสามารถในการทำงานเป็นทีมได้อย่างมีประสิทธิภาพ การมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมที่ดีระหว่างสมาชิกในกลุ่มสามารถช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการแก้ปัญหาและพัฒนาทักษะการคิดเชิงวิเคราะห์ ซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญในการทำงานแบบทีม

5.3 ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการศึกษา

1) เนื่องจากผู้เรียนต้องเขียนขั้นตอนในการแก้ปัญหา ครูจะต้องให้เวลานักเรียนในการทำกิจกรรมอย่างเพียงพอ ดังนั้นจึงต้องมีการวางแผนในการจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับเวลาด้วย

2) เนื้อหาสาระที่จะนำมาสอน ควรเป็นเนื้อหาหรือสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องในชีวิตประจำวันของผู้เรียน และความยากง่ายต้องเหมาะสมกับวัยของผู้เรียนด้วย

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในครั้งต่อไป

1) ครูผู้สอนวิชาคณิตศาสตร์ในระดับอื่น ๆ ควร

พิจารณานำรูปแบบการจัดการเรียนรู้ไปประยุกต์ใช้ในห้องเรียนของตนเอง โดยอาจเริ่มต้นจากเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของนักเรียน เพื่อกระตุ้นความสนใจและเห็นความสำคัญของการเรียนรู้

2) ครูผู้สอนควรศึกษาแผนการจัดการเรียนรู้และกิจกรรมที่พัฒนาขึ้นในการวิจัยนี้อย่างละเอียด และนำไปปรับใช้ให้เหมาะสมกับบริบทของนักเรียนในชั้นเรียนของตนเอง การออกแบบกิจกรรมควรคำนึงถึงความหลากหลายของนักเรียน และเปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมอย่างเต็มที่

เอกสารอ้างอิง

- [1] วิจารย์ พานิช. (2558). วิธีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ในศตวรรษที่ 21. วารสารนวัตกรรมการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์, 1(2), 3-14.
- [2] สำนักทดสอบทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2566). [ออนไลน์]. แบบรายงานโรงเรียนย้อนหลัง 3 ปี. (สืบค้นเมื่อวันที่ 8 สิงหาคม 2567). จาก <https://nt.obec.go.th/>
- [3] Maccini, P. and Hughes, C. A. (2000). Effects of a Problem-Solving Strategy on the Introductory Algebra Performance of Secondary Students with Learning Disabilities. Learning Disabilities Research and Practice, 15(1), 10-21.
- [4] ชลธิชา ช้างคำ, รสริน เจริญโสสง, และพรภิรมย์ หลงทรัพย์. (2566). การจัดการเรียนการสอนด้วยกลวิธี STAR ร่วมกับเทคนิคการแบ่งกลุ่ม เพื่อพัฒนาความสามารถในการแก้โจทย์ปัญหาคณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี, 13(3), 19-25.
- [5] สุชัยญา เอื้องกลาง, ธนดล ภูสีฤทธิ์, และสุทธิพงศ์ หกสุวรรณ. (2562). การพัฒนาระบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยใช้เกมมิฟิเคชันเป็นฐานเพื่อส่งเสริมทักษะการแก้ปัญหาและทักษะการเชื่อมโยงคณิตศาสตร์สู่ชีวิตจริงระดับประถมศึกษา. วารสารราชพฤกษ์, 17(1), 66-75.

- [6] สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2564). [ออนไลน์]. สมรรถนะการรวมพลังทำงานเป็นทีม. [สืบค้นเมื่อวันที่ 19 กันยายน 2567]. จาก <https://cbethailand.com/หลักสูตร-2/กรอบหลักสูตร/สมรรถนะหลัก-6-ประการ/สมรรถนะการรวมพลังทำงาน>.
- [7] สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2564). [ออนไลน์]. หลักสูตรฐานสมรรถนะ. [สืบค้นเมื่อวันที่ 19 กันยายน 2567]. จาก <http://cbethailand.com/หลักสูตร/หลักสูตรฐานสมรรถนะ>.
- [8] ศิริชัย กาญจนวาสี. (2552). ทฤษฎีการประเมิน (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- [9] สมเกียรติ อินทสิงห์. (2559). การพัฒนาความสามารถในการแก้ปัญหาและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์โดยใช้กลวิธี เอส ที เอ อาร์ ร่วมกับกราฟิกออแกไนซ์เซอร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4. Veridian E-Journal, Silpakorn University, 9(1), 356-368.
- [10] Johnson, D. W., & Johnson, R. T. (1999). Making Cooperative Learning Work. Theory Into Practice, 38(2), 67-73.
- [11] กนกนาฏ มงคลสวัสดิ์, และสิทธิพล อาจอินทร์. (2567). การพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์และสมรรถนะการรวมพลังทำงานเป็นทีมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยการจัดการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน (BBL) ร่วมกับสื่อโมชันกราฟิก (Motion Graphic). วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม, 14(1), 336-350.

ขอเชิญ
สมัคร

CSNP
JOURNAL

วารสารวิชาการ สถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 1

การวิจัยด้านอาชีวและเทคนิคศึกษา พัฒนานวัตกรรมเพื่อชุมชนและสังคม
Institute of Vocational Education South

วารสารวิชาการสถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 1 เป็นวารสารวิชาการ โดยมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อเป็นสื่อกลางในการเผยแพร่ผลงานวิจัยและพัฒนานวัตกรรมเพื่อชุมชนและสังคม 2) เพื่อเผยแพร่บทความวิจัยทางด้าน วิทยาศาสตร์กายภาพ สาขาวิศวกรรมศาสตร์ สาขาวิทยาศาสตร์ และสาขาการศึกษา และ 3) เพื่อสนับสนุนการศึกษา การค้นคว้าให้เกิดการพัฒนาวิชาการในวิชาชีพแก่คณาจารย์ด้านอาชีวและเทคนิคศึกษา เป็นวารสารราย 6 เดือน จัดพิมพ์เผยแพร่ปีละ 2 ฉบับ ฉบับที่ 1 มกราคม-มิถุนายน ฉบับที่ 2 กรกฎาคม-ธันวาคม

ผู้ประสงค์จะตีพิมพ์บทความต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขและกระบวนการดังต่อไปนี้

1. ผู้พิมพ์จะต้องศึกษารูปแบบและตรวจสอบการเขียนบทความให้ตรงตามรูปแบบของวารสาร

2. แนบไฟล์บทความ (Microsoft Word และ PDF) และเข้าสู่ระบบออนไลน์ที่ https://ph01.tci-thaijo.org/index.php/csnp_veis1/login

3. บทความต้องผ่านการตรวจรูปแบบและเนื้อหาที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของวารสารจากกองบรรณาธิการ และผู้พิมพ์ต้องปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์และถูกต้องตามคำแนะนำ

4. เมื่อบทความผ่านการประเมินจากผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน และการพิจารณาของกองบรรณาธิการ ผู้พิมพ์ต้องทำการโอนเงินค่าธรรมเนียมบทความ 2,000 บาท (สองพันบาทถ้วน) ต่อหนึ่งบทความ ตามหมายเลขบัญชี “801-6-07581-9” ธนาคารกรุงไทย ชื่อบัญชี “สถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 1” พร้อมแนบสลิปหลักฐานไปที่กระทุสนทนา (Discussions)

สำหรับผู้ประสงค์จะสมัครเป็นสมาชิก โปรดกรอกรายละเอียดในใบสมัครสมาชิกและส่งมาที่ สำนักงานวารสารงานวิจัยพัฒนานวัตกรรมและสิ่งประดิษฐ์ วิทยาลัยเทคนิคสุราษฎร์ธานี เลขที่ 143 ถนนดอนนก ต.ตลาด อ.เมือง จ.สุราษฎร์ธานี 84000 โทรศัพท์ 077-272-168

ใบสมัครสมาชิกวารสารวิชาการสถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 1

☐ สมาชิกใหม่ ☐ ต่ออายุ ☐ สมาชิกอุปถัมภ์ให้กับหน่วยงาน สถานศึกษา

ชื่อ นามสกุล

ที่อยู่

..... รหัสไปรษณีย์

โทรศัพท์ E-mail

☐ สมัครเป็นสมาชิก เริ่มตั้งแต่ปีที่.....ฉบับที่.....

● อัตราค่าสมาชิก (ฉบับละ 100 บาท) โดยท่านจะได้รับวารสารตามอัตราค่าสมาชิกที่สมัคร

☐ 1 ปี (จำนวน 2 ฉบับ) จำนวนเงิน 200 บาท

☐ 3 ปี (จำนวน 6 ฉบับ) จำนวนเงิน 600 บาท

☐ 5 ปี (จำนวน 10 ฉบับ) จำนวนเงิน 1,000 บาท

● พร้อมกันนี้ได้แนบ

☐ เงินสด (ในกรณีสมัครด้วยตนเอง)

☐ ธนาณัติ/ตัวแลกเงิน สั่งจ่ายในนาม นายเกียรติศักดิ์ เล่งพัฒน์ ปณ.สุราษฎร์ธานี 84000

คำแนะนำการเตรียมต้นฉบับ เพื่อตีพิมพ์วารสารวิชาการสถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 1

เกณฑ์การพิจารณาต้นฉบับ

บทความที่จะได้รับการพิจารณาลงตีพิมพ์ในวารสารนี้ ต้องมีเนื้อหาสาระอยู่ในขอบข่ายวัตถุประสงค์ของวารสารเป็นบทความที่ไม่เคยถูกนำไปตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารอื่นใดมาก่อน เจ้าของบทความต้องเป็นผู้รวบรวมเรียบเรียงขึ้นมาด้วยตนเอง ต้องได้รับการกลั่นกรองและประเมินคุณภาพจากกองบรรณาธิการวารสาร และจากผู้ประเมินอิสระ (Peer Review) ต้นฉบับพิมพ์ด้วยโปรแกรมไมโครซอฟท์เวิร์ด ตัวอักษรแบบ TH SarabunPSK 16 pt. จำนวนไม่เกิน 10 หน้า กระดาษ A4 ส่งต้นฉบับบทความและไฟล์ไมโครซอฟท์เวิร์ดจำนวน 2 ชุด ได้ที่กองบรรณาธิการ (ไม่มีการส่งต้นฉบับคืน)

ขั้นตอนการเตรียมต้นฉบับบทความวิจัย

1. บทความวิจัย

- **ชื่อเรื่อง (Title)** ให้เขียนชื่อเรื่องเป็นภาษาไทยก่อน ได้ลงมาเป็นภาษาอังกฤษ โดยภาษาอังกฤษแต่ละคำให้ใช้ตัวพิมพ์ใหญ่ เฉพาะอักษรตัวแรกของคำแรก ชื่อเรื่อง (TH SarabunPSK 18 pt. ทahoma)
- **ชื่อผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัย** ให้ระบุทั้งชื่อตัวและชื่อสกุลเป็นภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ถ้ามีผู้วิจัยหลายคนให้ใช้หมายเลขกำกับตามลำดับ พร้อมระบุรายละเอียดของผู้เขียน ชื่อหน่วยงานที่สังกัด ชื่อสถานศึกษา ที่อยู่ เบอร์โทรศัพท์ที่ติดต่อได้สะดวกและอีเมล (TH SarabunPSK 16 pt. ปกติ)
- **บทคัดย่อทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ (Abstract)** เป็นการย่อเนื้อหาความงานวิจัยทั้งเรื่องให้สั้นได้เนื้อหาสาระครบถ้วน ควรเขียนแบบสั้น และตรงประเด็น ระบุเฉพาะสาระสำคัญเท่านั้น โดยให้ลำดับบทคัดย่อภาษาไทยขึ้นก่อนตามด้วยบทคัดย่อภาษาอังกฤษ
- **บทนำ (Introduction)** ระบุความเป็นมาและความสำคัญของการทำวิจัย เหตุผลการทำวิจัย เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและวัตถุประสงค์การวิจัย
- **วัตถุประสงค์การวิจัย (Objectives)** เป็นความเรียงเฉพาะประเด็นสำคัญของวัตถุประสงค์การวิจัยที่ครอบคลุมแนวทางการทำวิจัยทั้งหมด
- **สมมติฐานการวิจัย (Hypothesis)** เป็นความเรียงสมมติฐานเชิงพรรณนาหรือระบุความสัมพันธ์ของตัวแปรที่ศึกษา
- **วิธีการดำเนินการวิจัย (Research Methodology)** นำเสนอเกี่ยวกับประชากรและกลุ่มตัวอย่างสำหรับการวิจัย เกณฑ์การเลือกคุณสมบัติ วิธีการเลือก สถานที่เก็บข้อมูล เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย วิธีการเก็บข้อมูลระยะเวลาในการดำเนินการ ขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
- **ผลการวิจัย (Results)** รายงานผลการวิจัยให้ได้ใจความชัดเจนและตรงประเด็น โดยยึดแนวทางตามวัตถุประสงค์การวิจัยเป็นหลัก ควรอธิบายผลการวิจัยด้วยคำบรรยายเป็นหลัก ถ้ามีตัวแปรที่ศึกษาหรือตัวเลขมากให้นำเสนอเป็นตารางรูปภาพ แผนภาพ และกราฟ แทรกในเนื้อหา พร้อมอธิบายผลการวิจัยให้ได้สาระครบถ้วนอย่างสั้น ๆ โดยทั้งชื่อและคำอธิบายให้แสดงในทุกองค์ประกอบทั้งของตาราง (Table) รูปภาพ (Picture) ภาพลายเส้น (Figure) แผนภาพ (Diagram) และกราฟ (Graph) ชื่อตารางให้อยู่ด้านบนของตาราง ส่วนชื่อรูปภาพ แผนภาพ และกราฟให้อยู่ด้านล่าง
- **สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ (Conclusion)** เป็นการสรุปเฉพาะประเด็นสำคัญที่เกิดจากการทำวิจัยพร้อมอภิปรายผล เทียบเคียงผลการวิจัยที่ได้กับงานวิจัยอื่นและแสดงความสอดคล้องหรือขัดแย้งในประเด็นใดอย่างไรโดยให้จบด้วยข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ และประเด็นที่เป็นแนวทางการทำวิจัยต่อไป
- **เอกสารอ้างอิง** ใช้แบบตัวเลขในวงเล็บสี่เหลี่ยมตามลำดับการอ้างในเนื้อหาใช้ตัวอักษร การอ้างอิงในเนื้อหา ให้อ้างเป็นตัวเลขในวงเล็บสี่เหลี่ยมเช่นกัน เช่น [1], [2], [3]

2. บทความวิชาการจากประสบการณ์และความชำนาญของผู้เขียน

- **ชื่อเรื่อง (Title)** ให้เขียนชื่อเรื่องเป็นภาษาไทยก่อนตามด้วยชื่อเรื่องภาษาอังกฤษ โดยภาษาอังกฤษแต่ละคำให้ใช้ตัวพิมพ์ใหญ่เฉพาะอักษรตัวแรกของคำแรก
- **ชื่อเจ้าของบทความ** ให้ระบุทั้งชื่อตัวและชื่อสกุลเต็ม พร้อมระบุที่อยู่ที่สามารถติดต่อได้ และชื่อหน่วยงานของผู้เขียนที่ส่วนล่างของหน้าแรกพร้อม e-mail address
- **เนื้อหา (Main Texts)** ในบทความทางวิชาการมีองค์ประกอบดังนี้
 - **บทคัดย่อ (Abstract)** กล่าวถึงความน่าสนใจของเรื่องที่น่าสนใจก่อนเข้าสู่เนื้อหา
 - **เนื้อความ (Content)** ควรนำเสนอพัฒนาการของเรื่องได้อย่างน่าสนใจและมีเนื้อหาทันสมัยเหมาะสมกับสภาพปัจจุบันสำหรับการอ้างอิงในเนื้อความเป็นการระบุแหล่งที่มาของข้อมูลในเนื้อความให้ใช้วิธีการอ้างอิงแบบตัวเลข
 - **ตาราง รูปภาพ แผนภาพ และกราฟ** ที่แทรกในเนื้อหา อธิบายให้ได้สาระครบถ้วนอย่างสั้น ๆ โดยทั้งชื่อและคำอธิบายให้แสดงในทุกองค์ประกอบทั้งของตาราง (Table) รูปภาพ (Picture) ภาพลายเส้น (Figure) แผนภาพ (Diagram) และกราฟ (Graph) ชื่อตารางให้อยู่ด้านบนของตาราง ส่วนชื่อรูปภาพ แผนภาพ และกราฟให้อยู่ด้านล่าง
 - **เอกสารอ้างอิง** ใช้แบบตัวเลขในวงเล็บสี่เหลี่ยม ตามลำดับการอ้างในเนื้อหาใช้ตัวอักษร การอ้างอิงในเนื้อหา ให้อ้างเป็นตัวเลขในวงเล็บสี่เหลี่ยมเช่นกัน เช่น [1], [2], [3]

สถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 1

Institute of Vocational Education Southern Region 1

สาขาวิชาที่เปิดทำการสอน ในระดับปริญญาตรี สถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 1

วิทยาลัยเทคนิคชุมพร

- สาขาวิชาเทคโนโลยียานยนต์

วิทยาลัยเทคนิคสุราษฎร์ธานี

- สาขาวิชาเทคโนโลยียานยนต์
- สาขาวิชาเทคโนโลยีไฟฟ้า
- สาขาวิชาเทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์
- สาขาวิชาเทคโนโลยียาง
- สาขาวิชาเทคโนโลยีการผลิต
- สาขาวิชาเทคโนโลยีเมคคาทรอนิกส์และหุ่นยนต์
- สาขาวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศ

วิทยาลัยเทคนิคนครศรีธรรมราช

- สาขาวิชาเทคโนโลยียานยนต์
- สาขาวิชาเทคโนโลยีไฟฟ้า
- สาขาวิชาเทคโนโลยีการผลิต
- สาขาวิชาเทคโนโลยีเมคคาทรอนิกส์และหุ่นยนต์

วิทยาลัยการพาณิชย์นาวินนครศรีธรรมราช

- สาขาวิชาเทคโนโลยีเรือกลเรือ

วิทยาลัยอาชีวศึกษานครศรีธรรมราช

- สาขาวิชาการบัญชี

วิทยาลัยเทคนิคทุ่งสง

- สาขาวิชาเทคโนโลยีไฟฟ้า

สถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 1

ภายในวิทยาลัยเทคนิคนครศรีธรรมราช
263 ถนนราชดำเนิน ตำบลท่าวัง อำเภอเมืองนครศรีธรรมราช
จังหวัดนครศรีธรรมราช 80000

โทรศัพท์ 075-450482

โทรสาร 075-450483

E-mail : ivesr1.11@gmail.com www.ves1.ac.th

